

2014

ÅRSRAPPORT

Foto: Zigggy

KONSERN SAMLING
ALTA, MARS 2014

SpareBank 1
NORD-NORGE

ÅRSRAPPORT 2014

- 03 Historikk
- 04 Organisasjonskart
- 06 Årsregnskap
- 09 Viktige hendelser i 2014
- 09 Visjon og forretningsidé
- 10 Bankens historie
- 11 Våre kontoer
- 12 Konsernsjefens redegjørelse
- 14 Styrets årsberetning

40 ÅRSREGNSKAP 2014

- 42 Årsregnskap - Resultatregnskap
- 43 Årsregnskap - Balanse
- 44 Årsregnskap - Endring i egenkapitalen
- 46 Årsregnskap - Kontantstrømanalyse
- 47 Årsregnskap - Noter
- 124 Styreerklæring
- 125 Kontrollkomiteens uttalelse
- 126 Revisjonsberetning

128 VIRKSOMHETEN

- 130 Konsernledelsen
- 134 Styret
- 138 Styrende organer
- 140 Eierstyring og selskapsledelse
- 150 Risikostyring, internkontroll og kapitalstyring
- 162 Eierforhold
- 166 Virksomhetsredegjørelse
- 171 SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen

172 SAMFUNNSENKASJEMENT

- 174 Sammen får vi ting til å skje
- 175 Ut på tur – aldri sur
- 176 Høy aktivitet i Alta
- 178 Gøy på Kraknes
- 180 Nå kan alle turgåere gå tørrskodde fra Svolvær til Kabelvåg
- 182 Skating og BMX ute i havgapet
- 183 Skiglede på Hennesberget

184 STIVRRA JAHKEDIÐÁHUS - SAMISK DEL

HISTORIKK

40

SpareBank 1 Nord-Norge er et resultat av fusjoner av omkring 40 sparebanker i Nordland, Troms og Finnmark.

67

SpareBank 1 Nord-Norge har et omfattende kontornett, med totalt 67 kontorer fra Helgeland i sør til Svalbard i nord.

1836

SpareBank 1 Nord-Norges historie startet med etableringen av Tromsø Sparebank i 1836. Mange av landsdelens små sparebanker ble fusjonert på 1960 og 70-tallet. Fusjonsbølgen kulminerte med etableringen av Sparebanken Nord-Norge 1. juli 1989. Tidlig på 90-tallet ble også Nordkapp Sparebank og Sparebanken Nordland en del av landsdelsbanken.

I 2014 ble historien til SpareBank 1 Nord-Norge gitt ut på Orkana forlag. De to bindene er skrevet av historikerne Oddvar Svendsen og Ketil Zachariassen.

1996

I 1996 ble banken en del av SpareBank 1-alliansen, en sammenslutning av fire regionbanker og 16 mindre sparebanker. Sammen eier bankene SpareBank 1 Gruppen AS, som er leverandør av ulike finansielle produkter og tjenester.

SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen har betydd mye for SpareBank 1 Nord-Norges positive utvikling til å bli en solid og sterk bank, med For Nord-Norge som visjon.

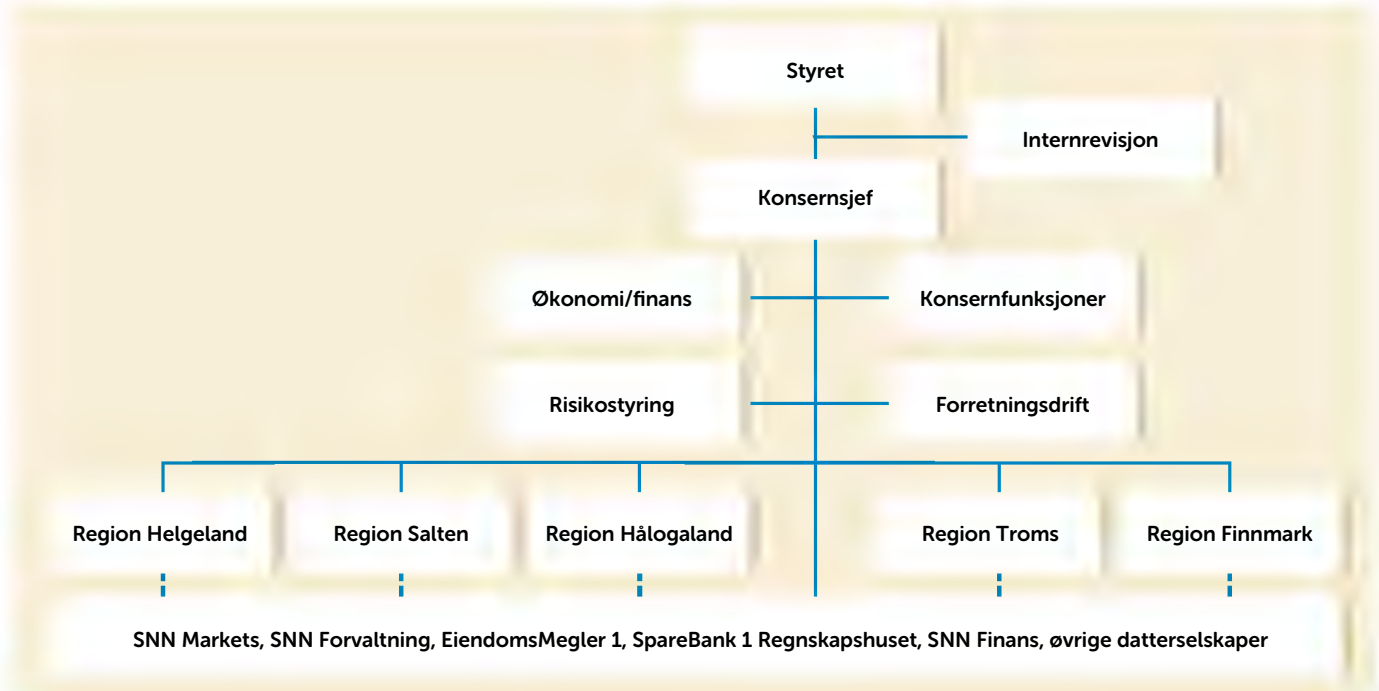
2011

SpareBank 1 Nord-Norge feiret høsten 2011 sitt 175-årsjubileum. Kundene ble invitert til en storslagen utendørs konsertopplevelse med landsdelens beste artister, blant annet Sivert Høyem, Røyksopp og Pussycats. I tillegg ble det gjennomført en rekke arrangementer rundt om i regionene.

2012

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge tilsatte Jan-Frode Janson som ny konsernsjef og arvtaker etter Hans-Olav Karde. Karde gikk av som administrerende direktør 31.12.2012, etter 23 ½ år som øverste leder i banken.

ORGANISASJONSKART

ORGANISERINGEN AV FINANSKONSERNET

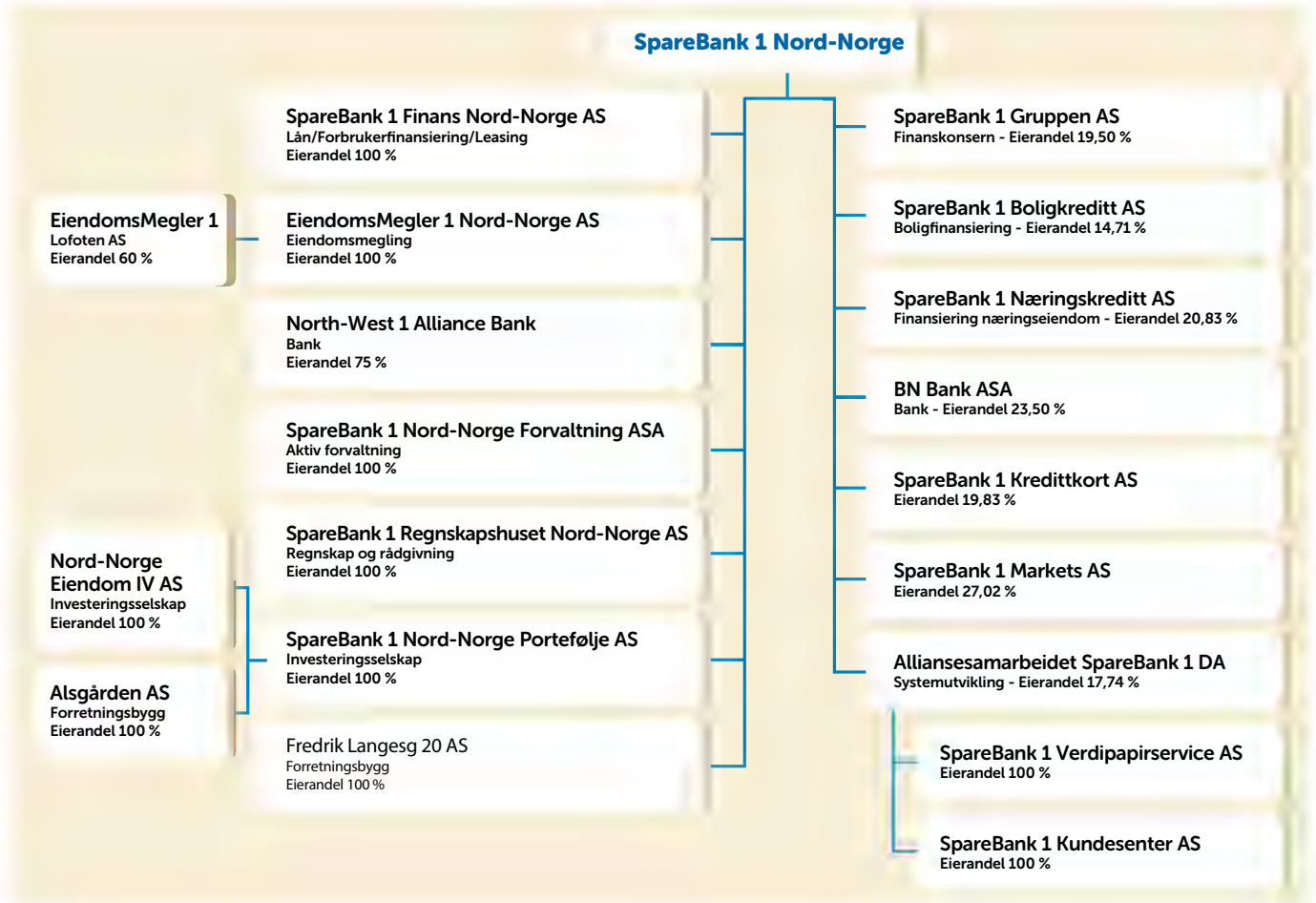

Foto: Marius Fiskum

ÅRSREGNSKAP

FRA RESULTATREGNSKAPET

Beløp i mill kroner	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Netto renteinntekter	1 038	1 103	1 075	1 320	1 173	1 129	1 129	1 166	1 285	1 426
Netto provisjons- og andre inntekter	325	366	416	411	462	513	506	656	931	966
Netto inntekter på finansielle investeringer	42	73	175	-84	524	404	184	260	346	602
Sum netto inntekter	1 405	1 542	1 666	1 647	2 159	2 046	1 819	2 082	2 562	2 994
Personalkostnader	647	621	457	463	508	477	514	581	638	704
Andre driftskostnader	167	175	415	508	464	480	522	539	571	624
Sum kostnader	814	796	872	971	972	957	1 036	1 120	1 209	1 328
Resultat før tap	591	746	794	676	1 187	1 089	783	962	1 353	1 666
Tap	318	169	65	183	185	87	101	195	172	321
Resultat før skatt	273	577	729	493	1 002	1 002	682	767	1 181	1 345
Skatt	62	174	172	143	143	186	157	172	214	223
Resultat fra virksomhet holdt for salg										-27
Resultat for regnskapsåret	211	403	557	350	859	816	525	595	967	1 095

FRA BALANSEN

Beløp i mill kroner	31.12.05	31.12.06	31.12.07	31.12.08	31.12.09	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13	31.12.14
Kontanter, utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	649	426	980	3 433	3 067	3 294	2 866	2 142	2 047	4 405
Aksjer, obligasjoner og andre rentebærende instrumenter	2 807	3 124	4 511	7 228	9 453	12 178	11 841	12 997	11 919	12 314
Brutto utlån til og fordringer på kunder	36 869	37 931	41 638	51 268	48 180	49 046	51 642	54 551	57 282	61 249
Individuelle nedskrivninger	503	320	264	201	228	271	206	303	244	171
Gruppenedskrivninger	322	321	217	204	238	200	226	198	209	236
Andre eiendeler	567	779	1 501	3 578	3 539	4 262	4 683	5 639	6 272	5 627
Sum eiendeler	40 892	42 260	48 630	65 507	64 239	68 780	71 032	75 329	77 520	83 188
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 366	2 790	1 773	3 708	6 868	6 123	6 446	4 295	4 284	2 758
Innskudd fra og gjeld til kunder	21 666	22 999	25 350	34 572	34 877	39 389	41 765	43 588	44 940	45 761
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11 171	11 738	15 668	19 746	14 162	14 477	13 342	16 534	16 336	21 116
Andre forpliktelser	828	1 026	1 603	1 562	1 564	1 774	1 767	1 936	2 008	2 861
Ansvarlig lånekapital	1 502	1 194	1 289	1 461	1 608	1 347	1 356	2 095	1 450	1 350
Sum egenkapital	2 359	2 513	2 947	4 458	5 160	5 670	6 356	6 881	8 502	9 342
Sum gjeld og egenkapital	40 892	42 260	48 630	65 507	64 239	68 780	71 032	75 329	77 520	83 188

NØKKELTALL

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Egenkapitalrentabilitet	9,0 %	16,8 %	20,5 %	8,1 %	18,2 %	15,3 %	8,5 %	9,0 %	13,0 %	12,2 %
Kostnadsprosent konsern	57,9 %	51,6 %	52,3 %	59,0 %	45,0 %	46,8 %	57,0 %	53,8 %	47,2 %	44,4 %
Kostnadsprosent konsern ekskl finansielle investeringer	59,7 %	54,2 %	58,5 %	56,1 %	59,4 %	58,3 %	63,4 %	61,5 %	54,6 %	55,5 %
Kostnadsprosent morbank	56,9 %	51,6 %	51,6 %	62,6 %	46,8 %	50,1 %	57,6 %	51,8 %	44,0 %	46,4 %
Kostnadsprosent morbank ekskl finansielle investeringer	59,0 %	52,8 %	54,4 %	50,0 %	54,8 %	53,3 %	58,8 %	57,3 %	46,5 %	48,7 %
12-mnd kostnadsutvikling	2,6 %	-2,2 %	9,5 %	0,9 %	0,1 %	-1,5 %	8,3 %	8,1 %	7,9 %	0,0 %
Utlån til kunder inkl formidlingslån*	36 869	37 931	41 638	56 806	59 061	63 334	68 034	75 914	80 581	84 980
Utlånsvekst inkl. formidlingslån siste 12 mnd*	9,8 %	2,9 %	9,8 %	8,0 %	4,0 %	7,2 %	7,4 %	11,6 %	6,1 %	5,5 %
Utlånsvekst siste 12 mnd	9,8 %	2,9 %	9,8 %	2,1 %	-6,0 %	1,8 %	5,3 %	5,6 %	5,0 %	6,9 %
Innskudd fra kunder	21 666	22 999	25 350	34 572	34 877	39 389	41 765	43 588	44 940	45 761
Innskuddsvekst siste 12 mnd	7,4 %	6,2 %	10,2 %	7,9 %	0,9 %	12,9 %	6,0 %	-1,3 %	3,1 %	1,8 %
Andel utlån overført til Sp1 Boligkreditt av totale PM lån				14,73 %	26,7 %	32,3 %	35,0 %	41,1 %	40,8 %	39,7 %
Andel utlån overført til Sp1 Boligkreditt av totale utlån				9,75 %	18,4 %	22,6 %	24,1 %	28,1 %	28,5 %	27,9 %
Innskuddsdekning inkl formidlingslån*	58,8 %	60,6 %	60,9 %	60,9 %	59,1 %	62,2 %	61,4 %	54,3 %	55,8 %	53,8 %
Innskuddsdekning	58,8 %	60,6 %	60,9 %	67,4 %	72,4 %	80,3 %	80,9 %	75,6 %	78,5 %	74,7 %
Sum eiendeler	40 892	42 260	48 630	65 507	64 239	68 780	71 032	75 329	77 520	83 188
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	39 347	41 992	44 911	61 267	65 169	66 245	70 291	72 921	75 952	80 191
Antall kontorer	92	83	85	81	76	75	75	74	74	74
Antall årsverk konsern	770	758	778	821	778	788	794	881	922	927
Antall årsverk morbank	708	699	714	724	690	675	670	672	647	639
Antall årsverk datterselskap	63	60	64	97	88	113	124	209	275	288
Netto andre inntekter i % av sum netto inntekter	23,1 %	23,7 %	25,0 %	25,0 %	21,4 %	25,1 %	27,8 %	31,5 %	36,3 %	32,3 %
Kapitaldekning i %	11,8 %	10,9 %	10,9 %	10,8 %	12,8 %	11,9 %	12,5 %	13,2 %	13,9 %	15,7 %
Kjernekapitaldekning i %	9,0 %	9,2 %	9,6 %	9,5 %	10,7 %	10,9 %	11,6 %	12,1 %	13,4 %	13,7 %
Kjernekapital	2 619	2 706	3 037	4 229	4 846	5 334	6 002	6 672	7 783	8 462
Ansvarlig kapital	3 430	3 180	3 464	4 789	5 776	5 849	6 465	7 270	8 069	9 775
Beregningsgrunnlag	29 296	31 750	35 594	44 565	45 250	48 966	51 704	55 098	57 989	61 897
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ration)										5,9 %
Tap på utlån til kunder i % av utlån til kunder inkl formidlingslån*	0,86 %	0,45 %	0,16 %	0,32 %	0,31 %	0,14 %	0,15 %	0,26 %	0,21 %	0,19 %
Mislighold i % av brutto utlån inkl formidlingslån*	1,96 %	0,61 %	0,60 %	0,80 %	0,97 %	0,78 %	0,69 %	0,52 %	0,60 %	0,53 %
Tapsutsatte i % av brutto utlån inkl formidlingslån*	1,15 %	2,04 %	1,71 %	0,53 %	0,39 %	0,60 %	0,50 %	0,78 %	0,46 %	0,10 %
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl formidlingslån				0,96 %	0,96 %	0,93 %	0,87 %	0,89 %	0,75 %	0,44 %
Tapsavsetningsgrad		42,11 %	46,89 %	26,59 %	28,39 %	31,15 %	25,46 %	30,64 %	28,41 %	31,26 %

*) I formidlingslån inngår lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS.

For øvrig viser vi til eget kapittel i årsrapporten om Eierforhold, hvor alle nøkkeltall relatert til egenkapitalbevis fremkommer.

ÅRSREGNSKAP KONSERN - RESULTATANALYSE

Beløp i mill kroner	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
FRA RESULTATREGNSKAPET										
Renteinntekter	2 998	2 990	2 845	2 823	2 549	2 763	4 334	3 250	2 215	1 765
Rentekostnader	1 572	1 705	1 679	1 694	1 420	1 590	3 014	2 044	1 118	690
Netto renteinntekter	1 426	1 285	1 166	1 129	1 129	1 173	1 320	1 206	1 097	1 075
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer	469	330	227	209	294	304	293	242	173	98
Provisjonsinntekter	940	892	686	567	590	526	478	502	427	403
Provisjonskostnader	74	75	74	80	85	88	84	65	65	63
Netto gevinst/ tap på verdipapirer og valuta	133	16	33	-25	110	220	-377	-41	95	77
Andre driftsinntekter	100	114	44	19	8	24	17	28	80	76
Dekningsbidrag	2 994	2 562	2 082	1 819	2 046	2 159	1 647	1 872	1 807	1 666
Lønn og generelle administrasjonskostnader	1 053	975	900	827	758	792	767	766	710	710
Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	97	53	54	47	45	49	62	55	49	49
Andre driftskostnader	178	181	166	162	154	131	142	134	119	113
Resultat før tap	1 666	1 353	962	783	1 089	1 187	676	917	929	794
Tap på utlån og garantier	321	172	195	101	87	185	183	17	-43	65
Resultat før skatt	1 345	1 181	767	682	1 002	1 002	493	900	972	729
Skatt på ordinært resultat	223	214	172	157	186	143	143	193	205	172
Resultat fra virksomhet holdt for salg	-27									
Resultat for regnskapsåret	1 095	967	595	525	816	859	350	707	767	557
Minoritetsinteresser	-1	1	0	0	0	1	2	4	5	3
Majoritetsinteresser	1 096	966	595	525	816	858	348	703	762	554

I % av gj.sn. forvaltning										
FRA RESULTATREGNSKAPET										
Renteinntekter	3,74%	3,94%	3,90%	4,02%	3,85%	3,91%	4,51%	5,61%	4,32%	3,93%
Rentekostnader	1,96%	2,24%	2,30%	2,41%	2,14%	2,18%	2,60%	3,53%	2,18%	1,54%
Netto renteinntekter	1,78%	1,69%	1,60%	1,61%	1,70%	1,73%	2,15%	2,08%	2,14%	2,39%
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer	0,58%	0,43%	0,31%	0,30%	0,44%	0,47%	0,50%	0,42%	0,34%	0,22%
Provisjonsinntekter	1,17%	1,17%	0,94%	0,81%	0,89%	0,81%	0,86%	0,87%	0,83%	0,90%
Provisjonskostnader	0,09%	0,10%	0,10%	0,11%	0,13%	0,14%	0,14%	0,11%	0,13%	0,14%
Netto gevinst/tap på verdipapirer og valuta	0,17%	0,02%	0,05%	-0,04%	0,17%	0,17%	0,36%	-0,07%	0,19%	0,17%
Andre driftsinntekter	0,12%	0,15%	0,06%	0,03%	0,01%	0,04%	0,04%	0,05%	0,16%	0,17%
Dekningsbidrag	3,73%	3,37%	2,86%	2,59%	3,09%	3,14%	2,69%	3,23%	3,53%	3,71%
Lønn og generelle administrasjonskostnader	1,31%	1,28%	1,23%	1,18%	1,14%	1,22%	1,29%	1,32%	1,39%	1,58%
Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0,12%	0,07%	0,07%	0,07%	0,07%	0,08%	0,08%	0,09%	0,10%	0,11%
Andre driftskostnader	0,22%	0,24%	0,23%	0,23%	0,23%	0,20%	0,21%	0,23%	0,23%	0,25%
Resultat før tap	2,08%	1,78%	1,32%	1,11%	1,64%	1,82%	1,10%	1,58%	1,81%	1,77%
Tap på utlån og garantier	0,40%	0,23%	0,27%	0,14%	0,13%	0,28%	0,30%	0,03%	-0,08%	0,14%
Resultat før skatt	1,68%	1,55%	1,05%	0,97%	1,51%	1,54%	0,80%	1,55%	1,90%	1,62%
Skatt på ordinært resultat	0,28%	0,28%	0,24%	0,22%	0,28%	0,22%	0,23%	0,33%	0,40%	0,38%
Resultat fra virksomhet holdt for salg	-0,03%									
Resultat for regnskapsåret	1,37%	1,27%	0,82%	0,75%	1,23%	1,32%	1,40%	1,22%	1,50%	1,24%
Minoritetsinteresser	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%
Majoritetsinteresser	1,37%	1,27%	0,82%	0,75%	1,23%	1,32%	1,40%	1,21%	1,49%	1,23%

VIKTIGE HENDELSER I 2014

Uroligheter i russisk økonomi

På grunn av krisen i russisk økonomi, valgte SpareBank 1 Nord-Norge å gjøre en regnskapsmessig avsetning på 300 mill kroner på engasjementet i Russland. Under visjonen *For Nord-Norge* konsentrerer SpareBank 1 Nord-Norge virksomheten til vår landsdel.

Ny konserndirektør i Hålogaland

I mars ble Lasse Hagerupsen tilsatt som ny konserndirektør for region Hålogaland. Han kom fra stillingen som banksjef for SpareBank 1 Nord-Norge i Harstad.

Finnmarksløpet

SpareBank 1 Nord-Norge er stolt generalpartner til Finnmarksløpet. Sammen gjorde vi åpningen av Finnmarksløpet 2014 til en uforglemmelig opplevelse, da 700 ansatte fra SpareBank 1 Nord-Norge tok turen til åpningshelgen i Alta. I 2015 er Finnmarksløpet arena for verdensmesterskapet i hundekjøring. Vi gleder oss!

Agenda Nord-Norge

I november etablerte SpareBank 1 Nord-Norge, i samarbeid med LO og NHO, en ny arena for samhandling mellom politikere, byråkrater, akademia og næringsliv i Nord-Norge. Agenda Nord-Norge samlet 400 deltagere til debatt om landsdelens fremtid under tittelen "Nord-Norge i verdensklasse". Statsminister Erna Solberg og fiskeriminister Elisabeth Aspaker var blant deltakerne på konferansen.

Samfunnsutbytte til prosjekter i landsdelen

SpareBank 1 Nord-Norge har det nordnorske samfunnet som sin største eier. I 2014 delte konsernet ut nær 85 millioner kroner i samfunnsutbytte til 436 gode prosjekter i landsdelen. Har du en god prosjektidé, kan du søke om samfunnsutbytte fra SpareBank 1 Nord-Norge. Besøk vår nettside snnsamfunn.no

Arctic Race of Norway

I august gjentok Arctic Race of Norway suksessen fra rittets første år. Denne gangen tok de verdens beste syklistene til Finnmark og Tromsø. Etappen fra Hammerfest til Magerøya, med målgang på Nordkappplatået, var et klart høydepunkt for mange.

I Hammerfest, Honningsvåg, Alta og Tromsø deltok til sammen 2 200 barn på SpareBank 1 Nord-Norges barnesykkelritt; SNN Mini Arctic Race. I år er det Midt-Troms og Hålogaland som får rittet på besøk.

Historisk godt resultat – igjen!

Med et resultat på over 1,3 mrd kroner og en egenkapitalavkastning på 12 %, er SpareBank 1 Nord-Norge også i år ett av Nordens mest lønnsomme finanskonserner.

VISJON OG FORRETNINGSIDÉ

Landsdelens egen bank

SpareBank 1 Nord-Norge er en ledende leverandør av finansielle tjenester i person- og bedriftsmarkedet i Nord-Norge. Nedenfor beskrives konsernets visjon og forretningsidé, samt de overordnede økonomiske mål.

Bankens visjon er *For Nord-Norge!*

I dette ligger det at SpareBank 1 Nord-Norge kjennetegnes av å være:

- Landsdelens egen bank
- En virksomhet som skaper og legger igjen verdiene i Nord-Norge
- Nær og dyktig
  - med kortreiste beslutninger
- Solid, raus og folkelig.
  - Tradisjonsrik og moderne
- En utvikler av Nord-Norge
  - vi bryr oss om deg!

Forretningsidé

SpareBank 1 Nord-Norge leverer helhetlige og moderne finansielle løsninger til kunder med tilhørighet til det nordnorske markedet. Banken ønsker å bruke samfunnsengasje-

mentet som konkurransefortrinn. Dette gjøres gjennom god tilstedeværelse og sterk lokalkunnskap. Banken bidrar gjennom sitt eierskap til lokal utvikling og verdiskaping.

SpareBank 1 Nord-Norge er et selvstendig finanskonsern i SpareBank 1-alliansen. Som en del av en nasjonal allianse, sikrer det effektiv teknologiutvikling og konkurranse-dyktige betingelser.

SpareBank 1 Nord-Norge ønsker å være en bank som fornyer seg til nytte for folk og bedrifter i Nord-Norge. En bank som skal være offensiv og fremstå som et tydelig alternativ til nasjonale og internasjonale konkurrenter.

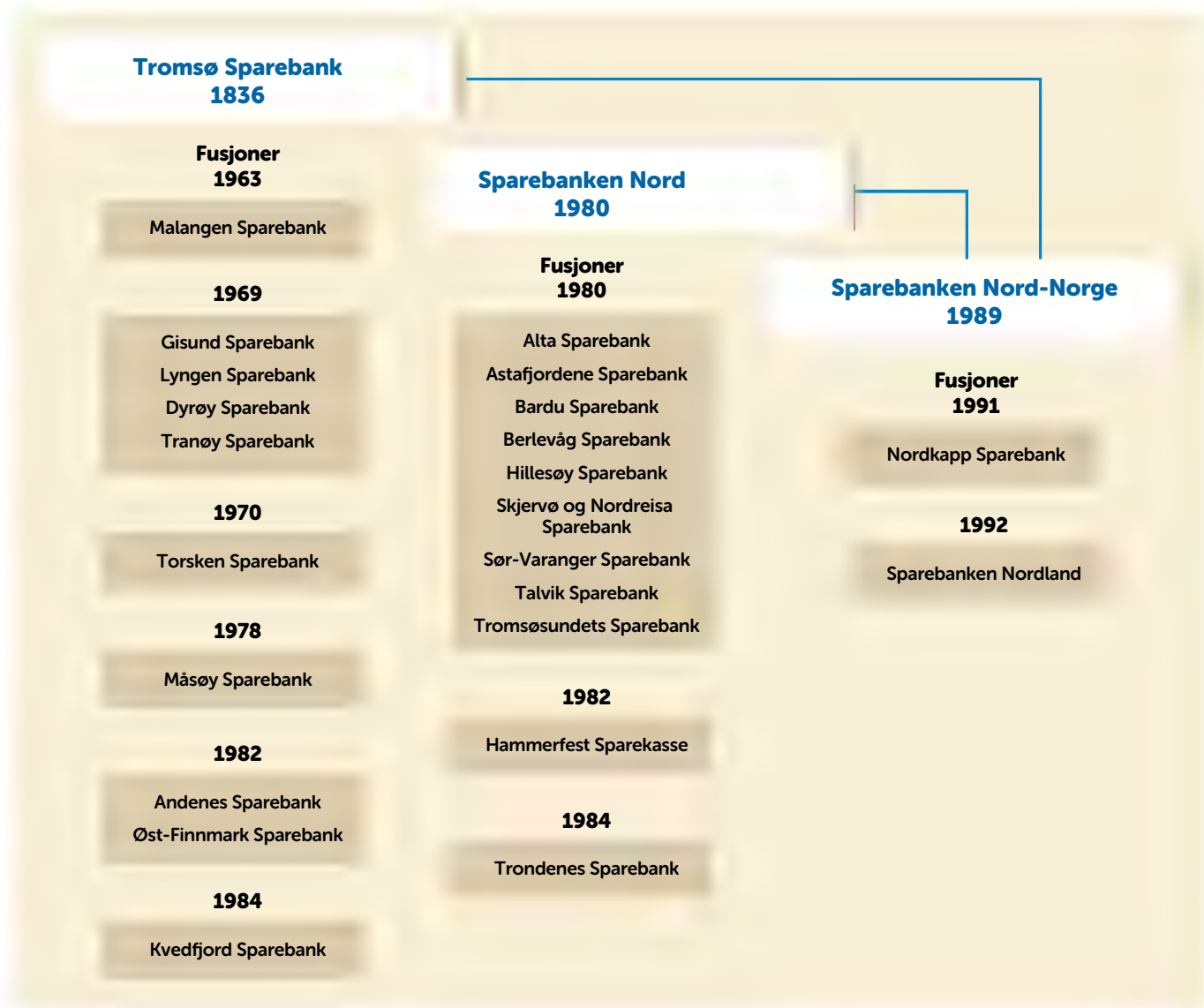
SpareBank 1 Nord-Norge er en attraktiv arbeidsplass med en kultur preget av dynamisk læring, vinnervilje og samhandling. Bankens virksomhet bygger på strenge krav til redelighet og forretningsetikk, nedfelt i SNN-koden.

Overordnede økonomiske mål

SpareBank 1 Nord-Norges overordnede økonomiske mål er som følger:

- Soliditet:
  - Ren kjernekapitaldekning minimum ett prosentpoeng over myndighetspålagte krav. Langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning er for tiden 14,5 %
- Lønnsomhet:
  - Bankdrift på topp internasjonalt nivå. Dette medfører for tiden en egenkapitalavkastning på minimum 12 %
- Kostnadseffektivitet:
  - Årlig gjennomsnittlig kostnadsvekst skal maksimalt utgjøre 2 % eksklusive omstillingskostnader (ultimo 2014 endret til maksimalt 1 %)

BANKENS HISTORIE

SPAREBANK 1 NORD-NORGE

FINNMARK

Alta
Berlevåg
Breivikbotn
Båtsfjord
Hammerfest
Havøysund
Honningsvåg
Karasjok
Kautokeino
Kirkenes
Kjøllefjord
Lakselv
Tana
Vadsø
Vardø
Øksfjord

TROMS

Bardufoss
Brøstadbotn
Burfjord
Finnsnes
Gryllefjord
Hansnes
Jektabanken
Tromsø
Longyearbyen
Lyngseidet
Olderdalen
Oteren
Setermoen, Bardu
Senjahopen
Sjøvegan
Skjervøy

Stonglandseidet
Storslett
Storsteinnes
Sørreisa
Tromsdalen, Amfi
Tromsø, Storgata 65
Tromsø, Sjøgata 8

SALTEN

Bodø
City Nord
FauskeHamarøy
Leinesfjord
Misvær
Rognan
Ørnes, Meløy

HÅLOGALAND

Andenes
Borkenes
Bø
Evenskjer
Hamnvik
Harstad
Leknes
Lødingen
Melbu
Myre
Narvik
Sortland
Stokmarknes
Svolvær

HELGELAND

Brønnøysund
Mo i Rana
Mosjøen
Nesna
Sandnessjøen

**NORDVEST
RUSSLAND**

Murmansk
St. Petersburg

FRA KONSERNESJEFEN 2015

SpareBank 1 Nord-Norge er landsdelsbanken for Nord-Norge. Vår virksomhet utvikles og ledes etter visjonen *For Nord-Norge*. Dette er en visjon som ivaretar den nordnorske landsdelen som vår største eier. Samtidig er den grunnlaget for en forretningsmodell som skal levere avkastning på topp internasjonalt nivå. SpareBank 1 Nord-Norge skal være ubestridt solid, og vi skal være nummer 1 i det nordnorske bankmarkedet.

Som nordnorsk sparebank, er vi sterkt engasjert i landsdelens utvikling. Et viktig tema for SpareBank 1 Nord-Norge i 2014 har vært et "Nord-Norge i verdensklasse". Gjennom Konjunkturbarometer for Nord-Norge og Agenda Nord-Norge, har vi bragt kunnskap til nærings- og samfunnsliv om fremtidsmulighetene i vår landsdel. Sammen med LO og NHO, skapte vi Agenda Nord-Norge sist høst – en nordnorsk arena hvor debatten om landsdelens fremtid skal kunne finne sted. Rundt 400 nordnorske beslutningstakere kom sammen til den første konferansen i Tromsø.

For arrangørene var det ekstra hyggelig at statsminister Erna Solberg hadde anledning til å være tilstede. I 2015 er Bodø vertsby for Agenda Nord-Norge.

SpareBank 1 Nord-Norge ønsker å vise at nordnorsk næringsliv må levere i verdensklasse om vi skal lykkes i et globalt marked. Dette krever samarbeid. Alene er de fleste nordnorske næringsaktørene for små til å kunne møte internasjonal kapital og løse internasjonale oppdrag. Her kan vi kanskje lære av entreprenørene bak Arctic Race of Norway. Gjennom samarbeid og enorm stå-på-vilje, viste de at Nord-Norge kan levere i verdensklasse, da verdens beste syklist syklet over mål på Nordkapp-plataet sist høst.

SpareBank 1 Nord-Norge bidro med fødselshjelp til Arctic Race of Norway i den aller tidligste fasen. Det var derfor naturlig å fortsette samarbeidet, da sykkelrittet ble en realitet. Siden starten i 2013 har de ansatte i SpareBank 1 Nord-Norge gjort Arctic Race of Norway til en sykkelhest for hele familien.

De siste to årene har nær 5.000 nordnorske barn stått på startstreken med grønn ledertrøye og nummerskilt på styret. Det har skapt stolthet blant våre ansatte, og uforglemmelige minner for foreldre og barna som har deltatt.

SpareBank 1 Nord-Norge skal fortsette arbeidet med Agenda Nord-Norge og landsdelsutviklingen også i 2015. Vi skal fortsatt støtte opp om entreprenører innenfor kunnskap, kultur og idrett som bidrar til å utvikle vår landsdel. Og vi gleder oss til en ny utgave av Arctic Race of Norway, høsten 2015.

2014 var et godt år for SpareBank 1 Nord-Norge. Den viktigste årsaken er god vekst i nordnorsk økonomi og solid drift av vår nordnorske virksomhet. Vi har det siste året hatt fokus på konsernet SpareBank 1 Nord-Norge. Mye har skjedd siden den spede begynnelsen i 1836, da Tromsø Sparebank kunne tilby lån og en sparekonto til Tromsøs befolkning. I dag tilbyr vi en rekke tjenester innen regnskap, bank, finans og eiendom. Vi jobber for at bredden i vårt tilbud skal

komme våre kunder og den nordnorske befolkningen til gode.

Mot slutten av året gjorde vi avsetninger for mulige tap i Russland. Intensjonen om å følge nordnorsk næringsliv over grensen til vår største nabo i øst, var i sin tid god. Men siden 2008 har risikoen økt, og det ble i 2013 besluttet å trappe ned denne virksomheten. Vår eksponering i Russland er siden da betydelig redusert, men det har så langt ikke vært mulig å komme helt ut av Russland.

Nord-Norge er vårt marked. Vår strategi er å fokusere på vår nordnorske kjernevirksomhet. Gjennom det nasjonale samarbeidet i SpareBank 1-alliansen, skal vi utvikle digitale løsninger som effektiviserer vår bankdrift og er nyttige for den nordnorske befolkningen.

Vi har i dag markedets beste løsninger for bank på mobiltelefon. Høsten 2014 ble vi Nordens første klokkebank. På nyåret i år lanserte vi den mobile lommeboken Valyou

sammen med Telenor og våre bankkollegaer i DNB. De neste årene skal vi møte den digitale konkurransen fra våre nasjonale og utenlandske konkurrenter. Vi skal tilby enkle og gode bankløsninger til våre kunder.

Samtidig som vi satser på digitalisering og nye løsninger, skal vi ivareta og styrke vårt særpreg som landsdelsbank. Vi skal være tilstede og tilby kortreiste beslutninger der folk bor. Den nordnorske landsdelen er vår største eier med 53 prosent eierandel, mens 47 prosent er notert på Oslo børs. SpareBank 1 Nord-Norge skaper store verdier gjennom vår samlede virksomhet, og det er beregnet at 86 prosent av konsernets overskudd blir igjen i landsdelen.

Ved inngangen til 2015 opplever vi at norsk økonomi stagnerer som følge av fall i oljeprisen mens internasjonal økonomi preges av usikkerhet. Denne utviklingen vil også prege vår landsdel, men rik tilgang på naturressurser og en oljenæring i tidlig fase demper den negative effekten for nordnorsk næringsliv.

Dette gir landsdelen et fortrinn. I årene som kommer øker etterspørselen etter nordnorske råvarer, og vi vil oppleve vekst innenfor eksportrettede virksomheter. Som landsdelsbank for Nord-Norge er SpareBank 1 Nord-Norge godt posisjonert for fremtiden.

Vi lover å videreutvikle vår virksomhet
– For Nord-Norge.

Jan-Frode Janson
Konsernsjef

Foto: Marius Fiskum

STYRETS ÅRSBERETNING 2014

Hovedtrekk 2014

(Samme periode 2013)

- Resultat før skatt: 1 345 mill kroner (1 181 mill kroner).
- Årsresultat etter skatt: 1 095 mill kroner (967 mill kroner).
- Egenkapitalavkastning (konsern): 12,2 % (13,0 %).
- Resultat per egenkapitalbevis (konsern): kr 5,17 (kr 4,60).
- Egenkapitalavkastning ekskl nedskrivning Russland: 14,8 %.
- Meget god og forbedret underliggende bankdrift.
- Gode resultatbidrag fra felleskontrollerte virksomheter.
- Forbedret resultatbidrag fra datterselskapene.
- Kostnadsprosent (konsern): 44,4 % (47,2 %).
- Utlånstap kunder 164 mill kroner (172 mill kroner).
I tillegg er det kostnadsført tap på utlån i Russland.
Samlede utlånstap utgjør 321 mill kroner.
- Tapsføring på om lag 300 mill kroner foretatt på konsernets engasjement i Russland, herav 192 mill kroner i tap på utlån.
- Utlånsvekst: 5,5 % (6,1 %) inkludert formidlingslån.
- Innskuddsvekst siste 12 måneder: 1,8 % (3,1 %).
- Innskuddsdekning: 74,7 % (78,5 %).
- Meget god likviditet.
- God soliditet:
  - Totalkapitaldekning (konsern): 15,7 % (13,9 %).
  - Kjernekapitaldekning: 13,7 % (13,4 %).
  - Ren kjernekapitaldekning: 12,6 % (12,3 %).
- Forslag til kontantutbytte til EK-beviserne: kr 1,90 (kr 1,10).

NORD-NORGE OG SPAREBANK 1 NORD-NORGE I KORTE TREKK

Nord-Norge i vekst

Nord-Norge har vært gjennom en sterk vekstperiode siden 2010. Dette merkes i alle sektorer av samfunnet. Det pågår en bred fornyelse i næringslivet, drevet av sterke eksportnæringer. Arbeidsmarkedet er stramt, og husholdningene har vært preget av sunn økonomi og optimisme. Boligmarkedet i nord er preget av sterk prisvekst og økende boligbygging, samtidig som vekst og verdiskaping i landsdelen fortsatt hemmes av mangel på kompetent arbeidskraft og en for lite effektiv infrastruktur.

Den sterke veksten skyldes at landsdelens tilgang til naturressurser har fått større økonomisk betydning gjennom sterke fiskebestander, tilgang til sjøarealer for oppdrett, økende interesse for Nord-Norge som reisemål og betydelige olje- og gassfunn i Norskehavet og Barentshavet. Veksten i sjømateksporten drives av en sterk lakse-næring, men også torskesektoren har vist sterk fremgang i eksportverdi. I reiselivet opplever man fornyelse og endring, med en vintersesong som får stadig større betydning.

STRATEGISKE MÅL OG MÅLOPPNÅELSE

Strategiske mål	Måltall	Konsern 2014	Morbank 2014
Lønnsomhet			
Egenkapitalavkastning	Bankdrift på topp internasjonalt nivå. For tiden medfører dette en egenkapitalavkastning på minimum 12 %.	12,2 %	9,8 %
Effektivitet			
Kostnadsvekst	Årlig gjennomsnittlig kostnadsvekst skal maksimalt utgjøre 2 % ekskl omstillingskostnader (ultimo 2014 endret til maksimalt 1 %).	9,8 %	6,2 %
Soliditet			
Ren kjernekapitaldekning	Minimum ett prosentpoeng over myndighetspålagte krav. Langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning: pt 14,5 %.	12,6 %	15,4 %

Oljesektoren gir nye impulser til leverandørindustrien, med store funn, åpning av nye leteområder og aktiviteten rundt feltene som allerede er i drift. Boligbygging og offentlige investeringer har ført til vedvarende høy aktivitet i bygg- og anleggssektoren.

SpareBank 1 Nord-Norge publiserer to ganger i året analyser av landsdelens økonomiske utvikling i Konjunkturbarometer for Nord-Norge.

Ved inngangen til 2015 viser prognosen fortsatt gode vekstutsikter. Usikkerheten har imidlertid økt som følge av en fortsatt ustabil internasjonal økonomi, og en lavere oljeaktivitet som bremser veksten i Norge. I tillegg er det sannsynlig at husholdningene vil bli mer tilbakeholdne med forbruk og investeringer.

Foto: Marius Fiskum

SpareBank 1 Nord-Norge – god lønnsomhet tross nedskrivning i Russland

Konsernets regnskap for 2014 reflekterer på mange måter landsdelens økonomiske utvikling. Regnskapet påvirkes likevel av en nedskrivning på 299 mill kroner på konsernets engasjement i Russland.

I 2014 økte utlånene (inkl formidlingslån) til personkunder med 6,2 % og innskuddene med 9,0 %. For bedriftene var utlånveksten 3,8 % og innskuddsveksten 7,1 %.

Konsernets utlans- og innskuddsvekst er over gjennomsnittet for landet som helhet. Dette gjenspeiler da også den generelt sett høyere økonomiske veksten i nord.

Nye regulatoriske krav til egenkapital i finansinstitusjoner medfører behov for å øke den rene kjernekapitalen, også i SpareBank 1 Nord-Norge. Konsernet har et mål om å ha en intern kapitalbuffer som er minimum ett prosentpoeng høyere enn myndighetspålagte minstekrav. Konsernets soliditet betegnes som god.

SpareBank 1 Nord-Norge har økt konsernets netto renteinntekter (inkl provisjoner fra overført portefølje) med 9,4 % fra 1 617 mill kroner i 2013 til 1 769 mill kroner i 2014. Foruten veksten i volum, skyldes økningen i netto renteinntekter i hovedsak reduserte finansieringskostnader fra pengemarkedet. Reduserte utlånsmarginer er i stor grad kompensert av økte innskuddsmarginer.

Konsernets netto provisjons- og andre inntekter (ekskl provisjoner fra overført portefølje) utgjorde 623 mill kroner for 2014, 24 mill kroner mer enn året før. Konsernet vil fortsatt arbeide med å øke provisjons- og andre inntekter.

Det strategiske samarbeidet i SpareBank 1-alliansen er blitt viktigere de siste årene. Samarbeidet skjer langs flere dimensjoner, og det direkte resultatbidraget fra de felleskontrollerte virksomhetene i SpareBank 1-alliansen, har fått økt betydning for SpareBank 1 Nord-Norge.

Resultatbidraget fra de felleskontrollerte virksomhetene utgjorde 453 mill kroner for 2014. Tilsvarende tall for 2013 var 303 mill kroner. Det samlede netto resultatet fra finansielle

investeringer utgjorde 602 mill kroner for 2014, mot 346 mill kroner for 2013. Resultatet fra finansielle investeringer er i stor grad preget av et spesielt godt år for SpareBank 1 Gruppen og bankens salg av eierposten i Nets.

Kostnadsprosenten i konsernregnskapet for 2014 er på 44,4, en reduksjon fra 47,2 i 2013. De nominelle kostnadene viser en økning på 9,8 % for konsernet, mens tilsvarende tall for morbanken er 6,2 %.

I konsernet er det til sammen bokført 321 mill kroner i tap på utlån i 2014. 192 mill kroner av dette er tap på engasjementet i Russland som følge av krisen i russisk økonomi. I tillegg er verdien av konsernets eierandeler i den russiske bankvirksomheten nedskrevet med 107 mill kroner. Samlet tapsavsetning på engasjementet i Russland er dermed 299 mill kroner.

Konsernets risikoklassifiseringssystem viser at samlet kreditrisiko i utlansporteføljen fortsatt er lav. Det arbeides for tiden godt med mislighold og tapsutsatte engasjement i konsernet, et arbeid som fortsatt vil være høyt prioritert. Det generelle tapsnivået for-

ventes å være moderat den nærmeste tiden. Det vises også til nærmere informasjon i note 11 i årsregnskapet.

Til tross for den betydelige nedskrivningen i Russland, utgjorde konsernets egenkapital-avkastning 12,2 % for 2014, mot 13 % året før.

Det vises til ytterligere omtale av konsernets resultatregnskap og balanse senere i beretningen.

Mål og strategi

SpareBank 1 Nord-Norge har en unik posisjon i landsdelen, med nesten halve befolkningen som kunder, og en kraftfull distribusjon med kontorer på 67 steder. Kundesenteret er åpent til midnatt, mens nettbank, mobile og digitale løsninger sikrer kunden tilgjengelighet til banken hele døgnet.

Visjonen vår er **For Nord-Norge!**

I dette ligger det at SpareBank 1 Nord-Norge skal kjennetegnes av å være:

- Landsdelens egen bank
- En virksomhet som skaper og legger igjen verdiene i Nord-Norge
- Nær og dyktig
  - med korteste beslutninger
- Solid, raus og folkelig. Tradisjonsrik og moderne
- En utvikler av Nord-Norge
  - vi bryr oss om deg!

Forretningsidé

SpareBank 1 Nord-Norge leverer helhetlige og moderne finansielle løsninger til kunder med tilhørighet til det nordnorske markedet. Vi ønsker å bruke vårt samfunnsengasjement som konkurransefortrinn. Dette gjør vi gjennom vår tilstedeværelse og lokale kunnskap. Banken bidrar gjennom sitt eierskap til lokal utvikling og verdiskaping.

SpareBank 1 Nord-Norge er et selvstendig finanskonsern i SpareBank 1-alliansen. Som en del av en nasjonal allianse sikrer det effektiv teknologiutvikling og konkurransedyktige betingelser.

Vi ønsker å være en bank som fornyer seg til nytte for folk og bedrifter i Nord-Norge. Vi skal være offensive og fremstå som et tydelig alternativ til nasjonale og internasjonale konkurrenter.

SpareBank 1 Nord-Norge er en attraktiv arbeidsplass med en kultur preget av dynamisk læring, vinnervilje og samhandling. Vår virksomhet bygger på strenge krav til redelighet og forretningsetikk, nedfelt i SNN-koden.

Strategiske mål

SpareBank 1 Nord-Norges strategiske mål:

- Nummer 1 i Nord-Norge!
- De mest fornøyde kundene
- Den mest attraktive arbeidsplassen, med de dyktigste og mest engasjerte medarbeiderne
- Ubestridt solid, med bankdrift på topp internasjonalt nivå
- Kvalitet i alt vi gjør

SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen

Bankens deltakelse i SpareBank 1-alliansen og eierskapet i SpareBank 1 Gruppen er en viktig del av konsernets strategi og har betydd mye for den positive utviklingen av SpareBank 1 Nord-Norge. Deltakelsen har i stor grad bidratt til at banken har blitt en solid og sterk bank *For Nord-Norge*.

SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeidet og utviklingen av produktselskapene gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Banksamarbeidet DA og holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen. SpareBank 1-alliansens formål er å anskaffe og levere konkurransedyktige finansielle tjenester og produkter, og oppnå stordriftsfordeler i form av lavere kostnader og/eller høyere kvalitet. Slik bidrar alliansen til at privatpersoner og bedrifter tilbys både dyktighet, lokal forankring og en enklere bankhverdag. Alliansen skal også bidra til å sikre bankenes verdiskaping, til glede for egen region og bankens eiere.

Det vises også til egen omtale av selskapene i SpareBank 1-alliansen senere i årsberetningen.

Foto: Marius Fiskum

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning er årsregnskapet for 2014 avlagt under forutsetning av fortsatt drift. SpareBank 1 Nord-Norges regnskap for konsernet er avlagt i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-9, i overensstemmelse med IFRS (International Financial Reporting Standards), godkjent av EU.

RESULTATUTVIKLING	KONSERN		MORBANK	
	2014	2013	2014	2013
Beløp i mill kroner				
Netto renteinntekter	1 426	1 285	1 242	1 113
Netto provisjons- og andre inntekter	996	931	750	735
Netto inntekter finansielle investeringer	602	346	255	383
Driftskostnader	1 328	1 209	1 039	978
Tap	321	172	290	146
Resultat før skatt	1 345	1 181	918	1 107
Skatt	223	214	175	192
Resultat virksomhet holdt for salg	-27	0	0	0
Årsresultat	1 095	967	743	915

Netto renteinntekter inkludert provisjon fra SP1 Boligkreditt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital: (2008-14)

Resultatet for 2014 preges som nevnt av nedskrivningen på konsernets engasjement i Russland med 299 mill kroner. Det vises til et eget avsnitt om dette senere i beretningen. Resultatet betegnes likevel som godt, med en egenkapitalavkastning på 12,2 %. Dette er over det strategiske målet på 12 % eller høyere. Bankens basisdrift er ytterligere styrket i 2014 og er fortsatt meget god, med et resultat før tap på 1 064 mill kroner (1 007 mill kroner).

Konsernet og morbanken har meget god soliditet og likviditet, og god innskuddsdekning. Etter styrets vurdering er konsernet godt rustet til å møte landsdelens behov for finansielle tjenester i årene fremover.

Netto renteinntekter

Konsernets samlede netto renteinntekter utgjør 1 426 mill kroner for 2014, en økning på 141 mill kroner fra 2013. Utlånsveksten har vært tilfredsstillende i både person- og bedriftsmarkedet, men veksten i personmarkedet er noe redusert sammenlignet med foregående år. Veksten i begge markeder ser ut til å ha vært over den generelle utlånsveksten i markedet. I løpet av 2014 skjedde en reduksjon i utlånsmarginer, noe som er blitt kompensert av økte innskudds-

marginer og reduserte finansieringskostnader fra pengemarkedet. Til sammen bidro dette til vekst i netto renteinntekter.

Utviklingen i netto renteinntekter påvirkes også av overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Inntektene på 343 mill kroner fra den overførte porteføljen er ført under provisjonsinntekter. Tilsvarende tall for 2013 var 332 mill kroner.

Netto provisjons- og andre inntekter

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om å øke inntektene fra risikofrie områder gjennom et bredt produktspekter innen sparing, plassering og forsikring. For 2014 utgjør andelen netto provisjons- og andre inntekter 32 % av totale inntekter, mot 36 % i 2013.

Provisjonsinntektene fra SpareBank 1 Boligkreditt har økt noe i 2013. Først og fremst på grunn av reduserte innlånskostnader. Av øvrige provisjonsinntekter nevnes økningen fra konsernets datterselskap innenfor regnskapsførsel.

Netto renteinntekter, inklusive provisjonsinntekter fra overført utlånsportefølje, har økt fra 1 617 mill kroner i 2013 til 1 769 mill kroner i 2014.

Netto inntekter fra finansielle investeringer

Netto inntekter fra finansielle investeringer i 2014 utgjør 602 mill kroner.

Disse fordeler seg som følger:

Resultatandeler fra

felleskontrollerte virksomheter: 453 mill kroner

Netto inntekter verdipapirer: 149 mill kroner

- aksjer 207 mill kroner
- aksjer vedr Russland -93 mill kroner
- sertifikater/obligasjoner 42 mill kroner
- valuta og finansielle derivater -7 mill kroner

Tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter

Resultatandeler fra tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter bokføres i konsernregnskapet i henhold til bankens eierandel etter egenkapitalmetoden. I henhold til kostmetoden, bokføres bare mot-tatt utbytte i morbankens regnskap.

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt utgjør 1 849 mill kroner (1 118 mill kroner) for 2014. I konsernet SpareBank 1 Nord-Norge er andelen av resultatet innarbeidet med 360 mill kroner (210 mill kroner). SpareBank 1 Livsforsikring og SpareBank 1 Skadeforsikring er de vesentligste bidragsyterne til resultatet i SpareBank 1 Gruppen.

Selskap	2014	2013	2014	2013
Beløp i mill kroner	Resultatandel i konsernregnskapet	Resultatandel i konsernregnskapet	Utbytte i morbankregnskapet	Utbytte i morbankregnskapet
SpareBank 1 Gruppen AS (19,50 %)	360	210	33	134
SpareBank 1 Boligkreditt AS (13,15 %)	31	29	43	19
SpareBank 1 Næringskreditt AS (20,92 %)	24	5	7	3
Bank 1 Oslo Akershus (4,9 %)		0		
BN Bank ASA (23,50 %)	66	67	56	44
SpareBank 1 Kundesenter AS (14,91 %)		0		
SpareBank 1 Verdipapirservice AS (24,90 %)		-2		
SpareBank 1 Kredittkort AS (19,83 %)	2	-5		
SpareBank 1 Markets AS (23,89 %)	-30	-1		
SUM	453	303	139	200

Allianseselskapene SpareBank 1 Verdipapirservice og SpareBank 1 Kundesenter ble etablert i 2. kvartal 2012. SpareBank 1 Nord-Norge hadde eierinteresser på henholdsvis 24,9 % og 14,91 % i disse to selskapene. Per 01.01.14 ble disse selskapene solgt til SpareBank 1 Banksamarbeidet DA.

SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er opprettet av bankene i alliansen for å dra nytte av kapitalmarkedsinnlån ved bruk av obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene overfører boliglån med svært god sikkerhet til dette selskapet, noe som gir reduserte innlånskostnader og økt konkurransekraft for SpareBank 1-bankene. Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt er per 31.12.14 på 14,71 %, og andelen av resultatet i selskapet er 31 mill kroner (29 mill kroner) for 2014.

SpareBank 1-bankene etablerte i 2009 SpareBank 1 Næringskreditt, etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt. SpareBank 1 Nord-Norges eierandel er nå 20,83 %, og andelen av resultatet er 24 mill kroner (5 mill kroner) for 2014.

BN Bank

SpareBank 1 Nord-Norge har en eierandel på 23,5 % i BN Bank per 31.12.14. Andelen av resultatet for 2014 er på 66 mill kroner (66 mill kroner).

SpareBank 1 Markets

SpareBank 1 Nord-Norges eierandel i SpareBank 1 Markets er 27,03 % per 31.12.14, og andel resultat for 2014 er innarbeidet med -30 mill kroner.

Det vises også til nærmere omtale om selskapet under eget avsnitt om bankens direkte eierskap i selskap i SpareBank 1-alliansen.

SpareBank 1 Kredittkort

Andel resultat i SpareBank 1 Kredittkort for 2014 på 2 mill kroner (eierandel 19,83 %), er i tillegg innarbeidet.

Andre selskap

Allianseselskapene SpareBank 1 Verdipapirservice og SpareBank 1 Kundesenter ble etablert i 2. kvartal 2012. Her har SpareBank 1 Nord-Norge eierinteresser på henholdsvis 24,9 % og 14,91 %. Per 01.01.14 ble disse selskapene solgt til SpareBank 1 Banksamarbeidet DA.

Verdipapirer

I konsernregnskapet er det mottatt 16 mill kroner i utbytte på aksjeinvesteringer i 2014, og 98 mill kroner er inntektsført i netto kursgevinst på porteføljen – herav 27 mill kroner fra datterselskapet SpareBank 1 Portefølje AS.

I bankens regnskap utgjør utbytte 16 mill kroner og netto kursgevinst 71 mill kroner. Sammen med øvrige eiere inngikk SpareBank 1 Nord-Norge i slutten av 1. kvartal 2014 avtale om salg av sitt eierskap i selskapet Nets. Bankens eierandel utgjorde 1,9 %, tilsvarende 3 647 975 aksjer. I 1. kvartal 2014 ble det inntektsført en urealisert gevinst på 137 mill kroner og mottatt kontantutbytte på 11 mill kroner fra samme eierpost.

Datterselskap

Konsernets datterselskap har et samlet årsresultat på 156 mill kroner før skatt. Resultatbidraget på 123 mill kroner etter skatt, er konsolidert inn i konsernregnskapet. I morbankens regnskap bokføres kun mottatt utbytte fra datterselskapene i henhold til kostmetoden.

Datterselskap Tall i hele 1 000 kroner	Resultatandel 2014 etter skatt	Utbytte 2014 i morbank- regnskapet	Nedskrivninger 2014 i morbank- regnskapet
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	85 771	72 415	
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS	23 172		-17 351
Nord-Norge Eiendom IV AS	898		
Alsgården AS	-245		
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	11 102	11 000	
EiendomsMegler 1 Lofoten AS	251		
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning AS	1 831	1 719	
North-West 1 Alliance Bank	-3 234		
Fredrik Langesg 20 AS	1 026		
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS*	2 799		
SUM	123 371	85 124	-17 351

* Konsolidert resultat eksklusive goodwillavskrivninger

Resultatet i SNN Portefølje AS er påvirket av verdiendringer på enkelte aksjeposter, herunder 5 mill kroner i investeringsfondene Nord I IS og 18 mill kroner i Nord II IS. SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS eier 100 % av selskapet Nord-Norge Eiendom IV, som igjen eier selskapet Alsgården AS med 100 %. Begge selskapene er konsolidert inn i konsernregnskapet per 31.12.14. Det er i 2014 bokført 25 mill kroner som nedskrivning av verdi på et forretningsbygg i sistnevnte selskap.

I 2014 er forretningsbygget Fredrik Langes gate 20 kjøpt, og datterselskapet Fredrik Langesg 20 AS er etablert.

I tillegg har konsernet i 4. kvartal besluttet å bokføre et overtatt engasjement etter IFRS 5 – Virksomhet holdt for salg. Overtatte eiendeler og gjeld fremkommer på egne linjer i balansen per 31.12.14. I resultatregnskapet fremkommer drift for hele 2014 på en egen resultatlinje – "Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt". I 2014 har dette engasjementet et negativt resultat på 27 mill kroner.

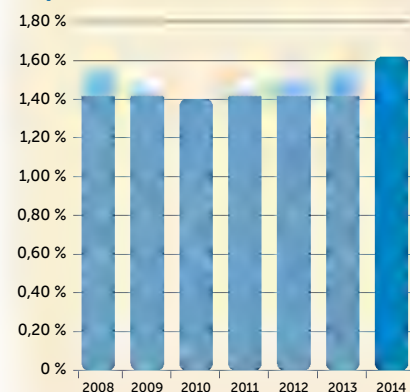
SpareBank 1 Nord-Norges bankvirksomhet i Russland, gjennom North-West 1 Alliance

Bank, eies med 75 % av SpareBank 1 Nord-Norge og 25 % av den russiske samarbeidspartneren Bank Tavrichesky i St. Petersburg. Det vises også til eget avsnitt nedenfor om tapsavsetning på engasjementet i Russland.

Driftskostnader

Ordinære driftskostnader utgjør 1 328 mill kroner for 2014, en økning på 119 mill kroner, eller 9,8 %, fra 2013. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital, utgjorde kostna-

Kostnadsutvikling i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital: (2008-14)

dene 1,66 %, en økning på 0,06 prosentpoeng fra året før.

Kostnadsprosenten i konsernregnskapet for 2014 er på 44,4, en reduksjon fra 47,2 % i 2013. De nominelle kostnadene viser en økning på 9,8 % for konsernet, mens tilsvarende tall for morbanken er 6,2 %.

Økt arbeidsgiveravgift, større avsetninger til bonus og fremtidige omstillingskostnader, samt nedskrivninger på overtatte eiendeler har gitt en noe høyere kostnadsøkning for 2014 enn normalt.

Formuesskatt på 12 mill kroner er i henhold til IFRS resultatført som en del av andre driftskostnader.

Konsernet har et mål om at gjennomsnittlig årlig kostnadsøkning i fremtiden ikke skal overstige 1 %, eksklusive omstillingskostnader og gjennomførte virksomhetsutvidelser. Det ble i 2013 satt i gang ulike lønnsomhetsforbedrende tiltak. Dette inkluderer både effektiviseringstiltak innenfor bemanning og andre kostnader. Arbeidet med lønnsomhetsforbedring forsterkes for tiden og gjelder hele konsernet.

Konsernets virksomhet i Russland – tapsavsetning

SpareBank 1 Nord-Norge er involvert i bankvirksomhet i Russland gjennom Bank Tavrichesky (TB) og North-West 1 Alliance Bank (NW1).

Som følge av krisen i russisk økonomi, ønsket mange kunder rundt årsskiftet 2014/2015 å flytte sine bankinnskudd ut av landet, eller til banker som var opplevd som garantert av staten. Dette førte til at mange russiske banker – også TB – kom i en vanskelig likviditetsmessig situasjon.

Som et resultat av dette, er det i regnskapet for 2014 gjort en tapsavsetning for konsernets eksponering i Russland på 299 mill kroner. Avsetning for tap på utlån utgjør 192 mill kroner, herav 157 mill kroner som tap på kredittinstitusjoner. Den øvrige tapsavsetningen er gjort

under verdiendring på finansielle eiendeler. Den samlede eksponeringen var 615 mill kroner før disse avsetningene. Egenkapital-eksponeringen var på 165 mill kroner, fordelt på om lag 93 mill kroner i TB (eierandel ca 10 %) og 72 mill kroner i NW1 (eierandel 75 %).

NW1 er i hovedsak finansiert av SpareBank 1 Nord-Norge og har ikke opplevd de samme likviditetsutfordringene som mange andre russiske banker. NW1 har en samlet balanse på motverdien av om lag 400 mill kroner. Bankens kundeutlån vurderes å være diversifisert med 60 % til mindre russiske bedrifter og 40 % til personmarkedet.

Under ny ledelse, og som del av ny strategi, besluttet banken allerede i 2013 å trappe ned satsingen i Russland. Siden da har det vært arbeidet med exit-løsninger. På grunn av en stadig forverret russisk økonomi, har dette ikke vært mulig. Banken har siden 2013 redusert eksponeringen med mer enn 200 mill kroner, og dette arbeidet fortsetter. Bankens følger utviklingen i Russland tett.

Tap og mislighold på utlån

Konsernets netto tap på utlån per 4. kvartal 2014 utgjør 164 mill kroner (172 mill kroner). Tapet fordeler seg med 132 mill kroner fra bedriftsmarkedet og 32 mill kroner fra personmarkedet. I tillegg er det bokført 157 mill kroner som tap på kredittinstitusjoner vedrørende konsernets engasjement i Russland.

Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement per 31.12.14 utgjør 411 mill kroner (615 mill kroner), 0,5 % av brutto utlån inkl formidlingslån. Dette er 0,03 prosentpoeng lavere enn per 31.12.13.

Konsernets samlede avsetninger til individuelle tapsnedskrivninger på utlån kunder er 171 mill kroner per 31.12.14 (244 mill kroner). Avsetningen er redusert med 72 mill kroner det siste året.

Gruppevis nedskrivninger utgjør 236 mill kroner per 31.12.14 (209 mill kroner), en økning på 27 mill kroner fra forrige år. Gruppevis nedskrivninger utgjør 0,4 % av konsernets

samlede brutto utlån per 31.12.14 (0,3 % av brutto utlån inkl. formidlingslån).

Konsernets risikoklassifiseringssystem viser at den samlede kredittrisiko i utlånsporteføljen fortsatt er god. Konsernet har siden 2012 hatt en positiv utvikling for misligholdte og tapsutsatte engasjement. Det samme gjelder avsetninger til tap på utlån. Konsernets portefølje innenfor bedriftsmarkedet er godt diversifisert, og veksten i 2014 er moderat og med forsvarlig risiko.

Individuelle nedskrivninger på utlån foretas på person- og næringsengasjement som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter, er identifisert som tapsutsatte.

Definisjonen av engasjement med høy risiko og tapsutsatte lån beregnes i forhold til misligholdssannsynlighet. Andel eksponering med høy risiko utgjør 8,3 % per 31.12.14. Andel tapsutsatte engasjement utgjør 1,0 % av bankens totale eksponering på samme tidspunkt. Forventet gjennomsnittlig årlig netto tap over en konjunktursyklus er satt lik ett års forventet tap, slik dette er beregnet ved anvendelse av bankens klassifiseringssystem. Under en høykonjunktur med lavere kredittrisiko vil de faktiske årlige tap ligge under en fremtidig lavkonjunktur. Under lavkonjunktur med økt kredittrisiko forventes tapene for det enkelte år likeledes å ville overstige det forventede gjennomsnittlige tapsnivå. Se for øvrig note 11 i årsregnskapet.

Etter styrets vurdering, arbeides det godt med mislighold og tapsutsatte engasjement i konsernet, et arbeid det fortsatt vil holdes et sterkt fokus på. Det generelle tapsnivået forventes å være moderat den nærmeste tiden.

Øvrige tap

Som nevnt har konsernet i 2014 bokført et overtatt engasjement etter IFRS 5 – "Virksomhet holdt for salg". I resultatregnskapet fremkommer resultatet for hele året 2014 på egen resultatlinje – "Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt". I 2014 har dette engasjementet et negativt resultat på 27 mill kroner.

Skatt

Konsernets skattekostnad for 2014 er estimert til 223 mill kroner. Grunnlaget for skatt er redusert med permanente forskjeller og effekter av fritaksmodellen.

Disponering av overskudd

Bankens utbyttepolitikk tilsier en utdelingsgrad på inntil 50 % av årsoverskuddet. I forbindelse med tilpasning til nye kapitalkrav, har styret kommunisert en redusert utbyttegrad frem mot 2016. Etter styrets vurdering, tilsier bankens soliditet at en normalisering av utbyttegraden kan forseres. Det er derfor vedtatt en økt utdelingsgrad av konsernets årsoverskudd for 2014. Som et ledd i en forsert tilpasning til normalisert utbyttepolitikk, tar styret sikte på å øke utbyttegraden ytterligere for regnskapsåret 2015.

Morbanks overskudd etter skatt er fordelt mellom egenkapitalbeveiserne og bankens samfunnsmessige eide kapital ut fra den relative fordeling av egenkapitalen mellom eiergrupperingene i morbanken. Eierandelsbrøken (EK-beveiserens andel av egenkapitalen) per 01.01.14 var 47,33 %.

Det er vedtatt et kontantutbytte på kroner 1,90 per egenkapitalbevis, totalt 190,8 mill kroner, og avsetning til utjevningsfond på 161 mill kroner. Det settes også av 212,3 mill kroner til gaver til allmennyttige formål. Disse midlene deles ut gjennom bankens gavefond; SNN fondet. Årsregnskapet med disponering av resultatet, er godkjent av bankens representantskap.

Disponering resultat 2014	SUM
Resultat morbank etter skatt	743,3
Utdeling/utbytte	403,0
Tilbakeholdt overskudd	340,3
herav til utjevningsfond	161,0
herav til Sparebankens fond	179,2
Sum disponert	743,3
Tilbakeholdt andel, morbankresultat	45,8 %
Tilbakeholdt andel, konsernresultat	63,2 %

Utbytte utbetales til egenkapitalbeveiere som er registrerte eiere per 24.03.15.

Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 25.03.15.

Balanseutvikling

Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13	Endring i kr	Endring i %
Forvaltningskapital	83 188	77 520	5 668	7 %
Brutto lån	61 249	57 282	3 967	7 %
Utlån til kunder inkl. formidlingslån	84 980	80 581	4 399	5 %
Innskudd fra kunder	45 761	44 940	821	2 %

Per 31.12.14 er utlån på til sammen 24 mrd kroner (23 mrd kroner) overført til SpareBank 1 Boligkreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarer som omhandler vekst i utlån inkluderer disse formidlingslånene.

Konsernets brutto utlån til kunder inklusive formidlingslån, utgjør 85 mrd kroner per 31.12.14. Sammenlignet med 31.12.13, er dette en økning på 5,5 % (6,3 %). Veksten fordeler seg med 6,2 % (8,4 %) i personmarkedet mens bedriftsmarkedet og offentlig sektor har en økning på 3,8 % (1,6 %).

Ved nye utlån legges det særlig vekt på betalingsevne og tilfredsstillende sikkerhetsdekning, for å holde kredittrisikoen på et akseptabelt nivå.

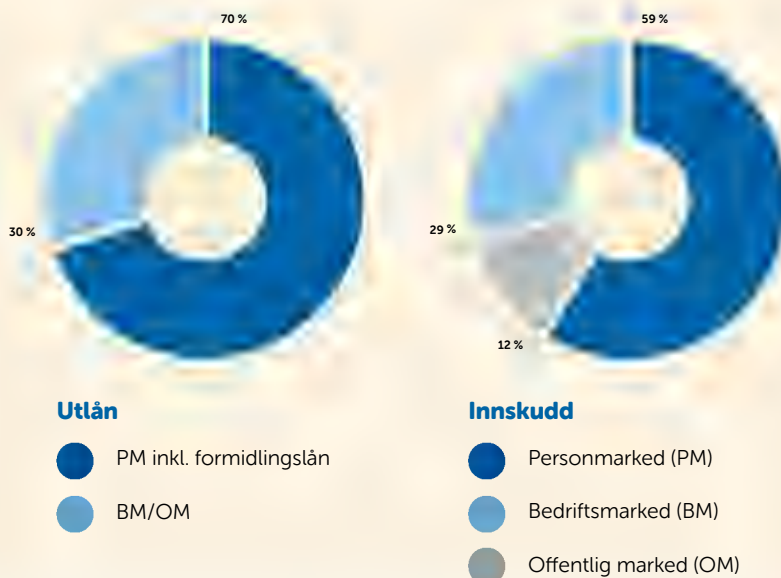
Konsernets innskudd finansierer 74,7 % av brutto utlån per 31.12.14 (78,5 % per 31.12.13). Innskuddsdekningen vurderes som god.

Beholdning av sertifikater og obligasjoner

Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner utgjør 9 720 mill kroner per 31.12.14 (11 207 mill kroner per 31.12.13).

Per 01.07.08 ble store deler av bankens rentebærende portefølje i handelsporteføljen omklassifisert fra "virkelig verdi over resultat" til kategorier som vurderes til amortisert kost. Uten omklassifiseringen ville konsernet ha kostnadsført 212 mill kroner som urealisert tap siste halvår 2008 på grunn av økte kredittspreader. Per 31.12.14 ville tilsvarende beløp vært en urealisert gevinst på 5,2 mill kroner.

Konsernets brutto utlån (inkl. overførte boliglån) og innskudd per 31.12.14 fordelt på de ulike markedene.

Kapitaldekning

SpareBank 1 Nord-Norge fikk fra 01.01.07 tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko.

Kapitaldekning	KONSERN		MORBANK	
	31.12.14	31.12.13	31.12.14	31.12.13
Ren kjernekapitaldekning	12,6 %	12,3 %	15,2 %	16,2 %
Kjernekapitaldekning	13,7 %	13,4 %	16,2 %	17,5 %
Tilleggskapitaldekning	2,0 %	0,5 %	1,7 %	1,0 %
Totalkapitaldekning	15,7 %	13,9 %	17,9 %	18,5 %

Konsernet benytter proporsjonal konsolidering i kapitaldekningsrapporteringen av eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt, BN Bank og SpareBank 1 Markets.

Det vises for øvrig til eget avsnitt om Kapitalstyring og nye regulatoriske krav.

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om å være ubestridt solid til enhver tid, og tilfredsstillende definerte minstekrav til egenkapital. Konsernet har også et mål om en intern kapitalbuffer minimum ett prosentpoeng over myndighetspålagte minstekrav. Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er for tiden på 14,5 %.

Bankens soliditet vurderes som god ut fra gjeldende regulatoriske krav.

Virksomhetsstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Styring av SpareBank 1 Nord-Norge bygger på regnskapsloven og de prinsipper som er gitt i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det vises til eget kapittel i årsrapporten om Virksomhetsstyring og selskapsledelse, som også dekker kravene i regnskapslovens § 3-3b. Kapitlet beskriver nærmere hvordan SpareBank 1 Nord-Norge følger opp anbefalingen.

God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Nord-Norge er de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter, dette for å sikre eiernes og andre gruppers interesser i banken. Konsernets prinsipper for god virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir realisert og innfridd.

Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs. Det foreligger ikke vedtektsbestemmelser som begrenser retten til å omsette disse. Styret er ikke kjent med avtaler mellom eiere av egenkapitalbevis som begrenser mulighetene til å omsette disse eller å utøve stemmerett.

SpareBank 1 Nord-Norge er en sparebank som ikke kan bli overtatt av andre gjennom oppkjøp. Eierstrukturen i en sparebank er lovregulert, og ingen kan eie mer enn 10 % av sparebankens eierandelskapital. Ved erverv utover dette, må det søkes tillatelse fra Finanstilsynet. SpareBank 1 Nord-Norges vedtekter inneholder særlige eierbeføyelser som beskytter egenkapitalbeviserne. Disse angir et krav om 2/3 tilslutning fra egenkapitalbeviserne ved en rekke beslutninger.

Det har ikke vært gjennomført emisjoner av egenkapital i 2014.

Risiko- og kapitalstyring

Ett av styrets prioriterte områder er risiko- og kapitalstyring som støtter opp under konsernets strategiske ambisjoner, mål og utvikling. Konsernet vektlegger en god risikostyring som skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig forvaltning av verdier over tid.

Konsernets kontroll- og styringsmodell definerer klare ansvar og roller. SpareBank 1 Nord-Norge bruker betydelige ressurser på å etablere, følge opp og videreutvikle konsernets kvalitetssystemer, risikostyringssystemer og -prosesser.

Konsernets prinsipper og rammer for risikostyring og intern kontroll er nedfelt i en egen Policy for risikostyring og compliance. Denne gjennomgås årlig av styret, og er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll. Rammeverket gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring, og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette.

Det vises også til kapitlene Risikostyring, Kapitalstyring og Virksomhetsstyring og selskapsledelse i årsrapporten. Her er risikostyring og intern kontroll nærmere behandlet.

Intern kontroll

Styret har årlig revisjon av rammeverk for styring og kontroll, og løpende oppfølging av utviklingen i sentrale kvalitets- og risikoindikatorer. Alle ledere skal hvert år levere

en bekreftelse på at lover, regler, retningslinjer og rutiner følges. Avdeling for risikostyring har et overordnet ansvar for å sikre at styrings- og rapporteringssystemer benyttes aktivt av ledere i oppfølgingen av forretnings- og fagområder.

Styret mottar årlig en uavhengig vurdering av konsernets risiko, og om den interne kontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende. Den uavhengige vurderingen gjøres av intern revisor og ansvarlig revisor.

Risikostyring

Finansiell virksomhet innebærer behov for styring og forvaltning av risiko. Styret i SpareBank 1 Nord-Norge legger vekt på god risikostyring som strategisk virkemiddel for å øke verdiskapingen, og har ansvaret for å overvåke konsernets risikoeksponering. Styret fastsetter rammer for alle sentrale forretnings- og risikoområder, som igjen måles og rapporteres i henhold til retningslinjene som er vedtatt.

Avdeling for risikostyring legger kvartalsvis frem en oppsummering av risikobildet for konsernet. Dette danner grunnlaget for styrets diskusjoner og vurderinger av nødvendige tiltak. Sentralt i denne gjennomgangen er vurderingen av konsernets soliditet, lønnsomhet og effektivitet på bakgrunn av utviklingen i underliggende porteføljer og risikoer.

Forretningsrisiko

Konsernets forretningsrisiko knytter seg både til eventuell svikt i inntjeningen, vesentlige endringer i kapitalbehov som følge av nye regulatoriske krav, og/eller sviktende tillit og omdømme i markedet på grunn av alvorlige hendelser.

Forretningsrisiko kan oppstå som følge av ulike risikofaktorer, og konsernet benytter et bredt sett av verktøy (kvantitative og kvalitative) for å identifisere og rapportere slik risiko.

God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere forretningsrisikoen, og innbefatter både forebyggende tiltak og planer for hvordan hendelser skal håndteres.

Styret behandler årlig forretningsstrategier og planer for området forretningsrisiko. Konsernets rammer og retningslinjer for God virksomhetsstyring og SNN-koden har viktige roller i den forretningsmessige styringen av virksomheten. Retningslinjene setter fokus på holdninger og etikk, og hvordan SpareBank 1 Nord-Norge gjør forretninger med kunder og andre forbindelser, og skal underbygge en god og positiv bedriftskultur.

Nye og økte krav til soliditet og likviditet innebærer at bankens inntjening må bedres. Dette må skje både gjennom økte inntekter, mer effektiv drift og god risiko- og kapitalstyring.

Kredittrisiko

Konsernet har i 2014 hatt god utlånsvekst i personmarkedet og moderat utlånsvekst i bedriftsmarkedet. Porteføljeutviklingen viser at veksten er kommet i risikoklassene lav og middels risiko.

Konsernets kredittportefølje i bedriftsmarkedet har moderat risiko, mens personmarkedsporteføljens risiko vurderes som lav. Risiko-utviklingen i begge porteføljene er stabil. Det meste av utlån til personmarkedet er sikret med pant i fast eiendom, og sikkerhetsdekningen er god. Nivået på mislighold og netto tap i 2014 er fortsatt noe høyere enn konjunkturutviklingen skulle tilsa. Tapene kommer fortsatt på enkeltstående, mellomstore kunder. I tillegg til ordinære tap, har banken satt av tap på eksponeringen i Russland som følge av den generelle, negative utviklingen i russisk økonomi og særskilte problemer i Bank Tavrichesky. Utviklingen i den samlede kredittporteføljen er god, noe som henger sammen god makroøkonomi og den robuste økonomiske utviklingen i landsdelen.

I kredittstrategien vektlegges etablering av mål og rammer for løpende styring av kreditt- risikoen. Bankens bevilgningsreglement og fullmakter er knyttet til sikkerhetsdekning og sannsynligheten for mislighold, og gjelder innenfor kredittstrategi og overordnede kredittpolitiske retningslinjer. Bevilgningsreglementet evalueres årlig i styret.

Styret følger løpende opp risikoen i bankens utlånsportefølje. Dette for å avdekke utviklingstrekk så tidlig som mulig, og om nødvendig justere kredittpolicyen.

Markedsrisiko

Konsernets markedsrisiko klassifiseres som moderat. Eksponeringen mot markedsrisiko oppstår i all hovedsak som følge av aktiviteter som skal understøtte andre deler av driften i konsernet. Porteføljen av eiendeler som er direkte utsatt for markedssvingninger utgjør således en liten del av totalbalansen, og banken driver i liten grad egenhandel med verdipapirer.

Bokført verdi av aksjer og andeler er 473 mill kroner per 31.12.14, en reduksjon på 239 mill kroner fra i fjor. Beholdningen av obligasjoner og sertifikater utgjør 9 720 mill kroner per 31.12.14. Dette er en reduksjon på 1 487 mill kroner fra 31.12.13.

Stresstester for markedsrisiko viser at banken og konsernet har evne til å holde risiko innenfor vedtatte rammer. Endringer i markedsverdier innebærer, sammen med resultatbidrag fra tilknyttede selskaper, at resultatet kan være utsatt for større svingninger enn tidligere. Økte krav til soliditet krever sterk fokus på konsernets kapitalbruk og totale risikotoleranse.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i banken vurderes som lav. SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS representerer en viktig finansieringskilde for konsernet, og det er fortsatt potensial for økt overførsel av lån til disse selskapene. Når det er tatt hensyn til forventet utlånsvekst og refinansiering av forfall på løpende kapitalmarkedsfinansiering, har banken vurdert refinansieringsbehovet i 2015 som fullt ut håndterbart.

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge har vedtatt å søke om konsesjon for et 100 % eiet boligkredittforetak. Dette foretaket vil være et supplement til SpareBank 1 Boligkreditt, som fortsatt vil være alliansebankenes hovedverktøy for låneoptak gjennom obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Banken vil da kunne selge lån som ligger utenfor kriteriene til

SpareBank 1 Boligkreditt, herunder fastrente- lån, til det nye boligkredittselskapet. I tillegg vil opprettelsen av et 100 % eiet boligkredittforetak eliminere problemstillingen rundt forskrift om store engasjement, som regulerer maksimalt mellomværende mellom SpareBank 1 Nord-Norge og SpareBank 1 Boligkreditt.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og gjeld til kredittinstitusjoner er 21 116 mill kroner per 31.12.14, en økning på 4 780 mill kroner fra 2013. Arbeidet med, og fokus på likviditetsområdet har høy prioritet i banken.

01.01.14 ble CRD IV gjort gjeldende i EU. CRD IV innebærer et formelt rapporteringskrav til LCR (Liquidity Coverage Ratio). 10.10.14 publiserte EU-kommisjonen "delegated act", som blant annet definerer endelige krav til sammensetning av bankenes likviditetsbuffer og minimumskrav til LCR. Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) kvalifiserer nå som såkalt "Nivå 1" eiendel, forutsatt meget god kredittvurdering og krav til låneserie på minimum 500 mill euro. Ved at andelen OMF nå kan utgjøre inntil 70 % av bufferen, mot 40 % i de tidligere forslagene, oppnås en større fleksibilitet i porteføljesammensetningen av likviditetsreservene. Innfasingen av LCR vil starte fra 01.10.15, med et minimumskrav på 60 %, og være fullt implementert 01.01.18 (100 %).

I forbindelse med implementering av CRD IV og nye likviditetskrav, har banken betydelig fokus på konsernets samlede likviditetsrisiko. Området vil også ha høy prioritert i 2015, med hensyn til både løpende oppfølging, stresstester og rapportering. Av samme årsak kreves fortsatt en forsvarlig fundingstrategi. Denne skal ivareta ulike hensyn, herunder avveininger mellom lavest mulig innlånskostnad i kapitalmarkedet og kostnadene knyttet til diversifisering av bankens innlån med hensyn til løpetid og innlånskilder. Styret behandler konsernets likviditetsstrategi og beredskapsplaner minimum én gang i året.

Nye krav til langsiktig finansiering reguleres ved minimumskrav til NSFR (Net Stable Funding Ratio). SpareBank 1 Nord-Norges finansiering vurderes i stor grad å være tilpasset disse nye kravene.

Foto: Marius Fiskum

Konsernets innskuddsdekning er 74,7 % per 31.12.14, mot 78,5 % i 2013 og 75,6 % i 2012. Konsernet har hatt en positiv utvikling i innskuddsdekningen de siste årene. God innskuddsdekning og stabile kundeinnskudd er viktig for bankens likviditetsstyring, og banken forventer at nye krav til likviditetsbuffer og måling av likviditetsrisiko vil øke konkurransen om stabile kundeinnskudd.

Operasjonell risiko

Det er stor forståelse for viktigheten av å styre operasjonell risiko. Derfor er det etablert egne systemer for oppfølging, dokumentasjon og rapportering av risiko- og forbedringsområder. Konsernet har betydelig oppmerksomhet rettet mot eksterne trusler som kriminalitet og svindel. Risikoanalyser gjennomføres med utgangspunkt i Finanstilsynets Risiko- og sårbarhetsanalyse og Finansnæringens trusselvurdering.

På bakgrunn av den iboende risikoen ved bruk av informasjonsteknologi, er dette området gjenstand for løpende overvåking. Internrevisjonen foretar også uavhengige gjennomganger og tester av bankens sikkerhet på området. Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke konsernets lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. Det er også et tett samarbeid innenfor SpareBank

1-alliansen for å sikre god og stabil drift. Det har ikke vært alvorlige hendelser i 2014, og de operasjonelle tapene er lave.

Området er etter styrets vurdering under tilfredsstillende kontroll, men krever kontinuerlig fokus.

Eierrisiko

Eierandeler i tilknyttede- og felleskontrollerte selskaper er betydelige, og utgjør 2 750 mill kroner (kostpris morbank) og 4 187 mill kroner (konsern) per 31.12.14. De tilknyttede og felleskontrollerte selskapene er viktige for bankens totale forretningsmodell, og banken vurderer løpende hvilke eierposter som er strategisk viktige, og hvilke som kan klassifiseres som finansielle investeringer. Resultatbidraget fra tilknyttede og felleskontrollerte selskaper er viktig for konsernets totale resultatutvikling, men kan både gi økt volatilitet i resultater og påvirke kapitaldekningen.

Risikoen i de ulike selskapene er moderat, men banken er gjennom eierposten i SpareBank 1 Gruppen indirekte utsatt for betydelig markedsrisiko.

SpareBank 1 Gruppen behandles kapitaldekningsmessig etter reglene om vesentlige eierposter i annet finansforetak. For eieran- deler i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank

1 Næringskreditt, BN Bank og SpareBank 1 Markets, foretar konsernet proporsjonal konsolidering ved regulatorisk beregning av kapitalkrav.

Risikojustert kapital beregnes for alle vesentlige risikoområder. Dette er en viktig forutsetning for diskusjoner vedrørende risikoeksponering, kapitalbuffer og soliditetsmål, faktorer som skal sikre konsernets drift også under stressede markedsforhold.

Det er et overordnet mål at konsernets samlede risikonivå skal være moderat og innenfor rammene konsernets kapital og øvrige avsetninger gir rom for. Gjennom god risikostyring skal konsernet ha en stabil og forutsigbar inntjenings- og resultatutvikling.

Kapitalstyring

SpareBank 1 Nord-Norge har som mål å styre alle vesentlige risikoer på linje med beste praksis for sammenlignbare banker. Det er etablert prosesser som skal vurdere kapitalbehovet i forhold til risikoprofil og kvaliteten på etablerte risikostyrings- og kontrollsystemer.

Kapitaldekningsregelverket stiller minstekrav til ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital, og omfatter kredittrisiko, markeds-

risiko og operasjonell risiko. I tillegg kreves det at finansinstitusjoner gjennomfører en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP). Finanstilsynet har gitt føringer for prosessen, og kapitalvurderingen skal innbefatte alle vesentlige risikoer, også utover det regulatoriske minstekravet. Kapitalvurderingen skal videre være fremoverskuende og basert på tilfredsstillende metoder og data. Det skal også tas høyde for usikkerhet i beregninger, metoder og data. Hvert kvartal vurderes og oppsummeres konsernets risiko- og kapital-situasjon i en egen rapport til styret.

Konsernets soliditetsmål inngår som en sentral størrelse i strategi- og planprosessen.

Nye regulatoriske krav

Finansdepartementet fastsatte 22.08.14 forskrifter som regulerer de mer tekniske bestemmelsene i CRD IV-regelverket. De overordnede bestemmelsene er allerede tatt inn i finansieringsvirksomhetsloven og verdipapirhandeloven. Disse trådte i kraft 01.07.13 og medfører en gradvis økning i minstekravet til ren kjernekapital frem til 01.07.16.

Norge har valgt å innføre kravene noe hurtigere enn gjennomføringsfristen i det internasjonale regelverket. Fra 01.07.14 var kravet til ren kjernekapitaldekning 10,0 % og 13,5 % til kapitaldekning, noe som oppfylles med god margin av SpareBank 1 Nord-Norge.

I Norge vil det i tillegg bli krevd en motsyklisk kapitalbuffer i intervallet 0–2,5 % i form av ren kjernekapital. Etter råd fra Norges Bank stadfestet Finansdepartementet 26.09.14 bufferen til ett prosentpoeng fra 30.06.15.

Finansdepartementet fastsatte 12.05.14 forskrift om systemviktige finansinstitusjoner (SIFI). Institusjoner som har en forvaltningskapital på minst 10 % av Fastlands-Norges BNP, eller en andel av utlånsmarkedet på minst 5 %, vil komme inn under definisjonen. Ved implementering er DNB, Nordea Bank Norge og Kommunalbanken definert som systemviktige. De tre SIFI-bankene vil pålegges et særskilt kapitalbufferkrav fra 01.07.15. Fra 01.07.16, når de nye kapitalkravene er fullt implementert,

skal de systemviktige institusjonene oppfylle et minstekrav til ren kjernekapitaldekning på 12 %, mens minstekravet for øvrige institusjoner blir 10 %.

Sentrale myndigheter har påpekt at det er viktig at regionale sparebanker med sin betydning for regionene, tilpasser sitt kapitalnivå uavhengig av departementets beslutning rundt SIFI. SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om til enhver tid å være ubestridt solid, og tilfredsstillende de definerte minstekrav til egenkapital. Konsernet har et mål om en intern kapitalbuffer på minimum ett prosentpoeng over myndighetspålagte minstekrav. Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er for tiden 14,5 %.

Finanstilsynet informerte 01.07.14 om ytterligere innstramming av risikomodeller for boliglån for banker som benytter såkalt IRB-metode for fastsettelse av kapitalbehov. Påleggene er i hovedsak i tråd med det som ble varslet i høringsrunden. Innstramming i modellene for misligholdsansynlighet kombinert med et minimumsnivå for tap gitt mislighold (LGD-gulvet), vil øke den gjennomsnittlige risikovekten for SpareBank 1 Nord-Norges boliglånsportefølje fra 22 % til omlag 26 %. Finanstilsynet krever at endringene skal reflekteres i kapitaldekningsrapporteringen senest 1. kvartal 2015.

SpareBank 1 Nord-Norge leverte søknad om AIRB godkjenning til Finanstilsynet medio juni 2013, og mottok Finanstilsynets godkjenning av søknaden 24.02.15. Nettoeffekten på kapitaldekningen av en slik godkjenning vil begrenses av overgangordningen (Basel I-Gulvet).

Kapitalkrav for små og mellomstore bedrifter, SMB-rabatten, vil ikke bli innført i Norge. Det pekes på at bestemmelsen har bakgrunn i den svake økonomiske situasjonen i EU. Finansdepartementet tar sikte på å forhandle frem en tilpasningstekst om bestemmelsen, når regelverket skal innlemmes i EØS-avtalen. Finansdepartementet har også bedt Finanstilsynet vurdere når og hvordan et krav til uvektet egenkapitalandel med tilhørende definisjoner, skal innføres i Norge. Finans-

tilsynet skal blant annet vurdere hvilket nivå det vil være hensiktsmessig å legge seg på for norske banker når et slikt krav skal være en nedre grense for det risikovektede kapitalkravet. Videre bes Finanstilsynet vurdere om det vil være hensiktsmessig å offentliggjøre tilsynsmyndighetenes Pilar II-vurderinger og -krav overfor enkeltbanker. Finanstilsynet skal levere forslag og vurderinger innen juni 2015.

I Nasjonalbudsjettet 2015 understreker Finansdepartementet at transparens og enkel sammenligning av reell risiko i banker i ulike land, er viktig for å bidra til velfungerende finansmarkeder og effektiv prising av kostnadene for gjeld og egenkapital. Dette er vanskelig når reglene for kapitalkrav har betydelige ulikheter på tvers av landegrensene. Norske myndigheter vil derfor vurdere muligheten for at alle nordiske land opplyser om hva kapitaldekningen ville ha blitt for deres banker, hvis et felles sett av forenklete risikovekter legges til grunn. En slik forenklet rapporteringsstandard vil, ifølge Finansdepartementet, gjøre det mulig å sammenligne kapitaldekningen i de nordiske bankene, uavhengig av nasjonale regelverk. SpareBank 1 Nord-Norge mener dette er positivt, men ikke tilstrekkelig for å oppnå ønsket harmonisering og transparens med tanke på like konkurransevilkår mellom nordiske banker.

Etter det nye lovverket, skal Finanstilsynet vurdere alle risikoer institusjonene blir og kan bli eksponert for, og risikoen institusjonene selv representerer for det finansielle systemet. Finanstilsynet kan pålegge institusjoner som ikke oppfyller lovkravene, et høyere kapitalkrav enn summen av minstekrav og bufferkrav. De kan også gi pålegg som begrensninger i utbytte og bonuser, og endringer i virksomheten og dens organisering, styring og kontroll. Videre vil det bli tatt hensyn til gjensidige bindinger i banksystemet og avhengigheten av internasjonale finansmarkeder. Disse vurderingene vil bli knyttet opp mot både minstekravet og bufferkravet.

Revisjon

Ekstern revisor for konsernet er KPMG. Intern revisjon utføres av EY (Ernst & Young), som rapporterer til styret.

Forskning og utviklingsaktiviteter

SpareBank 1 Nord-Norge driver forretningsutvikling i egen regi, og deltar i et omfattende utviklingssamarbeid innenfor SpareBank 1-alliansen. I 2014 etablerte banken en egen enhet som ivaretar prosjektrelaterte oppgaver spesielt. I tillegg foregår det utviklingsarbeid innenfor enheten Forretningsdrift, som blant annet har ansvar for markedsanalyser, utvikling og implementering av nye produkter, tjenester og prosesser.

Utviklingsarbeid foregår som hovedregel i nettverksbaserte kompetansemiljøer innenfor SpareBank 1 Banksamarbeidet DA. I 2014 investerte SpareBank 1-alliansen over 210 mill kroner i slike utviklingsprosjekter, som i hovedsak er rettet mot markeds- og forretningsområdene.

Banken gir som nevnt ut Konjunkturbarometer for Nord-Norge (KB) to ganger i året. KB setter søkelys på den økonomiske utviklingen i landsdelen og publiserer makroøkonomiske prognoser. Hensikten er å øke kunnskapen om økonomisk og regional utvikling i nord.

Banken forestår også løpende eksterneovervåking og markeds- og kundeanalyser, som gir viktige innspill til styrets strategiarbeid.

I 2014 etablerte SpareBank 1 Nord-Norge, sammen med LO og NHO, Agenda Nord-Norge – en arena for landsdelsutvikling og utvidet samfunnsengasjement. Agendaen settes i Nord-Norge, men arenaen er nasjonal og skal ha et globalt perspektiv.

Banken driver ikke aktiviteter som kan karakteriseres som forskning. Gjennom SNN-fondet tildeler konsernet midler til kunnskaps- og forskningsformål i landsdelen, og bidrar på denne måten til utvikling av ny kunnskap på viktige områder.

Datterselskapene

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

Selskapet har forretningsansvar for produktområdene leasing og salgspantfinansiering, med Nord-Norge som det primære markedsområdet. I tillegg tilbyr selskapet forbrukerfinansiering. Morbanken og kapitalvareleverandører er viktige distribusjonskanaler for selskapet.

EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS

Selskapet eies 100 % av SpareBank 1 Nord-Norge og driver eiendomsmeglervirksomhet i Nord-Norge. Selskapet er medlem i en landsdekkende allianse med andre eiendomsmeglerselskap eid av SpareBank 1-banker.

EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS eier 60 % i selskapet EiendomsMegler 1 Lofoten AS per 31.12.14.

SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje (tidligere SpareBank 1 Nord-Norge Invest)

Selskapet endret navn fra SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS til SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje fra 29.01.14. Som et ledd i konsernets økte fokus på kjernevirksomhet, er selskapets tidligere virksomhet under omstrukturering/avvikling. Av juridiske og praktiske grunner, er SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje videreført som juridisk enhet. Formålet til selskapet er å drive med "forvaltning av eierposter eid av SpareBank 1 Nord-Norge-konsernet og virksomhet som naturlig hører dertil".

SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS eier 100 % av selskapet Bodøgruppen AS. I tillegg eier selskapet Nord-Norge Eiendom IV, som igjen eier selskapet Alsgården AS med 100 %. Alle disse selskapene er konsolidert inn i konsernregnskapet per 31.12.14.

North-West 1 Alliance Bank

SpareBank 1 Nord-Norge åpnet i september 2010 bankvirksomhet i Russland gjennom North-West 1 Alliance Bank. Banken eies med 75 % av SpareBank 1 Nord-Norge og 25 % av SpareBank 1 Nord-Norges russiske samarbeidspartner Bank Tavrichesky i St. Petersburg. Hovedkontoret ligger i St. Petersburg, med filial i Murmansk.

Det var 76 årsverk i North-West 1 Alliance Bank per 31.12.14. På samme tid hadde banken en totalbalanse tilsvarende 400 mill kroner.

Det vises forøvrig til avsnitt ovenfor om tapsavsetning på konsernets virksomhet i Russland.

SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA

Selskapet er et nordnorsk kompetansebasert forvaltningsselskap, 100 % eid av SpareBank 1 Nord-Norge. Kjernevirksomheten er aktiv forvaltning av kundeporteføljer bestående av verdipapirer innen områdene børsnoterte aksjer og -indeksfond, egenkapitalbevis og obligasjoner.

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS

Banken startet i 2011 virksomhet innenfor økonomistyring og regnskapsføring. Bakgrunnen for satsningen på SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS er et ønske om å utnytte synergieffekter med konsernets øvrige virksomhet, som gjennom mersalg, økt kundetilfredshet og betalingstjenester.

Etter oppstarten er flere selskap innenfor bransjen kjøpt opp, og alle ble fusjonert inn i SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS i 2013. Selskapet hadde 118 medarbeidere per 31.12.14 og avdelinger i Hammerfest, Alta, Tromsø, Balsfjord, Finnsnes, Harstad, Mo i Rana, Sandnessjøen og Mosjøen/Trofors. Satsingen på denne bransjen skjer i samarbeid med flere av bankene i SpareBank 1-alliansen som har tilsvarende virksomhet, blant annet på områder som merkevare, IT, kompetanse, kvalitet og arbeidsprosesser.

Direkte eierskap i selskap i SpareBank 1-alliansen og strategiske eierposter

BN Bank

BN Bank tilbyr finansielle tjenester for person- og bedriftsmarkedet. Innenfor personmarkedet er banken en ren nettbank. I bedriftsmarkedet er BN Bank en betydelig aktør innen finansiering av næringseiendom, med avdelinger i Oslo og Trondheim. SpareBank 1 Nord-Norge eier 23,5 % i BN Bank.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt (SB1BK) sitt formål er å finansiere 1. prioritets boliglån for bankene i SpareBank 1-alliansen. Bankene overfører boliglån til SB1BK, før selskapet gjør innlån i det norske og internasjonale kapitalmarked ved utstedelse av obligasjoner med særskilt sikkerhet (covered bonds). SB1BKs obligasjoner med særskilt sikkerhet har rating Aaa og AAA fra henholdsvis Moody's og Fitch. Per 31.12.14 eier SpareBank 1 Nord-Norge 14,71 % i SB1BK.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditts formål er å finansiere 1. prioritets lån innenfor næringsseiendom for bankene i SpareBank 1-alliansen. Bankene overfører 1. prioritets lån til SpareBank 1 Næringskreditt, før selskapet gjør innlån i det norske og internasjonale kapitalmarkedet. SpareBank 1 Næringskreditts obligasjoner har rating Aa3 fra ratingbyrået Moody's. Per 31.12.14 eier SpareBank 1 Nord-Norge 20,83 % i SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 Markets AS

Sammen med SpareBank 1 SMN, Sparebanken Hedmark, Samspar og LO, kjøpte SpareBank 1 Nord-Norge høsten 2013 SpareBank 1 SR Bank sin eierpost i SpareBank 1 Markets AS. Per 31.12.14 eier banken 27,0 % av dette selskapet. Eierne har inngått avtale om restrukturering av selskapet, ved at SpareBank 1 SMN sin markedsvirksomhet integreres i SpareBank 1 Markets. SpareBank 1 SMN vil etter dette, og ved en ny emisjon i selskapet, ha en eierandel på 73,3 %, mens SpareBank 1 Nord-Norges eierandel vil være 9,9 %. Det forretningsmessige samarbeidet mellom SpareBank 1 Markets og eierbankene planlegges videreført. Disse transaksjonene plan-

legges gjennomført når nødvendig formell godkjenning fra myndighetene foreligger. Dette påregnes i løpet av 1. kvartal 2015.

SpareBank 1 Kredittkort AS

Selskapet ble etablert høsten 2012, og skal tilby kredittkorttjenester til alliansens kunder.

Selskapet eies av de ulike alliansebankene. SpareBank 1 Nord-Norges eierandel per 31.12.14 er 19,83 %.

SpareBank 1 Gruppen AS og

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA

SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeidet og utvikling av alliansens produkt-selskap gjennom det felles eide selskapet SpareBank 1 Banksamarbeidet DA og holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Nord-Norge eier 19,5 % i SpareBank 1 Gruppen AS og 17,74 % i SpareBank 1 Banksamarbeidet DA.

Det vises for øvrig til omtale av SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen annet sted i rapporten.

Bank Tavrishesky

SpareBank 1 Nord-Norge åpnet i 2010 bankvirksomhet i Russland gjennom North-West 1 Alliance Bank, som eies 75 % av SpareBank 1 Nord-Norge og 25 % av SpareBank 1 Nord-Norges russiske samarbeidspartner Bank Tavrishesky. Bank Tavrishesky OJSC har hovedkontor i St. Petersburg og filialer i syv russiske byer. Banken er den 11. største regionale banken i Nordvest-Russland. Bankens virksomhet er i hovedsak rettet mot små og mellomstore bedrifter. SpareBank 1 Nord-Norge eier om lag 10 % av Bank Tavrishesky. Det vises forøvrig til avsnitt ovenfor om tapsavsetning på konsernets virksomhet i Russland.

Personalområdet

Konsernets medarbeidere

Visjonen *For Nord-Norge* er retningsgivende for medarbeiderne i SpareBank 1 Nord-Norge, og utgjør et kompass for rekruttering og tiltak for å beholde og utvikle medarbeidere. Vårt arbeid med kompetanseutvikling ref-

lekterer regulatoriske krav, forretningsmessige strategiske mål og den enkeltes faglige behov for utvikling.

I 2014 ble 14 nyansatte medarbeidere autorisert som finansielle rådgivere i henhold til finansbransjens krav. SpareBank 1 Nord-Norge har per i dag 337 autoriserte finansielle rådgivere.

Banken er også tilsluttet finansbransjens godkjenningsordning for selgere og rådgivere i skadeforsikring. 14 nye medarbeidere ble godkjent i 2014, og til sammen har banken nå 304 godkjente skadeforsikringsrådgivere. SpareBank 1 Nord-Norge satser med dette fortsatt tungt og bredt på at landsdelens kunder skal bli møtt med medarbeidere som tilfredsstillende nasjonale bransjestandarder for rådgiving.

Alle nyansatte gjennomgår et introduksjonsprogram for å bli kjent med og bidra til en felles kultur, forretningsforståelse, trygghet og kvalitet i møtet med kunden. I 2014 var det 36 nyansatte som gjennomførte introduksjonsprogrammet.

Bankens ledelse har gjennomført lærings-tiltak innenfor områder som HMS, sykefraværsoppfølging, konflikthåndtering og styringsrett, kommunikasjon og kundeprosesser.

Sysselsetting

SpareBank 1 Nord-Norge arbeider aktivt med å tiltrekke, ansette og utvikle medarbeidere som støtter forretningsstrategien. Banken arbeider også aktivt for å være en god arbeidsgiver gjennom å etablere og vedlikeholde god arbeidsgiverpolitikk.

Konsernet er en attraktiv arbeidsplass, noe som blant annet vises gjennom en stor og relevant søkermasse til eksternt utlyste stillinger.

Antall årsverk i konsernet var 927 ved utgangen av 2014, med 639 av dem i morbanken. Tilsvarende tall i fjor var henholdsvis 922 og 647. Økningen i konsernet er hovedsakelig knyttet til konsernets datterselskap. I morbanken er det 8 årsverk færre enn ved utgangen av 2013.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Den årlige organisasjonsmålingen, som gjennomføres i starten på året, viser at konsernet har medarbeidere og ledere som støtter opp om organisasjonen. Bankens strategi med tydelige mål, har gitt resultater. Det vises blant annet gjennom en høy score på motivasjon/trivsel og engasjement.

For å bygge en sterkere bedriftskultur, har landsdelens egen bank en ambisjon om å bli Nord-Norges sprekete bedrift. Dette gjøres ved å stimulere til fysisk aktivitet i et felles treningskonsept for hele konsernet; SPOR. Konsernet er svært fornøyd med trimaktiviteten i første hele driftsår av treningskonseptet.

Hele 92 % har deltatt i 2014. Den enkelte registrerer sin aktivitet elektronisk, og blir fulgt opp av en lagleder. Resultatene honorerer med premieringer.

SPOR skaper identitet, gir energi til engasjement og gjør medarbeiderne friskere. I 2014 har medarbeiderne i banken i gjennomsnitt trimmet 190 minutter per uke. Nasjonale anbefalinger fra Helsedirektoratet er 150 minutter.

SpareBank 1 Nord-Norge har et lavere sykefravær enn landsgjennomsnittet generelt og i finansbransjen. Den positive utviklingen av sykefraværet startet i 2012, og har fortsatt i riktig retning – i motsetning til landet for øvrig.

I Tromsø er konsernet med i prosjektet iBedrift, som skal gi alle ansatte kompetanse om rygg, muskel og skjelettplager. I prosjektet får medarbeidere også tilbud om individuell utredning ved behov.

I løpet av året gjennomførte 56 ledere HMS-opplæring. Kurset tilfredsstiller Arbeidstilsynets anbefalinger vedrørende innhold og omfang for slik opplæring. 16 ledere deltok på spesialkurs i sykefraværsoppfølging.

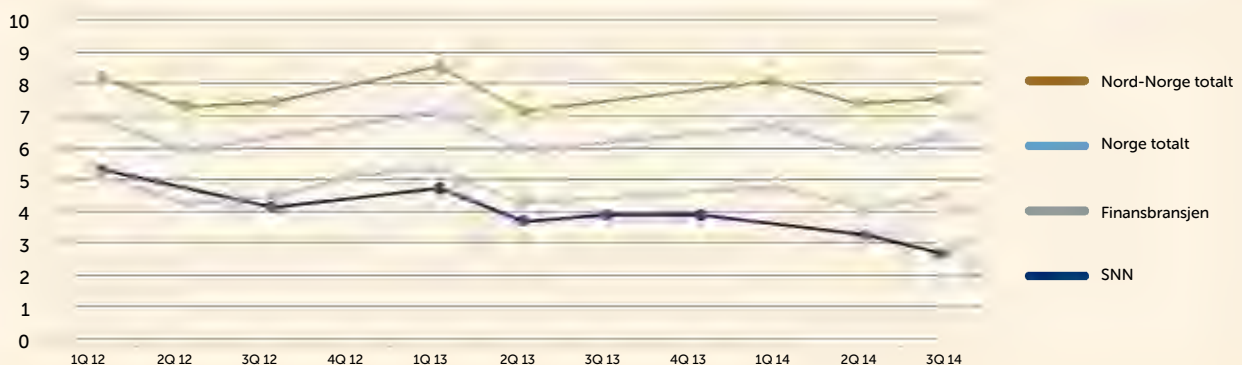
SpareBank 1 Nord-Norge tilstreber å forebygge skader som følge av ran, trusler eller andre hendelser. I 2014 hadde banken ingen ransforsøk, men to registrerte tilfeller av trusler mot ansatte. Det er ikke registrert noen arbeidsulykker i 2014.

Mangfold

SpareBank 1 Nord-Norge fremmer likestilling på arbeidsplassen blant alle sine ansatte, uavhengig av kjønn, legning, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. Konsernet har medarbeidere fra flere nasjoner.

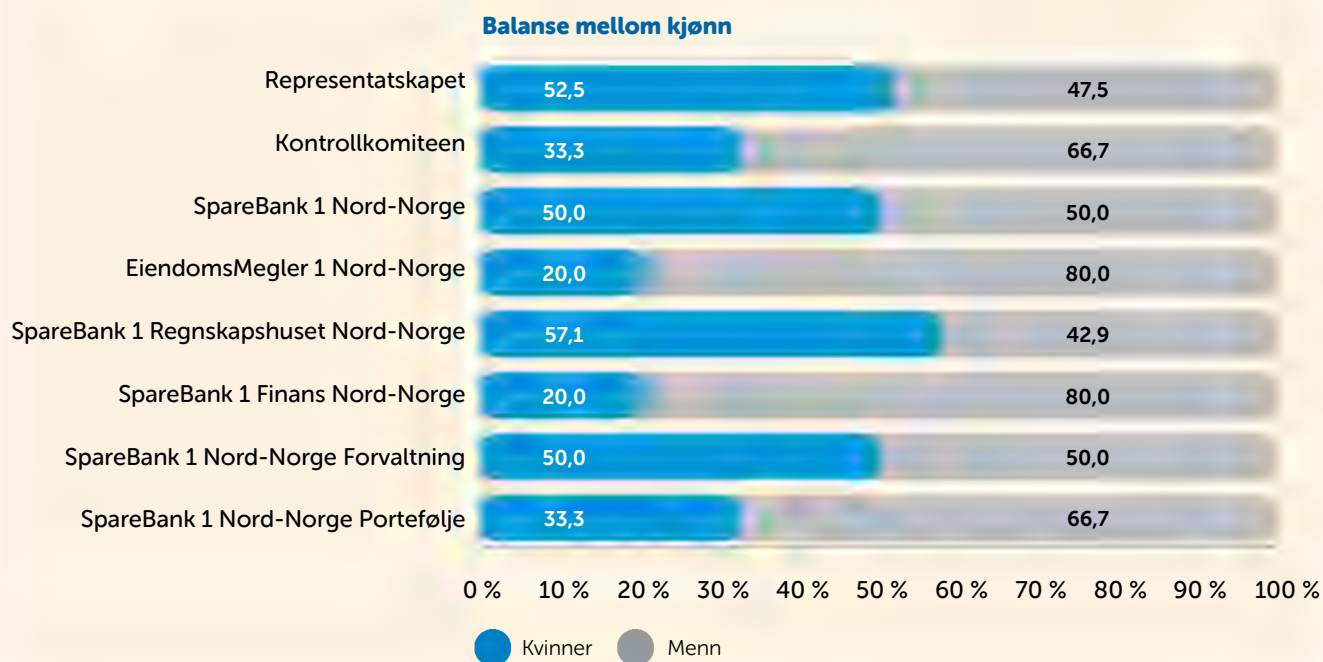
Kjønnfordelingen blant konsernets medarbeidere er 54,4 % kvinner og 44,6 % menn. Fordelingen i lederstillinger er imidlertid fortsatt en utfordring. Her er gjennomsnittlig andel kvinner på 28 %, noe som er lavere enn styret ønsker. Konsernets ambisjon er å forbedre kjønnsbalansen blant ledere gjennom systematisk kompetanseutvikling og individuell oppfølging.

Utvikling sykefravær

Ledelsen i SpareBank 1 Nord-Norge	Kvinner	Menn	Sum
Konsernledelsen	3	7	10
Øvrig ledelse i banken	13	29	42
Markets	1	2	3
EiendomsMegler 1 Nord-Norge	5	16	21
SpareBank 1 Finans Nord-Norge	1	4	5
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning		1	1
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge	3	8	11
Sum	26	67	93
Prosentvis fordeling	28 %	72 %	

Konsernets ambisjon er å ha god kjønnsbalanse blant konsernets tillitsvalgte. Nedenfor vises en oversikt over den prosentvise kjønnsfordelingen i representantskap, kontrollkomité og konsernets styre per 31.12.14.

Samfunnsansvar

SpareBank 1 Nord-Norge utøver forretninger innenfor gjeldende rammeverk; lover, forskrifter, strategi, policy og regler. Rammeverket inneholder imidlertid ikke retningslinjer for alle typer situasjoner. Derfor er det utarbeidet en egen SNN-kode, der formålet er å vise vei for våre verdier.

I SNN-koden poengteres det at ansatte skal opptre sosialt ansvarlig og i tråd med normene i samfunnet. Konsernet uttrykker støtte til de fundamentale menneskerettigheter, og søker derfor å unngå å støtte forretningsmessige aktiviteter som kan krenke disse. Ansatte skal unngå å delta i forretninger som

har negative miljømessige konsekvenser. Konsernets retningslinjer/SNN-koden sier også at ansatte skal støtte aktiviteter som søker å eliminere korrupsjon og finansiell kriminalitet. Dersom det oppstår overtredelser i henhold til retningslinjene/SNN-koden, eller mistanke om slik adferd, blir undersø-

Foto: Marius Fiskum

kelser iverksatt. I løpet av 2014 er det ikke registrert brudd på disse retningslinjene. Konsernet vil i løpet av 2015 fullføre en gjennomgang og revisjon av SNN-koden.

Konsernet skal unngå å delta i forretninger som har negative miljømessige konsekvenser. Dette uttrykkes blant annet ved at konsernet er sertifisert Miljøfyrtårn, noe som innebærer at virksomheten skal ha fokus på miljøarbeid i alle ledd, og at samtlige ansatte må bidra til at miljømålene oppnås.

Eierforhold

SpareBank 1 Nord-Norge har to eiergrupperinger. Egenkapitalbeveiseiernes beregnede eierandel av bankens egenkapital, gjennom eierandelskapitalen (eierandelsbrøken), utgjorde 47,33 % per 01.01.14, mens 52,67 % av egenkapitalen var samfunnseid.

SpareBank 1 Nord-Norges eierandelskapital utgjør 1 807 mill kroner per 31.12.14. Antall egenkapitalbevis var på samme tidspunkt 100 398 016 à kr 18, fullt innbetalt.

Antall egenkapitalbeveiseiere per 31.12.14 var 7 839, samme antallet som per 31.12.13. Andel nordnorske egenkapitalbeveiseiere er

20 %. Oversikt over bankens 20 største egenkapitalbeveiseiere finnes i årsregnskapets note 42.

Resultat per EK-bevis (konsern) var 5,17 kroner. Per 31.12.14 var kursen 39,90 kroner. Pris/Inntjening og Pris/Bok for konsernet var henholdsvis 7,7 og 0,9 per 31.12.14.

Bankens utbyttepolitikk sier at hensyntatt bankens soliditet, tar banken sikte på at inntil 50 % av årets overskudd kan benyttes til utbyttemidler (kontantutbytte og gaver til allmennyttige formål). Styret har tidligere kommunisert at økte regulatoriske krav til bankers egenkapital, gjør at det må påregnes en utbyttegrad lavere enn 50 % i årene frem mot 2016. Sett i lys av konsernets gode soliditet, signaliserte styret i forbindelse med kvartalsregnskapet per 3. kvartal 2014, at bankens soliditet tilsier en forsert normalisering av utbyttegraden.

Utbyttegraden av konsernets resultat etter skatt for 2014 er fastsatt til på 36,8 % til begge eiergrupperinger. For 2013 var utbyttegraden til bankens EK-beveiseiere og samfunnskapitalen henholdsvis 28,1 % og 8,2 %. Årets resultatdisponering medfører at 63,2 % (83,2 %) av konsernets resultat holdes til-

bake i konsernet. Egenkapitalbeveiseiernes andel av egenkapitalen (eierbrøken) endres dermed ikke og er 47,33 % per 01.01.15.

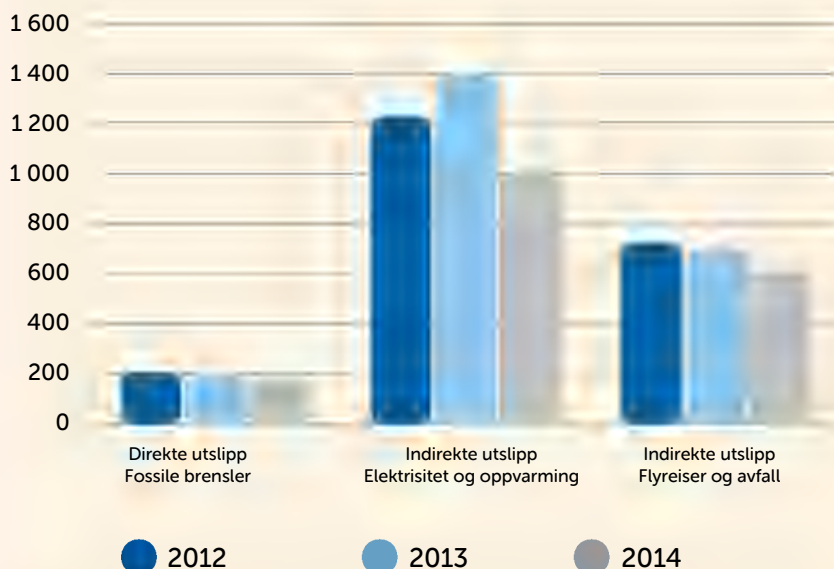
Morbanks overskudd etter skatt er fordelt mellom egenkapitalbeveiseierne og bankens samfunnsmessige eide kapital, ut fra egenkapitalens relative fordeling mellom eiergrupperingene i morbanken.

Utbytte er satt til 1,90 kroner per EK-bevis for regnskapsåret 2014. Utjevningsfondet utgjør 1 006 mill kroner per 31.12.14, etter tildeling av 161 mill kroner fra årets resultat.

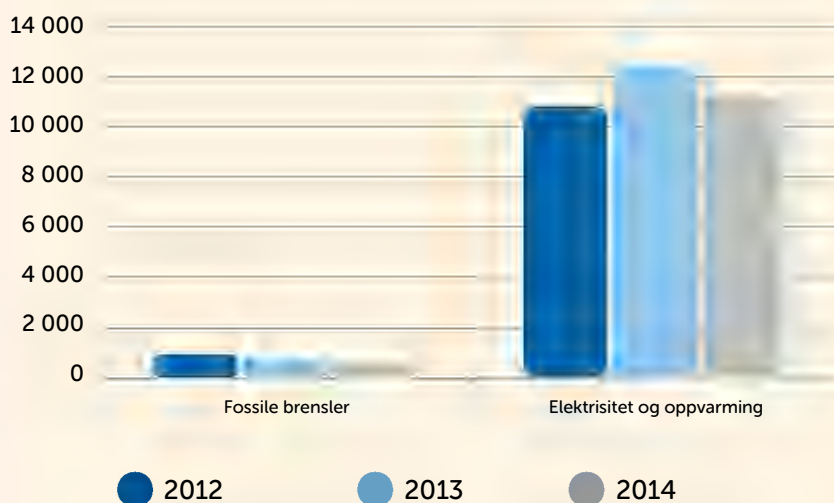
I utjevningsfondet inngår også avsatt kontantutbytte på 190,8 mill kroner. Etter IFRS behandles dette som egenkapital i regnskapet til utdeling av utbytte er vedtatt av representantskapet. Utbytte til den samfunnseide kapitalen gis gjennom tildeling av midler til allmennyttige formål. For 2014 utgjør dette 212,3 mill kroner. Vedtatt utbytte og tildeling av gaver fra årets konsernresultat tilsvarer en utdelingsgrad på 36,8 % for den samfunnseide kapitalen.

Det vises for øvrig til utdypende avsnitt om eierforhold annet sted i årsrapporten.

Årlig klimagassutslipp (tonn CO₂e)

Årlig energiforbruk (MWh)

Miljø og klima

SpareBank 1 Nord-Norge har vedtatt at banken skal være en ressurs- og miljøeffektiv organisasjon, med et godt og inspirerende arbeidsmiljø. Konsernet skal også være en kreativ og stimulerende tilrettelegger for kontinuerlig forbedring av arbeidsmiljø og ytre miljø.

SpareBank 1 Nord-Norge er sertifisert som Miljøfyrtårn. Dette er Norges mest brukte sertifikat for virksomheter som vil dokumentere miljøinnsats og vise samfunnsansvar. Det å være Miljøfyrtårn innebærer systematisk arbeid med miljøtiltak i hverdagen. Kravene er at det gjennomføres tiltak for en mer miljøvennlig drift og et godt arbeidsmiljø. Sertifikatet er anerkjent av myndighetene ved offentlige innkjøp.

Gjennom en årlig redegjørelse som dokumenterer konsernets forbruk, gjenvinningsgrad og energiforbruk, kan konsernets CO₂-utslipp og påvirkning på det ytre miljø beregnes. Konsernet utarbeider et energi- og klimaregnskap og følger de internasjonale standardene i "The Greenhouse Gas Protocol" og ISO 14064-1. Det er fjerde året banken har en slik redegjørelse.

I 2014 brukte konsernet 11 127 MWh elektrisitet fra strømmettet og 54 MWh i form av fyringsolje. Det ble generert 50 020 kg avfall, hvorav 36 720 er gjenvunnet eller sortert. Dette gir en gjenvinningsgrad på 73 %. Transporten av varer og mennesker med bil og fly forårsaket 725 tonn utslipp. Utslippene som rapporteres i den årlige redegjørelsen blir fulgt opp av bankens ledelse.

Det har vært en reduksjon i utslipp på 9 % for persontransport (bil og fly) og 27 % for elektrisitet og fyringsolje fra 2013 til 2014. Konsernets totale utslipp ble i samme periode redusert med 20,4 %, fra 2 240 tonn til 1 783 tonn CO₂-ekvivalenter.

Det er gjort tiltak for å redusere bankens reiseaktiviteter, blant annet ved å tilrettelegge for videokonferanser, nett- og telefonmøter, samtidig som konsernets bilordning stimulerer til kjøp av biler med lavt utslipp.

I 2014 ble egne bygg energimerket. Rapporten som danner grunnlaget for energimerkingen, inneholder tiltak for energioptimering som følges opp av banken.

SpareBank 1 Nord-Norge utvikler stadig nye produkter som reduserer belastningen på miljøet. Nettbank, mobilbank, SMS tjenester og elektronisk distribusjon reduserer transportbehov og papirforbruk. Det er stort fokus på innsalg av elektroniske løsninger til kunder.

Ved større innkjøp, stiller SpareBank 1 Nord-Norge miljøkrav til leverandørene. Ved inngåelse av kontrakter skal det fremlegges HMS egenerklæring, som forplikter leverandør til å oppfylle lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet. Tilbyder skal også dokumentere sin miljøpolicy og sitt miljøprogram i forhold til produkter og "grønn avfallshåndtering" av emballasje. Det kreves i tillegg informasjon om tilbyder er ISO-sertifisert eller har implementert tilsvarende kvalitetssikringssystem. Vektlegging av miljø i anbudskonkurranser varierer etter hvilke produkter konsernet etterspør.

God fysisk form er et viktig aspekt ved Miljøfyrtårn-arbeidet. En av konsernets målsettinger er å minimalisere bilbruk og tilstrebe miljøvennlige alternativer. Blant annet stimuleres ansatte til å gå eller sykle til jobben

gjennom aktivitetene tilknyttet treningskonseptet SPOR (se ovenfor under avsnitt om HMS). Her kommer medarbeiderne i bedre form, samtidig som aktivitetene er positive for miljøet.

Bankens bedriftsidrettslag har også høy aktivitet innen flere idretter.

Samfunnsengasjement

Som et ledende finanskonsern, har SpareBank 1 Nord-Norge et ansvar for å utvikle og ta vare på landsdelen hvor banken har sin virksomhet. Bankens samfunnsengasjement synliggjøres gjennom gavetildelinger fra SNN-fondet, kommersielle sponsoravtaler, kunnskapsformidling gjennom utvikling og publisering av Konjunkturbarometer for Nord-Norge og aktiviteten i tre stiftelser som er etablert på bankens initiativ.

SNN-fondet er hovedpilaren i bankens samfunnsengasjement. Årlig støttes flere hundre gode prosjekter, som alle bidrar til aktivitet og mangfold innen kultur, idrett, kunnskap og allmennyttige formål. Tildeling av slike gaver er å betrakte som utbytte av årets overskudd til det samfunnsmessige eierskapet i banken. Bankens kommersielle sponsoravtaler er også med på å synliggjøre bankens samfunnsansvar. Sponsorporteføljen bidrar til å styrke konsernets

posisjon ved å skape spennende kundetilbud i digitale kanaler og gode arenaer for kundekontakt og relasjonsbygging med konsernets målgrupper. Sponsorstøtten holder i gang aktiviteter på mange nivåer, og bidrar til å skape ringvirkninger for lokalt næringsliv, og trivsel og gode oppvekstvilkår for barn og unge.

Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge

Banken opprettet Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge i 2011. Stiftelsens hovedformål er å utøve et langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 Nord-Norge, herunder å forvalte de egenkapitalbevis som stiftelsen ble tilført ved opprettelsen, og så langt det er mulig å delta i emisjoner i SpareBank 1 Nord-Norge. Stiftelsen skal også yte gaver til allmennyttige formål av avkastningen på kapitalen den forvalter.

Bakgrunnen for opprettelsen var en ny finansieringsvirksomhetslov i 2009, som la til rette for likebehandling av de to eiergrupperingene i sparebanker; samfunnet og egenkapitalbevisierne. Tidligere utfordringer knyttet til såkalt utvanning av egenkapitalbevisierne, med høy utdeling av utbytte til egenkapitalbevisierne, var med dette løst. Banken vedtok derfor ny utbyttepolitikk i 2009. Den fastslo likebehandling av eier-

Samfunnsengasjement 2014

Beløp i mill kroner

SNN-fondet		Sponsoravtaler		Kunnskapsrollen		Stiftelser	
Idrett	12 621	Idrett	25 963	Konjunkturbarometer for Nord-Norge		SNN Kunststiftelse	
Kunnskap	11 329	Kultur	1 913	Agenda Nord-Norge		SNN Kulturnæringsstiftelse	15 975
Kultur	8 954	Kunnskap	528	Utvikler og deler på vår kompetanse		Sparebankstiftelsen SNN	5 015
Allmennyttig	2 462						
				Støtte til samfunnsnyttig formål			
				Idrettsmål	39 584	(45 %)	
				Kulturformål	26 842	(32 %)	
				Kunnskap og forskningsmål	14 082	(17 %)	
				Allmennyttige formål	5 252	(16 %)	
				Sum	84 760	(100 %)	

grupperingene, herunder lik utdelingsgrad av overskuddet til utbytte og gaver. Dette kunne imidlertid medført svært store utdelinger av utbytte (les; gaver) til samfunnet som eier – en eier banken ikke kan regne med som deltaker i fremtidige emisjoner. Over tid kunne dette ført til en forvitring av bankens samfunnsmessige eierskap, noe som ble vurdert til verken å være i bankens eller det samfunnsmessige eierskapets interesse.

Bankens intensjon er at deler av det årlige utbytte (gaver) til samfunnet skal skje til stiftelsen. Stiftelsen vil dermed kunne bygge opp kapital som kan benyttes i fremtidige emisjoner i banken. Over tid vil en større del av bankens samfunnsmessige eierskap dermed forvaltes av stiftelsen.

Stiftelsen hadde per 31.12.13 totalt fått tilført 258 mill kroner fra banken. I 2013 deltok stiftelsen i en rettet emisjon i banken med 11,2 mill kroner. I forbindelse med årsoppgjøret for 2014 blir ytterligere 167 mill kroner tildelt stiftelsen. Inkludert egenkapitalbevis i SpareBank 1 Nord-Norge, forvalter stiftelsen 267 mill kroner per 31.12.14.

Gavetildeling

I vedtektene til stiftelsen står det at den skal yte gaver til allmenntilgode formål innenfor SpareBank 1 Nord-Norges markedsområde. Etter høring i generalforsamlingen, har styret i Sparebankstiftelsen vedtatt retningslinjer for gavetildeling. Av de avsatte midler i 2014, er det gitt tilsagn/betalt ut gaver på til sammen 5 mill kroner til disse formål:

- Stimulerende tiltak til praktisk/yrkesrettet utdanning
- Stipend for kompetanseheving
- Friluftsliv
- Fritidstilbud til barn og unge
- Trivselstiltak for eldre

Sparebankstiftelsens hjemmeside og facebook oppdateres regelmessig med aktuelle nyheter: www.snnstiftelsene.no/sparebankstiftelsen

Det er to deltidsansatte i Sparebankstiftelsen; forretningsfører i 20 % og kontorleder i 50 % stilling.

SpareBank 1 Nord-Norges Kulturnæringsstiftelse

SpareBank 1 Nord-Norges Kulturnæringsstiftelse ble etablert i 2012 av bankens styre. Formålet er å bidra til allmenntilgode utvikling av kultur næringen i bankens geografiske forretningsområde. Dette skal skje ved at stiftelsen gir økonomiske bidrag (gaver, lån eller investeringer) til kultur næringsvirksomhet eller kultur næringsfremmende aktiviteter. Det overordnede målet er å bidra til å skape flere arbeidsplasser innenfor området kultur næring.

Ved gavetildelinger vektlegges blant annet:

- Mangfoldet innenfor kultur næringen
- Utvikling av kultur næring i hele markedsområdet for SpareBank 1 Nord-Norge
- Mulighetene for utvikling av bærekraftige strukturer som over tid kan danne grunnlag for økt sysselsetting innenfor kultur næringen

Kultur næringsstiftelsen er samlokalisert med bankens to øvrige stiftelser sentralt i Tromsø. I 2014 har stiftelsen hatt tre ansatte; daglig leder og prosjektrådgiver i full stilling og kontorleder i 25 % stilling.

I 2014 har Kultur næringsstiftelsen gått inn i 109 prosjekter, med til sammen 16 mill kroner. Stiftelsens viktigste virkemidler er utlysning og tildeling av tilskudd innenfor musikk, litteratur, film, scenekunst og visuell kunst. I løpet av to utlysningsrunder i 2014, ble det tildelt til sammen 13,5 mill kroner til 94 prosjekter. Tildelte midler til prosjektene var fra 20 000 til 500 000 kroner, med et gjennomsnitt på 144 000 kroner.

Videre ble det gitt støtte til fire strategiske samarbeidsprosjekter, som NN+ (musikkvideo-program) og Nordnorsk bransjetreff for film.

Kultur næringsstiftelsen er aktiv i forhold til å påvirke opinion og beslutningstakere i retning av en sterkere satsing på kultur næring. Det er i denne forbindelse holdt en rekke foredrag på workshops og konferanser, og det er skrevet kronikker i nordnorske aviser.

Kultur næringsstiftelsens virksomhetsrapport for 2014 finnes på <http://snnstiftelsene.no/kulturnaeringsstiftelsen>

SpareBank 1 Nord-Norges kunststiftelse

SpareBank 1 Nord-Norges kunststiftelse ble etablert i 2007 av bankens styre. Hovedformålet er å bygge opp og forvalte en samling av kunstverk av betydning for landsdelen. Verkene vises i bankens lokaler eller deponeres i offentlige institusjoner. Samlingen teller i dag 891 verker, hvorav 131 er innkjøpt etter oppstarten.

Styret arbeider med å utvikle kvaliteten og tilgjengeligheten til kunstsamlingen. Ved innkjøp rettes oppmerksomheten særlig mot visuell kunst og kunsthåndverk med tilknytning til bankens markedsområde og virkefelt; landsdelen og nordområdene. Samtidig vektlegges det at samlingen bør reflektere nasjonale og internasjonale strømninger. Formidling av samlingen til offentligheten er også et viktig arbeidsområde.

I mars opprettet kunststiftelsen en facebook-side. Hjemmesiden og facebook-siden oppdateres regelmessig med aktuelle nyheter. www.snnstiftelsene.no/kunststiftelsen.

Forvaltning og formidling av samlingen er viktig. Med stadige endringer i bankstrukturen, bidrar stiftelsen med utsmykning av banklokaler. Stiftelsen har også i år produsert SpareBank 1 Nord-Norges kunstkalender 2015, der kunst fra stiftelsens samling og Nordnorsk Kunstmuseum presenteres.

SpareBank 1 Nord-Norges kunststiftelse har én ansatt i 25 % stilling.

Styret og konsernledelsen

SpareBank 1 Nord-Norges styreleder er Kjell Olav Pettersen. I 2014 ble det avholdt 14 styremøter. Under representantskapsmøtene i mars 2014 ble Ingvild Myhre valgt som nytt medlem av styret. Myhre er opprinnelig fra Narvik, men bor i dag i Oslo hvor hun er partner i Rådgiverne LOS. Hun har tidligere vært konsernsjef i Network Norway AS/ID Gruppen og administrerende direktør i Telenor Mobil og Alcatel Telecom Norway AS. May Britt Nilsen er i 2015 valgt inn som ansattevalgt møtende varamedlem i styret.

Fra styret utgår det følgende underutvalg: *Revisjonsutvalget* – som skal forberede styresaker som vedrører overvåking av finansiell informasjon og selskapets interne kontroll og risikohåndtering. Konsernsjef er ansvarlig for å gjøre informasjon og anbefalinger tilgjengelig for utvalget etter behov og på forespørsel. Utvalget består av tre medlemmer fra styret. Disse er uavhengige etter definisjonen i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance).

Risikoutvalget – som skal forberede styresaker som vedrører konsernets samlede risiko og vurderinger om styrings- og kontrollordninger – er tilpasset risikonivå og omfang. Utvalget består av tre medlemmer fra styret. Disse er uavhengige etter definisjonen i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance).

Godtgjørelsesutvalget – skal forberede styresaker som vedrører godtgjørelsesordninger, og vurdere godtgjørelser til konsernsjef og foreslå eventuelle endringer i disse. Utvalget består av styrets leder og to øvrige medlemmer, og er uavhengig av ledende ansatte. Banken innordner sin praksis i henhold til bestemmelsene fastsatt i ny forskrift om godtgjørelser i finanssektoren, og godtgjørelsesutvalgets mandat oppfyller disse bestemmelsene.

Se også kapittelet Prinsipper for eierstyring og selskapsledelse.

I 2014 ble det gjort strukturelle endringer i banken som følge av arbeidet med ny strategi. Som en konsekvens av dette, ble antallet personer i bankens konsernledelse redusert. Ledelsen utgjorde ved årsskiftet 10 personer.

Makroøkonomiske forhold – utsiktene for 2015

Verdensøkonomien viste svak fremgang i 2014, med en vekst på i overkant av 3 %. En viktig faktor var bedringen i USAs økonomi med økte investeringer og vekst i privat forbruk. I 2015 anslås amerikansk økonomi å vokse mer enn 3 %. Kina står for det største bidraget til global vekst, men

takten forventes gradvis å svekkes fra et nivå på 7 % i 2014. Eurosonen har vedvarende lav vekst, til tross for kraftige tiltak fra den europeiske sentralbanken. Fortsatt ligger BNP for Eurosonen lavere enn før finanskrisen slo inn i 2008. Russisk økonomi, som har hatt en økende betydning for Nord-Norge, er nå i kraftig tilbakegang. Samlet er forventningene at global økonomi vil vokse i overkant av 3 % også i 2015.

Det nye i konjunkturbildet er det dramatiske fallet i oljeprisen; fra 110 dollar i juni 2014 til under 50 dollar i januar 2015. Norsk økonomi forventes å bremse opp i 2015, som følge av kutt i investeringer og driftsnivå i oljesektoren. Prognosen for norsk BNPvekst er redusert ned mot 1 %, og arbeidsledigheten forventes å stige mot 4 %. Dette vil også påvirke nordnorsk næringsliv gjennom lavere etterspørsel. Erfaringer tilsier også at husholdningene vil øke sparingen og stramme inn på forbruket i slike situasjoner, noe som vil forsterke oppbremsingen.

Svakere kronekurs som fulgte fallet i oljepris, vil gjøre norsk eksport mer konkurransedyktig. Viktige nordnorske næringer som sjømat og reiseliv, har derfor gode utsikter for 2015. Sjømat er landsdelens viktigste næring med hensyn til verdiskaping. Laks oppnådde gode priser gjennom hele 2014, og eksportverdien fra landsdelen økte til 17 mrd kroner. Det er store muligheter for større produksjon av laks langs kysten i nord. Torskesektoren har bærekraftige bestander og høye kvoter. Bedre markedspriser bidro til at eksportverdien økte mer enn 20 % i 2014.

Reiselivet i Nord-Norge forventes å fortsette fremgangen fra 2014, da veksten var 10 % og antallet utenlandske overnattinger nådde 1 million. Maritim service er også i vekst, fordi flere olje- og gassfelt kommer i drift, samt at lettevirkomheten er betydelig. Samtidig holder bygg og anlegg et høyt aktivitetsnivå på grunn av økt boligbygging og store anleggsprosjekter.

Oljesektoren i nord er fortsatt i en tidlig fase, med tre felt i drift (Norne, Snøhvit og Skarv)

og to under utbygging (Goliat og Aasta Hansteen). Sammen med nye store funn (Johan Castberg, Gotha og Alta) og åpning av nye leteområder, har oljesektoren gitt viktige impulser til nordnorsk leverandørindustri. Fallet i oljeprisen ved inngangen til 2015, får på kort sikt liten betydning for aktivitetsnivået. På lang sikt vil lav oljepris få konsekvenser for aktivitetsnivå og utbygging.

Husholdningenes økonomi har avgjørende betydning for den økonomiske utviklingen. Privat forbruk utgjør mer enn halvparten av verdiskapningen (BNP), og nye boliger står for en tredjedel av investeringene i landsdelen. Generelt har nordnorske husholdninger en sunn økonomi. Tall fra detaljhandelen indikerer at forbruket økte med 3 % i 2014, samtidig som privat sparing holdt seg på et høyt nivå. Økt usikkerhet om landets økonomi kan bremse veksten i privat forbruk i 2015.

Boligprisene har gjennomgående vist en kraftig økning i 2014, spesielt i de største byene i landsdelen. Antallet igangsatte nybygg har økt sterkt. Banken venter at boligprisene vil stabilisere seg i 2015, og at nybyggingen vil falle tilbake mot normalen.

De makroøkonomiske forholdene ligger til rette for at vekstperioden for Nord-Norge og SpareBank 1 Nord-Norge vil forlenges inn i 2015. Det er samtidig usikkerhetsmomenter for norsk økonomi i bildet, særlig knyttet til konsekvensene av en eventuell vedvarende lav oljepris.

Like fullt har landsdelen store muligheter for å bli en av landets viktigste vekstregioner. Bankens rolle er å sørge for at gode prosjekter med høy lønnsomhet får riktig finansiering. Banken ønsker også å bruke sin kompetanse til å bidra til at landsdelen får gjennomført tiltak og investeringer som styrker verdiskapningen. Agenda Nord-Norge var et viktig initiativ i denne sammenheng.

Sammen med NHO og LO, tok SpareBank 1 Nord-Norge initiativet til konferansen Agenda Nord-Norge. I november 2014 var 400 deltakere samlet for å identifisere,

prioritere og samle kreftene om tiltak som fremmer økt verdiskaping i Nord-Norge.

Agenda Nord-Norge har satt seg som mål å bli Norges sentrale møteplass for samarbeid og samhandling i nord. I etterkant av konferansen har 96 % av deltakerne sagt at de enten er fornøyd eller svært fornøyd med arrangementet i Tromsø, og 98 % at de ønsker å være med på neste samling. Den vil bli avholdt 3.-4. november 2015 i Bodø.

Analysen utarbeidet i forbindelse med bankens Konjunkturbarometer anslår fortsatt en høyere veksttakt i nordnorsk økonomi enn for landet som helhet. Dette gjelder blant annet for veksten i verdiskaping og eksport. Derfor vurderes utsiktene for nordnorsk økonomi fortsatt som relativt gode, selv om usikkerheten har økt.

Avslutning

De makroøkonomiske utsiktene for Nord-Norge er fortsatt gode, men usikkerheten har økt ved inngangen til 2015. Den svakere veksten i norsk økonomi har imidlertid ikke slått ut i Nord-Norge så langt, og 2014 ble på flere områder et rekordår. Prognosen for veksten i nordnorsk økonomi er likevel høyere enn for landet som helhet. Det ligger derfor til rette for at også 2015 vil bli et godt år for SpareBank 1 Nord-Norge.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Konsernets langsiktige strategiske plan og resultatprognoser for de nærmeste årene ligger til grunn for dette.

Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling. Særlig er status i bankens kjernevirksomhet fortsatt meget tilfredsstillende, med en ytterligere forbedret inntjening.

SpareBank 1 Nord-Norge vil derfor også i årene fremover være en aktiv partner i utviklingen av landsdelen, og er godt rustet til å fortsatt styrke sin ledende posisjon i Nord-Norge.

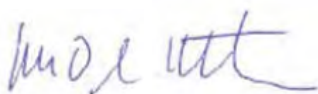
Flere tiltak er iverksatt for å sikre fremtidig lønnsomhet i tråd med konsernets lønnsomhetsmål. Disse videreføres og forsterkes, og forventes å gi effekt fra 2015.

Også i 2014 har konsernets medarbeidere vist stor arbeidsvilje. Styret takker alle for innsatsen, som er et viktig bidrag til utviklingen av konsernet SpareBank 1 Nord-Norge.

Styret takker også konsernets kunder og forretningsforbindelser for samarbeidet i 2014.

Tromsø, 24. mars 2015

Styret for SpareBank 1 Nord-Norge

Kjell Olav Pettersen
(leder)

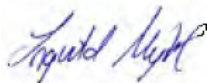
Pål Anders Pedersen
(nestleder)

Hans-Tore Bjerkaas

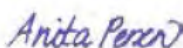
Sonja Djønne

Ingvild Myhre

Greger Mannsverk

Anita Persen

Vivi-Ann Bødøsen
(ansattevalgt)

Jan-Frode Janson
(konsernfjef)

Foto: Marius Fiskum

ÅRSREGNSKAP

2014

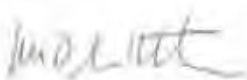
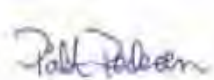
ÅRSREGNSKAP - RESULTATREGNSKAP

MORBANK				KONSERN	
2013	2014	Beløp i mill kroner	Noter	2014	2013
2 825	2 820	Renteinntekter	20	2 998	2 990
1 712	1 578	Rentekostnader	20	1 572	1 705
1 113	1 242	Netto renteinntekter		1 426	1 285
771	801	Provisjonsinntekter	21	940	892
71	72	Provisjonskostnader	21	74	75
35	21	Andre inntekter	21	100	114
735	750	Netto provisjons- og andre inntekter		966	931
23	16	Utbytte	22	16	27
239	134	Inntekt av eierinteresser	22	453	303
121	105	Gevinst/tap og netto verdiendringer på finansielle eiendeler	22	133	16
383	255	Netto inntekter fra finansielle eiendeler		602	346
2 231	2 247	Sum netto inntekter		2 994	2 562
481	538	Personalkostnader	23,25	704	638
497	501	Andre driftskostnader	24,32	624	571
978	1 039	Sum kostnader		1 328	1 209
1 253	1 208	Resultat før tap		1 666	1 353
146	290	Tap	14	321	172
1 107	918	Resultat før skatt		1 345	1 181
192	175	Skatt	26	223	214
		Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	30	27	
915	743	Resultat for regnskapsåret		1 095	967
		Majoritetsandel av regnskapsårets resultat		1 096	966
		Minoritetsandel av regnskapsårets resultat		-1	1
		Resultat per egenkapitalbevis (majoritet)			
4,36	3,50	Resultat per egenkapitalbevis *		5,17	4,60
4,36	3,50	Utvannet resultat per egenkapitalbevis		5,17	4,60
		* Resultat multiplisert med egenkapitalbevisernes andel av resultatet dividert på antall egenkapitalbevis.			
		Utvidet resultatregnskap etter IAS 1			
915	743	Resultat for regnskapsåret		1 095	967
		Omregningsdifferanser		-35	1
6	4	Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring		4	6
		Netto endring i virkelig verdi av investeringer i felleskontrollert virksomhet		-8	
-1	-80	Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger		-85	0
-2	21	Skatt på utvidede resultatposter		22	-2
3	-55	Netto utvidede resultatposter		-102	5
918	688	Totalresultat for regnskapsåret		993	972
		Majoritetsandel av regnskapsårets totalresultat		1001	971
		Minoritetsandel av regnskapsårets totalresultat		-8	1
		Totalresultat per egenkapitalbevis (majoritet)			
4,38	3,24	Resultat per egenkapitalbevis *		4,68	4,63
4,38	3,24	Utvannet resultat per egenkapitalbevis		4,68	4,63
		* Resultat multiplisert med egenkapitalbevisernes andel av resultatet dividert på antall egenkapitalbevis.			
		Skatt på utvidede resultatposter			
-2	-1	Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring		-1	-2
0	22	Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger		23	0
-2	21	Skatt på utvidede resultatposter		22	-2

ÅRSREGNSKAP - BALANSE

MORBANK			KONSERN		
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	Noter	31.12.14	31.12.13
EIENDELER					
612	631	Kontanter og fordringer på sentralbanker		685	655
4 470	7 280	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	10	3 720	1 392
53 202	56 868	Netto utlån til og fordringer på kunder	11	60 842	56 829
556	241	Aksjer og andeler	30	473	712
11 207	9 720	Sertifikater og obligasjoner	29	9 720	11 207
1 308	2 121	Finansielle derivater	17	2 121	1 303
553	558	Investering i konsernselskap	31,41		
2 436	2 750	Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	31,41	4 187	3 564
489	464	Eiendom, anlegg og utstyr	32	594	595
		Virksomhet holdt for salg	30	35	
		Immatrielle eiendeler	33	61	81
1 108	652	Andre eiendeler	34	750	1 182
75 941	81 285	Sum eiendeler		83 188	77 520
GJELD					
4 292	2 764	Gjeld til kredittinstitusjoner	10	2 758	4 284
44 889	45 734	Innskudd fra og gjeld til kunder	35	45 761	44 940
16 336	21 114	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	36	21 116	16 336
722	1 493	Finansielle derivater	17	1 493	722
865	910	Andre forpliktelser	37,25	1 114	1 058
		Virksomhet holdt for salg	30		
187	185	Utsatt skatt	26	253	228
1 450	1 350	Ansvarlig lånekapital	39	1 350	1 450
68 741	73 550	Sum gjeld		73 845	69 018
EGENKAPITAL					
1 807	1 807	Eierandelskapital	42	1 807	1 807
843	843	Overkursfond		843	843
776	1 020	Utjevningfond		1 020	776
3 565	3 745	Sparebankens fond		3 745	3 565
163	332	Gavefond		332	163
		Fond for urealiserte gevinster		-30	-2
46	- 12	Annen egenkapital		1 611	1 327
7 200	7 735	Sum egenkapital eksklusiv minoritetsinteresser		9 328	8 479
		Minoritetsinteresser		15	23
7 200	7 735	Sum egenkapital		9 343	8 502
75 941	81 285	Sum egenkapital og gjeld		83 188	77 520

Tromsø, 24. mars 2015

Kjell Olav Pettersen
(leder)

Pål Andreas Pedersen
(nestleder)

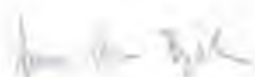

Ingvild Myhre

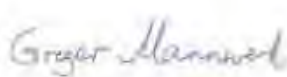
Sonja Djønné

Anita Persen

Hans-Tore Bjerkaas

Greger Mannsverk

Vivi-Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)

ÅRSREGNSKAP - ENDRINGER I EGENKAPITALEN

Beløp i mill kroner	Eier- andels- kapital	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Spare- bankens fond	Fond for urealiserte gevinster	Gavefond	Annen egen- kapital	Sum majoritets- interesser	Minoritets- interesser	Sum egen- kapital
KONSERN										
Egenkapital 01.01.13	1 655	245	456	3 083	-3	150	1 273	6 859	22	6 881
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			394	478		43	51	966	1	967
<i>Utvidede resultatposter:</i>										
Omregningsdifferanser					1			1		1
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring			2	2				4		4
Sum utvidede resultatposter			2	2	1			5		5
Totalresultat for regnskapsåret			396	480	1	43	51	971	1	972
Transaksjoner med eierne										
Emisjon	152	598						750		750
Avsatt til utbytte			-110					-110		-110
Tilbakeført utbytte			110					110		110
Utbetalt utbytte for 2012/Utdelinger			-76			-30		-106		-106
Andre føringer mot EK				2			3	5		5
Sum transaksjoner med eierne	152	598	-76	2		-30	3	649		649
Egenkapital 31.12.13	1 807	843	776	3 565	-2	163	1 327	8 479	23	8 502
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			352	179		212	353	1 096	-1	1 095
<i>Utvidede resultatposter:</i>										
Omregningsdifferanser					-28			-28	-7	-35
Netto endring i virkelig verdi av investering i felleskontrollert virksomhet							-8	-8		-8
Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger							-85	-85		-85
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring			2	2				4		4
Skatt på utvidede resultatposter				-1			23	22		22
Sum utvidede resultatposter			2	1	-28		-70	-95	-7	-102
Totalresultat for regnskapsåret			354	180	-28	212	283	1 001	-8	993
Transaksjoner med eierne										
Emisjon										
Avsatt til utbytte			-191					-191		-191
Tilbakeført utbytte			191					191		191
Utbetalt utbytte for 2013/Utdelinger			-110			-43		-153		-153
Andre føringer mot EK							1	1		1
Sum transaksjoner med eierne			-110			-43	1	-152		-152
Egenkapital 31.12.14	1 807	843	1 020	3 745	-30	332	1 611	9 328	15	9 343

Beløp i mill kroner	Eier- andels- kapital	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Spare- bankens fond	Fond for urealiserte gevinster	Gavefond	Annen egen- kapital	Sum majoritets- interesser	Minoritets- interesser	Sum egen- kapital
MORBANK										
Egenkapital 01.01.13	1 655	245	333	2 898		133	-63	5 201		5 201
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			394	478		43		915		915
<i>Utvidede resultatposter:</i>										
Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger							-1	-1		-1
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring			1	3				4		4
Sum utvidede resultatposter			1	3			-1	3		3
Totalresultat for regnskapsåret			395	481		43	-1	918		918
Transaksjoner med eierne										
Emisjon	152	598						750		750
Avsatt til utbytte				-110				-110		-110
Tilbakeført utbytte				110				110		110
Utbetalt utbytte for 2012/Utdelinger				-76		-30		-106		-106
Andre føringer mot EK				1	1			2		2
Sum transaksjoner med eierne	152	598		-75	1	-30		646		646
Egenkapital 31.12.13	1 807	843	776	3 565		163	46	7 200		7 200
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			352	179		212		743		743
<i>Utvidede resultatposter:</i>										
Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger							-80	-80		-80
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring			2	2				4		4
Skatt på utvidede resultatposter				-1			22	21		21
Sum utvidede resultatposter			2	1			-58	-55		-55
Totalresultat for regnskapsåret			354	180		212	-58	688		688
Transaksjoner med eierne										
Emisjon										
Avsatt til utbytte				-191				-191		-191
Tilbakeført utbytte				191				191		191
Utbetalt utbytte for 2013/Utdelinger				-110		-43		-153		-153
Andre føringer mot EK								0		0
Sum transaksjoner med eierne				-110		-43		-153		-153
Egenkapital 31.12.14	1 807	843	1 020	3 745		332	-12	7 735		7 735

ÅRSREGNSKAP - KONTANTSTRØMANALYSE

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
1 107	918	Resultat av ordinær drift	1 345	1 181
50	50	+ Ordinære avskrivninger	97	56
-3	-2	+ Nedskrivninger og gevinst/tap anleggsmidler	-2	-3
146	290	+ Tap på utlån, garantier m.v.	321	172
192	175	- Skattekostnader/Resultat av virksomhet holdt for salg	250	214
106	156	- Utbetalt utbytte egenkapitalbevis/utdelinger	156	106
1 002	925	Tilført fra årets drift	1 355	1 086
54	762	Endring diverse gjeld: + økning/ - nedgang	754	82
-394	-357	Endring diverse fordringer: - økning/ + nedgang	-366	-455
-2 678	-3 956	Endring utlån til og fordringer på kunder: - økning/ + nedgang	-4 334	-2 951
1 061	1 802	Endring kortsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	1 726	1 078
1 339	845	Endring innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/ - nedgang	821	1 352
-2	-1 528	Endring gjeld til kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	-1 526	-11
382	-1 507	A. Netto likviditetsendring fra virksomhet	-1 570	181
-35	-25	- Investeringer i varige driftsmidler	-131	-136
3	2	+ Salg av varige driftsmidler	2	3
-180	-319	Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	-624	-50
-212	-342	B. Likviditetsendring fra investeringer	-753	-183
-198	4 778	Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	4 780	-198
105	-100	Endring ansvarlig lånekapital/eierandelskapital: + økning/ - nedgang	-100	105
-93	4 678	C. Likviditetsendring fra finansiering	4 680	-93
77	2 829	A + B + C. Sum endring likvider	2 357	-95
5 005	5 082	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	2 047	2 142
5 082	7 911	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt	4 404	2 047

ÅRSREGNSKAP - NOTER

- 1 Generell informasjon
- 2 Regnskapsprinsipper
- 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper
- 4 Segmentinformasjon
- 5 Kapitaldekning
- 6 Finansiell risikostyring

KREDITTRISIKO

- 7 Kreditteksponering for hver interne risikoring
- 8 Maksimal kreditttrisikoeksponering
- 9 Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler
- 10 Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld
- 11 Utlån til og fordringer på kunder
- 12 Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån
- 13 Overføring av finansielle eiendeler
- 14 Tap på utlån og garantier

MARKEDSRISIKO

- 15 Markedsrisiko knyttet til renterisiko
- 16 Markedsrisiko knyttet til valutarisiko
- 17 Finansielle derivater

LIKVIDITETSRISIKO

- 18 Gjenværende kontraktsmessig løpetid på forpliktelse
- 19 Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelse

RESULTATREGNSKAPET

- 20 Netto renteinntekter
- 21 Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter
- 22 Inntekter fra andre finansielle investeringer
- 23 Personalkostnader, ytelser og lån til - samt egenkapitalbevis eid av ledende ansatte og tillitsvalgte
- 24 Driftskostnader
- 25 Pensjoner
- 26 Skatt

BALANSE

- 27 Finansielle instrumenter til virkelig verdi
- 28 Virkelig verdi på finansielle instrumenter til amortisert kost
- 29 Sertifikater og obligasjoner
- 30 Aksjer og andeler
- 31 Eierinteresser i konsernselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter
- 32 Eiendom, anlegg og utstyr
- 33 Immatrielle eiendeler
- 34 Andre eiendeler
- 35 Innskudd fra kunder
- 36 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
- 37 Andre forpliktelse
- 38 Garantier
- 39 Ansvarlig lånekapital

ØVRIGE OPPLYSNINGER

- 40 Oppkjøp av virksomheter
- 41 Nærstående parter
- 42 Eierandelskapital og eierstruktur
- 43 Årsdisponeringer
- 44 Hendelser etter balansedagen

ÅRSREGNSKAP - NOTER

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Beskrivelse av virksomheten

SpareBank 1 Nord-Norge er et selvstendig norsk finanskonsern i SpareBank 1-alliansen, med egenkapitalbevis og obligasjoner notert på Oslo Børs. Vi kjenner Nord-Norge og er en ledende leverandør av finansielle tjenester i person- og bedriftsmarkedet i Nord-Norge. SpareBank 1 Nord-Norge leverer helhetlige og moderne finansielle løsninger til kunder med basis i det nordnorske markedet.

Forretningsadresse

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge har hovedkontor i Tromsø, med forretningsadresse Storgata 65, 9008 Tromsø.

Dato for vedtak av konsernregnskapet

Foreløpig årsregnskap for 2014 er vedtatt av morbankens styre 04.02.15. Endelig årsregnskap for 2014 er vedtatt av morbankens styre 24.02.15. Årsregnskap for 2014 vedtas på representantskapsmøtet 24.03.15.

NOTE 2 REGNSKAPSPRINSIPPER

Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet

Konsernregnskapet og morbankregnskapet 2014 for SpareBank 1 Nord-Norge er avlagt i samsvar med EU-godkjente IFRSer (International Financial Reporting Standards), IAS (International Accounting Standards) og tilhørende fortolkninger som kan anvendes per 31.12.14, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven og årsoppgjørskriften for banker og finansieringsforetak per 31.12.14. Der ikke noe annet er særskilt presisert, er regnskapsprinsippene de samme for morbank og konsern.

Regnskapet er basert på historisk kost-prinsippet, med unntak av finansielle eiendeler tilgjengelige for salg og finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet. Anvendte regnskapsprinsipper er konsistent med prinsippene anvendt i foregående regnskapsperiode, med unntak av de endringene i IFRS som har blitt implementert av konsernet i inneværende regnskapsperiode. Nedenfor er det listet hvilke endringer som har vært relevant for konsernet i IFRS med virkning for regnskapsåret 2014, samt effekten dette har hatt på konsernets årsregnskap.

- Ny IFRS 10 – Konsernregnskap og ny kontrollmodell erstatter deler av tidligere IAS 27 Konsernregnskap og separat finansregnskap.
- Ny IFRS 11 – Felleskontrollerte ordninger erstatter tidligere standard IAS 31 Andeler i felleskontrollert virksomhet.
- Ny IFRS 12 – Opplysninger om interesser i andre foretak inneholder tilleggsopplysningskrav som tidligere fremgikk av IAS 27 relatert til konsoliderte regnskaper, i tillegg til opplysningskrav som tidligere var inkludert i IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak og IAS 31.

Overnevnte endringer – og da spesielt vurderingen av kontrollspørsmålet – medfører mer skjønn i denne vurderingen. Med bakgrunn i dette er det gjennomført en totalgjennomgang av alle selskapene i SpareBank 1-alliansen, mht klassifisering. Tidligere har alle slike selskap vært regnskapsmessig behandlet som felleskontrollert virksomhet. Ny vurdering fremkommer nedenfor, samt i note 31.

Endringen i IAS 32, Motregning av finansielle eiendeler og forpliktelser, innebærer at kriterier for motregning er mer klarlagt med henyn til netto presentasjon. Endringen medfører ingen vesentlige forhold i regnskapet.

De IFRSer og fortolkningsuttalelser som er utgitt frem til forslag til årsregnskap er fastsatt, og som ikke er obligatoriske å anvende per 31.12.14 antas, basert på de vurderinger som er gjort så langt, ikke å få vesentlig effekt for rapporterte tall, herunder IFRS 10 om underkonsernunntak og IAS 28 om bruk av egenkapitalmetoden for investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter.

Forslag til årsregnskap ble fastsatt av styret og konsernsjef på det tidspunkt som fremgår av datert og signert balanse. Årsregnskapet skal behandles av Representantskapet 24.03.15 for endelig godkjenning. Frem til endelig godkjenning, har styret myndighet til å endre årsregnskapet.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens gjeldende valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner, med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterselskap som ikke er planlagt avhendet i nær fremtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterselskap regnes alle selskap hvor banken har kontroll, det vil si makt til å styre et selskaps finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av selskapets aktiviteter. Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll.

Per 31.12.14 er følgende selskap fullt ut konsolidert inn i konsernregnskapet: SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS (100 %), SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS (100 %), SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA (100 %), EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS (100 %), SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS (100 %), North-West 1 Alliance Bank (75 %), EiendomsMegler 1 Lofoten AS (60 %), Nord-Norge Eiendom IV AS (100 %), Alsgården AS (100 %), og Fredrik Langesg 20 AS (100 %).

Ved overtakelse av kontroll i et selskap (virksomhetssammenslutning), blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler. I morbankens balanse er eierandeler i konsernselskaper, tilknyttede- og felleskontrollerte virksomheter iht IFRS bokført til kostpris.

I morbankens resultatregnskap fremkommer kun mottatte årlige utbytter fra disse, samt resultateffekt av eventuelle nedskrivninger av verdi på aksjene. I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden, der resultater fra felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap tas inn i konsernets resultatregnskap etter eierandel (enlinjeskonsolidering), og hensyntas i balanseført verdi på eierandelene i balansen. Døtrenes resultatregnskap og balanse konsolideres fullt ut, inn på respektive linjer i morbankens resultat- og balanseoppstilling. Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskapene er eliminert. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert på egen linje i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises også minoritetsandelens andel på egen linje.

Bokførte verdier er testet for verdifall og eventuell nedskrivning.

Tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er selskap der banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Normalt er det betydelig innflytelse når man har en eierandel mellom 20 og 50 %. Tilknyttede selskap føres i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost, og justeres deretter for endring i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede selskapet. Banken resultatfører sin andel av resultatet i det tilknyttede selskapet i konsernregnskapet, mens man i morbankens regnskap bokfører eierposten etter kostmetoden, tilsvarende som for konsernselskaper nevnt ovenfor.

Per 31.12.14 er følgende tilknyttede selskaper konsolidert inn etter egenkapitalmetoden: SpareBank 1 Boligkreditt AS (14,71 %), SpareBank 1 Næringskreditt AS (20,83 %), BN Bank AS (23,5 %), SpareBank 1 Kredittkort AS (19,83 %) og SpareBank 1 Markets AS (27,02 %).

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte selskap. Felles kontroll innebærer at banken gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert drift og felleskontrollerte eiendeler regnskapsføres ved at bankens forholdsmessige andel av eiendeler, forpliktelser og balanseposter innregnes i bankens konsernregnskap. Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. I morbankens regnskap benyttes kostmetoden.

Per 31.12.14 er følgende felleskontrollerte virksomheter konsolidert inn etter egenkapitalmetoden: SpareBank 1 Gruppen AS (19,5 %) og SpareBank 1 Banksamarbeidet DA (17,74 %).

Virksomhet holdt for salg

Konsernet klassifiserer virksomhet som holdt for salg etter IFRS 5, når ledelsen har vedtatt en plan for avhendelse. Dette gjelder også datterselskaper som er ervervet med tanke om videresalg, herunder selskaper som er overtatt som ledd i restrukturering av utlån, dersom konsernet forventer å avhende selskapet innen rimelig tid.

Klassifisering og verdsettelse av balanseposter

Konsernets balanseposter er klassifisert i forhold til om de er finansielle eiendeler og forpliktelser, eller øvrige poster. En finansiell eiendel eller forpliktelse må ha enkelte kriterier oppfylt for å kunne verdsettes til virkelig verdi med føring av verdiendringer over resultatet.

Finansielle eiendeler eller forpliktelser klassifiseres i en av følgende kategorier:

- holdt for omsetning
- bestemt verdsatt til virkelig verdi første gang
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- tilgjengelig for salg
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Dette fremkommer i tabellen nedenfor.

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når konsernet blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi. For instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet hensyntas transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Konsernet fraregner en finansiell eiendel når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, når den overfører rettighetene til å motta de avtalte kontantstrømmene i en transaksjon der risiko og fordeler ved eierskap til den finansielle eiendelen overføres, eller når denne verken overfører eller beholder risiko og fordeler ved eierskap, og den heller ikke beholder kontroll over den finansielle eiendelen. Alle rettigheter og plikter som ble skapt eller beholdt ved overføringen av den finansielle eiendelen som ble fraregnet, innregnes separat som eiendeler eller forpliktelser. Overføring av eiendeler hvor risiko og fordeler er i behold omfatter for eksempel gjenkjøpsavtaler og overføring av enkelte bolig- og næringslivslån. Dersom konsernet verken overfører eller beholder risiko og fordeler ved eierskapet til den finansielle eiendelen og samtidig har beholdt kontroll, fortsetter konsernet å innregne den finansielle eiendelen i det omfang banken har et vedvarende engasjement i den finansielle eiendelen.

		KLASSIFISERING				
	Finansiell eiendel eller gjeld	Kriterier for at en finansiell eiendel eller forpliktelse kan følge reglene om virkelig verdi over resultatet				
		Holdt for omsetning	Bestemt til virkelig verdi første gang	Holde til forfall	Utlån og fordringer	Tilgjengelig for salg
Eiendeler						
Konter og fordringer på sentralbanker	Ja	x				
Utlån til kredittinstitusjoner	Ja				x	
Utlån til kunder	Ja		x		x	
Aksjer	Ja	x	x			x
Sertifikater og obligasjoner	Ja	x		x	x	
Finansielle derivater	Ja	x				
Eiendom	Nei					
Anlegg og utstyr	Nei					
Immaterielle eiendeler	Nei					
Andre eiendeler	Nei					
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	Ja					
Innskudd fra kunder	Ja					
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer/funding	Ja					
Finansielle derivater	Ja	x				
Andre forpliktelser	Nei					
Fondsobligasjon	Ja					
Ansvarlig lånekapital	Ja					

Banken har avtaler om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med disse to selskapene i alliansen, forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. I tillegg til salgssummen, mottar banken et vederlag i form av løpende provisjoner for lånene. Det foreligger en gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Kredittforetakene kan foreta videresalg av utlån som er kjøpt av banken samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene, kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre har banken opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser. Banken har derfor verken beholdt eller overført det vesentligste av risiko og avkastning knyttet til solgte utlån. Banken bokfører som eiendel og forpliktelse det beløp som knytter seg til gjenværende involvering. Viser for øvrig til note 13.

Ved tilbakekjøp av egne obligasjoner, fraregnes de tilbakekjøpte obligasjoner med resultatføring av forskjellen mellom vederlaget og bokført beløp av tilbakekjøpt obligasjon.

Utlån og tap på utlån

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette og som ikke er notert i et aktivt marked. Utlån og fordringer regnskapsføres til virkelig verdi med tillegg av direkte marginale transaksjonskostnader ved førstegangsinnregning, og til amortisert kost etter effektiv rentes metode i etterfølgende perioder. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. I perioder etter første måling verdivurderes utlån til amortisert kost etter effektiv rentemetode i samsvar med IAS 39, som et uttrykk for virkelig verdi på utlånet. Fastrentelån øremerkes ved første gangs innregning som vurdert til virkelig verdi med verdiendringer ført mot resultat. Virkelig verdi fastsettes ved at faktiske kontantstrømmer fra kunder neddiskonteres etter konsernets eget fastsatte avkastningskrav iht faktisk løpetid på lånet. I avkastningskravet inngår også kredittrisiko. Gevinst og tap som skyldes endringer i virkelig verdi føres i resultatregnskapet som verdiendringer. Opptjente renter og over-/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlånene styres med renteswapper som bokføres til virkelig verdi.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall for enkelt utlån eller grupper av utlån, er lånene nedskrevet. Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer, neddiskontert med lånets

	MÅLING TIL								
	Virkelig verdi over resultat IFRS 7.25-26	Virkelig verdi opsjon	Virkelig verdi hierarki IFRS 13.93 (b), BC216			Amortisert kost (effektiv rentes metode)	Anskaffelseskost	Sikringsbokføring (Hedge)	
			Nivå 1 noterte priser i aktivt marked IFRS 13.76	Nivå 2 observerbare markedsdata IFRS 13.81	Nivå 3 annet IFRS 13.86			Virkelig verdisikring	Kontantstrømsikring
Eiendeler									
Konter og fordringer på sentralbanker	x		x	x					
Utlån til kredittinstitusjoner					x				
Utlån til kunder		x		x	x				
Aksjer	x		x		x		x		
Sertifikater og obligasjoner	x		x	x	x				
Finansielle derivater	x			x				x	
Eiendom									
Anlegg og utstyr									
Immaterielle eiendeler									
Andre eiendeler									
Gjeld									
Gjeld til kredittinstitusjoner					x				
Innskudd fra kunder					x				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer/funding					x			x	
Finansielle derivater	x			x				x	
Andre forpliktelser									
Fondsobligasjon					x				
Ansvarlig lånekapital					x				

effektive rente. Den effektive renten som benyttes for neddiskontering, blir ikke justert som følge av endring i lånets kredittrisiko og lånebetingelser. Nedskrivning er klassifisert som tap på utlån. Renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemetode.

Objektive bevis for verdifall for individuelle utlån inkluderer blant annet:

- vesentlige finansielle problem hos debitor
- betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- innvilget utsettelse med betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor
- det anes som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debitorens bo blir tatt under konkursbehandling

Utlån som ikke har vært gjenstand for individuelle vurderinger for verdifall, vurderes samlet i grupper. Utlån som er vurdert individuelt, men hvor nedskrivning ikke er foretatt, blir også vurdert i grupper. Gruppene er definert som utlån med like risiko- og verdiegenskaper basert på inndeling av kundene etter hovednæringer samt risikoklasse.

Grupper av utlån nedskrives for verdifall dersom det foreligger objektive bevis som:

- det skjer dramatiske markedsendringer i en risikoklasse der banken har grupper av utlån
- det skjer vesentlige endringer i rammebetingelsene som utvilsomt får praktiske konsekvenser for en gruppe av lånekunder
- en gruppe av låntakere åpenbart ikke er i stand til å følge opp nødvendig fornyelser og investeringer
- en gruppe av låntakere utsettes for hendelser som gir varig og vesentlig reduksjon av betjeningsevnen (eks. hjørnesteinsbedrift med mange middelaldrende arbeidstakere går konkurs)
- negative endringer i betalingsevnen for låntakere i gruppen
- nasjonale eller lokale økonomiske forhold som står i forbindelse med mislighold av eiendelene i gruppen

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Et engasjement anses som misligholdt dersom ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Et krav er forfalt med mer enn 90 dager, og beløpet er over 1 000 kroner, eller når banken holder det for usannsynlig at kunden vil overholde sine betalingsforpliktelser
- Et engasjement anses for å være tapsutsatt når det foreligger objektive bevis for at én eller flere tapshendelser har funnet sted, og tapshendelsen har en effekt på den forventede fremtidige kontantstrøm som lar seg anslå på en pålitelig måte

Verdipapirer og derivater

Verdipapirer og derivater består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner og derivative valuta-, rente- og råvareinstrumenter. Aksjer og andeler klassifiseres enten til virkelig verdi over resultatet eller som tilgjengelig for salg. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres enten til virkelig verdi over resultatet, holde til forfall eller som

lån og fordringer. Derivater regnes alltid til virkelig verdi over resultatet. Konsernet benytter kurs på handelsdato ved førstegangsinnregning av verdipapirer.

Alle finansielle instrumenter som er klassifisert til virkelig verdi over resultatet, måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt eller kostnad fra andre finansielle investeringer. Dette gir etter konsernets syn mest relevant informasjon. Aksjer og andeler som er klassifisert som tilgjengelig for salg, måles også til virkelig verdi, men endringen i verdi fra inngående balanse føres mot egenkapital. Der det ikke har vært mulig å finne virkelig verdi på unoterte aksjer, er kostpris benyttet. Sertifikater og obligasjoner som klassifiseres som lån og fordringer, måles til amortisert kost ved en tilnærmet effektiv rentemetode, som nevnt under avsnittet om utlån. Investeringer som holdes til forfall er sertifikater og obligasjoner med faste eller bestembare kontantstrømmer, i tillegg til en fast forfallsdato. Dette er obligasjoner og sertifikater som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall, med unntak av de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning, og de som tilfredsstillter definisjonen på utlån og fordringer.

Etter førstegangsinnregning blir finansielle eiendeler som holdes til forfall, målt til amortisert kost ved hjelp av effektiv rentemetode, redusert med eventuelle tap ved verdifall. Salg eller omklassifisering før forfall, av mer enn et betydelig beløp av investering som holdes til forfall, vil resultere i en omklassifisering av gjenværende investeringer som holdes til forfall til tilgjengelige for salg. Denne type salg/omklassifisering vil i tillegg forhindre konsernet i å klassifisere investeringer som holdes til forfall de to påfølgende regnskapsårene.

Derivater som er øremerket som sikringsinstrumenter er ført til virkelig verdi i balansen. Kriterier og behandling av sikringsbokføring er omtalt nedenfor.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består av utsatt skattefordel, goodwill og lisenser. Immaterielle eiendeler innregnes når kravene til balanseføring er til stede. Det skilles mellom immaterielle eiendeler med bestemt og ubestemt utnyttbar levetid. Eiendeler med endelig levetid avskrives over utnyttbar levetid. Utgifter til egenutvikling av immaterielle eiendeler aktiveres bare når kriteriene for utviklingsfasen er oppfylt. Øvrige utgifter belastes resultatregnskapet etter hvert som de pådras. Immaterielle eiendeler utenom goodwill er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36, når omstendighetene indikerer det. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, jamfør omtale under konsolidering. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36.

Årlig beregnes gjenvinnbart beløp på balansedagen for goodwill, eiendeler som har en ubegrenset utnyttbar levetid, og immaterielle eiendeler som enda ikke er tilgjengelig for bruk. Nedskrivninger

foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke. For andre eiendeler reverseres nedskrivninger dersom det er en endring i estimater som er benyttet for å beregne gjenvinnbart beløp. Se note 33.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom, førsteganginnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan, splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Ved implementering av IFRS 01.01.04, ble alle eiendommer verdiregulert til virkelig verdi. Etter IAS 16 ansees disse eiendommene å ha en estimert anskaffelseskost som tilsvarer verdiregulert beløp på tidspunktet for verdireguleringen. Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36, når omstendighetene indikerer det.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg, og regnskapsføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler, føres som tillegg eller fradrag i tap på utlån.

Gjeld

Innlån førstegangsinregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån med flytende rente måles deretter til amortisert kost og eventuell over-/underkurs blir periodisert over løpetiden. Lån til fast rente inngår i sikringsbokføring med neddiskontering etter gjeldende rentekurve. Det benyttes ikke virkelig verdi opsjon for konsernets gjeld. Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

Usikre forpliktelser

Konsernet utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Latente forpliktelser fremgår av note 38.

Tapsvurderinger skjer som et ledd i vurderingen av tap på utlån og etter samme prinsipper, og rapporteres sammen med disse, jf note 11. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser, dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg, og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig.

Ansvarlige lån og fondsobligasjoner

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld, klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen og verdsettes til amortisert kost. En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, men konsernet har ikke plikt å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og en investor har ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt. Fondsobligasjoner klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen og verdsettes til amortisert kost.

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost, resultatføres løpende basert på effektiv rentes metode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres over forventet løpetid. For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi, vil markedsrenten klassifiseres som renteinntekt eller -kostnad, mens effekten av renteendringer klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tap er endelig, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket av tidligere foretatte individuelle tapsavsetninger, føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i tapsavsetningene, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger resultatføres.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres, med mindre de føres rett mot egenkapital etter prinsippene om sikringsbokføring. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

Sikringsbokføring

Konsernet benytter derivater i operasjonell sikringsøyemed for å minimere renterisiko på fastrente instrumenter. Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet, både ved første gangs klassifisering og på løpende basis. Ved virkelig verdisikring, blir verdiendring av den sikrede risiko regnskapsført, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført. Banken har i ubetydelig grad benyttet seg av kontantstrømsikring.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Formueskatt beregnes og kostnadsføres som andre driftskostnader. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat. Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Se for øvrig note 26.

Pensjoner

SpareBank 1 Nord-Norge er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov. Konsernet har to typer pensjonsavtaler, én ytelsesbasert og én innskuddsbasert ordning. Ytelsesbasert ordning forvaltes i egen pensjonskasse. Innskuddspensjonsordningen ble etablert 01.07.06. Alle nytilsatte etter denne dato meldes inn i denne ordningen. Pensjoner behandles regnskapsmessig i henhold til internasjonale standarder for beregning og bokføring av pensjoner (IAS 19). Se note 25.

NOTE 3 - KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Tap på utlån og garantier

Banken gjennomgår hele bedriftsmarkedsporteføljen årlig. Store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt mer enn 55 dager, eller dersom de har en særlig dårlig betalingshistorikk. Det beregnes en misligholdssannsynlighet for hver kunde, basert på historiske regnskapsdata og anmerkingshistorikk, tilsvarende for privatkunder, og da med utgangspunkt i likningstall og anmerkingshistorikk. Banken har i dag ni risikoklasser for friske engasjement og to klasser for misligholdte engasjement, basert på misligholdssannsynligheten til hver kunde. Disse 11 klassene deles videre inn i gruppene lav, middels, høy, høyeste risiko, samt mislighold og tap i forhold til misligholdssannsynlighet. Hele porteføljen scores månedlig med bruk av automatisk datafangst, og med utgangspunkt i objektive data. Banken foretar individuelle nedskrivninger for lån hvor det foreligger objektive bevis for at lånet er tapsutsatt.

Segmentrapportering

Konsernet har ordinær bankdrift, personmarked og bedriftsmarked, som sitt primære rapporteringsformat, og inntekter fra markets og leasing som sitt sekundære rapporteringsformat. Se note 4.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette. Hendelser frem til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater, og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige. Slike forhold fremgår i note 44.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse. Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen. Foreslått utbytte og utdelinger til allmenntilfelle formål klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt.

Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert kontantstrøm, basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs nedskrivning. Senere renteendringer hensyntas for låneavtaler med flytende rente.

Gruppevis nedskrivninger beregnes på undergrupper av utlån der det foreligger objektiv informasjon som viser at kredittrisikoen har økt etter at kredittene er bevilget, men hvor det ikke er mulig å gjennomgå alle engasjementer på individuell basis, eller informasjonen ikke lar seg spesifisere på engasjementsnivå. Slik informasjon kan være negativ utvikling i risikoklassifisering eller informasjon om negativ utvikling i sikkerhetsverdier, lønnsomheten i en bransje eller grupper av debitors betalingssevne.

Vurdering av tapsnedskrivninger vil alltid baseres på en betydelig grad av skjønn. Prediksjoner basert på historisk informasjon kan vise seg å bli feil fordi man aldri kan vite med sikkerhet hvilke relevans historiske data har som beslutningsgrunnlag. I mange tilfeller vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder og prisfastsettelsen kan derfor være beheftet med betydelig usikkerhet.

Virkelig verdi av verdipapirer

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet, vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. For eiendeler som klassifiseres som tilgjengelig for salg, vil ikke dette nødvendigvis være tilfellet. Tilsvarende vil markedsverdier for eiendeler og forpliktelser som regnskapsføres til amortisert kost og som fremkommer i noter, kunne være estimater basert på diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike verdier vil kunne være beheftet med betydelig usikkerhet. Med unntak for noen få aksjer, er det norske aksjemarkedet lite likvid. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs. I noen tilfeller der likviditeten er dårlig, og det fremkommer større uforklarte prisbevegelser rundt årsskiftet, vil kursen kunne være fastsatt som volumvektet gjennomsnitt over en tidsperiode, vanligvis desember.

Dersom det ikke har vært representative transaksjoner, har man benyttet andre verdsettelsesmetoder i henhold til verdsettelseshierarkiet i IAS 39.

Virkelig verdi av derivater

Virkelig verdi av derivater fremkommer vanligvis ved bruk av verdierverdimodeller, der prisen på underliggende, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I motsatt fall brukes den relevante kjøps- eller salgskurs for å vurdere nettoposisjonen.

For derivater der motpart har svakere kredittrating enn banken, vil prisen reflektere en underliggende kredittrisiko. I den utstrekning markedspriser innhentes med utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette hensyntas ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko, amortiseres over løpetiden.

Immaterielle eiendeler

Nedskrivningstester av immaterielle eiendeler er i hovedsak basert på neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Det vil alltid være betydelig usikkerhet knyttet til kontantstrømestimer, og i noen tilfeller vil også metodene for tilordning av kontantstrømmer til ulike eiendeler være beheftet med usikkerhet.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelser og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater, herunder avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i G og den generelle utviklingen i antall uføretrygdde og levealder. Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke til den nettoforpliktelsen som fremkommer i balansen. Konsernet har tidligere benyttet korridormetoden for regnskapsføring av uamortiserte estimatavvik. Korridormetoden er ikke lenger tillatt, og alle estimatavvik skal føres i oppstilling over andre inntekter og kostnader under utvidede resultatposter, såkalt OCI (Other Comprehensive Income).

Oppkjøp

Oppkjøp av annet selskap regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden, jf IFRS 3. Ved oppkjøpsmetoden foretas det en oppkjøpsanalyse med fullstendig merverdiallokering, der kjøpesummen allokeres til identifiserte eiendeler og forpliktelser i det oppkjøpte selskapet. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, oppføres som goodwill. Eventuelle mindreverdier (badwill) kan, etter gitte kriterier, inntektsføres i resultatregnskapet i oppkjøpsåret. Oppkjøpsanalysen kan anses som foreløpig eller endelig.

Oppkjøpsanalysene inneholder både konkrete beregninger og bruk av beste skjønn. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til skjønnsmessige poster, men disse er etter beste evne underbygget av beregninger om forventede kontantstrømmer, sammenlignbare transaksjoner mv. Se også note 33 og 40.

NOTE 4 - SEGMENTINFORMASJON

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Det primære rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eiendelenes risiko og avkastningsprofil, og er delt opp i privatmarked, bedrifts-marked, markets og datterselskap av vesentlig betydning.

Under posten ufordelt er aktiviteter som ikke lar seg allokere til privat, bedrifts-marked, markets eller datterselskap av vesentlig betydning.

Banken opererer i et geografisk avgrenset område, og rapportering på geografiske sekundærsegmenter gir lite tilleggsinformasjon. Viktige eiendelsklasser (utlån) er imidlertid fordelt geografisk i egen note under utlån.

31.12.14

Beløp i mill kroner	PM	BM	SB1 Finans	Markets	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekter	933	287	166	22	18	1 426
Netto provisjonsinntekter	548	168		20	230	866
Andre driftsinntekter				29	573	702
Driftskostnader	781	240	44	36	227	1 328
Resultat før tap	700	215	122	35	593	1 666
Tap på utlån og garantier	25	98	6		192	321
Resultat før skatt	675	117	116	35	401	1 345
Utlån til kunder	36 095	21 169	3 985			61 249
Individuell nedskrivning utlån	-24	-249	-11		113	-171
Gruppenedskrivning utlån	-37	-178	-10		-11	-236
Andre eiendeler					22 346	22 346
Sum eiendeler per segment	36 034	20 742	3 964		22 448	83 188
Innskudd fra og gjeld til kunder	27 007	18 754				45 761
Annen gjeld og egenkapital	9 027	1 988	3 964		22 448	37 427
Sum egenkapital og gjeld per segment	36 034	20 742	3 964		22 448	83 188

31.12.13

Beløp i mill kroner	PM	BM	SB1 Finans	Markets	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekter	881	214	150	18	22	1 285
Netto provisjonsinntekter	582	141		53	155	931
Andre driftsinntekter					346	346
Driftskostnader	774	188	41	30	176	1 209
Resultat før tap	689	167	109	41	347	1 353
Tap på utlån og garantier	15	90	10		57	172
Resultat før skatt	674	77	99	41	290	1 181
Utlån til kunder	33 374	20 150	3 758			57 282
Individuell nedskrivning utlån	-32	-189	-23			-244
Gruppenedskrivning utlån	-41	-148	-21			-210
Andre eiendeler		379	1		20 313	20 693
Sum eiendeler per segment	33 301	20 192	3 715		20 313	77 521
Innskudd fra og gjeld til kunder	24 748	20 192				44 940
Annen gjeld og egenkapital	8 553		3 715		20 313	32 581
Sum egenkapital og gjeld per segment	33 301	20 192	3 715		20 313	77 521

NOTE 5 - KAPITALDEKNING

Finansdepartementet har i 2014 fastsatt endringer i forskrifter om kapitalkrav, med virkning fra 30.09.14. Endringene er en tilpasning til EUs nye kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak (CRD IV/CRR), og innebærer at minstekrav til ren kjernekapitaldekning vil øke gradvis frem til 01.07.16.

SpareBank 1 Nord-Norge har fått tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder IRB (Internal Rating Based Approach) fra 01.01.07. Dette vil gjøre det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning mer risikosensitivt, slik at kapitalkravet i større grad vil samsvare med risikoen i underliggende porteføljer. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer.

Banken benytter interne modeller utviklet i SpareBank 1-alliansen, for beregning av økonomisk kapital for kredittrisiko. Beregningene suppleres med vurderinger av kapitalbehov for konsentrasjonsrisiko, effekter av diversifisering, utfall av stressscenarier og ekspansjonsplaner.

SpareBank 1 Nord-Norge har søkt om overgang til avansert IRB (AIRB). Konsernet benytter proporsjonal konsolidering i kapitaldekningsrapporteringen av eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt, BN Bank og SpareBank 1 Markets.

SpareBank 1 Nord-Norge har mål om å ha en intern kapitalbuffer på minimum ett prosentpoeng over myndighetspålagte minstekrav. Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er for tiden 14,5 %.

MORBANK		KONSERN	
31.12.13	31.12.14	31.12.14	31.12.13
Beløp i mill kroner			
ANSVARLIG KAPITAL			
Kjernekapital			
1 807	1 807	1 807	1 807
843	843	843	843
3 565	3 745	3 745	3 565
776	1 020	1 020	776
163	332	332	163
		-30	-2
46	-12	1 611	1 327
		15	23
7 200	7 735	9 343	8 502
		80	-163
-154	-405	-522	-154
	-20	-30	69
		-83	-116
-102			-94
	-150	-385	
-131	-50	-51	-134
-472			-174
			-606
6 341	7 110	7 761	7 130
500	500	687	653
		-6	
500	500	681	653
6 841	7 610	8 442	7 783

NOTE 5 - KAPITALDEKNING

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
Tilleggs kapital				
950	850	Ansvarlig lånekapital som kvalifiserer som tilleggs kapital	1 239	1 160
-451		Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (50 %)		-174
		Kapitaldekningsreserve (50 %)		-585
		Beholdning av egen ansvarlig lånekapital	-73	
		Ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	118	
-102		Forventet tap utover regnskapsmessige avsetninger (50 %)		-94
		Beholdning av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor med ikke vesentlig eierandel		
-21	-43	Beholdning av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel	-43	-21
		Andre poster vedrørende tilleggs kapitalen		
376	807	Tilleggs kapital	1 241	286
7 217	8 417	Ansvarlig kapital	9 683	8 069
Risikovektet beregningsgrunnlag				
29 312	34 053	Kreditrisiko IRB	36 638	26 778
7 207	7 949	Kreditrisiko unntatt IRB (Standardmetoden)	19 137	20 443
	1 072	Tilleggsvektning ansvarlig lånekapital og ren kjernekapital i selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel	1 320	
36 519	43 074	Sum kreditrisiko	57 095	47 221
267	235	Gjeldsrisiko	235	263
164	118	Egenkapitalrisiko	500	501
270	143	Valutarisiko	143	276
		Operasjonell risiko (Basismetoden)	56	2 966
2 784	3 121	Operasjonell risiko (Sjablongmetoden)	3 121	
-944		Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (100 %)		-348
		Kapitaldekningsreserve (100 %)		-1 211
-3		Foventet tap utover regnskapsmessige avsetninger (100 %)		-47
	237	Beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-tillegg "Credit Valuation Adjustment")	688	
39 057	46 928	Risikovektet beregningsgrunnlag IRB	61 838	49 621
		Overgangsordning - tillegg i forhold til "gulv" etter Basel I		8 368
39 057	46 928	Risikovektet beregningsgrunnlag	61 838	57 989
20,0 %	20,0 %	Korreksjon andel "gulv" etter Basel I	20,0 %	20,0 %
Kapitalkrav				
938	1 101	Engasjement med spesialiserte foretak	1 283	939
631	135	Engasjement med øvrige foretak	163	632
20	420	Engasjement med SMB (små og mellomstore bedrifter)	469	23
298	674	Engasjement med massemarked	976	497
47	30	Øvrige engasjement med massemarked	28	51
410	364	Egenkapitalposisjoner	12	
2 344	2 724	Sum interne målemetoder (IRB)	2 931	2 142
576	722	Engasjement standardmetoden	1 636	1 635
-76		Avsvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel		-128
2 844	3 446	Sum kreditrisiko	4 567	3 649

31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13				
21	19	Gjeldsrisiko	19	21				
13	9	Egenkapitalrisiko	40	41				
22	11	Valutarisiko	11	22				
		Operasjonell risiko (Basismetoden)	4	237				
223	250	Operasjonell risiko (Sjablongmetoen)	250					
	75	CVA-tillegg	55					
		Overgangsordning		669				
3 123	3 810	Kapitalkrav	4 946	4 639				
17,5 %	16,2 %	Kjernekapitaldekning	13,7 %	13,4 %				
1,0 %	1,7 %	Tilleggskapitaldekning	2,0 %	0,5 %				
18,5 %	17,9 %	Kapitaldekning	15,7 %	13,9 %				
16,2 %	15,2 %	Ren kjernekapitaldekning	12,6 %	12,3 %				
17,5 %	16,2 %	Kjernekapitaldekning IRB	13,7 %	15,7 %				
18,5 %	17,9 %	Kapitaldekning IRB	15,7 %	16,3 %				
16,2 %	15,2 %	Ren kjernekapitaldekning IRB	12,6 %	14,4 %				
		Regulatorisk minimumskrav CRD IV						
			2013	2014	2015	2016		
2,0 %	4,5 %	Minimumskrav ren kjernekapital	2,0 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %	2,0 %
		Kjernekapital	4,0 %	6,0 %				
		Kapitaldekning	8,0 %	8,0 %				
		Bufferkrav						
	2,5 %	Bevaringsbuffer		2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	
	3,0 %	Systemrisikobuffer		3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	
		SIFI buffer (systemviktige finansinstitusjoner)		0,0 %	1,0 %	2,0 %		
		Motsyklisk buffer		0,0 %	1,0 %	2,5 %		
	5,5 %	Sum bufferkrav ren kjernekapital		5,5 %	7,5 %	10,0 %	5,5 %	
14,2 %	5,2 %	Tilgjengelig ren kjernekapital	2,0 %	10,0 %	12,0 %	14,5 %	2,6 %	10,3 %
	8,2 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)					5,9 %	

NOTE 6 - FINANSIELL RISIKOSTYRING

Risikostyringen i SpareBank 1 Nord-Norge skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og skal bidra til å sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning gjennom:

- en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- å tilstrebe en lik risikojustert avkastning på kundene over tid innenfor vedtatt forretningsstrategi
- utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- en tilstrekkelig kjernekapital/ansvarlig kapital ut fra valgt risikoprofil

Det er et overordnet mål at konsernets samlede risikonivå skal være innenfor konsernets risikoappetitt, som definert av styret og innenfor de rammer som konsernets kapital og øvrige avsetninger setter. Gjennom god risikostyring skal konsernet fremstå med en inntjennings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar. Forretningsstrategi og overordnede mål er styrets instrument for styring av konsernets risikoprofil og finansielle utvikling. Konsernsjefen er ansvarlig for at dette legges frem for styret minimum årlig, eller når andre forhold tilsier det. Konsernet har en målsetting om minimum å opprettholde nåværende internasjonale rating, for å sikre en lang-siktig god tilgang på ordinære innlån fra kapitalmarkedene.

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av:

- forventet tap som beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en 12 måneders periode
- uventet tap som beskriver hvor mye kapital (risikojustert kapital) som konsernet må ha for å dekke faktisk risiko

Risikojustert kapital skal dekke 99,9 % av mulige uventede tap. Statistiske metoder er lagt til grunn ved beregningen, men i noen tilfeller benyttes også kvalitative vurderinger. Avkastningen på risikojustert kapital er et strategisk resultatmål i den interne styringen av konsernet. Vesentlige forretningsområder tildeles kapital i forhold til den beregnede risikoen ved virksomheten, og det foretas oppfølging av kapitalavkastningen. Beregningene av risikojustert kapital gjør det mulig å sammenligne risiko på tvers av risikogrupper og forretningsområder. I tillegg måles og følges risiko opp gjennom rapportering av rammebruk og viktige porteføljerisikomål.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring, er rammeverket basert på følgende elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer konsernet på:

- strategi
- organisering og organisasjonskultur
- risiko- og kapitalstyring
- rapportering
- oppfølging
- beredskapsplaner
- compliance (etterlevelse)

For ytterligere informasjon vises det til Pilar III-dokumentet, som ligger på bankens hjemmeside.

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kreditt risiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Kreditt risiko

Kreditt risiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor konsernet. Kreditt risiko styres gjennom konsernets kredittstrategi, rammer for kredittvirksomheten, retningslinjer for kredittgivning og fullmaksreglement.

SpareBank 1 Nord-Norge benytter interne målemetoder IRB (Internal Rating Based Approach) ved beregning av det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning for kreditt risiko. Minimumskravet blir derved mer risikosensitivt, og vil i større grad samsvare med risikoen i de underliggende porteføljer.

Kredittstrategi og rammer for kredittvirksomheten fastsettes av styret, og revideres og oppdateres minimum årlig. Konsernets kredittstrategi fastsetter de overordnede prinsipper for kredittgivning, og hvordan kreditt risiko skal styres og prises i SpareBank 1 Nord-Norge. Banken baserer seg på de prinsipper som er anbefalt av Baselkomiteen i dokumentet Principles for the Management of Credit Risk, og på kapitaldekningsregler (Basel II). For øvrig legges til grunn at styring av kreditt risiko skal skje innenfor rammen av relevante lover og forskrifter.

De kredittstrategiske mål består av mål for:

- avkastning og vekst
- risikoprofil
- konsentrasjonsrisiko
- operative kredittmål

De kredittstrategiske mål er gjenstand for regelmessig rapportering til ledelse og styre.

Styret er ansvarlig for konsernets låne- og kredittinnvilgelser. Bevilgningsreglementet, som godkjennes av styret, fastsetter prinsippene for tildeling av kredittfullmakter, prinsippene for kredittbeslutninger og beskriver beslutningsstrukturen. Styret delegerer fullmakter til konsernsjefen, som innenfor bestemmelsene i bevilgningsreglementet videredelegerer sine fullmakter. De delegerede kredittfullmaktene er knyttet opp mot et engasjements størrelse, misligholdssannsynlighet og sikkerhetsstillelse. Kredittmedarbeidere opererer i henhold til kredittfullmakter, kredittpolicy og kredittbehandlingsrutiner som stiller klare kvalitetskrav til kredittbehandlingsprosessen.

Styring og kontroll med porteføljen skjer ved risikoklassifisering av enkeltkunder, risikopringsmodell og et porteføljestyrings-system for å styre utlånsporteføljen i tråd med fastsatte rammer

og retningslinjer. Risikomodellene som ligger til grunn for styring og kontroll, tar utgangspunkt i statistiske beregninger, og er under kontinuerlig videreutvikling og testing.

Modellene baserer seg på tre hovedkomponenter:

1. **Sannsynlighet for mislighold.** Kundene blir klassifisert i risikoklasser ut fra sannsynligheten for at kunden skal misligholde sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke-finansielle kriterier, som adferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet, benyttes det ni risikoklasser (A - I). I tillegg har konsernet to risikoklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.
2. **Forventet eksponering ved mislighold.** Dette er en beregnet størrelse over hvor stor den forventede eksponeringen er hvis en kunde går i mislighold.
3. **Tapsgrad ved mislighold.** Dette er en vurdering av hvor mye konsernet potensielt kan tape, dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til verdien av de sikkerhetene kundene har avgitt, og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Disse størrelsene fastsettes på bakgrunn av egne erfaringer over tid. Det benyttes sju klasser (1-7) for klassifisering i henhold til tapsgrad ved mislighold.

De tre ovennevnte komponentene danner også grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering, statistisk baserte beregninger av forventet tap og behovet for risikojustert kapital. Porteføljeklassifiseringen har som formål å gi informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kredittrisikoen i totalporteføljen, og porteføljen er derfor delt inn i fem risikogrupper – henholdsvis laveste, lav, middels, høy og høyeste risiko. Inndelingen i risikogrupper foretas på grunnlag av en statistisk beregning av hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold, eksponering ved mislighold og dets tapsgrad ved mislighold.

Konsernet tilstreber å prise engasjementene ut fra risikoeksponeringen, slik at engasjementer med høyest risiko får høyest pris. Prismodellen er basert på konsernets avkastningskrav på risikojustert kapital.

For ytterligere informasjon vises til ovennevnte Pilar III dokument, samt notene 7, 8, 9, 11 og 14. Konsernet har også kredittrisiko tilknyttet plasseringer i rentebærende verdipapirer. Slik kredittrisiko gir først og fremst løpende utslag i endrede priser/verdier på de ulike verdipapirene. Dette er nærmere beskrevet under avsnitt Markedsrisiko nedenfor.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere kommitterte økninger i eiendelene.

Styret har betydelig fokus på forutsigbarhet og stabilitet, og gjennomgår minimum årlig konsernets likviditetsstrategi hvor styring av konsernets finansieringsstruktur er sentral. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets konservative risikoprofil, og det er et viktig mål at tilfeldige hendelser ikke skal få alvorlige konsekvenser for konsernets betalingsevne. Denne evnen defineres gjennom daglig stresstest av likviditetsrisiko.

Konsernets Treasury-avdeling har ansvaret for likviditetsstyringen, mens avdeling for risikostyring og compliance overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Finanstilsynet beregner konsernets forhold mellom stabile finansieringskilder med løpetid over 1 år/1 mnd og lite likvide eiendeler, gjennom Likviditetsindikator 1/2. Administrasjonen har definert rammen til å være over 105 for indikator I, og 110 for indikator II til enhver tid. Per 31.12.14 rapporteres Likviditetsindikator 1 og 2 henholdsvis å være 115,1 og 123,4 på konsolidert basis.

Kreditrvurderingen gjort av de internasjonale ratingselskapene Moody's og Fitch Ratings, anses som viktig i forhold til internasjonale innlånskilder. Bankens langsiktige rating hos Moody's er A2 med "negative outlook", mens Fitch's rating er A med "stable outlook".

SpareBank 1 Nord-Norge søker en finansieringsstruktur som er veldiversifisert innenfor gitte rammer, både med hensyn til marked, produkt og forfall. SpareBank 1 Nord-Norge skal ha en aktiv politikk (Investor Relations) ovenfor norske og utenlandske investormiljøer. I SpareBank 1-alliansen er det etablert et felles EMTN (standardprogram for låneopptak i EUR), et boligkreditselskap for utstedelse av obligasjoner med særskilt sikkerhet; SpareBank 1 Boligkreditt AS, samt kreditforetaket SpareBank 1 Næringskreditt. SpareBank 1 Nord-Norge skal i sin likviditetsstyring aktivt utnytte disse verktøyene, på linje med sammenlignbare banker.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån var 74,7 % ved utgangen av 2014, mot 78,3 % og 75,6 % for henholdsvis ett og to år siden.

Konsernets likviditetssituasjon og likviditetsstyring vurderes å være meget tilfredsstillende. For ytterligere informasjon vises til Pilar III dokument, samt note 18 og 19.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig fra konsernets investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften – som funding, rente- og valutahandel.

Markedsrisikoen måles og overvåkes på bakgrunn av rammer som er vedtatt av styret. Rammene gjennomgås og fornyes på årlig basis. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Avdeling for risikostyring og compliance har ansvaret for den løpende uavhengige overvåkingen av markedsrisikoen. Rente- og kursrisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Den måles gjennom delta vektor analyse, basert på 2 prosentpoeng renteskift, og overvåkes på bakgrunn av rammeverket som er beskrevet ovenfor. Konsernets renterisiko er i hovedsak kort og anses som lav.

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Rammene for valutakursrisiko er uttrykt ved rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta. Konsernets valutarisiko ligger godt innenfor posisjonsgrensen som er angitt i forskrift.

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som konsernet har investert i. Konsernets risikoeksponering mot denne formen for risiko, er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene.

SpareBank 1 Nord-Norges resultat er påvirket av endringene i variable markedsrenter, valutakurser og verdipapirkurser som har vært i løpet av året. I 2008 ble deler av rentebærende portefølje omklassifisert fra "til virkelig verdi over resultatet", til kategoriene "hold til forfall" og "lån og fordringer". Omklassifiseringen medfører at løpende endringer i markedsverdier for den omklassifiserte portefølje ikke regnskapsføres. Det vises til nærmere beskrivelse i note 29.

Konsernets markedsrisiko oppstår i hovedsak som følge av aktiviteter som understøtter øvrig drift i konsernet. Markedsrisikoeksponeringen vurderes som begrenset. For ytterligere informasjon vises det til Pilar III dokumentet, samt notene 15 og 16.

NOTE 7 - KREDITTRISIKOEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING

SpareBank 1 Nord-Norge benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. Utover misligholdssannsynlighet, benytter banken vurdert verdi av sikkerheter som et element i gruppering av kunder etter risiko.

Fordeling skjer ved tilordning av sikkerheter til det enkelte utlån. Misligholdssannsynlighet og sikkerhetsklasse grupperer deretter den enkelte kunde inn i risikogrupper, som vist nedenfor. Klassifiseringsmatrisen omfatter 77 risikoklasser i forhold til sannsynlighet for mislighold og sikkerhetsdekning.

MORBANK

Beløp i mill kroner	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %		Totalt beløp	
	2014	2014	2013	2013
Svært lav risiko	0,1 %	23 314	0,2 %	23 591
Lav risiko	2,1 %	11 653	2,0 %	9 519
Middels risiko	0,5 %	20 929	1,8 %	16 253
Høy risiko	0,2 %	2 930	0,2 %	2 088
Svært høy risiko	0,7 %	3 360	1,6 %	3 160
Misligholdt og nedskrevet	0,1 %	634	0,1 %	793
Totalt	3,7 %	62 820	5,9 %	55 404

KONSERN

Beløp i mill kroner	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %		Totalt beløp	
	2014	2014	2013	2013
Svært lav risiko	0,1 %	24 710	0,2 %	24 872
Lav risiko	2,0 %	12 246	2,0 %	10 050
Middels risiko	0,5 %	22 240	1,8 %	17 083
Høy risiko	0,2 %	3 308	0,2 %	2 522
Svært høy risiko	0,7 %	3 638	1,6 %	3 501
Misligholdt og nedskrevet	0,1 %	663	0,1 %	817
Totalt	3,5 %	66 805	5,9 %	58 845

NOTE 8 - MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto, etter eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger. For maksimal kreditteksponering i balansen hensyntatt pantstillelser, er denne vist netto for 2014.

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
Maksimal kreditteksponering i balansen				
612	631	Fordringer på sentralbanker	685	655
4 470	7 280	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 877	1 392
46 072	51 052	Utlån til og fordringer på kunder amortisert kost	54 945	49 542
7 540	6 304	Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	6 304	7 740
11 207	9 720	Sertifikater og obligasjoner	9 720	11 207
1 308	2 121	Finansielle derivater	2 121	1 303
71 209	77 108	Sum brutto maksimal kredittisikoeksponering i balansen	77 652	71 839
Maksimal kreditteksponering utenfor balansen				
2 121	2 499	Betingete forpliktelser	2 499	2 121
4 985	5 070	Ubenyttede kreditter	5 070	4 985
1 958	3 230	Lånetslagn	3 230	1 958
		Andre engasjement		
9 064	10 799	Sum maksimal kredittisikoeksponering utenfor balansen	10 799	9 064
80 273	87 907	Total kredittisikoeksponering	88 451	80 903
Maksimal kreditteksponering i balansen hensyntatt pantstillelser				
	631	Fordringer på sentralbanker	685	
	7 280	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 877	
	4 456	Utlån til og fordringer på kunder	8 911	
	9 720	Sertifikater og obligasjoner	9 720	
	2 121	Finansielle derivater	2 121	
	24 208	Sum maksimal kredittisikoeksponering i balansen	25 314	
Bankaktiviteter geografisk				
37 932	27 295	Nord-Norge, inkl Svalbard	52 585	38 054
20 719	37 922	Landet for øvrig	12 632	21 178
43	50	Utlandet	437	97
58 694	65 267	Totalt	65 654	59 329
Aktiviteter kapitalmarked geografisk				
10 807	9 190	Norge	9 190	10 802
1 663	2 615	Europa/Asia	2 615	1 663
45	36	USA	36	45
12 515	11 841	Totalt	11 841	12 510
71 209	77 108	Totalt kreditteksponering i balansen fordelt geografisk	77 495	71 839

NOTE 9 - KREDITTKVALITET PER KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

MORBANK

VERKEN MISLIGHOLDT ELLER NEDSKREVET

Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2014							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7 280					120	7 400
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	17 851	6 674	8 306	588	764	144	34 327
Bedriftsmarked	3 439	4 097	10 953	1 469	2 496	575	23 029
Sum	28 570	10 771	19 259	2 057	3 260	839	64 756
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	1 919						1 919
Noterte andre obligasjoner	6 227	116	130	21	67		6 561
Unoterte obligasjoner	750	43	428	5	14		1 240
Sum	8 896	159	558	26	81		9 720
Totalt	37 466	10 930	19 817	2 083	3 341	839	74 476

Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2013							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4 470						4 470
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	19 041	5 056	5 966	643	845	170	31 721
Bedriftsmarked	3 770	4 564	9 321	1 632	1 963	641	21 891
Sum	27 281	9 620	15 287	2 275	2 808	811	58 082
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	2 692						2 692
Noterte andre obligasjoner	6 990	338	122	0	12		7 462
Unoterte obligasjoner	584	112	259	22	76		1 053
Sum	10 266	450	381	22	88		11 207
Totalt	37 547	10 070	15 668	2 297	2 896	811	69 289

KONSERN

VERKEN MISLIGHOLDT ELLER NEDSKREVET

Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2014							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 757					120	3 877
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	18 805	6 870	8 507	642	824	153	35 801
Bedriftsmarked	3 879	4 494	11 970	1 795	2 715	595	25 448
Sum	26 441	11 364	20 477	2 437	3 539	868	65 062
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	1 919						1 919
Noterte andre obligasjoner	6 227	116	130	21	67		6 561
Unoterte obligasjoner	750	43	428	5	14		1 240
Sum	8 896	159	558	26	81		9 720
Totalt	35 337	11 523	21 035	2 463	3 620	868	74 782

Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2013							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 392						1 392
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	19 541	5 263	6 290	1 122	978	180	33 374
Bedriftsmarked	4 551	4 888	9 827	1 816	2 171	655	23 908
Sum	25 484	10 151	16 117	2 938	3 149	835	58 674
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	2 692						2 692
Noterte andre obligasjoner	6 990	338	122	0	12		7 462
Unoterte obligasjoner	584	112	259	22	76		1 053
Sum	10 266	450	381	22	88		11 207
Totalt	35 750	10 601	16 498	2 960	3 237	835	69 881

NOTE 10 - KREDITTINSTITUSJONER - FORDRINGER OG GJELD

MORBANK				KONSERN				
31.12.13	Gj.snittlig rentesats % *	31.12.14	Gj.snittlig rentesats % *	Beløp i mill kroner	31.12.14	Gj.snittlig rentesats % *	31.12.13	Gj.snittlig rentesats % *
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner								
792	0,76 %	1 400	0,62 %	Utlån til og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	1 443	0,62 %	844	0,76 %
3 678	3,13 %	5 880	2,30 %	Utlån til og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2 277	0,90 %	548	3,01 %
4 470	2,67 %	7 280	2,47 %	Totalt	3 720	1,02 %	1 392	2,31 %
Spesifisert på de vesentlige valutasorter								
3 880		4 671		NOK	1 068		802	
9		73		GBP	73		9	
287		844		EUR	844		287	
103		1 061		USD	1 061		103	
2		2		SEK	2		2	
189		629		Andre valutasorter	672		189	
4 470		7 280		Totalt	3 720		1 392	
Gjeld til kredittinstitusjoner								
831	1,91 %	10	0,94 %	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	10	0,94 %	824	1,91 %
3 461	1,60 %	2 754	1,95 %	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2 748	2,03 %	3 460	1,60 %
4 292	1,89 %	2 764	1,87 %	Totalt	2 758	1,93 %	4 284	1,89 %
Spesifisert på de vesentlige valutasorter								
				USD				
1 116		2		EUR	2		1 116	
				DKK				
3 176		2 762		NOK	2 756		3 168	
4 292		2 764		Totalt	2 758		4 284	

* Gjennomsnittlig rente er beregnet som sum årlige renter/snittvolum.

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Som det fremgår i note 2, har morbank og konsern utlån til kunder verdsatt til amortisert kost, og en fastrenteportefølje verdsatt til virkelig verdi. Amortisert kost innebærer verdifastsettelse etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, justert for eventuelt verditap. Fastrentelån verdsettes til virkelig verdi over resultatet etter "fair value option". Når det ikke er mulig å observere verdi på slike instrumenter i et aktivt marked, må alternative verdsettelsesmetoder benyttes.

I 2014 har banken benyttet modell i samsvar med IFRS 13 om måling av virkelig verdi, hvor en "exit-pris" vurdering legges til grunn. I verdsettelsesmodellen tas det hensyn til kredittpåslag og endringer i kredittisiko.

Totalt engasjement er definert som summen av saldo lån, garantiramme, ramme på kreditt samt påløpte renter.

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
Klassifisering av utlån og fordringer på kunder				
46 072	51 052	Utlån til kunder verdsatt til amortisert kost	54 789	49 542
7 540	6 304	Fastrentelån til kunder verdsatt til virkelig verdi	6 460	7 740
53 612	57 356	Brutto utlån og fordringer på kunder	61 249	57 282
Utlån fordelt på fordringstype				
		Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing)	2 210	1 732
5 163	6 088	Kasse-/drifts- og brukskreditter	6 088	5 027
1 701	1 633	Byggelån	1 633	1 701
46 748	49 635	Nedbetalingslån	51 410	48 822
53 612	57 356	Brutto utlån og fordringer på kunder	61 249	57 282
221	273	Individuelle tapsnedskrivninger	171	244
189	215	Gruppevise tapsnedskrivninger	236	209
53 202	56 868	Netto utlån og fordringer på kunder	60 842	56 829
53 242	56 907	Netto utlån og fordringer på kunder (virkelig verdi)	61 036	56 869
Utlån fordelt på markeder				
31 678	34 413	Personmarkedet	36 095	33 374
21 734	22 600	Næringsmarkedet	24 795	23 888
200	343	Offentlig	359	20
53 612	57 356	Brutto utlån og fordringer	61 249	57 282
410	488	Nedskrivninger	372	453
53 202	56 868	Netto utlån og fordringer	60 877	56 829
Herav ansvarlig lånekapital				
43	50	Ansvarlig kapital i kredittinstitusjoner	50	43
		Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner		
		Øvrig ansvarlig kapital		
43	50	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	50	43
Utlån til ansatte				
926	944	Lån til ansatte	944	926

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

MORBANK

KONSERN

UTLÅN FORDELT PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER

31.12.13		31.12.14			31.12.14		31.12.13	
Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån		Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån
16 %	8 408	16 %	9 012	Finnmark	16 %	9 883	16 %	9 161
34 %	18 461	31 %	17 940	Troms inkl. Svalbard	31 %	18 847	34 %	19 616
40 %	20 426	39 %	22 319	Nordland	38 %	23 376	39 %	21 413
10 %	6 274	14 %	8 035	Øvrige fylker	14 %	8 706	10 %	6 755
0 %	43	0 %	50	Utlandet	1 %	437	1 %	337
100 %	53 612	100 %	57 356	Sum brutto utlån	100 %	61 249	100 %	57 282

UTLÅN FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING

31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
		Totalt engasjement		
		Akvakultur (fiskeoppdrett og klekkerier)		
52	42	Bergverksdrift og utvinning	79	82
942	1 083	Bygge- og anleggsvirksomhet	1 431	1 257
108	217	Bygging av skip og båter	218	110
1 831	1 608	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	1 612	1 835
458	466	Faglig og finansiell tjenesteyting	645	523
	0	Kredittinstitusjoner	3	
1 730	2 700	Fiske og fangst	2 714	1 742
485	378	Fiskeoppdrett og klekkerier	571	641
445	357	Forretningsmessig tjenesteyting	720	646
1 495	1 032	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	1 032	1 495
1 104	1 249	Fylkeskommuner og kommuner	1 266	1 126
1 878	1 894	Industri	2 016	1 983
166	80	Informasjon og kommunikasjon	84	173
956	1 017	Jordbruk og tilknyttede tjenester	1 096	1 043
	0	Næring utland	0	157
7 648	7 999	Omsetning og drift av fast eiendom	8 036	7 598
380	495	Overnatting- og serveringsvirksomhet	509	393
5	6	Skogbruk og tilknyttede tjenester	11	9
	0	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	0	1
		Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	19	21
769	785	Tjenesteytende næringer ellers	863	848
3 258	3 190	Transport ellers og lagring	3 804	3 816
820	892	Utenriks sjøfart og rørtransport	893	820
980	1 210	Utvikling av byggeprosjekter	1 210	981
		Utvinnning av råolje og naturgass		
		Ufordelt		
226	228	Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	300	298
1 210	1 123	Varehandel, reparasjon av motorvogner	1 337	1 513
32 824	35 561	Personmarked	37 128	34 168
48	53	Personmarked utland	53	364
59 818	63 665	Totalt	67 650	63 643

31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
Brutto utlån				
47	36	Bergverksdrift og utvinning	72	76
477	606	Bygge- og anleggsvirksomhet	972	790
6	115	Bygging av skip og båter	117	8
864	695	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	698	868
467	418	Faglig og finansiell tjenesteyting	623	531
	0	Finans og forsikring	0	
1 623	2 405	Fiske og fangst	2 421	1 635
447	343	Fiskeoppdrett og klekkerier	611	601
402	253	Forretningsmessig tjenesteyting	603	601
1 156	950	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	742	1 002
200	343	Fylkeskommuner og kommuner	359	222
1 537	1 541	Industri	1 664	1 642
148	67	Informasjon og kommunikasjon	72	155
876	924	Jordbruk og tilknyttede tjenester	1 011	963
0	0	Næring utland	172	157
7 116	7 760	Omsetning og drift av fast eiendom	7 614	7 089
347	396	Overnatting- og serveringsvirksomhet	411	360
4	5	Skogbruk og tilknyttede tjenester	10	9
	0	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	0	1
		Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	18	20
659	701	Tjenesteytende næringer ellers	701	738
3 028	2 827	Transport ellers og lagring	3 427	3 583
660	758	Utenriks sjøfart og rørtransport	758	660
773	793	Utvikling av byggeprosjekter	794	774
		Utvinning av råolje og naturgass	0	
208	200	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	270	279
846	807	Varehandel, reparasjon av motorvogner	1 014	1 144
31 678	34 363	Personmarked	35 830	33 037
43	50	Personmarked utland	265	337
53 612	57 356	Totalt	61 249	57 282

UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER KNYTTET TIL FINANSIELLE LEIEAVTALER

Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler

- Forfall innen 1 år	124	110
- Forfall 1 - 5 år	1 319	1 079
- Forfall etter 5 år	863	649
Totalt	2 306	1 838

Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	116	106
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	2 190	1 732

Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte

- Forfall innen 1 år	118	104
- Forfall 1 - 5 år	1 252	1 017
- Forfall etter 5 år	819	611
Totalt	2 189	1 732

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Banken benytter et klassifiseringssystem for overvåking av kreditt-risiko i næringsporteføljen. Mislighold defineres som overtrekk/ restanse over 90 dager, eller når det finnes objektive bevis på hendelser som tilsier mislighold hos kunden. Det beregnes en misligholdssannsynlighet for hver kunde, basert på historiske regnskapsdata og anmerkningshistorikk, tilsvarende for privatkunder, og da med utgangspunkt i likningstall og anmerkningshistorikk. Bankens har ni klasser for friske engasjement, basert på misligholdssannsynligheten til hver kunde, samt to egne klasser for misligholdte og nedskrevne engasjement.

Hele porteføljen scores månedlig med bruk av automatisk datafangst og med utgangspunkt i objektive data. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og migrasjon. Scoringsmodellene blir årlig validert og justert. Dette medførte for 2014 ingen vesentlige endringer i fordelingen mellom risikogrupperne eller i beregning av forventet årlig tap. Fordelingen til risikogruppe (svært lav etc) bestemmes av kundens misligholdssannsynlighet samt sikkerhetsdekning. Andel eksponering med høy risiko utgjør 11 % per 31.12.14. Andel misligholdte og tapsutsatte utgjør 1 % av bankens totale eksponering på samme tidspunkt.

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill. kroner	31.12.14	31.12.13
FORDELING PÅ RISIKOGRUPPER				
Totale engasjementer				
24 872	23 314	Svært lav risiko	24 710	26 153
10 995	12 205	Lav risiko	12 798	11 526
17 108	20 958	Middels risiko	22 269	18 392
2 526	2 930	Høy risiko	3 308	2 871
3 501	3 535	Svært høy risiko	3 813	3 842
816	723	Mislighold	752	859
59 818	63 665	Totalt	67 650	63 643
Brutto utlån				
22 811	21 291	Svært lav risiko	22 687	24 092
9 620	10 771	Lav risiko	11 364	10 151
15 287	19 258	Middels risiko	20 477	16 416
2 275	2 057	Høy risiko	2 435	2 620
2 808	3 260	Svært høy risiko	3 538	3 149
811	719	Mislighold	748	854
53 612	57 356	Totalt	61 249	57 282
Individuelle nedskrivninger				
221	273	Mislighold	136	244
221	273	Totalt	136	244
Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap				
1	5	Svært lav risiko	5	1
3	7	Lav risiko	7	3
26	58	Middels risiko	61	28
15	30	Høy risiko	32	18
90	101	Svært høy risiko	107	97
44	34	Mislighold	42	48
179	235	Totalt	254	195

Forventet gjennomsnittlig årlig netto tap over en konjunktursyklus er satt lik ett års forventet tap, slik dette er beregnet ved anvendelse av bankens klassifiseringssystem. Under en høykonjunktur vil de faktiske årlige tap ligge under en fremtidig lavkonjunktur. Under lavkonjunktur forventes tapene for det enkelte år likeledes å ville overstige det forventede gjennomsnittlige tap. Forventet tap er ett av parametrene i bankens prismodell ved beregning av anbefalt pris.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall for enkelt utlån eller grupper av utlån, er lånene nedskrevet. Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer, neddiskontert med lånets effektive rente. Den effektive renten som benyttes for neddiskontering blir ikke justert som følge av endring i lånets kreditt-risiko og lånebetingelser. Nedskrivning er klassifisert som tap på utlån. Renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemetode.

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
Individuelle nedskrivninger				
		Bergverksdrift og utvinning		
6	10	Bygge- og anleggsvirksomhet	14	8
		Bygging av skip og båter		
		EL-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning		
	4	Faglig og finansiell tjenesteyting	4	
		Fiske og fangst	0	
1		Fiskeoppdrett og klekkerier		1
		Forretningsmessig tjenesteyting	0	
37		Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak		37
		Fylkeskommuner og kommuner	1	
1		Industri	0	2
	0	Informasjon og kommunikasjon	0	
3	7	Jordbruk og tilknyttede tjenester	7	4
		Næring utland		14
124	171	Omsetning og drift av fast eiendom	58	124
3	2	Overnatting- og serveringsvirksomhet	2	3
		Skogbruk og tilknyttede tjenester		
		Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen		
		Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass		
	0	Tjenesteytende næringer ellers	0	
	9	Transport ellers og lagring	9	1
5	34	Utenriks sjøfart og rørtransport	34	5
4	7	Utvikling av byggeprosjekter	7	4
		Utvinning av råolje og naturgass		
		Ufordelt		
		Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	0	
5	6	Varehandel, reparasjon av motorvogner	7	5
32	23	Personmarked	28	36
0		Personmarked utland		0
221	273	Totalt	171	244

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

MORBANK		KONSERN	
31.12.13	31.12.14	31.12.14	31.12.13
Forventet årlig gjennomsnittlig tap			
0	0	1	0
	Bergverksdrift og utvinning		
3	7	9	6
	Bygge- og anleggsvirksomhet		
0	0	0	0
	Bygging av skip og båter		
12	6	6	12
	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning		
1	9	10	1
	Faglig og finansiell tjenesteyting		
3	11	11	3
	Fiske og fangst		
0		1	1
	Fiskeoppdrett og klekkerier		
1	2	3	2
	Forretningsmessig tjenesteyting		
6	14	14	6
	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak		
0	0	0	0
	Fylkeskommuner og kommuner		
42	31	32	43
	Industri		
1	1	1	1
	Informasjon og kommunikasjon		
3	4	5	4
	Jordbruk og tilknyttede tjenester		
	0	0	
	Næring utland		
49	53	53	49
	Omsetning og drift av fast eiendom		
1	2	2	1
	Overnatting- og serveringsvirksomhet		
	0	0	
	Skogbruk og tilknyttede tjenester		
	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen		
	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0	
2	5	5	2
	Tjenesteytende næringer ellers		
10	10	12	13
	Transport ellers og lagring		
	1	1	
	Utenriks sjøfart og rørtransport		
10	22	22	10
	Utvikling av byggeprosjekter		
	Utvinning av råolje og naturgass		
	Ufordelt	0	
0	0	3	0
	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet		
5	5	6	8
	Varehandel, reparasjon av motorvogner		
30	52	57	33
	Personmarked		
0	0	0	0
	Personmarked utland		
179	235	254	195
	Totalt		

Fastrentelån verdsatt til virkelig verdi

Finansielle instrumenter som er fastrentelån er opprinnelig registrert til kostpris. Verdi fra verdsettelsesmodell kan dermed avvike fra påfølgende dag. Dag 1-effekter utløses og gevinst eller tap registreres i netto inntekter fra finansielle eiendeler når instrumentets tilsvarende kurser blir tilgjengelige, eller underliggende parametre blir observerbare, posisjonen blir innløst eller ved bruk av en hensiktsmessig amortiseringsmetodikk.

Slike verdiendringer skal ikke regnskapsføres i sin helhet "up front", men skal amortiseres over restløpetiden på lånet. Banken har på basis av egne modeller, beregnet slike dag 1-effekter til 65 mill kroner per 31.12.14, som ikke inngår i bokført verdi på fastrenteporteføljen.

NOTE 12 - ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN

Kredittrisiko

Tabellen viser saldo på konti med forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd, fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

MORBANK

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2014					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	387	31	9	60	487
Bedriftsmarked	126	30	2	25	183
Sum	513	61	11	85	670

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2013					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	454	39	10	67	570
Bedriftsmarked	73	15	22	18	128
Sum	527	54	32	85	698

Av det totale beløp av brutto forfalte, men ikke nedskrevet, utlån til kredittinstitusjoner og kunder var virkelig verdi på tilhørende pantstillelser 612 mill kroner per 31.12.14 (708 mill kroner per 31.12.13). Verdien av pantstillelser er satt til realisasjonsverdi (virkelig verdi med fradrag for reduksjonsfaktor, som er i økt i 2014).

KONSERN

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2014					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	387	44	13	68	512
Bedriftsmarked	126	74	14	50	264
Sum	513	118	27	118	776

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2013					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	454	51	13	76	594
Bedriftsmarked	73	63	64	32	232
Sum	527	114	77	108	826

Av det totale beløp av brutto forfalte, men ikke nedskrevet, utlån til kredittinstitusjoner og kunder var virkelig verdi på tilhørende pantstillelser 718 mill kroner per 31.12.14 (851 mill kroner per 31.12.13). Verdien av pantstillelser er satt til realisasjonsverdi (virkelig verdi med fradrag for reduksjonsfaktor, som er økt i 2014).

NOTE 13 - OVERFØRING AV FINANSIELLE EIENDELER

SpareBank 1 Nord-Norge har avtaler om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med disse to selskapene i alliansen, forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene slik at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Det innebærer full fraregning. Mottatt vederlag for lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, tilsvarer bokført verdi, og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat, som eiendeler eller forpliktelser.

Hvis kredittforetakene får tap på overtatte lån, har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån, ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Bankens maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene.

Kredittforetakene kan foreta videresalg av utlån som er kjøpt av banken, samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene, kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan banken ha opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 14,71 % per 31.12.14 (13,15 % per 31.12.13). SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 % av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS. SpareBank 1 Nord-Norge har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte utlånene, og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i selskapet.

Det er i 2014 solgt boliglån til en netto verdi av 1 mrd kroner til SpareBank 1 Boligkreditt. Totalt er det fraregnet boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt for 24 mrd kroner ved utgangen av regnskapsåret.

Gjenværende involvering er som følger:

VEDVARENDE ENGASJEMENT:

	Bokført verdi eiendel	Virkelig verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse	Virkelig verdi forpliktelse	Maksimale eksponering for tap (siste års provisjon mill kr)
Gjenværende involvering	0	0	0	0	340

Gjennomsnittlig løpetid på porteføljen er om lag tre år.

Likviditetsfasilitet

SpareBank 1 Nord-Norge har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av 12 måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank, og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt holder etter sine interne retningslinjer likviditet for de neste 12 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derved kun dersom foretaket ikke lenger har likviditet for de neste 12 måneders forfall, at banken vil rapportere noe engasjement knyttet til dette.

Soliditet

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt, har SpareBank 1 Nord-Norge også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minst 9 %. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette. Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er prorata-risik og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 20,83 % per 31.12.14 (20,92 % per 31.12.13). SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver utlån med pant i næringseiendom, og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 % av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS. SpareBank 1 Nord-Norge har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon for dette og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte utlånene, og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i selskapet.

Det er i 2014 ikke overført lån til SpareBank 1 Næringskreditt ved utgangen av regnskapsåret.

Gjenværende involvering er som følger:

VEDVARENDE ENGASJEMENT:

	Bokført verdi eiendel	Virkelig verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse	Virkelig verdi forpliktelse	Maksimale eksponering for tap (siste års provisjon mill kr)
Gjenværende involvering	0	0	0	0	4

Likviditetsfasilitet

SpareBank 1 Nord-Norge har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe OMF for det tilfellet at SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste 12 måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen, trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken.

SpareBank 1 Næringskreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 12 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derved kun dersom SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke lenger har likviditet for de neste 12 måneders forfall, at banken vil rapportere noe engasjement her i henhold til kapitaldekning eller store engasjementer.

Soliditet

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Næringskreditt, har banken også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Næringskreditt til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minimum 9 %. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette. Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Næringskreditt.

NOTE 14 - TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall for enkelt utlån eller grupper av utlån, er lånene nedskrevet. Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer, neddiskontert med lånets effektive rente. Den effektive renten som benyttes for neddiskontering, blir ikke justert som følge av endring i lånets kreditrisiko og lånebetingelser. Nedskrivning er klassifisert som tap på utlån. Renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemethode. Utlån som ikke har vært gjenstand for individuelle vurderinger for verdifall, vurderes samlet i grupper. Utlån som er vurdert individuelt,

men hvor nedskrivning ikke er foretatt, blir også vurdert i grupper. Gruppene er definert som utlån med like risiko- og verdiegenskaper, basert på inndeling av kundene etter hovednæringer og risikoklasse.

Når det er overveiende sannsynlig at tap er endelig, klassifiseres tapene som konstaterede tap. Konstaterede tap som er dekket av tidligere foretatte individuelle tapsavsetninger, føres mot avsetningene. Konstaterede tap uten dekning i tapsavsetningene, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger, resultatføres.

MORBANK			KONSERN	
2013	2014	Beløp i mill kroner	2014	2013
38	52	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	30	40
-4	28	Periodens endring i gruppenedskrivninger/ending langtidsovervåking	30	12
109	92	Konstaterede tap som det tidligere er avsatt individuelle nedskrivninger for	109	117
11	5	Konstaterede tap som det tidligere ikke er avsatt individuelle nedskrivninger for	5	11
-8	-7	Inngang på tidligere nedskrevet utlån, garantier mv.	-10	-8
146	170	Sum tap på utlån og garantier	164	172
0	120	Øvrige tap	157	0
146	290	Sum tap	321	172
Individuelle nedskrivninger				
287	221	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 01.01.	244	303
109	110	- Konstaterede tap i perioden på utlån og garantier hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	125	117
4	10	- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	66	12
9	75	+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	22	30
38	97	+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	96	40
221	273	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.	171	244
0	120	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån til kredittinstitusjoner per 31.12.	157	
221	393	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.	328	244
Individuelle nedskrivninger på garantier, morbank 0,05 mill kroner og konsern 0,05 mill kroner, er oppført i balansen per 31.12.14 som gjeld under "andre forpliktelser". Tilsvarende tall i 2013 er 0,07 mill kroner.				
Gruppenedskrivninger				
182	189	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 01.01.	209	198
7	26	+ Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	27	11
189	215	Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.	236	209

MORBANK

KONSERN

TAP FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING

2013		2014			2014		2013	
Andel tap	Tap	Andel tap	Tap		Andel tap	Tap	Andel tap	Tap
0 %	0	0 %	0	Bergverksdrift og utvinning	0 %	0	0 %	0
2 %	3	1 %	1	Bygge- og anleggsvirksomhet	1 %	2	2 %	3
0 %	0	0 %	0	Bygging av skip og båter	1 %	2	0 %	0
1 %	2	0 %	0	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0 %	0	1 %	2
6 %	10	7 %	13	Faglig og finansiell tjenesteyting	7 %	13	6 %	10
0 %	0	0 %	0	Finans og forsikring	0 %	0	0 %	0
1 %	1	0 %	0	Fiske og fangst	0 %	0	1 %	1
1 %	1	1 %	2	Fiskeoppdrett og klekkerier	1 %	2	1 %	1
0 %	0	2 %	4	Forretningsmessig tjenesteyting	2 %	4	3 %	7
		0 %	0	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	0 %	0		
		0 %	0	Fylkeskommuner og kommuner	0 %	0		
37 %	57	2 %	3	Industri	2 %	3	33 %	62
-1 %	-1	0 %	0	Informasjon og kommunikasjon	0 %	0		
-1 %	-1	3 %	6	Jordbruk og tilknyttede tjenester	3 %	5	-1 %	-1
10 %	15	0 %	0	Næring utland	16 %	27	8 %	15
5 %	7	33 %	58	Omsetning og drift av fast eiendom	5 %	9	4 %	7
1 %	1	0 %	0	Overnatting- og serveringsvirksomhet	0 %	0	1 %	1
0 %	0	0 %	0	Skogbruk og tilknyttede tjenester	0 %	0		
		0 %	0	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	0 %	0		
		0 %	0	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0 %	0		
-1 %	-1	6 %	11	Tjenesteytende næringer ellers	6 %	11	-1 %	-1
7 %	11	5 %	8	Transport ellers og lagring	5 %	8	7 %	12
8 %	12	20 %	36	Utenriks sjøfart og rørtransport	21 %	37	7 %	12
9 %	14	-11 %	-20	Utvikling av byggeprosjekter	-11 %	-20	8 %	14
-5 %	-8	0 %	0	Utvinning av råolje og naturgass	0 %	0	-4 %	-8
	0	17 %	30	Ufordelt	18 %	31		
0 %	0	0 %	0	Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	0 %	0		
6 %	9	0 %	0	Varehandel, reparasjon av motorvogner	0 %	0	6 %	10
14 %	22	14 %	25	Personmarked	23 %	40	18 %	33
100 %	154	100 %	177	Tap på utlån til kunder	100 %	174	100 %	180
	8		7	Inngått på tidligere konstaterte tap		10		8
	146		170	Netto tap på utlån til kunder		164		172

NOTE 14 - TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENT MORBANK

	31.12.14	31.12.13	31.12.12	31.12.11	31.12.10	31.12.09
Misligholdte engasjement	403	444	357	452	475	541
Øvrig tapsutsatte engasjement	356	373	586	322	361	194
Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	759	817	943	774	836	735
Individuelle nedskrivninger misligholdte	198	171	104	88	129	184
Individuelle nedskrivninger øvrige	75	50	183	105	129	36
Sum individuelle nedskrivninger	273	221	287	193	258	220
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	486	596	656	581	578	515

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Inntektsførte renter nedskrevne lån 1)	53	58	56	50	46	36

MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENT KONSERN

	31.12.14	31.12.13	31.12.12	31.12.11	31.12.10	31.12.09
Misligholdte engasjement	457	486	397	471	492	575
Øvrig tapsutsatte engasjement	90	373	592	338	378	228
Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	547	859	989	809	870	803
Individuelle nedskrivninger misligholdte	218	194	120	96	137	190
Individuelle nedskrivninger øvrige	- 47	50	183	112	136	42
Sum individuelle nedskrivninger	171	244	303	208	273	232
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	376	615	686	601	597	571

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Inntektsførte renter nedskrevne lån 1)	53	58	56	50	46	36

1) Inntektsført ordinær effektiv rente redusert med amortiseringseffekt av renter på individuelle nedskrivninger. Tilsvarende beregning gjøres på lån med gruppenedskrivning etter gjennomsnittlig effektiv rente.

NOTE 15 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

Renterisiko oppstår ved at banken har ulik rentebindingstid på sine eiendeler og forpliktelser.

Renterisikoen håndteres innenfor rammer gitt av bankens styre, der renterisikoen uttrykkes ved en maksimum verdiendring på 2 prosentpoeng parallelt renteskift ved yield kurve. Det er gitt rammer for total renterisiko og innenfor spesifiserte tidsintervall.

Noten viser en sensitivitetsanalyse gjort med utgangspunkt i relevante balanseposter per 31.12.14 og fremover i tid. Bankens renterisiko beregnes som nevnt ved at det simuleres et parallelt renteskift på 2 prosentpoeng for hele rentekurven. I analysen inngår alle rentesensitive balanseposter på aktiva- og passivasiden.

Videre inkluderes "off-balance"-poster som benyttes i bankens risikostyring, herunder renteswapper. Beregningene er gjort med utgangspunkt i bankens posisjoner per 31.12 og markedsrentene på samme tidspunkt.

Renterisikoen har vært lav gjennom hele 2014, og innenfor den totale rammen på 60 mill kroner, fastsatt av bankens styre. Den lave eksponeringen gjør at markedsrisiko knyttet til renterisiko har liten effekt på bankens resultatutvikling.

SpareBank 1 Nord-Norge utstedte i november 2014 et obligasjonslån, pålydende 125 mill CHF. Lånet betaler fastrente 0,875 % p.a. Renterisiko på nevnte lån, hensyntas i vurderingen av samlet renterisiko, men er unntatt de generelle rammene.

SENSITIVITETSANALYSE VED 2 PROSENTPOENG RENTESKIFT

Alle beløp er like for morbank og konsern

Beløp i mill kroner	2014	2013
Obligasjoner og sertifikater	-30	-39
Fastrentelån til kunder	-22	-4
Obligasjonslån	151	47
Annen finansiering og plassering	0	1
Utlån / innskudd kunder	-21	-13
Øvrige derivater	6	7
Total renterisiko	84	-2

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Tabellen under viser renterisikoen innenfor ulike tidsintervall ved et 2 prosentpoeng parallelt renteskift.

RENTERISIKO VED 2 PROSENTPOENG RENTESKIFT FORDELT PÅ LØPETID

	2014	2013
0 - 1 måned	8	2
1 - 3 måneder	-22	-21
3 - 6 måneder	-2	-2
6 - 12 måneder	2	9
1 - 3 år	-3	6
3 - 5 år	3	-6
5 - 10 år	98	11
Total renterisiko	84	-2

RENTERISIKO VED 2 PROSENTPOENG RENTESKIFT FORDELT PÅ VALUTA

	2014	2013
NOK	-21	-1
EUR	4	1
USD	-1	0
CHF	102	-1
Øvrige	0	-1
Total renterisiko	84	-2

NOTE 16 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

Valutarisiko er risikoen for at konsernet pådrar seg tap som følge av endringer i valutakursene i disfavør av bankens posisjoner. Risikoen oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eien-deler og forpliktelser i den enkelte valuta. Bankens styre har satt rammer for den kursutsatte valutaposisjonen innenfor dag og over natt vedrørende aggregert posisjon og største posisjon i enkelt-valuta.

Valutarisiko måles som netto valutaeksponering innenfor hver enkelt valutasort, der long- og shortposisjoner motregnes. Aggregert posisjon er den største av absolutt sum av long- eller shortposisjon. Valutarisikoen har gjennom året vært lav, og innenfor de totale rammene fastsatt av bankens styre.

Tabellen angir netto valutaeksponering per 31.12.14, inklusive finansielle derivater.

MORBANK			KONSERN	
Netto valutaeksponering NOK		Beløp i mill kroner	Netto valutaeksponering NOK	
2013	2014		2014	2013
Valuta				
23,0	25,6	EUR	25,6	23,0
25,8	35,0	USD	35,0	25,8
240,6	0,0	DKK	0,0	240,6
203,6	75,6	RUB	75,6	203,6
2,7	1,2	Andre	1,2	2,7
495,7	137,4	Netto valutaeksponering	137,4	495,7
50,0	50,0	Total valutaramme	50,0	50,0
40,0	40,0	Total per valuta	40,0	40,0
14,9	4,1	Resultat effekt ved 3 prosentpoeng endring	4,1	14,9
49,6	13,7	Resultat effekt ved 10 prosentpoeng endring	13,7	49,6

NOTE 17 - FINANSIELLE DERIVATER

Valuta- og renteavtaler

Renteswapper

- Avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Valutaterminforretninger

- Avtaler om å kjøpe eller selge et gitt valutabeløp på en gitt dato frem i tid, og til en på forhånd avtalt kurs.

Valutabytteavtaler

- Avtaler om å bytte valutabeløp til en på forhånd avtalt kurs og periode.

Rente- og valutabytteavtaler

- Avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp.

Opsjoner

- Avtale hvor selger gir kjøper en rett, men ikke en plikt til, enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt, og til en forhåndsavtalt pris.

Bankens styre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes. SpareBank 1 Nord-Norge inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet, og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens innlån (funding) i finansmarkedene, og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettede aktiviteter.

Kun sikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som virkelig verdi sikring i henhold til IAS 39. Banken benytter seg i all hovedsak ikke av kontantstrømssikring, og har per 31.12.14 kun en renteswap med slik behandling, og denne er av uvesentlig størrelse.

Finansielle derivater er klassifisert som holdt for omsetning og verdsettes på balansedagen til virkelig verdi. Virkelig verdi fastsettes etter verdsettelsesmetoder basert på observerbare markedsdata.

MORBANK OG KONSERN

Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
Netto tap resultatført knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring	226	-27
Total gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen	-224	29
Sum virkelig verdi sikringer	2	2

VALUTA- OG RENTEINSTRUMENTER

Til virkelig verdi over resultatet	2014			2013		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter						
Valutaterminer (forwards)	4 198	113	86	2 303	38	30
Valutabytteavtaler (swap)	7 252	413	238	9 756	285	97
Valutaopsjoner						
Sum ikke-standardiserte kontrakter	11 450	525	324	12 059	323	127
Standardiserte valutakontrakter (futures)						
Sum valutainstrumenter	11 450	525	324	12 059	323	127

NOTE 17 - FINANSIELLE DERIVATER

VALUTA- OG RENTEINSTRUMENTER
MORBANK OG KONSERN

Til virkelig verdi over resultatet	2014			2013		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Beløp i mill kroner						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	24 971	793	1 155	25 356	418	595
Korte rentebytteavtaler (FRA)						
Andre rentekontrakter *	333	14	14	9	6	
Sum ikke-standardiserte kontrakter	25 304	807	1 169	25 365	424	595
Standardiserte rentekontrakter (futures)						
Sum renteinstrumenter	25 304	807	1 169	25 365	424	595
SIKRING AV INNLÅN						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	10 752	790	0	9 832	561	0
Korte rentebytteavtaler (FRA)						
Andre rentekontrakter						
Sum ikke-standardiserte kontrakter	10 752	790	0	9 832	561	0
Standardiserte rentekontrakter (futures)						
Sum renteinstrumenter	10 752	790	0	9 832	561	0
Sum valuta- og renteinstrumenter						
Sum rentederivater	35 056	1 596	1 169	25 197	985	595
Sum valutaswap og terminer	11 450	525	324 *	12 059	323	127
Sum	46 506	2 121	1 493	47 256	1 308	722

* I morbanken inngår 4 mill kroner for datterselskapet SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS som er eliminert i konsernbalansen.

NOTE 18 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FORPLIKTELSER

Likviditetsrisiko

Analyse som viser inn- og utbetalinger inklusive fremtidige rentebetalinger på de ulike tidspunkt. SpareBank 1 Nord-Norge utarbeider årlig en likviditetsstrategi, som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko. Hovedmålet for SpareBank 1 Nord-Norge er å opprettholde bankens overlevelsessevne i en normalsituasjon, uten ekstern funding, i 12 måneder.

I tillegg skal banken overleve minimum 90 dager i en "medium stress"-situasjon, der man ikke har tilgang på funding fra kapitalmarkedet. Banken styrer etter disse målene.

MORBANK

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3 - 12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
2014						
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 129	743	800	49	43	2 764
Innvilgede ubenyttede kreditter og garantier	5 246	17	404	1 012	680	7 359
Innskudd fra og gjeld til kunder	45 275	459				45 734
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		869	2 967	15 268	2 196	21 300
Derivater	325	18	30	470	650	1 493
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		0	437	1 632	696	2 765
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-562	-408	-1 155	-408	-2 533
Andre forpliktelser		73	428		44	545
Ansvarlig lånekapital		16	49	1 492		1 557
Totale forpliktelser	51 975	1 633	4 707	18 768	3 901	80 984
2013						
Gjeld til kredittinstitusjoner	424	2 516	443	860	49	4 292
Innvilgede ubenyttede kreditter og garantier	4 985	161	390	692	878	7 106
Innskudd fra og gjeld til kunder	42 337	2 137	415			44 889
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		675	3 473	13 397	252	17 797
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		1 518	483	1 813	346	4 160
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-550	-303	-988	-306	-2 147
Andre forpliktelser		713	21	701		1 435
Ansvarlig lånekapital					1 450	1 450
Totale forpliktelser	47 746	7 170	4 922	16 475	2 669	78 982

NOTE 18 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FORPLIKTELSER

KONSERN

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3 - 12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
2014						
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 129	743	800	49	43	2 764
Innvilgede ubenyttede kreditter og garantier	5 246	17	404	1 012	680	7 359
Innskudd fra og gjeld til kunder	45 275	459				45 734
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		869	2 967	15 268	2 196	21 300
Derivater	325	18	30	470	650	1 493
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		0	437	1 632	696	2 765
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-562	-408	-1 155	-408	-2 533
Andre forpliktelser		73	526		44	643
Ansvarlig lånekapital		16	49	1 492		1 557
Totale forpliktelser	51 975	1 633	4 805	18 768	3 901	81 082

2013

Gjeld til kredittinstitusjoner	424	2 508	443	860	49	4 284
Innvilgede ubenyttede kreditter og garantier	4 985	161	390	692	878	7 106
Innskudd fra og gjeld til kunder	42 388	2 137	415			44 940
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		675	3 473	13 397	252	17 797
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		1 518	483	1 813	346	4 160
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-550	-303	-988	-306	-2 147
Andre forpliktelser		946	21	701		1 668
Ansvarlig lånekapital					1 450	1 450
Totale forpliktelser	47 797	7 395	4 922	16 475	2 669	79 258

NOTE 19 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Tabellen nedenfor viser forfallstidspunktet etter balansedagen for eiendeler og forpliktelser.

MORBANK

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.14						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	631					631
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 955	3 429	34	850	12	7 280
Utlån til og fordringer på kunder	9 245	654	2 087	9 643	35 727	57 356
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder						-215
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder						-273
Aksjer og andeler			241			241
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		756	810	5 645	2 372	9 583
Obligasjoner - holde til forfall			24	85		109
Obligasjoner - lån og fordringer					28	28
Finansielle derivater		190	609	1 322		2 121
Investeringer i konsernselskap					558	558
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					2 750	2 750
Goodwill						
Eiendom, anlegg og utstyr					464	464
Utsatt skattefordel						
Andre eiendeler			652			652
Sum eiendeler	12 831	5 029	4 457	17 545	41 911	81 285
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 129	743	800		92	2 764
Innskudd fra og gjeld til kunder	45 275	459				45 734
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	832	738	2 073	14 532	2 939	21 114
Finansielle derivater				1 467	26	1 493
Utsatt skatt	185					185
Andre forpliktelser			910			910
Ansvarlig lånekapital					1 350	1 350
Sum gjeld	47 421	1 940	3 783	15 999	4 407	73 550

NOTE 19 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE

KONSERN

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.14						
Eiendeler						
Konter og fordringer på sentralbanker	685					685
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		2 824	34	850	12	3 720
Utlån til og fordringer på kunder	9 320	661	2 227	11 883	37 158	61 249
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder						-171
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder						-236
Aksjer og andeler			241	232		473
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		756	810	5 645	2 372	9 583
Obligasjoner - holde til forfall			24	85		109
Obligasjoner - lån og fordringer					28	28
Finansielle derivater		190	609	1 322		2 121
Investeringer i konsernselskap						
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					4 187	4 187
Goodwill						
Eiendom, anlegg og utstyr					594	594
Utsatt skattefordel						
Andre eiendeler			846			846
Sum eiendeler	10 005	4 431	4 791	20 017	44 507	83 188
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 123	743	800		92	2 758
Innskudd fra og gjeld til kunder	45 302	459				45 761
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	832	738	2 073	14 534	2 939	21 116
Finansielle derivater				1 467	26	1 493
Utsatt skatt	253					253
Andre forpliktelser			1 114			1 114
Ansvarlig lånekapital					1 350	1 350
Sum gjeld	47 510	1 940	3 987	16 001	4 407	73 845

MORBANK

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.13						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	612					612
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 982	145	74	256	13	4 470
Utlån til og fordringer på kunder	8 510	500	2 309	8 117	34 176	53 612
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder					-221	-221
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder					-189	-189
Aksjer og andeler			223	333		556
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		2 088	1 126	4 589	976	8 779
Obligasjoner - holde til forfall			6	104		110
Obligasjoner - lån og fordringer		6	728	1 550	34	2 318
Finansielle derivater	1	1	267	1 039		1 308
Investeringer i konsernselskap					553	553
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					2 436	2 436
Goodwill						
Eiendom, anlegg og utstyr					489	489
Utsatt skattefordel						
Andre eiendeler			1 108			1 108
Sum eiendeler	13 105	2 740	5 841	15 988	38 267	75 941
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 589	800	800	103		4 292
Innskudd fra og gjeld til kunder	42 337	2 137	415			44 889
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	560	84	938	12 954	1 800	16 336
Finansielle derivater			21	701		722
Utsatt skatt	187					187
Andre forpliktelser		865				865
Ansvarlig lånekapital					1 450	1 450
Sum gjeld	45 673	3 886	2 174	13 758	3 250	68 741

NOTE 19 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE

KONSERN

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.13						
Eiendeler						
Konter og fordringer på sentralbanker	655					655
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	904	145	74	256	13	1 392
Utlån til og fordringer på kunder	8 510	500	2 309	8 117	37 846	57 282
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder					-244	-244
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder					-209	-209
Aksjer og andeler			379	333		712
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		2 088	1 126	4 589	976	8 779
Obligasjoner - holde til forfall			6	104		110
Obligasjoner - lån og fordringer		6	728	1 550	34	2 318
Finansielle derivater	1	1	267	1 034		1 303
Investeringer i konsernselskap						
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					3 564	3 564
Goodwill					81	81
Eiendom, anlegg og utstyr					595	595
Utsatt skattefordel						
Andre eiendeler			1 182			1 182
Sum eiendeler	10 070	2 740	6 071	15 983	42 656	77 520
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 581	800	800	103		4 284
Innskudd fra og gjeld til kunder	42 388	2 137	415			44 940
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	560	84	938	12 954	1 800	16 336
Finansielle derivater			21	701		722
Utsatt skatt		228				228
Andre forpliktelser		1 058				1 058
Ansvarlig lånekapital					1 450	1 450
Sum gjeld	45 529	4 307	2 174	13 758	3 250	69 018

NOTE 20 - NETTO RENTEINNETEKTER

MORBANK			KONSERN	
2013	2014	Beløp i mill kroner	2014	2013
Renteinntekter				
142	145	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	26	20
2 399	2 442	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	2 740	2 685
284	233	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	232	285
2 825	2 820	Sum renteinntekter	2 998	2 990
Rentekostnader				
65	58	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	60	62
1 062	929	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	919	1 058
454	478	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	480	454
131	113	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	113	131
1 712	1 578	Sum rentekostnader	1 572	1 705
1 113	1 242	Netto renteinntekter	1 426	1 285

NOTE 21 - NETTO PROVISJONSINNETEKTER OG ANDRE DRIFTSINNETEKTER

MORBANK			KONSERN	
2013	2014	Beløp i mill kroner	2014	2013
Provisjonsinntekter				
34	33	Garantiprovisjon	33	34
18	18	Interbankprovisjon	18	18
10	8	Kredittformidling	8	10
332	343	Formidlingsprovisjon bolig- og næringslån	343	332
2	3	Formidlingsprovisjon salgspantlån	3	2
33	31	Verdipapiromsetning og forvaltning	33	33
218	228	Betalingsformidling	228	223
		Meglerprovisjon	137	83
119	131	Forsikringstjenester	131	122
5	6	Andre provisjonsinntekter	6	35
771	801	Sum provisjonsinntekter	940	892
Provisjonskostnader				
7	7	Interbankprovisjon	7	7
39	38	Betalingsformidling	40	43
25	27	Andre provisjonskostnader	27	25
71	72	Sum provisjonskostnader	74	75
700	729	Sum netto provisjon	866	817
Andre driftsinntekter				
7	8	Driftsinntekter fast eiendom	14	16
		Eiendomsforvaltning og -omsetning		
28	13	Andre driftsinntekter	86	98
35	21	Sum andre driftsinntekter	100	114

NOTE 22 - INNETEKTER FRA ANDRE FINANSIELLE INVESTERINGER

MORBANK			KONSERN	
2013	2014	Beløp i mill kroner	2014	2013
23	16	Sum utbytte fra aksjer	16	27
58	0	Utbytte fra datterselskap		
181	134	Inntekt av eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	453	303
239	134	Sum inntekter av eierinteresser	453	303
-47	78	Obligasjoner og sertifikater - til virkelig verdi over resultat	78	-47
-8	16	Obligasjoner til amortisert kost - lån og fordringer	16	-8
0	0	Obligasjoner til amortisert kost - holde til forfall	0	0
-55	94	Sum inntekter fra obligasjoner og sertifikater	94	-55
2	-2	Netto verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater	-2	2
-40	-42	Netto verdiendring på sikrede fastrente utlån og derivater	-42	-40
26	-51	Verdiendring på øvrige finansielle derivater	-51	26
-12	-95	Sum inntekter fra finansielle derivater	-95	-12
162	71	Aksjer - til virkelig verdi over resultat	99	57
1	0	Aksjer - tilgjengelig for salg	0	1
163	71	Sum inntekter fra aksjer	99	58
25	35	Sum inntekt fra valutahandel	35	25
121	105	Gevinst/tap og netto verdiendringer på finansielle eiendeler	133	16
383	255	Sum netto inntekter fra andre finansielle investeringer	602	346

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSER OG LÅN TIL- SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

I henhold til allmennaksjelovens bestemmelse § 6-16 a, skal styret fastsette retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. Retningslinjene skal forelegges bankens representantskap, sml. allmennaksjeloven § 5-6 (3).

Redegjørelse for lederlønnspolitikken i foregående regnskapsår

Styret bekrefter at retningslinjene om lederlønn for 2014, gitt i fjorårets erklæring, er blitt fulgt.

Retningslinjene

Styret behandlet retningslinjene for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i møte 24.02.15, hvor man videreførte fjorårets retningslinjer. Ny ordning om kjøp av rabatterte EK-bevis for konsernledelsen ble vedtatt av styret i 2014.

Følgende ble derfor vedtatt for det kommende regnskapsåret:

1. Definisjoner

Ledende ansatte forstås som konsernsjefen og konserndirektører. De samlede kompensasjonsordningene for ledende ansatte omfatter fast lønn, naturalytelse, individuelle pensjonsavtaler og kjøp av rabatterte EK-bevis.

2. Hovedprinsipper for fastsettelse av de samlede kompensasjonsordningene

Lederlønningene i SpareBank 1 Nord-Norge skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med bransjen for øvrig.

Hovedelementet i kompensasjonsordningen skal være den faste grunnlønnen. Ledende ansatte i SpareBank 1 Nord-Norge har ingen individuelle eller kollektive bonusavtaler.

Ledende ansatte har anledning til å kjøpe EK-bevis med 30 % rabatt innenfor en årlig ramme. Bindingstid på 3 år fra kjøpsdato. Ordningen skal bidra til at ledende ansatte skal ha økt eierskap og deling av interessefellesskap med selskapets aksjonærer. Ingen i konsernledelsen benyttet seg av denne ordningen i 2014.

Individuelle pensjonsavtaler gir adgang til å fratre ved 62 år.

Pensjonsordningen skal ivareta følgende tre formål:

- Medlemmer av konsernledelsen har rett og plikt til å fratre sin stilling i konsernet ved fylte 62 år. Det gis imidlertid en åpning for å kunne stå lengre, dersom begge parter ønsker dette.
- Sikre at dersom 100 % pensjonisttilværelse skulle bli løsningen, så skal det være mulighet for å ha alternativ inntekt for å opprettholde kjøpekraften, uten at det gjøres avkorting i pensjonsutbetalingen. For overskytende inntekter, har konsernet beholdt seg retten til å foreta avkorting i pensjonsutbetalingen. Øvrige opsjoner, aksjeprogrammer, etterlønsordninger og ulike former for variable elementer i godtgjørelsen, eller særskilte ytelse som kan komme i tillegg til basislønnen, skal ikke forekomme for ledende ansatte.
- Styret skal påse at lederlønningene ikke gir uheldige virkninger for konsernets omdømme.

3. Fastsettelse av lønn

Styret skal årlig vurdere konsernsjefens totale prestasjoner, herunder betingelser for fast avlønning. Tilsvarende skal konsernsjefen vurdere prestasjonene til ledende ansatte, herunder betingelser for fast avlønning.

4. Godtgjørelsesutvalget

Godtgjørelsesutvalget skal årlig innstille overfor styret om konsernsjefens fastlønn og eventuell annen godtgjørelse. Godtgjørelsesutvalget behandler også årlig de generelle retningslinjer for godtgjørelse til ansatte i SpareBank 1 Nord-Norge, og fremlegger denne til behandling i styret. I tillegg skal Godtgjørelsesutvalget utarbeide en erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til konsernsjefen og andre ledende ansatte, jf allmennaksjelovens bestemmelser. Erklæringen skal fremmes for styret.

5. Virkningsdato

Retningslinjene for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i SpareBank 1 Nord-Norge gjøres gjeldende etter at saken er forelagt representantskapet.

PERSONALKOSTNADER, ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK

MORBANK			KONSERN	
2013	2014	Beløp i mill kroner	2014	2013
409	437	Lønn	587	552
26	35	Pensjonskostnader (note 25)	41	32
46	66	Sosiale kostnader	76	54
481	538	Sum personalkostnader	704	638
691	674	Gjennomsnittlig antall ansatte	966	959
647	639	Antall årsverk per 31.12.	927	922
678	670	Antall ansatte per 31.12.	966	966

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSE OG LÅN TIL SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

YTELSE TIL KONSERNESJEF JAN-FRODE JANSON

Beløp i hele 1 000 kroner	2014	2013
Ytelsen til konsernsjef er sammensatt slik		
Ordinær lønn	3 509	2 643
Naturalytelser	294	289
Pensjonspremie	109	78

YTELSE TIL STYRET 2014

Beløp i hele 1 000 kroner	Styre honorar	Andre godtgjørelser	Utlån	Antall EK-bevis 1)
Kjell Olav Pettersen (leder)	370	7		52 632
Sonja Djønne	181	12	3 088	5 000
Ingvild Myhre (ny fra mars 2014)	120	59		
Gunnar Kristiansen (sluttet august 2014)	80			44 276
Hans-Tore Bjerkaas	160	17		4 761
Greger Mannsverk	160	15		14 464
Ann-Christine Nybacka (sluttet mars 2014)	66			22 196
Pål Andreas Pedersen (nestleder)	193	102		
Vivi Ann Pedersen	160			13 123
Vivi Ann Movik	10			6 192
Anita Persen	160	70		3 081
Sum	1 660	282	3 088	165 725

Nærstående til hovedstyremedlemmer

8 626

Utlån har vilkår og eventuelle sikkerhetsstillelser som for ordinære kunder, med unntak av de ansattes representanter som har ansattevilkår.

YTELSE TIL KONTROLLKOMITEEN 2014

Beløp i hele 1 000 kroner	Honorarer	Andre godtgjørelser	Utlån	Antall EK-bevis 1)
Rigmor Abel	88	6		
Kåre Brynjulfsen	88	3		
Dag Norvang	88	3		
Tore Bråthen (leder)	144			2 596
Sum	408	12		2 596

1) Tallene viser antall egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.14. Det er også tatt med egenkapitalbevis eid av den nærmeste familie eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

Ytelser til representantskap

Det er i 2014 utbetalt samlet honorar på 843 900 kroner til 47 representanter. Det har vært avholdt 2 møter. Tilsvarende beløp for 2013, var 977 200 kroner til 49 representanter.

For de medlemmene som har inntekt over 12 G, har banken etablert en kollektiv livrente (topphatt) som ivaretar pensjonsforpliktelsene som faller utenfor pensjonskassens forpliktelser.

Pensjonsordning

SpareBank 1 Nord-Norge har i dag en ytelsespensjonsordning gjennom egen pensjonskasse som sammen med pensjon fra Folkestrygden skal gi en pensjon på omlag 70 % av inntekten ved pensjonsalder.

For bankens virksomhet gjelder dette 10 personer i 2014. Bankens premie til topphattforsikring for disse utgjør i 2014 omlag 2,4 mill kroner. I tillegg har konserndirektørene egne førtidspensjonsavtaler.

YTELSER TIL KONSERNLEDELSEN OG LEDENDE ANSATTE I DATTERSELSKAP 2014

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kroner	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Pensjons-premie og skatte-komp	Honorar 3)	Bonus	Pensjons-avtale	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Utlån	Antall EK-bevis 4)
Konsernsjef								
Jan-Frode Janson	3 803	160			1)	2)		9 523
Konserndirektør								
Rolf Eigil Bygdnes	2 017	1 122			1)	846	772	30 294
Konserndirektør								
Stig Arne Engen Overgang til annen stilling i konsernet fra 07.14	1 645	157			1)	359	4 259	8 194
Konserndirektør								
Geir Andreassen	1 787	911			1)	522	123	35 726
Konserndirektør								
Liv Bortne Ulriksen	1 857	139			1)	2)		36 200
Konserndirektør								
Elisabeth Utheim Konserndirektør til 07.14	916	0			1)	304	1 162	8 310
Konserndirektør								
Petter Høiseeth	1 863	139	135		1)	2)	3 735	1 154
Konserndirektør								
Per-Trygve Holmgren	1 646	695			1)		4 342	8 658
Konserndirektør								
Christian Overvaag	1 503	139			1)	2)		24 769
Konserndirektør								
Kåre A. Markussen Konserndirektør til 06.14	1 392	314			1)		3 605	826
Konserndirektør								
Lasse Hagerupsen Konserndirektør fra 06.14	1 306	139					1 787	
Konserndirektør								
Trude Glad	1 787	857			1)	2)	1 231	7 003
Konserndirektør								
Hanne J. Nordgaard	1 760	139			1)	2)	388	1 865
Adm. direktør SpareBank 1 Finans								
Hermod Bakkejord	1 609	381			1)	292	588	26 986
Adm. direktør EiendomsMegler 1								
Kristin Amundsen	1 268	90	20	249		2)	1 234	28 639
Adm. direktør SNN Forvaltning								
Stig-Arne Pettersen	791			400		2)	1 804	24 090
Daglig leder SNN Regnskapshuset								
Tom Robert Aasnes	1 113	86		7		2)		9 523

1) Pensjonsordning for inntekt over 12 G

2) Har avtale om innskuddspensjon

3) Styrehonorar fra datterselskap

4) Tallene viser antall egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.14. Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

Det er etablert førtidspensjonsavtaler for alle medlemmer i konsernledelsen. 70 % av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 62 år. Førtidspensjonsavtalene er å anse som driftspensjonsavtaler hvor det ikke er opparbeidet tradisjonelle pensjonsrettigheter. Banken har gjort regnskapsmessig avsetning av andel av fremtidige forpliktelsener for disse avtalene.

Konsernsjefen og ledende ansatte har alle en gjensidig oppsigelsestid på 3 måneder. Det foreligger ingen avtaler om etterlønn.

Utlån til ansatte 1)

943 808

1) Lånerenten er 80 % av den til enhver tid gjeldende beste boliglånsrente for våre ordinære kunder, innenfor et maksimalt lånebeløp på 3 mill kroner. Ingen sikkerhetsstillelser er gitt på vegne av ansatte. Vilårene på lånene avviker ikke fra generelle ansattevilkår.

Verdien på samlet rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør 7 mill kroner for 2014.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSER OG LÅN TIL- SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

YTELSER TIL HOVEDSTYRET 2013

Beløp i hele 1 000 kroner	Styrehonorar	Andre godtgjørelser	Utlån	Antall EK-bevis 1)
Kjell Olav Pettersen (leder)	364	48		52 632
Sonja Djønne	160	16	2 053	5 000
Roar Dons (sluttet mars 2013)	40			
Gunnar Kristiansen	160			36 076
Hans-Tore Bjerkaas (ny mars 2013)	120	18		4 761
Greger Mannsverk	160	37		14 464
Ann-Christine Nybacka	160	99		22 196
Pål Andreas Pedersen (nestleder)	193	78		
Vivi Ann Pedersen	160		446	13 123
Anita Persen	160	70		3 081
Sum	1 677	366	2 499	151 333

Nærstående til hovedstyremedlemmer

1 742

Utlån har vilkår og eventuelle sikkerhetsstillelser som for ordinære kunder, med unntak av de ansattes representanter som har ansattevilkår.

YTELSER TIL KONTROLLKOMITEEN 2013

Beløp i hele 1 000 kroner	Honorarer	Andre godtgjørelser	Utlån	Antall EK-bevis 1)
Rigmor Abel	88			
Kåre Brynjulfsen	88			2 596
Dag Norvang	88			
Tore Bråthen (leder)	144			
Sum	408			2 596

1) Tallene viser antall egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.13.

Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

Ytelser til representantskap

Det er i 2013 utbetalt samlet honorar på 977 200 kroner til 49 representanter. Det har vært avholdt 2 møter. Tilsvarende beløp for 2012 var 540 000 kroner til 46 representanter.

For de medlemmene som har inntekt over 12 G, har banken etablert en kollektiv livrente (topphatt) som ivaretar pensjonsforpliktelsene som faller utenfor pensjonskassens forpliktelser.

Pensjonsordning

SpareBank 1 Nord-Norge har i dag en ytelsespensjonsordning gjennom egen pensjonskasse som sammen med pensjon fra Folketrygden skal gi en pensjon på omlag 70 % av inntekten ved pensjonsalder.

For bankens virksomhet gjelder dette 14 personer i 2013. Bankens premie til topphattforsikring for disse utgjør i 2013 omlag 3,5 mill kroner. I tillegg har konserndirektørene egne førtidspensjonsavtaler.

YTELSER TIL KONSERNLEDELSEN OG LEDENDE ANSATTE I DATTERSLSKAP 2013

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kroner	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Pensjonspremie og skattekomp	Honorar 3)	Bonus	Pensjonsavtale	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Utlån	Antall EK-bevis 4)
Konersjef								
Jan Frode Janson	2 932	78			1)	2)	2 000	9 523
Konserndirektør								
Rolf Eigil Bygdnes	1 984	507	40		1)	820	1 108	30 294
Konserndirektør								
Stig Arne Engen	1 670	168			1)	296	4 090	8 202
Konserndirektør								
Geir Andreassen	1 649	249			1)	473	262	35 726
Konserndirektør								
Liv Bortne Ulriksen	1 935	94			1)	2)	1 481	55 700
Konserndirektør								
Elisabeth Utheim	1 583	215			1)	399	931	8 310
Konserndirektør								
Petter Høiseth	1 550	75			1)	2)	3 120	1 154
Regiondirektør								
Per-Trygve Holmgren	1 613	544			1)		2 444	8 658
Regiondirektør								
Christian Overvaag	1 331	75			1)	2)	148	34 769
Regiondirektør								
Kåre A. Markussen	1 604	649			1)		1 326	826
Regiondirektør								
Trude Glad	1 653	248			1)			7 003
Regiondirektør								
Hanne J. Nordgaard	1 675	88			1)	2)		4 245
Adm. direktør SpareBank 1 Finans								
Hermod Bakkejord	1 641	432			1)	280	722	
Adm. direktør EiendomsMegler 1								
Kristin Amundsen	1 298	83	20	160		2)	1 883	
Adm. direktør SNN Invest								
Kjell Ivar Helgesen	1 361	252			1)	874	2 896	
Adm. direktør SNN Forvaltning								
Stig-Arne Pettersen 01.07. - 31.12	392					2)	2 859	
Adm. direktør SNN Forvaltning								
Tom-Robin Solstad-Nøis 01.01. - 30.06	299			265				
Daglig leder SNN Regnskapshuset								
Tom Robert Aasnes	986	81				2)	1 500	

1) Pensjonsordning for inntekt over 12 G

2) Har avtale om innskuddspensjon

3) Styrehonorar fra datterselskap

4) Tallene viser antall egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.13. Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

Det er etablert førtidspensjonsavtaler for alle medlemmer i konsernledelsen. 70 % av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 62 år. Førtidspensjonsavtalene er å anse som driftspensjonsavtale hvor det ikke er opparbeidet tradisjonelle pensjonsrettigheter. Banken har gjort regnskapsmessig avsetning av andel av fremtidige forpliktelser for disse avtalene.

Konersjefen og ledende ansatte har alle gjensidig oppsigelsestid på 3 måneder. Det foreligger ingen avtaler om etterlønn.

Utlån til ansatte 1)

925 704

1) Lånerenten er 80 % av den til enhver tid gjeldende beste boliglansrente for våre ordinære kunder, innenfor et maksimalt lånebeløp på 3 mill kroner. Ingen sikkerhetsstillelser er gitt på vegne av ansatte. Vilårene på lånene avviker ikke fra generelle ansattevilkår.

Verdien på samlet rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør 8 mill kroner for 2013.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSE OG LÅN TIL- SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

EGENKAPITALBEVIS EID AV REPRESENTANTSKAPSMEDLEMMER I SPAREBANK 1 NORD-NORGE PER 31.12.14

	Antall
Trond Mohn	2 124 024
Odd Erik Hansen	271 902
Bente Evensen	92 060
Marie Fangel	77 862
Berit Berg	46 363
Sissel Ditlefsen	35 926
Einar Frafjord	21 766
Ann-Kirsten Larsen	18 509
Roar Dons	12 852
Ulf Mathisen	12 631
Tom Rømer Svendsen	12 058
Kjell Kolbeinsen	11 046
Åshild Strømmesen	10 795
Asbjørg Jensvoll Strøm	8 404
May Britt Nilsen	6 525
Øyvind Pallesen	5 606
Daniel Nyhagen	4 710
Tone Marie Myklevoll	3 678
Frode Helgerud	3 050
Hans Olav Gjøvik	1 984
Therese Isaksen	321

Tallene viser antall egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.14.

Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie, eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

EGENKAPITALBEVIS EID AV REPRESENTANTSKAPSMEDLEMMER I SPAREBANK 1 NORD-NORGE PER 31.12.13

	Antall
Kjell Kolbeinsen	1 422 652
Ole Ovesen	396 041
Odd Erik Hansen	226 513
Bente Evensen	92 060
Kjell Kræmer	79 499
Marie Fangel	77 862
Berit Berg	46 363
Sissel Ditlefsen	33 452
Einar Frafjord	21 766
Ann-Kirsten Larsen	18 509
Herman Mehren	14 276
Åshild Strømmesen	13 386
Ulf Mathisen	12 631
Tom Svendsen	12 058
Asbjørg Jensvoll Strøm	8 404
Daniel Nyhagen	7 310
May Britt Nilsen	6 525
Øyvind Pallesen	5 606
Tone Marie Myklevoll	3 678
Frode Helgerud	3 050
Hans Olav Gjøvik	1 984
Reidun Kristiansen	600
Therese Isaksen	321
Jan Hugo Sørensen	147

Tallene viser antall egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.13.

Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie, eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

NOTE 24 - DRIFTSKOSTNADER

MORBANK			KONSERN	
2013	2014	Beløp i mill kroner	2014	2013
481	538	Personalkostnader	704	638
497	501	Andre driftskostnader	624	571
978	1 039	Sum driftskostnader	1 328	1 209

SPESIFIKASJONER AV DRIFTSKOSTNADER

Personalkostnader

409	437	Lønn	587	552
26	35	Pensjonskostnader	41	32
46	66	Sosiale kostnader	76	54
481	538	Sum personalkostnader	704	638

Administrasjonskostnader

109	107	Utviklingskostnader	107	109
52	60	EDB kostnader	67	58
56	57	Markedsføring	75	69
29	29	Reise- og opplæringskostnader	32	32
9	8	Kommunikasjon	9	10
11	11	Porto	12	12
19	17	Konsulentbistand	22	24
12	12	Verditransport	12	12
6	7	Kontorhold	9	7
3	3	Inkasso	4	4
50	50	Avskrivinger	97	53
31	30	Driftskostnader faste eiendommer	33	32
1	1	Godtgjørelser til ekstern revisor 1)	2	2
109	109	Øvrige driftskostnader	143	147
497	501	Andre driftskostnader	624	571

1) Godtgjørelse til ekstern revisor (Beløp i hele 1 000 kroner)

807	1 119	Lovbestemt revisjon	2 127	1 934
	63	Andre attestasjonstjenester	63	239
4		Skatterådgivning		4
50	11	Andre ikke-revisjonstjenester	63	90
861	1 193	Sum godtgjørelse til ekstern revisor	2 253	2 267

NOTE 25 - PENSJONER

SpareBank 1 Nord-Norge har kollektive tjenestepensjonsordninger for sine ansatte. SpareBank 1 Nord-Norge er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har innskuddspensjonsordning og en lukket ytelsespensjonsordning. Innskuddspensjonsordningen er tegnet hos SpareBank 1 Forsikring. Ytelsespensjonsordningen administreres i egen pensjonskasse, SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse, som forvalter pensjonsmidlene innenfor de retningslinjer som gjelder for pensjonskasser.

Full pensjon i ytelsespensjonsordningen krever 30 års opptjening, og gir rett til alderspensjon på differansen mellom 70 % av lønn ved fratredelse og beregnet ytelse fra Folketrygden. Ved beregning av pensjon fra Folketrygden, er det lagt til grunn 1 G (Folketrygdens grunnbeløp) ved beregning av grunnpensjon. Ordningen omfatter ikke ektefellepensjon. Pensjonsalderen er 67 år. Ordningen er tilpasset Lov om foretakspensjon. Ny AFP-ordning i privat sektor ble vedtatt i februar 2010 og trådte i kraft fra 01.01.11. Avsatt forpliktelse knyttet til gammel AFP-ordning for ansatte født etter 1948, ble gjort opp og inntektsført i resultatregnskapet i 2010. Tilsvarende ble gjort på forpliktelsen knyttet til ansatte født i perioden fra og med 1944 til og med 1948, som ikke valgte å gå av etter reglene i den gamle AFP-ordningen. Ny AFP-ordning er klassifisert som en ytelsesbasert ordning. På grunn av mangelfull informasjon for måling og allokering av ny AFP, vil ordningen regnskapsføres som om den var en innskuddsbasert ordning. Dette innebærer at pensjonskostnaden føres årlig i takt med premieinnbetalinger til Fellesordningen for LO/NHO. Det er ikke satt av en løpende pensjonsforpliktelse i konsernets balanse.

I tillegg til pensjonsforpliktelsen som forvaltes av pensjonskassen, har banken egen pensjonsforsikring for ansatte hvor ordinær lønn overstiger 12 G. Dette er en kollektiv livrenteforsikring tegnet i forsikringsselskapet Storebrand. Konsernet har også egen ytelsesbasert førtidspensjonsavtale for enkelte ledende ansatte.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene, og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsens størrelse. Både verdien av pensjonskassens forpliktelser, pensjonsforsikring i annet forsikrings-selskap og de usikrede forpliktelsene er medtatt i beregningene nedenfor.

Fra 01.01.13 er IAS 19 "Ytelser til ansatte" endret i forhold til basis for beregning av pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader.

Konsernet har tidligere benyttet korridormetoden for regnskapsføring av uamortiserte estimatavvik. Korridormetoden er ikke lenger tillatt, og alle estimatavvik skal føres i oppstilling over andre inntekter og kostnader under utvidede resultatposter, såkalt OCI (Other Comprehensive Income). Etter IAS 19, beregnes periodens netto rentekostnad ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelse. Netto rentekostnad består av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene, begge beregnet med diskonteringsrenten. Endringer i netto pensjonsforpliktelse som følge av premiebetalinger og utbetaling av pensjon, hensyntas. Forskjellen mellom faktisk avkastning på pensjonsmidlene og den resultatførte, regnskapsføres fortløpende mot OCI.

Per 31.12.14 er aktuarberegningene foretatt etter endret dødelighetstariff K2013BE (beste estimat).

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill. kroner	31.12.14	31.12.13
Netto pensjonsforpliktelse i balansen				
655	810	Nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	829	671
787	861	Estimert verdi av pensjonsmidler	880	808
-132	-51	Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	-51	-137
0	0	Ikke-innregnede estimatavvik (eventuelle actuarielle gevinster og tap)	0	0
1	1	Arbeidsgiveravgift	1	1
-131	-50	Netto pensjonsforpliktelse/ -midler i balansen	-50	-136
Faktabaserte justeringer av ytelsesbaserte forpliktelser i %				
5 %	6 %	Avvik mellom forventet og virkelig avkastning av pensjonsmidler i %	6 %	5 %

NOTE 25 - PENSJONER

MORBANK		KONSERN	
2013	2014	2014	2013
Periodens pensjonskostnad			
14	13	14	14
24	25	26	25
-28	-29	-30	-29
10	9	10	10
1	1	1	2
11	10	11	12
10	11	11	11
5	14	15	7
26	35	37	30
8,8 %	8,2 %	8,2 %	8,8 %

31.12.13	31.12.14	31.12.14	31.12.13
Bevegelse i netto balanseført pensjonsforpliktelse fra ytelsesbasert ordning			
-89	-132	-136	-89
	-22	-22	
-20	115	119	-23
11	10	11	12
-6	-2	-2	-6
-28	-19	-20	-30
-132	-50	-50	-136
50	44	44	50
13	12	12	13
-69	6	6	-73

Forutsetninger			
4,00 %	2,30 %	2,30 %	4,00 %
4,00 %	2,30 %	2,30 %	4,00 %
2,00 %	2,50 %	2,50 %	2,00 %
3,50 %	2,50 %	2,50 %	3,50 %
0,60 %	0,00 %	0,00 %	0,60 %
6,00 %	14,10 %	14,10 %	6,00 %
6,00 %	14,10 %	14,10 %	6,00 %
0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
60,00 %	60,00 %	60,00 %	60,00 %
K2013BE	K2013BE	K2013BE	K2013BE
IR2003	IR2003	IR2003	IR2003
866	847	864	883

Antall ansatte som er omfattet av ordningen

31.12.13	31.12.14	SAMMENSETNING AV PENSJONSMIDLER	31.12.14	31.12.13
Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier				
<i>Investeringskategori</i>				
65 %	63 %	Obligasjoner	63 %	65 %
32 %	34 %	Aksjer	34 %	32 %
2 %	2 %	Eiendom	2 %	2 %
1 %	1 %	Annet	1 %	1 %
100 %	100 %	Sum	100 %	100 %

Sensitivitet

Estimatene er basert på fakta og omstendigheter per 31.12.14 forutsatt at alle andre parametre er konstante. Faktiske resultater kan avvike fra disse estimater.

	Diskonterings- rente		Lønns- regulering		Årlig (G) regulering		Pensjons- regulering		Forventet gjenstående levetid	
KONSERN	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 år	-1 år
Endringer i pensjon										
- Forandring ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	-107	134	36	-30	-13	16	103	N/A	31	-33
- Estimert forandring netto pensjonskostnader	-5	9	3	-2	-1	1	7	N/A	1	-1
MORBANK										
Endringer i pensjon										
- Forandring ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	-105	131	34	-29	-13	16	101	N/A	30	-32
- Estimert forandring netto pensjonskostnader	-5	9	2	-2	-1	1	6	N/A	1	-1

NOTE 26 - SKATT

MORBANK			KONSERN	
2013	2014	Beløp i mill kroner	2014	2013
Sammensetning av resultatført skatt				
174	151	Resultatført periodeskatt	176	204
15	20	Resultatført utsatt skatt	33	13
		Skatt virksomhet holdt for salg	10	
3	4	For mye/lite avsatt skatt tidligere år/korrekksjoner	4	-3
192	175	Skatt	223	214
11	12	Formueskatt (ført som andre driftskostnader)	12	11
		Skatt virksomhet holdt for salg	-10	
203	187	Resultatført skatt	225	225
185	163	Balansført betalbar skatt	188	215
Endring i netto utsatt skatt/-skattefordel				
15	20	Resultatført utsatt skatt	33	13
		Utsatt skatt konsolidert ny datter - IB-effekt	9	
-1	-22	Estimatendringer pensjonsmidler/andre endringer ført direkte mot egenkapital	-17	-1
14	-2	Sum endring i netto utsatt skatt/-skattefordel	25	12
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
Midlertidige forskjeller og balansført utsatt skatt/skattefordel				
-16	-16	- Anleggsmidler	277	179
		- Omløpsmidler		
132	50	- Pensjonsforpliktelse	50	136
575	651	- Andre midlertidige forskjeller	623	551
		Fremførbart underskudd	-12	-20
691	685	Sum midlertidige forskjeller	938	846
-187	-185	Balansført utsatt skatt/skattefordel - 27%	-253	-228
2013	2014		2014	2013
Endring i midlertidige forskjeller				
-1	0	- Anleggsmidler	98	47
		- Omløpsmidler	0	1
34	-82	- Pensjonsforpliktelse	-86	43
41	76	- Andre midlertidige forskjeller	72	43
		Fremførbart underskudd	8	-8
74	-6	Sum endring midlertidige forskjeller	92	126
21	-2	Endring i utsatt skatt/skattefordel - 27%	25	34
	22	Endringer ført direkte mot egenkapital	8	-13
-6		Effekt av overgang fra 28% til 27% utsatt skatt		-8
15	20	Korrigert resultatført endring i utsatt skatt/skattefordel - 27%	33	13
Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt				
309	248	27 % av resultat før skatt	363	334
-110	-77	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	-154	-107
11	12	Formueskatt	12	11
-1	4	For mye/lite avsatt tidligere år	4	-5
-6		Effekt av overgang fra 28% til 27% utsatt skatt		-8
203	187	Resultatført periodeskatt	225	225
18,2 %	20,1 %	Effektiv skattesats (skattekostnad i prosent av resultat før skatt)	17,1 %	18,9 %

NOTE 27 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

I tabellen under fremkommer finansielle eiendeler og forpliktelser som er klassifisert som holdt for omsetning eller bestemt ved første gangs innregning verdsatt til virkelig verdi over resultatregnskapet. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes til, eller en forpliktelse kan innfris ved en transaksjon mellom uavhengige parter. Verdien fastsettes etter ulike metoder innenfor tre nivåer.

Nivå 1: Finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser. I kategorien inngår børsnoterte aksjer eller fondsandeler, statsobligasjoner og sertifikater som omsettes i aktive markeder. Pris på balansedagen er benyttet. Markedet anses aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksternt observerbare priser, kurser eller renter, og disse prisene er faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

Nivå 2: Finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene. Kategorien inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser. I kategorien inngår også obligasjoner og interbankderivater som renteswapper, valutaswapper og terminkontrakter med observerbare prisnoteringer på Reuters eller Bloomberg, basisswapper mellom valutaslagene NOK, EUR, USD og GBP og rente- og valutaderivater mot kunder med uvesentlig kredittmargin.

Verdien er basert på nylige observerbare markedsdata, i form av en transaksjon i instrumentet mellom informerte, villige og uavhengige parter. Alternativt at instrumentet er handlet i et aktivt marked som er substansielt likt det aktuelle instrument.

Nivå 3: Finansielle instrumenter som verdsettes på annen måte enn basert på observerbare markedsdata, og hvor kredittmarginer utgjør en vesentlig del av justeringen til markedsverdi. Instrumenter i denne kategori verdsettes etter metoder som er basert på estimerte kontantstrømmer, vurdering av eiendeler og gjeld i selskaper, modeller hvor vesentlige parametere ikke er basert på observerbare markedsdata eller eventuelle bransjestandarder.

Ved bruk av verdsettelsesteknikker justeres verdien for kreditt- og likviditetsrisiko. Prisen for risiko for tilsvarende instrumenter legges til grunn for vurderingen. Fra og med 2013 har banken benyttet modell i samsvar med IFRS 13 om måling av virkelig verdi, hvor en "exit-pris"-vurdering legges til grunn. I verdsettelsesmodellen tas det hensyn til kredittpåslag og endringer i kredittisiko. Dette kredittpåslaget er redusert fra og med april 2014 med 1,2 rentepunkter. Totaleffekt av denne justeringen er ikke vesentlig og utgjør om lag 2 mill kroner.

MORBANK

Beløp i mill kroner	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
Eiendeler 31.12.14	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Konter og fordringer på sentralbanker	208	423		631
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi			6 304	6 304
Aksjer til virkelig verdi	93		140	233
Obligasjoner til virkelig verdi	3 556	6 027		9 583
Finansielle derivater til virkelig verdi		2 121		2 121
Sum eiendeler	3 857	8 571	6 444	18 872
Forpliktelser 31.12.14				
Finansielle derivater		1 493		1 493
Sum forpliktelser		1 493		1 493
Eiendeler 31.12.13				
Konter og fordringer på sentralbanker	224	388		612
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi			7 540	7 540
Aksjer til virkelig verdi	84		472	556
Obligasjoner til virkelig verdi	2 503	6 289		8 792
Finansielle derivater til virkelig verdi		1 303		1 308
Sum eiendeler	2 811	7 980	8 012	18 808
Forpliktelser 31.12.13				
Finansielle derivater		722		722
Sum forpliktelser		722		722

NOTE 27 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

KONSERN

Beløp i mill kroner	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked		Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	Totalt
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		
Eiendeler 31.12.14					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	208	477			685
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi				6 304	6 304
Aksjer til virkelig verdi	93			373	466
Obligasjoner til virkelig verdi	3 556	6 027			9 583
Finansielle derivater til virkelig verdi		2 121			2 121
Sum eiendeler	3 857	8 625		6 677	19 159

Forpliktelser 31.12.14

Finansielle derivater		1 493			1 493
Sum forpliktelser		1 493			1 493

Eiendeler 31.12.13

Kontanter og fordringer på sentralbanker	224	431			655
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi				7 540	7 540
Aksjer til virkelig verdi	84			528	612
Obligasjoner til virkelig verdi	2 503	6 289			8 792
Finansielle derivater til virkelig verdi		1 303			1 303
Sum eiendeler	2 811	8 023		8 068	18 902

Forpliktelser 31.12.13

Finansielle derivater		722			722
Sum forpliktelser		722			722

ÅRETS VERDIENDRINGER PÅ INSTRUMENTER I NIVÅ 3

Beløp i mill kroner	Finansiell eiendel				Finansiell forpliktelse
	Utlån	Aksjer	Obligasjoner	Fin.derivater	Fin.derivater
Balanseført verdi 01.01.	7 540	528	0	0	0
Netto gevinst (-)/tap (+) gjennom året	-97	79			
Tilgang/kjøp i året	561	7			
Avgang/salg	-1 700	-241			
Balanseført verdi 31.12.	6 304	373	0	0	0

NOTE 28 - VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Finansielle instrumenter til amortisert kost

Som det fremgår i note 2, har banken og konsernet finansielle instrumenter i balansen som vurderes til amortisert kost. Amortisert kost innebærer verdifastsettelse etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, justert for eventuelt verditap. Beregningene er gjort med utgangspunkt i de enkelte instrumentenes egenskaper og verdier på balansetidspunktet. Amortisert kost vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurderinger av de samme finansielle instrumentene. Dette kan bl.a. skyldes ulik oppfatning av markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav.

Tabellen nedenfor viser en oversikt over estimert virkelig verdi på poster som i regnskapet er bokført til amortisert kost. Verdiene er beregnet ut fra priser i aktive markeder der dette er tilgjengelig, interne metoder som beregner dette teoretisk, eller sammenligninger av priser på instrumenter i porteføljen, i forhold til siste tilgjengelige transaksjon.

MORBANK					KONSERN					
2013		2014		Beløp i mill kroner		2014		2013		
Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Nivå	Eiendeler	Nivå	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi
4 470	4 470	7 280	7 280	3	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3	3 720	3 720	1 392	1 392
45 662	45 702	50 565	50 603	3	Utlån til og fordringer på kunder	3	54 576	54 538	49 329	49 178
2 303	2 306	28	26	2,3	Obligasjoner, lån og fordringer	2,3	26	28	2 306	2 303
112	113	108	111	2,3	Obligasjoner holde til forfall	2,3	111	108	113	112
52 547	52 591	57 981	58 020		Sum eiendeler balanseført til amortisert kost		58 433	58 394	53 140	52 985
Forpliktelseser										
4 292	4 292	2 764	2 764	3	Gjeld til kredittinstitusjoner	3	2 758	2 758	4 284	4 284
44 889	44 889	45 734	45 734	3	Innskudd fra kunder	3	45 761	45 761	44 940	44 940
16 336	16 740	21 114	21 855	2	Verdipapirgjeld	2	21 857	21 116	16 740	16 336
1 450	1 450	1 350	1 391	2	Ansvarlig lånekapital	2	1 391	1 350	1 450	1 450
65 517	65 921	69 612	70 353		Sum forpliktelseser balanseført til amortisert kost		70 376	69 635	65 964	65 560
<i>Forpliktelseser og garantiansvar utenfor balansen</i>										
2 121		2 290			Garantiansvar			2 290		2 121
6 218		5 581			Pantstillelser			5 581		6 218
<i>Forpliktelseser i balansen</i>										
4 065		5 728			Balanseført verdi av obligasjoner som ligger i Norges Bank depot			5 728		4 065
2 153					Balanseført verdi på obligasjoner pantsatt i bytteordningen					2 153

Som det fremgår i note 28, fastsettes virkelig verdi etter ulike metoder innenfor tre nivåer. Dersom virkelig verdi hadde vært benyttet som verdsettelsesprinsipp på finansielle eiendeler og forpliktelseser til amortisert kost, ville følgende nivåer vært benyttet:

Nivå 2: Finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsesene. Kategorien inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelseser. I kategorien inngår også obligasjoner med prisnoteringer på Reuters, Bloomberg, eller norske ligningskurser per 31.12.14.

Nivå 3: Finansielle instrumenter som verdsettes på annen måte enn basert på observerbare markedsdata, og hvor kredittmarginer utgjør en vesentlig del av justeringen til markedsverdi. Instrumenter i denne kategori verdsettes etter metoder som er basert på estimerte kontantstrømmer, vurdering av eiendeler og gjeld i selskaper, modeller hvor vesentlige parametere ikke er basert på observerbare markedsdata eller eventuelle bransjestandarder. I 2014 har banken benyttet modell i samsvar med IFRS 13 om måling av virkelig verdi, hvor en "exit-pris" vurdering legges til grunn. I verdsettelsesmodellen tas det hensyn til kredittpåslag og endringer i kredittisiko.

NOTE 29 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Som det fremgår i note 2, er verdipapirene sertifikater og obligasjoner klassifisert som enten holdt for omsetning (handelsportefølje og unoterte), lån og fordringer eller holde til forfall. Handelsporteføljen er verdsatt til børskurs på balansedagen.

Øvrige papirer til virkelig verdi er verdsatt etter verdsettelsesmetoder basert på observerbare markedsdata. Papirer i kategoriene lån og fordringer og holde til forfall, er verdsatt til amortisert kost.

SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDRE RENTEBÆRENDE PAPIRER FORDELT PÅ UTSTEDERSEKTOR

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
		Stat og statsgaranterte		
2 749	1 814	- pålydende	1 814	2 749
2 747	1 919	- virkelig verdi	1 919	2 747
2 747	1 919	- balanseført beløp	1 919	2 747
		Annen offentlig utsteder		
560	1 089	- pålydende	1 089	560
571	1 102	- virkelig verdi	1 102	571
571	1 102	- balanseført beløp	1 102	571
		Finansielle foretak		
5 158	6 193	- pålydende	6 193	5 158
5 220	6 281	- virkelig verdi	6 281	5 220
5 220	6 281	- balanseført beløp	6 281	5 220
		Ikke-finansielle foretak		
252	282	- pålydende	282	252
254	281	- virkelig verdi	281	254
254	281	- balanseført beløp	281	254
8 792	9 583	Sum sertifikater og obligasjoner holdt for omsetning	9 583	8 792
		Finansielle foretak		
2 234		- pålydende		2 234
2 238		- virkelig verdi		2 238
2 232		- balanseført beløp		2 232
		Ikke-finansielle foretak		
84	29	- pålydende	29	84
68	26	- virkelig verdi	26	68
71	28	- balanseført beløp	28	71
2 303	28	Sum sertifikater og obligasjoner klassifisert som lån og fordringer	28	2 303
		Finansielle foretak		
115	111	- pålydende	111	115
113	111	- virkelig verdi	111	113
112	109	- balanseført beløp	109	112
112	109	Sum sertifikater og obligasjoner klassifisert som holdt til forfall	109	112
11 207	9 720	Sum sertifikater og obligasjoner	9 720	11 207

Omklassifiserte obligasjoner

Som følge av de ekstraordinære markedsforholdene ble deler av bankens omløpsportefølje illikvid i 2008. Etter endringer i de internasjonale regnskapsstandardene i oktober 2008 valgte konsernet å omklassifisere deler av obligasjonsporteføljen per 01.07.08 fra kategorien Virkelig verdi med føring av verdiendringer over resultatregnskapet til kategoriene Holde til forfall og Lån og fordringer, da papirene ikke lenger ble forventet solgt før forfall.

I kategorien Holde til forfall er noterte papirer lagt, de unoterte som Lån og fordringer. I kategoriene Holde til forfall og Lån og fordringer verdsettes papirene til amortisert kost. De tidligere foretatte nedskrivninger vil etter omklassifiseringen bli reversert over porteføljens gjenværende løpetid, som per 31.12.14 i snitt er 1,97 år, og inntektsføres i tillegg til løpende kupongrenter

under netto renteinntekter. I perioden 01.01.14 til 31.12.14 ble det inntektsført 0,9 mill kroner. Totalt er det tidligere inntektsført 77,7 mill kroner i perioden 01.07.08-31.12.13. Dersom omklassifiseringen ikke hadde vært foretatt ville konsernet ha kostnadsført 212 mill kroner siste halvår 2008 som urealisert tap på grunn av økte kredittspreader. Per 31.12.14 ville beløpet vært et urealisert gevinst på 5,2 mill kroner. Det har vært gjennomført nedskrivning på grunn av varige verdifall i denne porteføljen per 31.12.13 med 88 mill kroner. Ingen ytterligere nedskrivninger i 2014, men det er i 2014 inntektsført 5,8 mill kroner i urealisert agio knyttet til denne porteføljen.

Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
<i>Holde til forfall</i>		
Bokført verdi	109	111
Nominell verdi (pålydende)	111	115
Teoretisk markedsverdi	111	113
<i>Lån og fordringer</i>		
Bokført verdi	28	75
Nominell verdi (pålydende)	29	90
Teoretisk markedsverdi	26	74
Sum bokført verdi	137	186

NOTE 30 - AKSJER OG ANDELER

Som det fremgår i note 2, har SpareBank 1 Nord-Norge aksjeporteføljer innen kategoriene holdt for omsetning (handelsportefølje), bestemt verdsatt til virkelig verdi og tilgjengelig for salg. Handelsporteføljen er verdsatt til børskurs på balansedagen.

Øvrige aksjer til virkelig verdi er verdsatt etter verdsettelsesmetoder basert på observerbare markedsdata, estimerte kontantstrømmer eller vurdering av eiendeler og gjeld. Der virkelig verdi ikke kan måles på en pålitelig nok måte, er kostpris benyttet. Aksjer i kategorien tilgjengelig for salg er kjøpt med intensjon om å beholde dem som en langsiktig plassering, og er verdsatt til kostpris.

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
84	93	Aksjer i handelsportefølje til virkelig verdi	93	84
465	140	Aksjer bestemt verdsatt til virkelig verdi	373	621
7	7	Aksjer tilgjengelig for salg	7	7
556	240	Sum aksjer og andeler	473	712

AKSJER HOLDT FOR OMSETNING

Spesifikasjon per 31.12.14

Selskapets navn Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris - eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Egenkapitalbevis					
Klepp Sparebank (KLEG)	2 300	0,214 %	267	221	221
Helgeland Sparebank (HELG)	2 200	0,012 %	105	121	121
Sparebanken Ringerike Hadeland (RING)	5 394	0,039 %	680	836	836
Sparebanken Øst (SPOG)	2 482	0,012 %	94	126	126
Sparebank 1 SMN (MING)	75 096	0,058 %	3 678	4 393	4 393
Sandnes Sparebank (SADG)	6 865	0,097 %	580	714	714
Sparebank 1 Nøtterøy-Tønsberg (NTSG)	5 580	0,519 %	627	539	539
Sparebanken Møre (MORG)	7 568	0,077 %	1 335	1 634	1 634
Sparebanken Vest (SVEG)	17 993	0,057 %	841	909	909
Sum egenkapitalbevis			8 207	9 493	9 493

Spesifikasjon per 31.12.14

Selskapets navn Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris -eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Aksjer					
ABG Sundal Collier	50 000	0,011 %	240	242	242
Statoil ASA	30 316	0,001 %	4 329	3 977	3 977
Storebrand ASA	17 500	0,004 %	622	511	511
Yara International	8 000	0,003 %	2 273	2 670	2 670
Telenor ASA	25 000	0,002 %	3 123	3 787	3 787
Tomra Systems ASA	12 500	0,008 %	640	719	719
DNB ASA	19 269	0,001 %	1 988	2 133	2 133
Gjensidige Forsikring	4 648	0,001 %	518	567	567
Norwegian Air Shuttle	3 338	0,009 %	716	922	922
Royal Caribbean Cruises	3 150	0,001 %	705	1 946	1 946
Subsea 7 S.A.	3 500	0,001 %	459	268	268
Orkla ASA A-Aksjer	19 905	0,002 %	992	1 018	1 018
Marine Harvest ASA	16 811	0,004 %	1 229	1 730	1 730
Norsk Hydro ASA	72 015	0,003 %	2 016	3 066	3 066
Petroleum Geo-Service	6 801	0,003 %	299	288	288
Det Norske Oljeselskap	11 637	0,006 %	781	464	464
Visa Inc. A-Aksjer (USD)	5 035	0,001 %	2 156	9 908	9 908
Visa Inc. C-Aksjer (USD)	11 749	0,002 %	5 031	23 122	23 122
EAM Solar ASA	3 750	0,074 %	300	236	236
Hemfosa Fastigheter Pref. (SEK)	1 230	0,025 %	376	395	395
Investor B (SEK)	5 000	0,001 %	1 334	1 366	1 366
Lerøy Seafood Group	2 000	0,004 %	492	546	546
Salmar ASA	5 000	0,004 %	309	638	638
Sum aksjer			30 928	60 519	60 519
Fond					
DNB OBX	55 140	0,245 %	2 011	2 798	2 798
DBX MSCI WORLD ETF (EUR)	28 800	0,040 %	6 602	9 661	9 661
MSCI Emerging Markets Index (EUR)	7 100	0,009 %	1 501	1 990	1 990
MSCI Europe Index UCITS ETF (EUR)	19 700	0,040 %	5 867	8 264	8 264
Sum fond			15 981	22 713	22 713
Sum aksjer holdt for omsetning			55 116	92 725	92 725
AKSJER BESTEMT VERDSATT TIL VIRKELIG VERDI					
Bank 1 Oslo Akershus	218 841	4,8 %	78 005	136 854	136 854
BankAxept AS	3 401	3,4 %	1 700	1 700	1 700
Nordito Property AS	441 658	4,4 %	1 305	1 722	1 722
Bank Tavrishesky (RUB) 1)	104 821 999	9,3 %	122 284	0	0
Sum aksjer bestemt verdsatt til virkelig verdi			203 294	140 276	140 276

1) Bokført verdi av Bank Tavrishesky er anskaffelseskost, justert for valutakursendring.

NOTE 30 - AKSJER OG ANDELER

AKSJER TILGJENGELIG FOR SALG

Spesifikasjon per 31.12.14

Selskapets navn Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris -eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
SparebankmaterieLL AS	2 312	7,3 %	225	225	225
TIL Holding AS	1 346 293	26,2 %	13 450	3 002	3 002
S.W.I.F.T (EUR)	11		79	89	89
Trygg Parkering	120		4 200	4 200	4 200
Sum aksjer tilgjengelig for salg			17 954	7 516	7 516
Sum aksjer og andeler morbank			276 364	240 517	240 517

Aksjeposter eid av SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS per 31.12.14

Aksjene og andelene er, med ett unntak, klassifisert som aksjer bestemt bokført til virkelig verdi med verdiendring over resultat.

Investering i Bodø-Gruppen AS er vurdert som tilgjengelig for salg etter IFRS 5, det vil si vurdert til laveste verdi av kostpris og virkelig verdi.

Verdiendringen føres over resultatregnskapet på egen linje "Resultat fra virksomhet holdt for salg".

AKSJER BESTEMT VERDSATT TIL VIRKELIG VERDI

Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris	Markedsverdi	Bokført verdi
Andel i Nord II IS		69,7 %	144 316	146 980	146 980
Andel i Nord I IS		60,9 %	107 013	58 909	58 909
Nordisk Areal Invest AS	238 247	4,0 %	16 082	12 151	12 151
Viking Venture III LP	32 475	0,9 %	3 107	3 745	3 745
NorInnova Technology Transfer AS	613	3,7 %	2 900	2 756	2 756
Nord I AS	618 300	61,8 %	1 855	1 994	1 994
Meløy Næringsutvikling AS	337	12,5 %	1 452	337	337
Helse Investering AS	600	40,0 %	604	720	720
Div investeringer (under kr 110 000)			823	816	816
Saltenposten	50	2,5 %	565	565	565
Sentrums Næringshage AS	387	6,3 %	517	517	517
Kapnord Fond AS	4 145	6,8 %	4 654	415	415
Tromsprodukt AS	10	1,9 %	392	392	392
MariNor AS	60	13,2 %	343	343	343
Nord Kapitalforvaltning AS	1 000 000	30,0 %	68	139	139
Bodø Industrier AS	12	0,4 %	108	108	108
Målselindustri Bygg AS	10	8,6 %	104	104	104
Bodø reg.Utviklingselskap AS	1 000	5,6 %	100	100	100
Norinnova Invest AS (A-aksjer)	3 288	8,3 %	3 669	0	0
Norinnova Invest AS (B-aksjer)	332	6,6 %	332	0	0
Ibidium Norden AS	115 865	10,5 %	2 449	0	0
Såkorinvest Nord AS	16 250	17,5 %	3 000	0	0
Nord Norge Eiendom IV AS	1 685	100,0 %	20 037	0	0
Breivoll Inspection Technologies AS	1 150	2,6 %	1 549	0	0
Bodø-Gruppen Invest AS	1 210	33,3 %	1 222	0	0
Bodø-Gruppen AS	25 000	100,0 %	27 895	0	0
Sum aksjer SNN Portefølje AS			345 156	231 091	231 091
Aksjer eid av SNN Regnskapshuset; div aksjer (under kr 100 000)			126	1 207	1 207
Sum aksjer og andeler konsern			621 646	472 815	472 815

NOTE 30 - AKSJER OG ANDELER

Nord-Norge Eiendom IV AS er konsolidert inn i SpareBank 1 Nord-Norge sitt konsernregnskap, og er derfor ikke konsolidert inn i SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS sitt regnskap.

Selskapet har eierandel på 60,9 % i Nord I AS og Nord I IS, og 69,7 % i Nord II AS. Underliggende avtaleverk mellom aksjonærene begrenser stemme- og innflytelsesrett til 50 %. Investeringene er derfor ikke å anse som datterselskap.

Nord I og Nord II forvaltes som og kategoriseres som en risiko-kapitalorganisasjon etter IAS 28. Selskapet er derfor unntatt fra å benytte egenkapitalmetoden for investeringer/eierskap på mellom 20 % og 50 %. I andre typer selskaper ville slike investeringer vært vurdert som et tilknyttet selskap, med plikt til å konsolidere inn sin andel i regnskapet.

NOTE 31 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP, TILKNYTTETE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

MORBANK

EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP

Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
Eierinteresser i kredittinstitusjoner	366	457
Eierinteresser i andre konsernselskap	192	96
Sum eierinteresser i konsernselskap	558	553

AKSJER OG ANDELER I DATTERSELSKAP SOM ER INKLUDERT I KONSERNREGNSKAPET OG SOM BOKFØRES TIL KOSTPRIS I MORSELSKAPET

Selskap	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Kostpris	Eierandel og stemmeberettiget kapital	Balanseført verdi
Beløp i 1 000 kroner					
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS, Tromsø	307 000	61 400	366 000	100 %	366 000
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS, Tromsø	18 227	18 227	67 227	100 %	81 380
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS, Tromsø	21 100	21 100	28 000	100 %	29 636
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA, Tromsø	2 000	200 000	6 548	100 %	6 548
North-West 1 Alliance Bank, Russland	96 033	3 450 000	90 786	75 %	0
Fredrik Langesg 20 AS, Tromsø	151	42	30 392	100 %	30 392
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS, Tromsø	150	1 500	43 610	100 %	43 610
Sum investering i konsernselskaper i morbank					557 566

Ingen av datterselskapene er børsnoterte.

AKSJER EID AV DATTER- OG DATTERDATTERSELSKAPER

Selskap	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Kostpris	Eierandel og stemmeberettiget kapital
Beløp i 1 000 kroner				
EiendomsMegler 1 Lofoten AS, Svolvær	374	3 735	3 869	60 %
Nord-Norge Eiendom IV AS, Tromsø	1 685	1 685	20 037	100 %
Alsgården AS, Bodø	513	513	77 826	100 %

NOTE 31 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP, TILKNYTTETE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

EIERINTERESSER I FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER OG TILKNYTTETE SELSKAP

Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
Eierinteresser i kredittinstitusjoner	2 512	1 614
Eierinteresser i andre selskap	1 675	822
Sum eierinteresser (i felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap)	4 187	2 407

AKSJER OG ANDELER I FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER OG TILKNYTTETE SELSKAP, SOM BOKFØRES TIL KOSTPRIS I BANKREGNSKAPET

Selskap	Klassifisering	Eierandel og andel stemmeberettiget kapital
SpareBank 1 Gruppen AS	Felleskontrollert virksomhet	19,50 %
SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	Felleskontrollert virksomhet	17,74 %
SpareBank 1 Markets AS	Tilknyttet selskap	27,03 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	Tilknyttet selskap	14,71 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	Tilknyttet selskap	20,83 %
BN Bank ASA	Tilknyttet selskap	23,50 %
SpareBank 1 Kredittkort AS	Tilknyttet selskap	19,83 %

Mellomværende mellom banken og selskapene: Se note 41.

KONSERN

EIERINTERESSER I FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER OG TILKNYTTETE SELSKAP

2014	Total eierandel	SpareBank 1 Gruppen AS	SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	BN Bank ASA	SpareBank 1 Boligkreditt AS	SpareBank 1 Næringskreditt AS	Øvrige
Beløp i mill kroner		19,5%	17,74 %	23,5 %	14,71 %	20,83 %	
Per 01.01.	3 564	1 170	18	846	1 093	363	74
Tilgang/avgang	318				169	24	125
Resultatandel IFRS	506	360	53	66	31	24	-28
Resultatandel ført som administrasjonskostnader	-53		-53				
Posteringer rett mot egenkapitalen	-8	-8					
Utbetalt utbytte	-140	-34		-56	-42	-8	
Per 31.12.	4 187	1 488	18	856	1 251	403	171

I kolonnen "Øvrige" inngår SpareBank 1 Kredittkort AS og SpareBank 1 Markets AS.

2013	Total eierandel	SpareBank 1 Gruppen AS	Bank 1 Oslo Akershus AS (solgt)	SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	BN Bank ASA	SpareBank 1 Boligkreditt AS	SpareBank 1 Næringskreditt AS	Øvrige
Beløp i mill kroner		19,5%		17,74 %	23,5 %	13,15 %	20,92 %	
Per 01.01.	3 514	1 111	305	18	779	1 051	211	39
Tilgang/avgang	-53	-17	-305		44	32	150	43
Resultatandel IFRS	349	210		46	67	29	5	-8
Resultatandel ført som administrasjonskostnader	-46			-46				
Posteringer rett mot egenkapitalen								
Utbetalt utbytte	-200	-134			-44	-19	-3	
Per 31.12.	3 564	1 170		18	846	1 093	363	74

I kolonnen "Øvrige" inngår SpareBank 1 Verdipapirservice AS, SpareBank 1 Kundesenter AS, SpareBank 1 Kredittkort AS og SpareBank 1 Markets AS.

KONSERNETS EIERANDELER I TILKNYTTETE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Navn	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Resultat	Eierandel
2014					
SpareBank 1 Gruppen AS	10 805	9 363	2 461	360	19,50 %
SpareBank 1 Markets AS	150	102	29	-30	27,03 %
SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	108	88	120	3	17,74 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	40 834	32 232	47	31	14,71 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	3 783	33 780	36	24	20,83 %
BN Bank ASA	8 410	7 554	152	66	23,50 %
SpareBank 1 Kredittkort AS	946	792	104	2	19,83 %
Totalt	65 036	83 912	2 950	456	

2013

SpareBank 1 Gruppen AS	9 891	8 758	2 489	210	19,50 %
SpareBank 1 Markets AS *	161	118	11	-3	23,89 %
SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	99	82	122	-2	17,74 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	27 111	26 022	44	28	13,15 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	3 298	2 935	11	6	20,92 %
BN Bank ASA	8 814	7 967	163	59	23,50 %
SpareBank 1 Verdipapirservice AS	22	9	1	-2	24,90 %
SpareBank 1 Kundesenter AS	0	0	4	0	14,91 %
SpareBank 1 Kredittkort AS	41	4	0	-5	19,83 %
Totalt	49 438	45 896	2 845	292	

* Kun tatt med andel inntekter og resultat fra oppkjøpstidspunkt, 30.09.13.

VIRKSOMHET HOLDT FOR SALG

SNN Portefølje AS eier 100 % av aksjene i Bodø-Gruppen AS som følge av misligholdt engasjement. Investeringen er vurdert til virkelig verdi etter IFRS 5, og presentert som tilgjengelig for salg i konsernregnskapet fra og med 01.01.14. Verdiendringer i løpet av året er presentert på egen linje i resultatregnskapet, og skatteeffekt er hensyntatt. Tallene nedenfor inneholder regnskapstall for selskapet, 100 % eierandel.

2014 Beløp i mill kroner	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Resultat	Anntall aksjer	Eierandel
Bodø-Gruppen AS	142	199	4	-27	60 000	100 %

NOTE 32 - EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

MORBANK			KONSERN			
Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	Beløp i mill kroner	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt
2014						
314	627	941	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01.14	416	906	1 322
3	32	35	Tilgang	3	54	57
13	3	16	Avgang	13	7	20
			Verdiregulering			
304	656	960	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.14	406	953	1 359
52	400	452	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.14	60	667	727
2	47	49	Årets avskrivning	2	95	97
			Årets nedskrivning		39	39
-2	7	5	Tilbakeført akkumulerte avskrivninger solgte eiendeler	6	14	20
55	440	496	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.14	56	709	765
247	216	464	Balanseført verdi per 31.12.14	350	244	594
2013						
319	599	918	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01.13	317	874	1 191
4	33	37	Tilgang	110	37	147
1	5	6	Avgang	1	5	6
8		8	Verdiregulering	10		10
314	627	941	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.13	416	906	1 322
50	364	414	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.13	49	627	676
3	41	44	Årets avskrivning	13	45	58
			Årets nedskrivning			
1	5	6	Tilbakeført akkumulerte avskrivninger solgte eiendeler	2	5	7
52	400	452	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.13	60	667	727
262	227	489	Balanseført verdi per 31.12.13	356	239	595
1 - 5 %	10 - 33 %	Økonomisk levetid etter følgende satser		1 - 5 %	10 - 33 %	
0 %		Boliger, tomter, kunst		0 %		

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler, fortsatt i bruk

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler, fortsatt i bruk, utgjør 464 mill kroner per 31.12.14.

Omvurderinger

Banken foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler. I forbindelse med første gangs implementering av IFRS ble bygningene omvurdert med til sammen 39 mill kroner. Basis for omvurderingen var uavhengige takster.

Forpliktelser

Konsernet har ingen bindende avtaler om å anskaffe anleggsmidler per 31.12.14.

Investerings eiendommer konsern

Banken har ingen eiendeler som er definert som investerings eiendommer per 31.12.14.

Anleggsmidler holdt for salg

I verdi for bygninger og annen fast eiendom, inngår 3 leiligheter og 4 tomter som er holdt for salg, med en verdi på 4,5 mill kroner per 31.12.14.

NOTE 33 - IMMATERIELLE EIENDELER

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
		Lisenser		21
		Goodwill	61	60
		Sum immaterielle eiendeler	61	81

Merverdi i forbindelse med oppkjøp av russisk datterselskap i 2010, er allokert til lisenser. Lisensposten er nedskrevet i sin helhet i 2014.

Goodwill knytter seg i all hovedsak til oppkjøp av SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS, og oppkjøp/fusjon av underliggende regnskapskontorer.

Det foretas en årlig verdivurdering av goodwill- og lisenspostene, og verdiene nedskrives dersom det er grunnlag for det. Se note 3 for beskrivelse av verdivurderingsmodell.

NOTE 34 - ANDRE EIENDELER

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
147	144	Periodisering opptjente renter fra kunder	134	175
188	224	Periodisering opptjente renter verdipapirer/agio	255	188
75	75	Kapitalinnskudd i Sparebanken Nord-Norges Pensjonskasse	75	75
131	50	Netto pensjonsmidler	50	131
18	32	Øvrige debitorer	44	18
65	68	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	85	65
423		Påløpte inntekter SpareBank 1 Boligkreditt		423
34	18	Interne konti	18	37
		Klientkonti eiendomsmegling	47	32
27	41	Annet	42	38
1 108	652	Andre eiendeler	750	1 182

NOTE 35 - INNSKUDD FRA KUNDER

MORBANK				KONSERN				
31.12.13		31.12.14		Beløp i mill kroner	31.12.14		31.12.13	
Andel	Innskudd	Andel	Innskudd		Andel	Innskudd	Andel	Innskudd
86 %	38 483	90 %	41 111	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	90 %	41 138	86 %	38 534
14 %	6 406	10 %	4 623	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	10 %	4 623	14 %	6 406
100 %	44 889	100 %	45 734	Sum innskudd	100 %	45 761	100 %	44 940
	2,17 %		2,05 %	Gjennomsnittlig rente *		2,05 %		2,17 %

INNSKUDD FRA KUNDER FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING

5 %	2 409	1 %	314	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	1 %	314	5 %	2 409
12 %	5 169	11 %	5 058	Fylkeskommuner og kommuner	11 %	5 058	11 %	5 169
1 %	360	1 %	368	Jordbruk og tilknyttede tjenester	1 %	368	1 %	360
0 %	13	0 %	14	Skogbruk og tilknyttede tjenester	0 %	14	0 %	13
2 %	735	2 %	746	Fiske og fangst	2 %	747	2 %	735
0 %	18	0 %	45	Akvakultur (Fiskeoppdrett og klekkeri)	0 %	45	0 %	18
0 %	39	0 %	32	Bergverkindustri og utvinning	0 %	32	0 %	39
0 %	0	0 %	0	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0 %	0	0 %	0
1 %	450	1 %	459	Utvinning av råolje og naturgass	1 %	459	1 %	450
1 %	397	1 %	446	Industri	1 %	446	1 %	397
0 %	1	0 %	3	Bygging av skip og båter	0 %	3	0 %	1
2 %	754	2 %	822	EL-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	2 %	822	2 %	754
0 %	197	0 %	160	Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	0 %	161	0 %	197
0 %	167	0 %	226	Utvikling av byggeprosjekter	0 %	226	0 %	167
3 %	1 164	3 %	1 162	Bygge- og anleggsvirksomhet ellers	3 %	1 162	3 %	1 164
3 %	1 237	3 %	1 379	Varehandel, reparasjon av motorvogner	3 %	1 379	3 %	1 237
0 %	35	0 %	6	Utenriks sjøfart og rørtransport	0 %	6	0 %	35
2 %	757	2 %	863	Transport ellers og lagring	2 %	863	2 %	757
1 %	237	1 %	241	Overnattings- og serveringsvirksomhet	1 %	241	1 %	237
1 %	281	1 %	244	Informasjon og kommunikasjon	1 %	244	1 %	281
4 %	1 592	4 %	1 847	Omsetning og drift av fast eiendom	4 %	1 841	4 %	1 584
3 %	1 182	2 %	1 133	Faglig og finansiell tjenesteyting	2 %	1 130	3 %	1 182
1 %	353	1 %	420	Foretningmessig tjenesteyting	1 %	420	1 %	353
5 %	2 205	5 %	2 376	Tjenesteytende næringer ellers	5 %	2 376	5 %	2 205
0 %	13	0 %	7	Næring utlandet	0 %	30	0 %	48
54 %	24 384	58 %	26 621	Personmarked	58 %	26 621	54 %	24 383
1 %	333	1 %	360	Personmarked utlandet	1 %	381	1 %	365
1 %	407	1 %	382	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	1 %	372	1 %	400
100 %	44 889	100 %	45 734	Sum innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	100 %	45 761	100 %	44 940

INNSKUDD FORDELT PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER

89 %	39 767	93 %	42 730	Nord-Norge inkl. Svalbard	89 %	42 757	93 %	39 818
11 %	4 776	6 %	2 637	Øvrige fylker	11 %	2 637	6 %	4 776
1 %	346	1 %	367	Utlandet	1 %	367	1 %	346
100 %	44 889	100 %	45 734	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	100 %	45 761	100 %	44 940

* Gjennomsnittlig rente er beregnet som sum årlige renter/snittvolum.

NOTE 36 - GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Som det fremgår i note 2, har SpareBank 1 Nord-Norge gjeld stiftet ved verdipapirer med flytende og fast rente. Innlån til flytende rente verdsettes til amortisert kost. På innlån med fast rente, benyttes også amortisert kost, men med virkelig verdisikring.

Innlån med fast rente er sikret med renteswapavtaler for å sikre markedsrisiko/renterisiko. Lånet reguleres i verdi i samsvar med virkelig verdi på rentesikringen. Virkelig verdi på rentesikringen hensyntar ikke kredittrisiko.

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill. kroner	31.12.14	31.12.13
7 569	10 184	Obligasjonsgjeld med fast rente	10 186	7 569
8 767	10 930	Obligasjonsgjeld med flytende rente	10 930	8 767
16 336	21 114	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 116	16 336
2,93 %	2,69 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld *	2,69 %	2,93 %
Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt				
1 858		2014		1 858
3 213	2 811	2015	2 811	3 213
4 262	4 451	2016	4 451	4 262
3 635	4 638	2017	4 638	3 635
	2 488	2018	2 488	
3 745	5 933	2019 og senere	5 933	3 745
559	793	Markedsverdi obligasjoner til fast rente	793	559
-936		Egenbeholdning		-936
16 336	21 114	Obligasjonsgjeld og andre langsiktige låneopptak	21 116	16 336
Gjeld fordelt på vesentlige valutaer				
14 094	16 962	NOK	16 962	14 094
	939	CHF	939	
900	1 008	SEK	1 008	900
1 342	2 205	EUR	2 207	1 342
16 336	21 114	Sum gjeld fordelt på vesentlige valutaer	21 116	16 336

* Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året inkludert eventuelle rente- og valutaswapper i prosent av gjennomsnittlig verdipapirbeholdning.

NOTE 37 - ANDRE FORPLIKTELSER

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
440	401	Annen gjeld	442	499
425	509	Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter	659	559
0	0	Avsetning påløpte kostnader/forpliktelses	13	-
865	910	Sum andre forpliktelses	1 114	1 058
Annen gjeld				
89	90	Kreditorer	96	95
185	163	Påløpt skatt	172	216
25	22	Skattetrekk	28	32
0	0	Gjeld til stiftelser	0	0
39	32	Vedtatte utbetalinger fra gavefondet	32	39
50	44	Pensjonsforpliktelses (IAS 19)	44	50
52	50	Øvrig gjeld	70	67
440	401	Sum annen gjeld	442	499
Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter				
18	42	Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter	143	106
59	74	Påløpte personalkostnader	84	78
325	361	Påløpte renter	375	360
23	32	Øvrige periodiseringer	57	15
425	509	Sum påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter	659	559

PANTSTILLELSER

Pantstillelse 2014

Tilhørende forpliktelse 2014

Pantstillelse 2013

6 218

Tilhørende forpliktelse 2013

2 102

Obligasjoner og sertifikater er deponert som sikkerhet for D/F-lån i Norges Bank. Det er også pansatt obligasjoner til Finansdepartementet i forbindelse med bytteordning.

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr

Per 31.12.14 hadde konsernet ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS har kommittert et beløp på inntill 155 mill kroner til mulige emisjoner i Nord II IS.

Pågående rettstviser

Per 31.12.14 har konsernet ikke foretatt avsetninger for pågående rettstviser.

NOTE 38 - GARANTIER

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
Fordeling av garantiansvar				
818	913	Betalingsgarantier	913	818
343	286	Kontraktsgarantier	286	343
592	591	Lånegarantier	591	592
0	13	Garantier for skatter	13	0
342	461	Annet garantiansvar	461	342
26	26	Garanti overfor Bankenes sikringsfond	26	26
2 121	2 290	Sum garantiansvar	2 290	2 121
Garantier fordelt på sektor og næring				
146	41	Jordbruk, skogbruk, fiske, fangst og oppdrett Utvinning av råolje og naturgass	41	146
225	225	Industri og bergverk	225	225
1 051	964	Bygg og anlegg, kraft- og vannforsyning	964	1 051
154	164	Varehandel, hotell- og restaurantdrift	164	154
0	144	Utenriks sjøfart og rørtransport	144	0
244	69	Transport ellers og kommunikasjon	69	244
255	71	Finansiering, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	71	255
16	15	Tjenesteytende næringer ellers Kommuner	15	16
30	21	Personmarked	21	30
	576	Finansinstitusjoner	576	
2 121	2 290	Sum garantier fordelt på sektor og næring	2 290	2 121
Garantier fordelt på geografiske områder				
296	293	Finnmark	293	296
1 280	1 556	Troms inkl Svalbard	1 556	1 280
349	279	Nordland	279	349
196	162	Øvrige fylker	162	196
2 121	2 290	Sum garantier fordelt på geografiske områder	2 290	2 121

NOTE 39 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

MORBANK			KONSERN	
31.12.13	31.12.14	Forfallstruktur Beløp i mill kroner	31.12.14	31.12.13
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital				
350		2019 fast rente 8,35 (Call opsjon 2014)		350
	350	2024 3 mnd Nibor + 1,5 (Call opsjon 2019)	350	
100		2019 3 mnd Nibor + 2,4 (Call opsjon 2014)		100
		2018 3 mnd Nibor + 2,75 (Call opsjon 2013)		
500	500	2022 3 mnd Nibor + 2,75 (Call opsjon 2017)	500	500
		Over-/underkurs ansvarlig lån		
		Valuta agio/disagio tidsbegrenset		
950	850	Sum tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	850	950
Evigvarende fondsobligasjon				
		2033 6 mnd Nibor + 2,3 (USD 60 mill) (Call opsjon 2013)		
500	500	2099 3 mnd Nibor + 4,75 (Call opsjon 2017)	500	500
		Fondsobligasjon valuta agio/disagio		
500	500	Sum evigvarende fondsobligasjon	500	500
1 450	1 350	Sum tidsbegrenset ansvarlig kapital og evigvarende fondsobligasjon	1 350	1 450
5,64 %	5,24 %	Gjennomsnittlig rente NOK	5,24 %	5,64 %
2,70 %	0,00 %	Gjennomsnittlig rente USD	0,00 %	2,92 %

NOTE 40 - OPPKJØP AV VIRKSOMHETER

Oppkjøp av eiendomsselskap

SpareBank 1 Nord-Norge kjøpte i begynnelsen av 2014 selskapet Fredrik Langesg 20 AS. Selskapet eier ett forretningsbygg i tilstøtende lokaler til bankens hovedkontor i Storgata i Tromsø.

Selskapets regnskap er konsolidert inn i bankens konsernregnskap med virkning fra og med 01.01.14.

Det er utarbeidet oppkjøpsanalyser i samsvar med IFRS 3, hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser er vurdert til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Forskjellen mellom konsernets anskaffelseskost og bokført verdi av netto eiendeler er allokert til merverdi på egne bygninger. Det er tatt hensyn til utsatt skatt ved beregning av merverdien.

NOTE 41 - NÆRSTÅENDE PARTER

Morselskap	Datterselskaper	Felleskontrollerte virksomheter/ Tilknyttede selskap
SpareBank 1 Nord-Norge	SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS (Invest) North-West 1 Alliance Bank SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS EiendomsMegler 1 Lofoten AS Nord-Norge Eiendom IV AS Alsgården AS Fredrik Langesg 20 AS	SpareBank 1 Gruppen AS SpareBank 1 Boligkreditt AS SpareBank 1 Banksamarbeidet DA BN Bank ASA SpareBank 1 Næringskreditt AS SpareBank 1 Markets AS SpareBank 1 Kredittkort AS

MELLOMREGNINGSFORHOLD MED MORBANK OG DATTERSELSKAP

Beløp i mill kroner	2014	2013
Resultatposter morselskap		
Mottatte renter og lignende inntekter av utlån og fordringer	94	94
Innskuddsrenter til datterselskap	4	6
Aksjeutbytte	85	58
Opptjent provisjon formidling salgspantlån	2	2
Andre gebyrer og provisjonskostnader	3	2
Andre driftskostnader	9	9
Det utføres enkelte administrative tjenester i morbanken, bl.a. lønningstjenester, for datterselskap i konsernet.		
Balanseposter morselskap		
Utlån	3 707	3 411
Innskudd	318	298
Andre fordringer	8	5
Annen gjeld og påløpte kostnader	8	5
Salgspantlån og leasing formidlet til SpareBank 1 Finans AS per 31.12.14 var 1 423 mill kroner.		

MELLOMREGNINGSFORHOLD MED TILKNYTTETE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Beløp i mill kroner	2014	2013
Resultatposter morselskap		
Mottatte renter og lignende inntekter av utlån og fordringer	48	15
Innskuddsrenter	2	7
Aksjeutbytte	139	201
Balanseposter morselskap		
Utlån	2 237	769
Innskudd	795	1 195

Transaksjoner mellom morbank og felleskontrollerte virksomheter

Som deltaker i SpareBank 1-alliansen gjennomføres forskjellige transaksjoner mellom morbank og de felleskontrollerte virksomheter.

De transaksjoner som foretas inngår som en del av ordinær virksomhet og skjer til ordinære markedspriser.

De vesentligste transaksjonene er som følger:

- A) Kjøp av drifts- og vedlikeholdstjenester av IT systemer, samt utviklingstjenester fra SpareBank 1 Utvikling DA til henholdsvis 107 mill kroner og 109 mill kroner i 2014 og 2013.
- B) Provisjon fra forsikringsprodukter og spareprodukter med forsikringselement for SpareBank 1 Gruppen AS for henholdsvis 131 mill kroner og 119 mill kroner i 2014 og 2013.
- C) Utlån solgt til Sparebank 1 Boligkreditt AS per 31.12.14 23 731 mill kroner
Opptjent provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2014 341 mill kroner
Fordring (provisjon) på SpareBank 1 Boligkreditt AS per 31.12.14 0 mill kroner
- D) Utlån solgt til Sparebank 1 Næringskreditt AS per 31.12.14 0 mill kroner
Opptjent provisjon fra SpareBank 1 Næringskreditt AS i 2014 0 mill kroner

NOTE 42 - EIERANDELSKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Etter vedtektenes § 2-2 er eierandelskapitalen på 1 807 164 288 kroner, fordelt på 100 398 016 egenkapitalbevis, hvert pålydende 18 kroner. Stemmerett for egenkapitalbevis innehas av den som godtgjøres å være registrert i Verdipapirsentralen. Representantskapet kan vedta å utstede omsettelige og utbytteberettigede egenkapital-

bevis i henhold til lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven). Egenkapitalbevisene skal være registrert i Verdipapirsentralen. Per 31.12.14 var det 7 374 egenkapitalbevisere, (7 839 per 31.12.13).

UTVIKLING I BANKENS EIERANDELSKAPITAL OG ANTALL EGENKAPITALBEVIS

År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
2000	Ansatt emisjon	10 453 101	659 701 800	6 597 018
2001			659 701 800	6 597 018
2002			659 701 800	6 597 018
2003			659 701 800	6 597 018
2004			659 701 800	6 597 018
2005	Fondsemisjon	131 940 500	791 642 200	7 916 422
2005	Splitt		791 642 200	15 832 844
2006			791 642 200	15 832 844
2007	Utbytteemisjon	49 055 400	840 697 600	16 813 952
2008	Utbytteemisjon	54 906 050	895 603 650	17 912 073
2009			895 603 650	17 912 073
2010			895 603 650	17 912 073
2011	Splitt og emisjoner	759 621 025	1 655 224 675	66 208 987
2012			1 655 224 675	66 208 987
2013	Fortrinnsrettemisjon og ansatt emisjon	750 029 552	1 807 164 288	100 398 016
2014			1 807 164 288	100 398 016

DE 20 STØRSTE EGENKAPITALBEVISEIERNE

Eier	Antall egenkapitalbevis	Andel
Pareto Aksje Norge	5 018 774	5,00 %
Verdipapirfondet DNB Norge (IV)	2 952 344	2,94 %
Mp Pensjon Pk	2 720 503	2,71 %
Flps - Princ All Sec Stock Sub	2 269 500	2,26 %
Pareto Aktiv 2	2 136 117	2,13 %
Citibank, N.A.	2 117 270	2,11 %
Wimoh Invest AS	1 614 670	1,61 %
State Street Bank And Trust Co.	1 452 143	1,45 %
Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge	1 411 606	1,41 %
Protector Forsikring ASA- Filipstad Brygge 1	1 353 600	1,35 %
Arctic Funds Plc	1 227 223	1,22 %
Forsvarets Personellservice	1 175 630	1,17 %
Pareto Verdi	1 026 132	1,02 %
DNB Livsforsikring Asa	1 022 859	1,02 %
Sanlam Universal Funds Plc/Sanlam	907 230	0,90 %
Larre Eiendom 2 AS	873 623	0,87 %
Sparebankstiftelsen DNB - V/ Inger-Lise Larsen	840 306	0,84 %
Sparebankstiftelsen Helgeland	830 000	0,83 %
Concept Eiendom As	738 306	0,74 %
Bergen Kommunale Pensjonskasse	700 000	0,70 %
20 største eiere	32 387 836	32,26 %
Øvrige eiere	68 010 180	67,74 %
Utstedte egenkapitalbevis	100 398 016	100,00 %

Eierandelsbrøk

Resultat for regnskapsåret fordeles mellom eierne og banken i henhold til eierandelsbrøk fastsatt per 01.01, justert for eventuelle emisjoner i regnskapsåret.

MORBANK

Beløp i hele 1 000 kroner	01.01.15	01.01.14	01.01.13 (Justert)	01.01.13
Eierandelskapital	1 807 164	1 807 164	1 680 548	1 655 225
Overkursfond	843 268	843 268	344 860	245 179
Utjevningsfond eksklusive utbytte og fond for urealiserte gevinster	820 211	684 995	338 763	347 018
A. Sum egenkapitalbeveiseernes kapital	3 470 643	3 335 427	2 364 171	2 247 422
Sparebankens fond eksklusiv fond for urealiserte gevinster	3 742 061	3 591 627	3 025 627	3 006 994
Gavefond	119 861	119 861	119 861	149 861
B. Sum samfunnseid kapital	3 861 922	3 711 488	3 145 488	3 156 855
Egenkapital eksklusiv utbytte og fond for urealiserte gevinster	7 332 565	7 046 915	5 509 659	5 404 277
Eierandelsbrøk (A/ (A+B))	47,33 %	47,33 %	42,91 %	41,59 %

NOTE 43 - ÅRSDISPONERINGER

MORBANKENS OVERSKUDD ETTER SKATT DISPONERES SOM FØLGER

Beløp i mill kroner	2014	2013	2012
Resultat etter skatt	743	915	515
Avsatt kontantutbytte	191	110	76
Avsatt til utjevningsfond	161	283	141
Sum til EK-beveiseierne	352	393	217
Andel til EK-beveiseierne	47,33 %	42,91 %	42,07 %
Avsatt til gaver	212	43	30
Avsatt til Sparebankens fond	179	479	268
Sum til samfunnseid kapital	391	522	298
Andel til samfunnseid kapital	52,67 %	57,09 %	57,93 %
Sum disponert	743	915	515
Utbytte per egenkapitalbevis	1,90	1,10	1,15

Utbytte utbetales til de egenkapitalbeveiseierne som er registrert som eiere per 24.03.15. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 25.03.15.

NOTE 44 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 191 mill kroner av årets resultat til egenkapitalbeveiseierne i SpareBank 1 Nord-Norge (morbank). Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen, og er derfor ikke bokført som gjeld i balansen, men ligger fortsatt som en del av utjevningsfondet.

Tilsvarende er det foreslått å gi konsernbidrag til heleid datterselskap med inntil 20 mill kroner per 31.12.14. Dette ligger også fortsatt som en del av egenkapitalen, inntil vedtak fra representantskapet foreligger.

STYREERKLÆRING

Styret og konsernsjef har i dag behandlet konsernet SpareBank 1 Nord-Norges årsregnskap for 2014, inklusive sammenligningstall for regnskapsåret 2013.

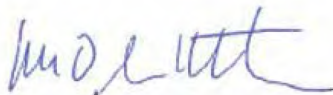
Rapporten er etter vår beste overbevisning avlagt i overensstemmelse med kravene i IAS som er godkjent av EU, samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelsloven.

Etter vår beste overbevisning er årsregnskapet for 2014 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettvise bilde av konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2014 og 31. desember 2013. Etter vår beste overbevisning gir videre beretningen en rettvise

- oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på regnskapet.
- beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode.
- beskrivelse av nærstående vesentlige transaksjoner.

Tromsø, 24. mars 2015

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge

Kjell Olav Pettersen
(leder)

Paal A. Pedersen
(nestleder)

Sonja Djonne

Hans Tore Bjerkås

Anita Persen

Greger Mannsverk

Ingvild Myhre

Vivi Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)

KONTROLLKOMITEENS MELDING

Kontrollkomiteen i SpareBank 1 Nord-Norge har i driftsåret 2014 utført sitt verv i medhold av sparebanklovens § 13 og gjeldende instruks for kontrollkomiteen. Komiteen har ført tilsyn med at bankens virksomhet har vært drevet i samsvar med sparebanklovens bestemmelser, bankens vedtekter og andre bestemmelser banken plikter å rette seg etter.

Kontrollkomiteen har gjennomgått årsregnskap, årsberetning og revisors beretning, uten at dette gir foranledning til merknader. Kontrollkomiteen finner styrets vurdering av bankens økonomiske stilling dekkende, og vil tilrå at det fremlagte årsregnskap og årsberetning fastsettes som årsoppgjør 2014 for SpareBank 1 Nord-Norge

Tromsø, 24. mars 2015

Tore Brathén
Tore Brathén
(leder)

Dag Norvang
Dag Norvang

Rigmor Abel
Rigmor Abel

Kåre Brynjulisen
Kåre Brynjulisen

KPMG AS
Stakkemilveien 41
Postboks 6287
N-0202 Trondheim

Telephone: +47 04063
Fax: +47 77 84 80 10
Internet: www.kpmg.no
Enterprise: 928 774 627 MVA

Til representantskapet i SpareBank 1 Nord-Norge

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Nord-Norge, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskaps- og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap og oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og konsernsjefens ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsutøvelse i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoen for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for bankens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Efter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Efter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettvisende bilde av banken og konsernet SpareBank 1 Nord-Norges finansielle stilling per 31. desember 2014 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Oppgitt

Dele	Leif Arntsen	Formidling
Åp	Jonas	Stakkemilveien 41
Åp	Knut Arntsen	Postboks 6287
Åp	Trond	N-0202 Trondheim
Åp	Åge	
Åp	Åge	
Åp	Åge	
Åp	Åge	
Åp	Åge	
Åp	Åge	
Åp	Åge	

REVISJONSBERETNINGEN ER UTARBEIDET I SAMSVAR MED LOV OG FØRSKRIFTER OG GIR ET RETTVISENDE BILDE AV BANKEN OG KONSERNET SPAREBANK 1 NORD-NORGES FINANSIELLE STILLING PER 31. DESEMBER 2014 OG AV DERES RESULTATER OG KONTANTSTRØMMER FOR REGNSKAPSÅRET, SOM BLE AVSLUTTET PER DENNE DATOEN I SAMSVAR MED INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS SOM FASTSATT AV EU.

STYRETS OG KONSERNSJEFENS ANSVAR FOR ÅRSREGNSKAPET

Revisors beretning 2014
Spacelink i Nord-Norge

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsene om eiersyring og selskapsledelse, samt samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsene om eiersyring og selskapsledelse, samt samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrift fra

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisjonskontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordenlig og oversikkelig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Tromsø, 24. mars 2015

KPMG AS

Stig Tore Richardson
Statsautorisert revisor

Foto: Marius Fiskum

VIRKSOMHETEN

KONSERNLEDELSEN

Utenfor Rødbanken Tromsø. Hanne Nordgaard var ikke til stede under fotograferingen. Foto: Marius Fiskum

KONSERNLEDELSEN

Konsernsjef Jan-Frode Janson

Utdannelse

Siviløkonom og doktorgrad i Industriell Økonomi og Teknologiledelse

Erfaring

- Viseadministrerende direktør i Fokus Bank
- Daglig leder i ABB Installasjon Midt-Norge
- Marketing- og produksjef i Nidar AS
- Seniorrådgiver/forsker ved NTNU/Sintef

Konserndirektør forretningsdrift Liv B. Ulriksen

Utdannelse

Fiskerikandidat med hovedfag i økonomi

Erfaring

- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Bedriftsrådgiver i storkundeavdelingen
  - Banksjef konsernkundeavdelingen
- Assisterende direktør i Fiskeriforskning
- Direktør for forretningsområdet Marin i Nofima
- Konserndirektør i SpareBank 1 Nord-Norge fra 2008

Konserndirektør risikostyring og IT Geir Andreassen

Utdannelse

Bachelor i revisjonsfag

Erfaring

- Revisor i Noraudit Harstad
- Fagsjef regnskap i Tromsø Sparebank
- Intern revisjonssjef i Sparebanken Nord
- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Konsernbanksjef økonomi/regnskap
  - Konserndirektør risikostyring og compliance siden 2007

Konserndirektør økonomi og finans (CFO) Rolf Eigil Bygdnes

Utdannelse

Siviløkonom og MBA

Erfaring

- Soussjef/ass. banksjef Sparebanken Nord
- Økonomidirektør i A/L Håko, Tromsø
- Økonomisjef/prosjektleder, Barlinnhaug Gruppen
- Adm. dir. i NORFICO
- Foreleser ved Handelshøyskolen BI
- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Ass. regionbanksjef, Tromsø
  - Adm. dir. SpareBank 1 Securities
  - Konserndirektør finans siden 2004

Konserndirektør konsernfunksjoner Petter Høiseth

Utdannelse

Cand.jur. fra Det juridiske fakultet i Tromsø

Erfaring

- Advokatfullmektig Advokatfirmaet Selmer
- Amanuensis Det juridiske fakultet i Tromsø
- Dommerfullmektig Nord-Troms tingrett
- Advokat i Advokatfirmaet BÅHR
- Advokat SpareBank 1 Nord-Norge
- Leder av Juridisk avdeling SpareBank 1 Nord-Norge
- Konserndirektør SpareBank 1 Nord-Norge

**Konserndirektør Finnmark
Per Trygve Holmgren**

Utdannelse

BI/Bankakademiet - Økonomi og administrasjon,
SAS Akademiet: Ledelse

Erfaring

- Banksjef K-Bank/Nordea
- Direktør SAS North Cape Hotels
- Avdelingsdirektør Norges Bank
- Regionbanksjef SpareBank 1 Nord-Norge
- Regiondirektør SpareBank 1 Nord-Norge fra 2005

**Konserndirektør Troms
Christian Overvaag**

Utdannelse

Diplomøkonom

Erfaring

- Næringslivsassurandør Gjensidige
- Adm. dir. Næringsforeningen i Tromsø-regionen
- Daglig leder Brigg Utvikling
- Banksjef bedriftsmarked Troms, SpareBank1 Nord-Norge

**Konserndirektør Hålogaland
Lasse Hagerupsen**

Utdannelse

Master i Ledelse, Høgskolen i Harstad

Erfaring

- Oppgjørsmedarbeider, børsmegler og Risk-Manager Norse Securities ASA
- Adm.dir Interkraft Capital Management ASA
- Banksjef DNB/Postbanken
- Banksjef SpareBank 1 Nord-Norge

**Konserndirektør Salten
Trude Glad**

Utdannelse

Siviløkonom NHH, Master of Management, BI, Oslo

Erfaring

- Obligasjonsmegler og finansanalytiker hos Bergen Fondsmeglerforretning
- Soussjef Finans Norgeskreditt/Vestenfjelske Bykreditt Bergen
- Investor relations ansvarlig Rieber & Søn ASA
- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Senior Bedriftsrådgiver
  - Banksjef Bedriftsmarked, region Salten
  - Regionbanksjef Salten

**Konserndirektør Helgeland
Hanne J. Nordgaard**

Utdannelse

Siviløkonom fra NHH og Copenhagen Business School

Erfaring

- Ledertrainee i Storebrand Liv, Oslo
- Prosjektleder i Storebrand Liv, Oslo
- Økonomisjef i Nettbuss/Nettlast Helgeland
- Økonomisjef i Søndre Hegeland Miljøverk IKS
- Adm.direktør i Søndre Hegeland Miljøverk IKS

STYRET

Utenfor banken i Tromsø. Vivi Ann Movik i dette bildet er vara, og er derfor ikke med på neste side. Foto: Marius Fiskum

STYRET

Styreleder Kjell Olav Pettersen

Utdannelse

Diplomøkonom i bankfag

Erfaring

- Tromsbanken AS:
  - Org. sekretær
  - Økonomisjef
  - Soussjef
  - Banksjef
- Distriktsbanksjef og div. prosjektlederstillinger i Fokus Bank ASA
- Adm. dir. i Tromsø Idrettslag
- Adm. dir. i COOP Nord SA

Nestleder Pål Andreas Pedersen

Utdannelse

Cand. oecon. og dr. polit., Universitetet i Oslo

Erfaring

- Professor i samfunnsøkonomi,
- Handeshøgskolen i Bodø,
- Universitetet i Nordland siden 1988
- Gjesteprofessor ved University of Kent i Canterbury, UK, 2000-01
- Dekan ved Handelshøgskolen i Bodø, 2003-2007

Styremedlem Hans-Tore Bjerkaas

Utdannelse

Cand.mag fra Universitetet i Tromsø

Erfaring

- Journalist i NRK
- Distriktsredaktør i NRK Troms og Finnmark
- Fjernsynsdirektør i NRK
- Kringkastingsdirektør i NRK
- Kringkastingsjef

Styremedlem Sonja Djønne

Utdannelse

Diplomøkonom i bedriftsøkonomi

Erfaring

- Prosjektanalytiker ROI Invest
- Innkjøpsleder Helgelandssykehuset HF
- Innkjøpsleder Rana kommune
- Personalkonsulent/saksbehandler Rana trygdekontor
- Sysselsettingsleder Rana kommune

Styremedlem Anita Persen

Utdannelse

Cand.mag fra Statens Spesiellærerhøgskole, styrearbeid og strategi fra BI, MBA økonomi og strategisk ledelse fra UIT.

Erfaring

- Adm. direktør
Studentsamskipnaden i Finnmark (SIF)
- Styrer/Barnehageleder
Studentsamskipnaden i Finnmark (SIF)
- Spesialpedagog Karasjok kommune/
Finnmark Fylkeskommune

Styremedlem Ingvild Myhre

Utdannelse

Sivilingeniør fra NTNU Trondheim

Erfaring

- Produktsjef/eksportsjef/divisjonsdirektør STK/
Alcatel/Nexans
- Adm.dir Alcatel Telecom AS
- Adm.dir Telenor Mobil AS
- Konsermsjef Network Norway AS

Styremedlem Greger Mannsverk

Utdannelse

Oslo Tekniske Maritime Skole, Ingeniørskole linje for maritim teknologi og skipsteknikk

Erfaring

- Avdelingsleder Kværner Kimek AS
- Kimek AS
  - Produksjonssjef
  - Salgsingeniør/prosjektingeniør
  - Avdelingsingeniør
- Konstruktør/maskiningeniør A/S
Sydvaranger
- Konstruktør Munch Internasjonal AS

Ansattes representant Vivi Ann Pedersen

Utdannelse

Bankutdannet

Erfaring

- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Saksbehandler innskuddsavdelingen
  - Gjeldsrådgiver inkassoavdelingen
  - Regiontillitsvalgt i region Troms
  - Hovedtillitsvalgt/konserntillitsvalgt i
  - Finansforbundet i SpareBank 1 Nord-Norge

STYRENDE ORGANER

REPRESENTANTSKAPET

Eier Roar Dons, Tromsø	(leder)	2014
Kultursjef Kari Ann Olsen Lind, Stokmarknes (nestleder)		2014

Innskytervalgte medlemmer

Førstekonsulent Åshild Strømmesen, Sommarøy		2013/2016
Fiskerikandidat Line Mikkelsen, Tromsø		2012/2015
Fagarbeider Terje Marius Nilsen, Straumbukta		2014/2017
Daglig leder Arne Hammari, Alta		2014/2017
Daglig leder Rita Myrvang, Rossfjordstraumen		2012/2015
Regnskapsfører Aina Willumsen, Træna		2012/2015
Jurist Tone Marie Myklevoll, Tromsø		2011/2014
HR manager Hilde Sivertsen, Nordfold		2013/2016
Daglig leder Trine Stenvold, Fauske		2014/2017
Kultursjef Kari Ann Olsen Lind, Stokmarknes		2013/2016
Juridisk seniorrådgiver Charlotte Ringkjøb, Bodø		2011/2014
Personalkonsulent Britt Dahlberg, Bardu		2011/2014

Innskytervalgte varamedlemmer

Advokat Finn Håkon Jørstad, Harstad		2014
Rådmann Hugo Thode Hansen, Harstad		2014
Siviløkonom Anders J. H. Eira, Kautokeino		2014
Innkjøpsansvarlig Thone Bjørklund, Hammerfest		2014
Supply manager Thomas Føre, Tromsø		2014
Adm. dir Henrik Johansen, Mo i Rana		2014

Fylkestingsvalgte medlemmer

Ordfører Tor Asgeir Johansen, Kjøpsvik		2012/2015
Student Cecilie Terese Myrseth, Tromsø		2012/2015
Politiker Line Miriam Sandberg, Silsand		2012/2015
Daglig leder Kari Lene Olsen, Honningsvåg		2012/2015

Fylkestingsvalgte varamedlemmer

Pensjonist Jon Tørset, Bodø		2012/2015
Ordfører Dag Sigurd Brustind, Hamnvik		2012/2015
Ordfører Ivar B. Prestbakmo, Sjøvegan		2012/2015
Masterstudent Ellen Johansen, Kokelv		2012/2015

Egenkapitalbeviseiervalgte medlemmer

Adm. direktør Trond Mohn, Bergen		2014/2017
Styreleder Kjell Kolbeinsen, Tromsø		2012/2015
Advokat Erik Sture Larre, Oslo		2011/2014
Adm. direktør Frode Helgerud, Oslo		2013/2016
Direktør Trygve Myrvang, Tromsø		2011/2014
Direktør Odd Erik Hansen, Tromsø		2013/2016
Ordfører Ole-Henrik Hjartøy, Bodø		2013/2016
Kommunalsjef Asbjørg Jensvoll Strøm, Vardø		2012/2015
Øk.ansvarlig Bente Evensen, Tromsø		2011/2014
Konserndirektør Erling Dalberg, Tromsø		2014/2015
Kunstner Berit Berg, Tromsø		2012/2015
Eier Roar Dons, Tromsø		2014/2017
Konsulent Øyvind Rafto, Oslo		2014/2017
Optiker Sissel Ditlefsen, Tromsø		2013/2016
Kunsthåndverker Marie M. Fangel, Tromsø		2013/2016
Finansanalytiker Tom Rømer Svendsen, Oslo		2014/2017

Egenkapitalbeviseiervalgte varamedlemmer

Daglig leder Trond Vidar Hansen, Tromsø		2014/2017
Seniorforsker Toril Ringholm, Tromsø		2012/2015
Kontorleder Rigmor S. Berntsen, Tromsø		2014/2017
Advokatfullmektig Ane Engel Røger, Oslo		2011/2014
Prosjektleder Stig Vonka, Harstad		2011/2014
Daglig leder Jorhill Andreassen, Silsand		2011/2014
Økonomimedarbeider Linn Knudsen, Alta		2011/2014
Direktør Stein Kristiansen, Jakobsli		2011/2014

Ansattevalgte medlemmer

Hovedverneombud May Britt Nilsen, Sørkjosen		2013/2016
Fagsjef Hans Olav Gjøvik, Tromsø		2011/2014
Seniorrådgiver Einar Frøfjord, Tromsø		2011/2014
Rådgiver Ann-Kirsten Larsen, Tromsø		2011/2014
Seniorrådgiver Ulf Mathisen, Hammerfest		2013/2016
Rådgiver Therese Isaksen, Mo i Rana		2011/2014
Seniorrådgiver Daniel Nyhagen, Tromsø		2013/2016
Innkjøpssjef Øyvind Pallesen, Tromsø		2013/2016

Ansattevalgte varamedlemmer

Rådgiver Anne Kathrine Nygaard, Mo i Rana		2013/2014
Rådgiver Egon Enoksen, Stokmarknes		2013/2014
Seniorrådgiver Hilde Hauan, Tromsø		2013/2014
Rådgiver Finn Harald Olsen, Bodø		2013/2014
Rådgiver Irina S. Møllersen, Kirkenes		2013/2014
Rådgiver Linda Bornø, Harstad		2013/2014
Rådgiver Vanja Teigeland, Finnsnes		2013/2014
Seniorkonsulent Fritz Hansen, Tromsø		2013/2014

REPRESENTANTSKAPETS VALGKOMITÉ

Medlemmer

Jurist Charlotte Ringkjøb, Bodø (leder) - innskytervalgt	2014/2015
Kunsthåndverker Marie M. Fangel, Tromsø - egenkap.eiervalgt	2013/2014
Student Cecilie Terese Myrseth, Tromsø - fylkestingsvalgt	2014/2015
Seniorrådgiver Einar Frafjord, Tromsø - ansattevalgt	2013/2014

Varamedlemmer

Daglig leder Rita Myrvang, Rossfjordstraumen - innskytervalgt	2014/2015
Advokat Erik Sture Larre, Oslo - egenkap.eiervalgt	2013/2014
Ordfører Tor Asgeir Johansen, Kjøpsvik - fylkestingsvalgt	2014/2015
Rådgiver Therese Isaksen, Mo i Rana - ansattevalgt	2013/2014

INNSKYTERNES VALGKOMITÉ

Medlemmer

Daglig leder Rita Myrvang, Rossfjordstraumen (leder)	2013/2014
Kultursjef Kari Ann Olsen Lind, Stokmarknes	2014/2015
Økonomisjef Arne Hammari, Alta	2014/2015

Varamedlemmer

Fagarbeider vei Terje Marius Nilsen, Straumbukta	2014/2015
Jurist Tone Marie Myklevoll, Tromsø	2013/2014
Daglig leder Trine Stenvold, Fauske (Suppleringsvalg)	2014

EGENKAPITALBEVISEIERNES VALGKOMITÉ

Medlemmer

Advokat Erik Sture Larre, Oslo (leder)	2013/2014
Adm. direktør Trond Mohn, Bergen	2014/2015
Kunsthåndverker Marie M. Fangel, Tromsø	2013/2014

Varamedlemmer

Styreleder Kjell Kolbeinsen, Tromsø	2013/2014
Øk. ansvarlig Bente Evensen, Tromsø	2014/2015
Kommunalsjef Asbjørg Jensvoll Strøm, Finnsnes	2014/2015

KONTROLLKOMITEEN

Medlemmer

Professor Tore Bråthen, Oslo (leder)	2014/2015
Disponent Dag Norvang, Tromsø	2014/2015
Miljødirektør Rigmor Abel, Tromsø	2014/2015

Fast møtende varamedlem

Konsulent Kåre Brynjulfson, Silsand	2014/2015
-------------------------------------	-----------

STYRET

Medlemmer

Adm. direktør Kjell Olav Pettersen, Tromsø (leder)	2013/2014
Professor Pål Andreas Pedersen, Bodø (nestleder)	2014/2015
Daglig leder Sonja Djønnø, Mo i Rana	2014/2015
NRK-ansatt Hans-Tore Bjerkaas, Tromsø	2013/2014
Adm.dir Greger Mannsverk, Kirkenes	2014/2015
Partner Ingvild Myre, Oslo	2014/2015
Hovedtillitsvalgt Vivi Ann Pedersen, Tromsø - ansattevalgt	2013/2014
Direktør Anita Persen, Alta	2014/2015

Varamedlemmer

Ingeniør Erik Sture Larre jr., Oslo	2014
Adm. direktør Trond Slettbakk, Harstad	2014
Tillitsvalgt Kjetil Ask Olsen, Tromsø - ansattevalgt	2014
Tillitsvalgt Vivi Ann Movik, Harstad - ansattevalgt	2014

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

CORPORATE GOVERNANCE

Ledelsen og styret vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse, og hvordan de fungerer i konsernet. SpareBank 1 Nord-Norge avlegger en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse, i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 30.10.14.

Regnskapsloven § 3-3 b (redegjørelse om foretaksstyring)

Nedenfor redegjøres det for hvordan regnskapslovens paragraf 3-3b, 2. ledd, er dekket i SpareBank 1 Nord-Norge. Inndelingen refererer til nummereringen i paragrafen.

1. En gjengivelse av anbefaling som SpareBank 1 Nord-Norge følger, opplysning om hvor anbefalingen er tilgjengelig, og begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalingen.

Strukturen for eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Nord-Norge er basert på norsk lov. SpareBank 1 Nord-Norge følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, utgitt av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, NUES.

2. Opplysninger om hvor anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1 er offentlig tilgjengelige.

Anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på nues.no.

3. En begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1.

Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert under redegjørelsen for hvordan anbefalingen etterleveres i kapittelet Eierstyring og selskapsledelse i Sparebank 1 Nord-Norge (Corporate Governance) i årsrapporten.

4. Beskrivelse av hovedelementene i SpareBank 1 Nord-Norges systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

Se punkt 10 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor, for en beskrivelse av internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

5. Vedtektsbestemmelser som helt eller delvis utvider eller fraviker allmennaksje-lovens kapittel 5. SpareBank 1 Nord-Norge følger sparebankloven.

Det henvises til punkt 6 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor, for en beskrivelse av SpareBank 1 Nord-Norge sin etterlevelse.

6. Sammensetningen av ledende organer samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruksjoner og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid.

Se punktene 6, 7, 8 og 9 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor.

7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskiftning av styremedlemmer.

Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 8 nedenfor.

8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte tilbakekjøp eller utstedelse av egne egenkapitalbevis.

Se punkt 3 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor.

Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 punktene i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 30.10.14 er fulgt opp i SpareBank 1 Nord-Norge.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Nord-Norge

Det foreligger ingen vesentlig avvik mellom anbefalingen og hvordan denne etterleveres i SpareBank 1 Nord-Norge.

Anbefalingen gjelder så langt den passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Eventuelle avvik er redegjort for nedenfor.

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Nord-Norge er de mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter, for å sikre eiernes, innskytternes og andre gruppers interesser i banken. Bankens prinsipper for eierstyring og selskapsledelse skal dermed sikre en forsvarlig for-muesforvaltning, og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir realisert og nådd.

Banken følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance). <http://www.nues.no>

Ut fra tre hovedpilarer - åpenhet, forutsigbarhet og transparens - har banken definert følgende hovedprinsipper:

- En struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- Systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- En effektiv risikostyring
- Fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon for å underbygge tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen
- Likebehandling av eiere, og balansert forhold til øvrige interessegrupper
- Overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Bankens regelverk for eierstyring og selskapsledelse ble sist vedtatt av styret 24.02.15. SpareBank 1 Nord-Norges medarbeidere skal kjennetegnes ved høy etisk standard. Det innebærer at deres arbeidsadferd skal være tillitvekkende, ærlig og redelig, og i henhold til normer, regler og lover som gjelder i samfunnet. Banken har derfor utarbeidet en egen etikkhåndbok, SNN-koden. Den omhandler blant annet habilitet, forhold til kunder, leverandører og konkurrenter, verdipapirhandel, innsideregler og relevante privatøkonomiske forhold. Dette regelverket gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte i styrende organer. I 2014 ble det nedsatt et eget utvalg, som skal utarbeide nye interne etiske retningslinjer.

Alle ansatte og tillitsvalgte er, i henhold til lov og interne retningslinjer, pålagt taushetsplikt om konsernets eller kunders forhold, som de får kjennskap til i sitt arbeid. Taushetsplikten gjelder ikke bare overfor utenforstående, men også overfor medarbeidere som ikke har tjenstlig behov for de aktuelle opplysningene.

Ingen medarbeidere har ikke adgang til, via datasystemene, eller på en annen måte, aktivt å søke opplysninger om andre medarbeidere, kunder eller utenforstående, når det ikke er tjenstlig nødvendig.

SpareBank 1 Nord-Norge har egen varslingsrutine for medarbeidere som får kunnskap om forhold som er i strid med gjeldende lover og regler, eller vesentlige brudd på interne bestemmelser. Ansatte som varsler om kritikkverdige forhold i samsvar med interne rutiner, skal ikke utsettes for belastning som følge av varslingen.

SpareBank 1 Nord-Norge har samfunnsengasjement som en vesentlig del av bankens visjoner og verdier. Dette er forankret i vår kundesentriske strategi, der tilgjengelighet og kundeopplevelse er våre store fortrinn. SpareBank 1 Nord-Norge har derfor utarbeidet en egen strategi for vårt samfunnsengasjement for 2012-2015 (CSR).

Det vises ellers til eget kapittel om samfunnsengasjement i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 1: Ingen

2. Virksomhet

SpareBank 1 Nord-Norge er et selvstendig finanskonsern i SpareBank 1-alliansen.

Bankens vedtektsfestede formål er:

“Den har til formål å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, levere finansielle tjenester til publikum, næringsliv og offentlig sektor, og å forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker.”

Bankens visjon er: *For Nord-Norge!*

I dette ligger det at SpareBank 1 Nord-Norge kjennetegnes av å være

- landsdelens egen bank
- en virksomhet som skaper og legger igjen verdiene i Nord-Norge
- nær og dyktig med kortreiste beslutninger
- solid, raus og folkelig, tradisjonsrik og moderne
- en utvikler av Nord-Norge – vi bryr oss om deg!

Bankens forretningsidé er å levere helhetlige og moderne finansielle løsninger til kunder med basis i det nordnorske markedet. Banken skaper konkurransefortrinn gjennom å være Nær og Dyktig i alle kunderelasjoner.

Nær står for nærhet, innsikt og involvering. Det betyr at vi opptrer vennlig, imøtekomende og profesjonelt, forstår individuelle behov, er tilgjengelige, viser lokal innsikt og har en bred tilstedeværelse i markedet.

Nærhet står for personlig engasjement og entusiasme for de muligheter som arbeidsplassen og kundene gir oss.

Dyktig betyr å være kundefokusert, ha solid fagkompetanse, gode ferdigheter og tydelige holdninger. Rådgivning og salg skal være basert på gode etiske standarder og autorisasjoner. Rådene skal holde høy faglig kvalitet.

Dyktighet betyr evne og vilje til å ta initiativ og foreslå relevante løsninger for kundene. Det betyr også evne til å samarbeide på tvers av organisasjonen for å realisere bankens overordnede mål.

SpareBank 1 Nord-Norge skal være en attraktiv arbeidsplass, med en kultur preget av dynamisk læring, vinnervilje og samhandling. Virksomheten bygger på strenge krav til redelighet og forretningsetikk. Overholdelse av lover, regler og etiske standarder, er en forutsetning for en sunn bankdrift. Bankens verdigrunnlag, med tilhørende etiske retningslinjer, er nedfelt i SNN-koden. Den beskriver hvordan banken gjør forretninger, er klart kommunisert i organisasjonen og ligger tilgjengelig for våre kunder og interessenter på bankens hjemmesider.

I 2014 har en arbeidsgruppe jobbet med forslag til nye etiske retningslinjer for konsernet. Disse vil bli implementert i løpet av 2015.

Våre overordnede mål

SpareBank 1 Nord-Norges overordnede økonomiske mål er som følger:

- **Lønnsomhet:** Bankdrift på topp internasjonalt nivå: EK-avkastning på minimum 12 %
- **Soliditet:**
  - Ubestridt solid
  - Intern kapitalbuffer minimum ett prosentpoeng over myndighets-pålagte krav
  - Langsiktig mål for ren kjerne-kapitaldekning er i dag 14,5 %

Avvik fra anbefalingens pkt. 2: Ingen

3. Selskapskapital og utbytte

Styret vurderer foretakets kapitalsituasjon løpende i lys av mål, strategi og ønsket risikoprofil.

SpareBank 1 Nord-Norge hadde per 31.12.14 en kjernekapitaldekning på 12,6 %. Bankens og konsernets soliditet vurderes som meget god.

Bankens hovedmål, herunder mål for soliditet, kommuniseres på bankens hjemmesider, i periodiske regnskapspresentasjoner og bankens årsrapport (se også foregående punkt). Banken gjennomfører også periodiske gjennomganger av bankens risiko, som måles i forhold til risikokapitalen (ICAAP-prosess). Resultatene forelegges bankens styre.

For nærmere informasjon om selskapskapitalen, se kapittelet om risikostyring, internkontroll og kapitalstyring.

Utbytte

Styret har utformet en utbyttepolitikk som grunnlag for de utbytteforslagene som fremmes for representantskapet. Utbyttepolitikken gjøres kjent på bankens hjemmesider, i periodiske regnskapspresentasjoner og årsrapporten.

Det vises til egen omtale om dette i styrets beretning.

Kjøp av egne egenkapitalbevis

For å ha fleksibilitet i forbindelse med salg av egenkapitalbevis til ansatte og tillitsvalgte, har representantskapet tidligere gitt styret fullmakt til å kjøpe tilbake eller utstede egne egenkapitalbevis. For å styrke denne muligheten, ga representantskapet den 25.03.14 styret fullmakt til å kjøpe og etablere pant i egne egenkapitalbevis, innenfor rammene som er angitt i lov og forskrift.

Den samlede beholdningen av egenkapitalbevis som banken eier og/eller har avtalepant i, kan ikke overstige 10 % av bankens eierandelskapital. Det laveste beløpet som kan betales for egenkapitalbevis er 12,50 kroner, og det høyeste er 75 kroner.

Egenkapitalbevis skal kjøpes i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Avhendelse skal skje gjennom samme marked, eventuelt som rettet salg mot ansatte og tillitsvalgte innenfor gjeldende lover og forskrifter. Pantsettelse skjer gjennom avtaler med kunder i forbindelse med kredittgivning og eventuell realisasjon av pantet i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Fullmakten gjelder til 20.05.15.

Underskudd

Eventuelt underskudd dekkes ved forholdsmessig overføring fra grunnfondskapitalen, herunder gavefondet og den eierandelskapitalen som overstiger vedtektsfestet eierandelskapital, herunder utjevningsfondet. Underskudd som ikke blir dekt av dette, dekkes ved forholdsmessig overføring fra overkursfondet og kompensasjonsfondet, og dernest ved nedsettelse av den vedtektsfaste eierandelskapitalen.

Kapitalforhøyelse

Styrefullmakter til kapitalforhøyelser gis på bakgrunn av konkrete og definerte formål. Per 31.12.14 foreligger det ingen styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse i SpareBank 1 Nord-Norge. Det har ikke vært gjennomført noen emisjoner i 2014.

Avvik fra anbefalingens pkt. 3: Ingen

4. Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående

Banken skal, gjennom løpende dialog, sikre eiere og øvrige interessegrupper mulighet til å gi uttrykk for deres holdninger til bankens strategiske og forretningsmessige utvikling. Banken skal ha en profil som sikrer troverdighet og forutsigbarhet i egenkapitalmarkedet.

SpareBank 1 Nord-Norge har én egenkapitalbevisklasse. Gjennom vedtektene og i styrets og ledelsens arbeid, legges det vekt på at alle egenkapitalbevisiere skal likebehandles og ha samme mulighet for innflytelse. Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett. Banken forholder seg til finansieringsvirksomhetslovens regler for eier- og

stemmerettsbegrensninger, så langt de gjelder for sparebank med egenkapitalbevis.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen, skal eksisterende eiere ha fortrinnsrett, med mindre særlige forhold tilsier at dette fravikes. Fravikelsen vil i så fall bli begrunnet. SpareBank 1 Nord-Norge har med ujevne mellomrom gjennomført ansatteemisjoner med rabatt og bindingstid. Slike kapitalforhøyelser er gjennomført for å styrke de ansattes eierskap til egen bank og interessen for bankens kapitalinstrument.

Konsernledelsen og rabatterte egenkapitalbevis

Det er et mål å skape et interessefellesskap mellom konsernledelsen og selskapets eiere. Dette for å bidra til økt verdiskaping i foretaket.

For å stimulere til økt eierskap, vedtok styret i 2014 en ordning hvor bankens konsernledelse ble innvilget en ramme for kjøp av EK-bevis med 30 % rabatt fra minimum 500 000 kroner til maksimum 1 mill kroner (etter rabatt). Bindingstiden er på tre år fra kjøp, og rabatten er den samme som ved salg av EK-bevis til ansatte. Kjøp skal ikke finansieres av SpareBank 1 Nord-Norge, og skal evalueres årlig av styret.

Transaksjoner med nærstående

Styreinstruksen i SpareBank 1 Nord-Norge fastslår at styremedlemmer ikke skal delta i behandling eller avgjørelser av saker med så stor betydning for medlemmet eller noen nærstående, at medlemmet må anses å ha en personlig økonomisk interesse i saken. Medlemmet plikter selv å påse at han eller hun ikke er inhabil.

Styret må, som representant for banken utad, ikke foreta seg noe som kan gi noen en urimelig fordel på bankens bekostning.

Styremedlemmer skal på eget initiativ opplyse om enhver interesse den enkelte eller nærstående kan ha i avgjørelsen av en sak styret har til behandling, uavhengig av om den kan anses som en særinteresse som medfører inhabilitet etter foranstående punkt.

Med mindre styremedlemmet selv velger å fratruke ved behandlingen av saken, skal styret beslutte om vedkommende skal fratruke. Ved vurderingen skal det legges vekt på alle former for personlige, økonomiske eller andre interesser hos medlemmet, og behovet for allmennhetens tillit til styrets vedtak og bankens virksomhet. Styrets vurdering av habilitetsspørsmål skal protokolleres.

Styret skal godkjenne avtaler mellom banken og et styremedlem. Det samme gjelder avtaler mellom banken og tredjeperson, der et styremedlem eller en nærstående måtte ha en særinteresse. Unntak gjelder for avtaler om kreditt innenfor bankens ordinære virksomhet.

Avvik fra anbefalingens pkt. 4: Ingen

5. Fri omsettelighet

Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs og er fritt omsettelige. Det er ikke vedtektsfestet noen form for omsetningsbegrensninger.

Avvik fra anbefalingens pkt. 5: Ingen

6. Generalforsamlingen

Generalforsamling (Representantskapet)

Banken er en sparebank og har derfor ikke generalforsamling. Styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene skiller seg fra aksjeselskap, jf sparebanklovens § 7 om hvilke organer en sparebank skal ha; forstanderskap (representantskap), kontrollkomité og styre.

Bankens øverste organ er sammensatt av egenkapitalbeveiere, innskyttere, ansatte og representanter fra det offentlige.

Representantskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets vedtak.

Representantskapet er bankens øverste ledelsesorgan og har følgende hovedoppgaver:

- Føre tilsyn med styrets forvaltning av selskapet
- Fastsette årsberetning og årsregnskap
- Velge medlemmene til bankens styre, kontrollkomité og valgkomité
- Velge ansvarlig revisor og fastsette revisors honorar
- Fordeling av det beløp som etter Finansieringsvirksomhetsloven § 2b-18 (5) kan gis til allmenntilretteleggende formål
- Opptak av ansvarlig lånekapital

Til møter i representantskapet, skal banken sikre at samtlige medlemmer får innkalling og saksdokumenter, inkludert valgkomiteens innstilling, skriftlig, og med minst 21 dagers varsel. Dokumentene skal være tilgjengelige på bankens hjemmesider senest 21 dager før møtet. Representantskapet kan ikke treffe beslutninger i andre saker enn de som er angitt i innkallingen.

Representantskapet har 40 medlemmer og 26 varamedlemmer med følgende representasjon:

- Egenkapitalbeveiere: 16 medlemmer med 8 varamedlemmer
- Troms, Finnmark og Nordland – velges av fylkesting: 4 medlemmer med 4 varamedlemmer
- Innskyttere: 12 medlemmer med 6 varamedlemmer
- Ansatte: 8 medlemmer med 8 varamedlemmer

Representantskapet har normalt 2 møter per år.

Det er varamedlemmer til representantskapet. Egenkapitalbeveiere kan dermed ikke møte med fullmektig.

Kontrollkomiteen

Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med at banken drives på en hensiktsmessig og betryggende måte, i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter og retningslinjer fastsatt av representantskapet og pålegg fra Finanstilsynet. Kontrollkomiteen skal også

påse at bankens styre og konsernsjef har tilstrekkelig tilsyn og kontroll med morbanken og datterselskapene.

Kontrollkomiteen er valgt av representantskapet, og består av 3 medlemmer og 1 varamedlem. Medlemmene velges for 2 år av gangen.

Kontrollkomiteen gir hvert år melding til representantskap og Finanstilsynet om sitt arbeid. Komiteen gir videre uttalelse til representantskapet om årsregnskapet og årsberetningen.

Kontrollkomiteen har normalt 8 møter i året.

Avvik fra anbefalingens pkt. 6:

SpareBank 1 Nord-Norge forholder seg til sparebanklovens bestemmelser, med hensyn til sammensetning av organer. Avvikene vurderes ikke å innebære noen realitetsforskjell sammenlignet med anbefalingen.

7. Valgkomité

Valgkomité for representantskapet

Valgkomiteen består av 4 medlemmer og 4 varamedlemmer, og skal ha representanter fra alle fire grupper som er representert i representantskapet. Valgkomiteen skal forberede valg av

- leder og nestleder i representantskapet
- medlemmer og varamedlemmer til styret, eksklusive de ansattes representanter
- kontrollkomiteens leder, medlemmer og varamedlemmer
- medlemmer og varamedlemmer av valgkomiteen, eksklusive de ansattes representanter

Valgkomité for innskytternes valg

Valgkomiteen består av 3 medlemmer og 3 varamedlemmer, og skal forberede innskytternes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet og til valgkomiteen for innskytterne.

Valgkomité for egenkapitalbeveiserens valg

Valgkomiteen består av 3 medlemmer og 3 varamedlemmer, og skal forberede egenkapitalbeveiserens valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet og til valgkomiteen for egenkapitalbeveiserne.

I sitt arbeid skal valgkomiteene se til at representantskap, kontrollkomité, valgkomité og styret har den nødvendige kompetanse. Valgkomiteene bør i tillegg tilstrebe en viss distriktsvis fordeling, og at begge kjønn er godt representert.

Retningslinjer for de ovennevnte valgkomiteer fastsettes av bankens representantskap.

Valgstyre for ansattes valg

I henhold til sparebankloven skal valget tilrettelegges av et valgstyre med representanter oppnevnt av styret. Valgstyret skal bestå av minst tre medlemmer, hvor både de ansatte og ledelsen skal være representert.

Avvik fra anbefalingens pkt. 7:

Alle medlemmene av valgkomiteen til representantskapet velges blant gruppene som er representert i representantskapet, i henhold til forskrift om valgkomiteer i sparebanker. Det er foreløpig ikke vurdert å utvide komiteen med et medlem hentet utenfor representantskapet.

8. Bedriftsforsamling og styret, sammensetning og uavhengighet

Det vises til punkt 6 for informasjon om generalforsamling/representantskapet.

Styret består av 8 fast møtende medlemmer, hvor 7 velges av representantskapet og 1 velges av og blant de ansatte. 4 av styrets 8 medlemmer er kvinner, hvorav 3 er valgt av representantskapet og 1 av de ansatte. 1 varamedlem for de ansatte møter også fast i styremøtene. Medlemmene velges for 2 år av gangen, og kan maksimalt sitte i 20 år eller 12 år sammenhengende i samme verv.

Konsernsjefen er ikke medlem av styret. Ingen av styremedlemmene valgt av representantskapet har noen ansettelses- eller oppdragstakerforhold til konsernet, utover sine verv som tillitsvalgte. Styremedlemmenes uavhengighet er vurdert av valgkomiteen og er vurdert som uavhengige, med unntak av de ansattevalgte styremedlemmene. Leder og nestleder velges av representantskapet ved særskilte valg, og for to år av gangen.

Sammensetningen av styret er basert på kompetanse, kapasitet og mangfold, og i henhold til bankens vedtekter. Valgkomiteen har laget en kravspesifikasjon som utgangspunkt for styrets sammensetning. Styret har minimum 12 møter i året, og medlemmenes deltakelse på styremøtene er beskrevet i årsrapporten. Deres beholdning av egenkapitalbevis i SpareBank 1 Nord-Norge fremkommer i noter til regnskapet, under presentasjonen av styret i årsrapporten, og på bankens nettside. Det enkelte styremedlems bakgrunn er også beskrevet i årsrapporten og på bankens hjemmeside, www.snn.no.

Avvik fra anbefalingens pkt. 8: Ingen

9. Styrets arbeid

Styrets funksjon

Styret leder bankens virksomhet i samsvar med lov, vedtekter og nærmere forskrifter gitt av representantskapet. Styret er ansvarlig for at de midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Styret har også plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret har i tillegg følgende hovedoppgaver:

- Ansette konsernsjef
- Fastsette instruks for den daglige ledelse av banken
- Fastsette bankens strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål
- Ansette og avskjedige leder for internerisjonen

Styret har normalt 12 møter i året.

Habilitet / inhabilitet

Styrets medlemmer er definert som primærinsidere, og må forholde seg til bankens reglement for erverv av egenkapitalbevis i banken og banker i SpareBank 1-alliansen. Dette samme gjelder for aksjekjøp i selskap med kundeforhold til banken.

Ved behandling av engasjement som et styremedlem har verv eller interesse i, skal den enkelte erklære seg inhabil og forlate møtet. Styremedlemmer og ledende ansatte skal også melde fra til styret, hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av banken.

Evaluering av styret

Styret foretar årlig en egevaluering av sitt virke med henblikk på kompetanse, arbeidsform, saksbehandling, møtstruktur og prioritering av oppgaver.

Godtgjørelsesutvalg

SpareBank 1 Nord-Norge godtgjørelsesutvalg består av styrets leder og 2 styremedlemmer.

Styresekretær i banken har sekretærfunksjonen. Utvalgets mandat er å

- forberede og fremme forslag om godtgjørelse til konsernsjef
- forberede og fremme forslag til erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, i tråd med finansieringsvirksomhetsloven § 2b-28, jf allmennaksjeloven § 5-6 (3) og 6-16a
- forberede saker for styret om godtgjørelsesordningen, i henhold til forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner

Styret har fastsatt godtgjørelsesutvalgets mandat.

Utvalget møter når det selv finner det nødvendig, men minst én gang i året.

Revisjonsutvalg

Revisjonsutvalgets oppgaver etter sparebanklovens § 17 d (med tilhørende bokstav) er å

- a. forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen,
- b. overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring samt bankens internrevisjon om slik funksjon er etablert,
- c. ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet,
- d. vurdere og overvåke revisors uavhengighet, jf revisorloven kapittel 4, herunder særlig i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor eller revisjonsselskapet utgjør en trussel mot uavhengigheten.

Sparebanklovens § 17 d bokstav b, anses ivaretatt gjennom risikoutvalgets mandat, og revisjonsutvalget mottar risikoutvalgets gjennomgang til orientering.

Utvalgets har blant annet følgende oppgaver:

- Vurdere og innstille for styret på valg av ekstern revisor, og innstille overfor styret på godkjenning av ekstern revisors godtgjørelse
- Følge opp og overvåke revisors eller revisjonsfirmaets uavhengighet, med spesielt fokus leveranse av tilleggstjenester, se til at ekstern revisjon opptrer uavhengig, og diskutere omfang og plan for revisjonsarbeidet med revisor
- Føre tilsyn med regnskapsavleggelsesprosessen
- Etterse den lovpliktige revisjon av årsregnskapet og det konsoliderte regnskap. Herunder: gjennomgå og vurdere konsernets kvartalsvise og årlige regnskapsrapporteringer med spesiell fokus på
  - endringer i regnskapsprinsipper og regnskapspraksis
  - vesentlige skjønsmessige verdifastsettelser og estimer
  - betydelige justeringer som følge av krav og anbefalinger fra revisor
  - etterlevelse av lov, forskrifter og regnskapsstandarder
- Gjennomgå og diskutere punkter hvor revisor er uenig med administrasjonen og/eller hvor det er påpekt stor usikkerhet fra revisor og/eller andre forhold som revisor ønsker å diskutere.
- Vurdere andre forhold som bestemt av styret og/eller revisjonsutvalget selv, eller som ønskes tatt opp av revisor.

Revisjonsutvalget møter så ofte det selv finner det nødvendig, men minst fire ganger i året. Det utarbeides årlig en møte- og arbeidsplan for utvalget, som skal godkjennes av styret.

Risikoutvalg

Utvalget har følgende oppgaver:

- Sikre at banken har gode systemer for intern kontroll og risikostyring, compliancefunksjon og intern revisjon som fungerer tilfredsstillende
- Sikre at risikostyringen er i tråd med beste praksis og styrets ambisjonsnivå

- Innstille overfor styret på konsernets overordnede risikostrategi, herunder å vurdere konsernets risikoevne og -vilje, og gi styret råd om etablering av rammer for framtidig risikoeksponering, herunder å sikre en tilfredsstillende risiko- og kapitalvurderingsprosess (ICAAP)
- Overvåke at konsernets kapitaldekning er tilfredsstillende, og tilstrebe en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt konsernstrategi
- Oppfølging av konsernets fundingstrategi, herunder overvåking og kontroll av de faktorer som direkte og/eller indirekte påvirker bankens likviditets- og refinansieringsrisiko
- Sikre at IRB-systemet er godt integrert i organisasjonen, og at det beregner risikonivå og kapitalkrav på en betryggende måte
- Overvåke i hvilken grad institusjonens prising av produkter ut mot kundene reflekterer den risikoen som institusjonen bærer, og i motsatt fall gi anvisninger på forbedringer
- Vurdere hvorvidt de insentiver som følger av bankens belønningsordninger i tilstrekkelig grad tar hensyn til risiko, kapital, likviditet og inntjening
- Sikre at konsernet har tilfredsstillende beredskapsplaner
- Vurdere og innstille overfor styret på valg av intern revisor. Vurdere intern revisors årsplan og godtgjørelse, og innstille overfor styret som skal godkjenne disse
- Sikre at konsernet har gode systemer og prosesser for intern kontroll og compliance (etterlevelse), og at disse fungerer effektivt
- Vurdere andre forhold som bestemt av styret og/eller risikoutvalget selv, eller som ønskes tatt opp av intern revisor
- Holde seg oppdatert og gi råd til styret i forhold til gjeldende og framtidige endringer av lover og forskrifter

Risikoutvalget skal bestå av 3 medlemmer fra styret. De skal være uavhengige etter definisjonen i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance).

Risikoutvalget møter så ofte det selv finner det nødvendig, men minst fire ganger årlig. Det utarbeides årlig en møte- og arbeidsplan som skal godkjennes av styret.

Rapportering

Styret mottar periodisk rapportering av

- resultatutvikling
- markedsutvikling
- ledelses-, personal og organisasjonsmessig utvikling
- utvikling i risikobildet og risikokspiseringen for banken

Foruten ovennevnte, presenteres periodisk bankens målekort som inneholder finansielle, organisatoriske, markedsmessige og kvalitetsmessige mål.

Sentrale forretnings- og fagområder behandles minimum årlig, med evaluering og fastsetting av rammer og retningslinjer.

Styrets honorarer

Styrets honorar er et fast beløp per år og fastsettes i bankens representantskap. Det utbetales ikke honorarer i tillegg til dette.

Intern revisjon

Intern revisor er et redskap for styret og administrasjonen for overvåking av at risikostyringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Ernst & Young står for leveransen av internrevisjonstjenester for konsernet. Internrevisjonstjenestene omfatter morbanken, datterselskap underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll og andre vesentlige datterselskaper. Internrevisjonens hovedoppgave er å bekrefte at den etablerte internkontrollen fungerer som forutsatt, og påse at etablerte risikostyringstiltak er tilstrekkelige i forhold til bankens risikoprofil.

Internrevisjonen rapporterer kvartalsvis til styret, som vedtar årsplaner og budsjett for internrevisjonen. Revisjonens rapporter og deres anbefalinger til forbedringer i bankens risikostyring blir kontinuerlig gjennomgått og implementert.

Det utarbeides en revisjonsplan som diskuteres med konsernledelsen, behandles i risikoutvalget og godkjennes av styret. Revisjonens risikovurderinger ligger til grunn for hvilke områder som skal gjennomgås.

Det utarbeides særskilte revisjonsrapporter, med resultater og forslag til forbedringstiltak, som presenteres for ansvarlig leder og konsernets ledelse. Et sammendrag av rapportene sendes kvartalsvis til risikoutvalget og styret. Eventuelle konsulentoppdrag utføres innenfor de standarder og anbefalinger som gjelder for internrevisorer (IIA/NIRF).

Funksjon for risikostyring

Funksjonen er uavhengig av kundenhetene, og avdelingen har overordnet ansvar for helhetlig risikostyring, intern kontroll og etterlevelse av regler og bestemmelser, herunder ansvar for konsernets risikomodeller og videreutvikling av effektive risikostyringsystemer.

Avvik fra anbefalingens pkt. 9: Ingen

10. Risikostyring og internkontroll

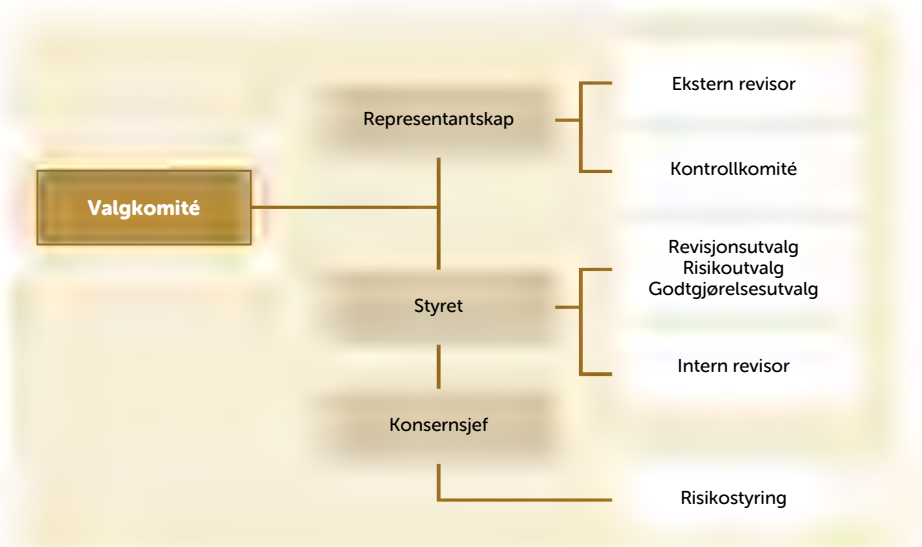
Bankens styringsstruktur bygger på bankens visjon, etablerte mål, strategier og verdigrunnlag, og skal sikre målrettet og uavhengig styring og kontroll som omfatter alle prosesser og kontrolltiltak iverksatt av

bankens ledelse for å sikre effektiv forretningsdrift og gjennomføring av bankens strategier.

Det etablert flere uavhengige kontrollorganer som skal sikre at eiere og andre interessegrupper mottar korrekt informasjon om forretningsmessige og økonomiske forhold. Kontrollorganene har ulike oppgaver og formål, der deres roller og ansvar på øverste nivå er definert gjennom lovgivning, forskrifter og vedtekter.

Effektiv målstyring er en forutsetning for å kunne utføre en løpende måling av bankens strategiske måloppnåelse. Banken benytter strategisk målekort og rullerende prognoser som styringsverktøy. Ansvarliggjøring sikres med tydelig kommunikasjon av forretningsplaner og fastsatte mål til de ansatte. Dette blir operasjonalisert gjennom klart definerte roller, ansvar og forventninger, og ledere som holdes ansvarlige for måloppnåelsen innenfor de enkelte ansvarsområdene.

Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egen Policy for risikostyring, som gjennomgås årlig av styret. Policy for risikostyring og compliance er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll. Policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring, og skal sikre at kon-

sernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette. Risikostyringen er en integrert del av ledelsens beslutningsprosesser, og et sentralt element for organisering, rutiner og systemer.

Styret følger opp vedtatte rammeverk, prinsipper, kvalitets- og risikomål gjennom

- kvartalsvis rapport fra konsernsjef og avdeling for risikostyring
- halvårsrapport/årsrapport fra intern revisor

Bankens internkontroll og risikostyringssystemer omfatter også bankens verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsengasjement.

Det avkreves årlig en bekreftelse fra alle ledere på at rammeverk, retningslinjer og rutiner følges, og at systemer benyttes aktivt i oppfølging av egen resultatenheter.

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge har hovedansvaret for å sette grenser for- og overvåke konsernets risikoeksponering. SpareBank 1 Nord-Norges risikoer måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som styret har vedtatt.

Det er et overordnet mål at konsernets samlede risikonivå skal være moderat og innenfor de rammer som konsernets ansvarlige kapital og øvrige avsetninger setter. Gjennom god risikostyring, skal konsernet fremstå med en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar.

I den løpende risikostyringsprosessen i banken, gjennomføres analyser, styring og oppfølging av vesentlige risikoer. Dette for å sikre at banken drives i tråd med godkjent risikoprofil og vedtatte strategier. Styret og ledelsen gjennomgår minst årlig bankens risikoprofil, ut fra strategiske, driftsmessige og transaksjonsmessige forhold. Utviklingen i risikobildet rapporteres periodisk til konsernsjef og styret.

Styret mottar årlig en uavhengig rapport fra intern revisor og ansvarlig revisor, med en vurdering av konsernets risiko og om internkontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende.

Internkontroll finansiell rapportering

Konsernet overholder gjeldende myndighetspålagte krav, og bidrar til å sikre relevant, pålitelig, tidsriktig og lik informasjon til bankens egenkapitalbeveiere og verdipapirmarkedet forøvrig. Dette gjelder også konsernets kontakt med investorer utenom representantskapet. Enheten økonomi og finans ledes av konserndirektør Rolf-Eigil Bygdnes (CFO), og er organisert uavhengig av forretningsområdene. Økonomi og finans ivaretar den finansielle rapporteringen, både på morbank- og konsernnivå. Avdelingen fastsetter retningslinjer for månedlig, kvartalsvis og årlig rapportering fra alle forretningsområdene og de fleste datterselskapene, på bakgrunn av interne og eksterne krav. CFO vurderer løpende forretningsområdenes finansielle resultater og måloppnåelse, og påser at alle enhetene presterer i tråd med konsernets overordnede økonomiske målsettinger. CFO rapporterer direkte til konsernsjef.

Konsernets økonomiavdeling utarbeider finansiell rapportering for SpareBank 1 Nord-Norge konsernet. Avdelingen påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, konsernets regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer.

Økonomiavdelingen har etablert prosesser som sørger for at regnskapsrapporteringen kvalitetssikres og at eventuelle feil og mangler følges opp og rettes løpende. Det er etablert kontrolltiltak for all finansiell rapportering, for å sikre korrekt, gyldig og fullstendig rapportering. Tiltakene omfatter rimelighets- og sannsynlighetskontroller på hvert enkelt sted innenfor forretningsområdene og på et mer aggregert nivå. I tillegg utføres det detaljerte avstemmingskontroller daglig og månedlig. Konsernet har etablert gode målesystemer for alle forretningsområdene i konsernet, hvor de mest sentrale måltallene for hvert område følges opp. Hvert forretningsområde har ansvar for slik månedlig finansiell rapportering og oppfølging, og samarbeider tett med Økonomiavdelingen om utvikling og forbedring av målesystemene. Etablerte kontrollaktiviteter evalueres jevnlig på design og effektivitet.

Ekstern revisor foretar årlig full revisjon av konsernets årsregnskap.

Etikk og varsling

Det er utarbeidet egne etiske retningslinjer for konsernet og dets ansatte. Verdigrunnlaget og de etiske verdier er godt kommunisert og kjent i hele organisasjonen. Det er etablert klare retningslinjer for intern kommunikasjon dersom ansatte får kunnskap om forhold som er i strid med eksterne eller interne bestemmelser, eller andre forhold som kan skade konsernets omdømme eller finansielle situasjon.

Mer informasjon om risikostyring og internkontroll finnes i styret beretning og eget kapittel om Risikostyring, internkontroll og kapitalstyring.

Avvik fra anbefalingens pkt. 10: Ingen

11. Godtgjørelse til styret

Styrets medlemmer mottar en fast årlig godtgjørelse. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig, og det er ikke utstedt opsjoner til styrets medlemmer.

Styret har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i henhold til loven. Disse forelegges bankens representantskap. Godtgjørelsesutvalget avgir årlig innstilling om konsernsjefens fastlønn og eventuell bonus til styret.

Avvik fra anbefalingens pkt. 11: Ingen

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Konsernet har etablert en godtgjørelsespolitikk som samsvarer med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Den skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med konsernets risiko, motvirke for høy eller uønsket risikotaking, bidra til å unngå interessekonflikter og være i henhold til gjeldende lov og forskrift.

Konsernets godtgjørelsespolitikk har særskilte regler for ledende ansatte, andre ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikokseponering. Det samme er tilfellet for ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver, jf krav i forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond av 01.12.10.

Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg som et forberedende organ i saker som gjelder vurdering og fastsettelse av kompensasjon til konsernsjefen. Videre skal utvalget innstille overfor styret på retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte (konsernledelsen). Det er styret som fastsetter godtgjørelsesutvalgets mandat. Retningslinjene fremlegges for representantskapet. Styrets erklæring om lederlønn er et eget saksdokument til representantskapet. I notene til årsregnskapet framkommer godtgjørelsen til konsernsjefen og ledende ansatte.

Se også omtale av styrets godtgjørelsesutvalg under punkt. 9.

Når det gjelder opsjoner til ledende ansatte vises til ordningen omtalt tidligere under punkt 4 om rabatterte egenkapitalbevis,

Avvik fra anbefalingens pkt. 12: Ingen

13. Informasjon og kommunikasjon

Fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon underbygger tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen, og sørger for at bankens interessegrupper har mulighet til løpende å vurdere og forholde seg til banken. Bankens informasjonspolitikken legger derfor vekt på en aktiv dialog med bankens ulike interessegrupper, der åpenhet, forutsigbarhet og innsyn settes i fokus.

Banken legger videre vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit i investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner, hjemmesiden samt børsmeldinger og pressemeldinger. Det avholdes også regelmessig presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere, investorer og andre interessegrupper.

Den åpne informasjonspraksisen er i samsvar med sparebanklovens § 21, med begrensningene som følger av de til enhver tid gjeldende taushetspliktsregler.

SpareBank 1 Nord-Norges finanskalender offentliggjøres på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 13: Ingen

14. Selskapsovertakelse

SpareBank 1 Nord-Norge er en sparebank som ikke kan bli overtatt av andre gjennom oppkjøp. Eierstrukturen i en sparebank er lovregulert, og ingen kan eie mer enn 10 % av sparebankens eierandelskapital. Ved erverv utover dette, må det søkes om tillatelse fra Finanstilsynet.

Oversikt over de 20 største egenkapitalbevisene i SpareBank 1 Nord-Norge finnes i noter til regnskapet og på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 14: Lovpålagt eierbegrensninger

15. Revisor

Ekstern revisor

Ekstern revisor velges av representantskapet etter innstilling fra revisjonsutvalget. Banken har samme revisor i morselskapet og alle datterselskapene.

Ekstern revisor legger frem en årlig plan for revisjonsutvalget, med hovedtrekkene for gjennomføringen av revisjonsarbeidet.

Revisor deltar i styremøter som behandler årsregnskapet og i revisjonsutvalgets møter som behandler regnskapet. I tillegg gjennomgår konsernet internkontroll, herunder identifiseres svakheter og forslag til forbedringer. Styret avholder minst ett årlig møte med revisor uten at konsernsjefen eller andre fra den daglige ledelsen er til stede.

Ekstern revisor avgir beretning til representantskapet og kontrollkomiteen om disse forholdene.

Det er ikke fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon, men ekstern revisor har ikke utført rådgivningsoppdrag av betydning for konsernet i 2014. Eventuell rådgivning fra ekstern revisor skal til en hver tid ligge innenfor rammene av revisorlovens § 4-5, og det inngås egne avtaler om slik rådgivning. Styret orienterer representantskapet om ekstern revisors godtgjørelse for revisjon og eventuelle andre tjenester.

Avvik fra anbefalingens pkt. 15:

Det er ikke fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisor oppsummerer årlig hvilke tjenester som eventuelt er utført for konsernet i tillegg til ordinær revisjon. Disse tjenestene skal til enhver tid ligge innenfor rammene i revisorloven § 4-5. Det skal i tillegg inngås egne avtaler om levering av slike tjenester.

Foto: Marius Fiskum

RISIKOSTYRING, INTERNKONTROLL OG KAPITALSTYRING

Risikostyring, internkontroll og kapitalstyring er nøkkelområder innenfor finansiell virksomhet, og styring og forvaltning av risiko er et strategisk virkemiddel i SpareBank 1 Nord-Norge for å øke verdiskapingen.

SpareBank 1 Nord-Norge skal ha høy kvalitet i all eksternt og intern rapportering. Konsernet er avhengig av godt omdømme og tillit hos kunder, eiere, myndigheter og andre forretningsforbindelser, for å være en attraktiv samarbeidspartner og et naturlig førstevalg. For å oppnå dette, må konsernet ha en tydelig og effektiv struktur for ansvarsfordeling og styring.

SpareBank 1 Nord-Norge skal til enhver tid drive virksomheten i samsvar med relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer, herunder konsernets verdigrunnlag og etikkregler (SNN-koden).

Konsernets mål er å sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning gjennom god risikostyring.

Dette skal oppnås gjennom

- en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring og kvalitet
- en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- å tilstrebe en effektiv kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- å unngå at uventede hendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad
- utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter

Konsernet skal ha en moderat risikoprofil og en målsetting om minimum å opprettholde nåværende internasjonale rating. Dette skal sikre en langsiktig og god tilgang på innlån fra kapitalmarkedene.

Konsernets kontroll- og styringsmodell

Konsernets kontroll- og styringsmodell tar sikte på uavhengighet i risikorapporteringen, hvor ansvar og roller i den daglige risikostyringen er vektlagt spesielt.

SpareBank 1 Nord-Norge har i flere år, både i egen regi og gjennom SpareBank 1-samarbeidet, lagt ned store ressurser i å utvikle effektive prosesser for å identifisere, måle og styre risiko.

Alle ledere er ansvarlige for til enhver tid å ha full innsikt i risikobildet innenfor sitt eget forretnings- og/eller fagområde. For å tilfredsstille konsernets overordnede mål, har konsernet valgt å dele risikostyringsprosessen i tre:

Et viktig fundament for effektiv risikostyring, er en sterk risikokultur, med høy bevissthet om risiko og risikostyring i hele konsernet. Dette krever at alle medarbeidere har en god forståelse for sin egen virksomhet og sine handlinger, og risikoer som er forbundet med dette.

Ansvar for løpende risikostyring er delt mellom styret, styrene i datterselskapene, konsernledelsen, fagansvarlige og linjeledelsen. Risikostyring og kontroll er en del av SpareBank 1 Nord-Norges virksomhetsstyring, som er beskrevet i kapitlet Eierstyring og selskapsledelse. Det er lagt vekt på ansvar gjennom personlige fullmakter

og uavhengighet mellom forretningsområdene og de avdelingene og personene som overvåker dem.

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge har det overordnede ansvaret for konsernets risikoksposeringer, håndtering av risikoene og fastsettelse av de overordnede målsettingene som risikoprofil, avkastningsmål og fordeling av kapital.

Styret fastlegger også de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i konsernet, og alle vesentlige aspekter ved risikostyringsmodellene og beslutningsprosessene.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring, er rammeverket basert på elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer konsernet på.

- Strategisk målbylde
- Organisering og organisasjonskultur
- Risikoidentifikasjon
- Risikoanalyse
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

I prosessen for risiko- og kapitalstyring, er organisasjonskulturen grunnmuren for de andre elementene. Organisasjonskulturen omfatter ledelsesfilosofi, lederstil og integriteten, verdigrunnlaget og de etiske holdningene til menneskene i organisasjonen. En mangelfull organisasjonskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak. SpareBank 1 Nord-Norge har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert og kjent i hele organisasjonen.

Styrets oppgaver er nedfelt i en egen årsplan som revideres årlig. Den sikrer at styret har tilstrekkelig tid til- og fokus på tillagte, sentrale oppgaver.

Konsernsjefen har ansvaret for konsernets risikostyring, herunder utvikling av effektive styringssystemer, intern kontroll og løpende oppfølging, delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Forretningsområdene har ansvaret for den samlede risikostyringen innenfor eget virksomhetsområde. Ledere skal etablere og gjennomføre en forsvarlig risikostyring innenfor sitt ansvarsområde, og sørge for at styringen utøves aktivt og i samsvar med bankens policy for risikostyring, fullmakter, instruksjer og rutineverk.

Avdeling for risikostyring og compliance er organisert uavhengig av forretningsområdene og rapporterer til konsernsjefen. Avdelingen har overordnet ansvar for helhetlig risikostyring, intern kontroll og konsernets etterlevelse av regler og bestemmelser, herunder ansvar for konsernets risikomodeller og videreutvikling av effektive risikostyringssystemer.

Kredittavdelingen er konsernets sentrale avdeling innenfor kredittområdet, med ansvar for utarbeidelse og vedlikehold av mål, strategier, retningslinjer og rutiner, operativ styring og oppfølging av konsernets kredittvirksomhet og kredittrisikohåndtering. Avdelingen har en frittstående rolle i forhold til forretningsområdene og lokalbankene.

Internrevisjonen skal gi objektive råd til styret og ledelsen om konsernets risikostyring, utforming av kontroller og etterlevelse av etablerte rutiner, prosedyrer og retningslinjer. Det faglige ansvaret for konsernets interne revisjonsfunksjon ivaretas av eksterne leverandører av revisjonstjenester, noe som sikrer uavhengighet, kompetanse og kapasitet.

Konsernkredittutvalget innstiller på alle saker som skal behandles av styret. Utvalget har en sentral rolle ved utforming av konsernets kredittstrategier, -policyer og -regelverk.

Balanseskomiteen ledes av konserndirektør finans. Komiteen behandler saker knyttet til styring av markeds- og finansieringsrisiko, og har ansvaret for å følge opp at styrets vedtatte rammer etterleves. Komiteen følger også opp og fastsetter internprising av kapital og kapitalstruktur.

Valideringskomiteen ledes av konserndirektør risikostyring.

Hovedoppgaver er å sikre at

- IRB-systemet er tilpasset porteføljene det anvendes på
- forutsetningene som IRB-systemet bygger på er rimelige
- IRB-systemet er godt integrert i organisasjonen, og er en sentral del i risikostyring og beslutningstaking
- SpareBank 1 Nord-Norge etterlever Forskrift om Kapitalkrav

Internkontroll og lederbekreftelse

Konsernet benytter Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions (COSO) rammeverk, og Control Objectives for Information and related technology (CobiT) rammeverk som grunnlag for prinsipper for intern kontroll og risikostyring.

COSO er et rammeverk med fem nivåer:

1. **Kontrollmiljø**
2. **Risikovurdering**; vurdering av interne og eksterne forhold som påvirker måloppnåelsen
3. **Kontrollaktiviteter**; retningslinjer og prosedyrer som skal sikre at risikoer reduseres og håndteres på en effektiv måte
4. **Informasjon og kommunikasjon**; prosesser som sikrer at relevant informasjon identifiseres og kommuniseres i tide
5. **Overvåking**; prosesser for å sikre at internkontrollen er hensiktsmessig definert og gjennomført, og at den er effektiv og tilpasningsdyktig

De fem nivåene skal bidra til at konsernet når sine mål om effektiv drift, pålitelig finansiell rapportering og etterlevelse av lover og regler.

Direktører, banksjefer, fagsjefer og avdelingsledere skal rapportere oppover i organisasjonen, hvordan risikostyringen er gjennomført innenfor sine ansvarsområder i forhold til godkjent rammeverk og risikoeksponering. Dette skal gi konsernsjefen og styret tilstrekkelig dokumentasjon til å kontrollere at risikostyringen er forsvarlig ivaretatt.

Lederbekreftelse eller rapportering skal skje minst en gang i året, eller når vesentlige forhold tilsier det. Dette arbeidet koordineres av avdeling for risikostyring.

Hensikten med den årlige rapporteringen er først og fremst

- å ivareta ledernes ansvar for forsvarlig og målrettet drift, og sikre at ansvaret blir ivaretatt på en systematisk og likeartet måte i banken/konsernet
- å legge grunnlaget for et aktivt engasjement fra bankens styrer, kontrollkomité og daglige ledere
- å medvirke til at bankens organisasjon og ledere regelmessig vurderer forretnings- og kontrollmessige risikoer og gjennomføring av kontrolltiltak

Rapporteringen skal brukes aktivt i en lederutviklingsprosess, som skaper økt forståelse for viktigheten av god risikostyring og kvalitet. Rapporteringen skal også være sentral i bankens opplæringsprogram.

Risikoområder

SpareBank 1 Nord-Norge identifiserer og styrer risiko innenfor følgende overordnede risikoområder:

Kredittrisiko	Motpartsrisiko	Konsentrasjonsrisiko	
Markedsrisiko	Rente- og valutarisiko	Aksjerisiko	Spreadrisiko
Operasjonell risiko	Juridisk risiko	IKT	Svakheter/mangler styring og kontroll
Likviditetsrisiko	Tilgang/diversifisering funding	Diversifisering løpetid	LCR/NSFR
Eierrisiko	Felleskontrollert virksomhet (alliansen)	Tilknyttede selskaper	Datterselskaper
FOrretningsrisiko	Strategisk risiko	Omdømmerisiko	
Andre risikoer	Risiko egne bygg	Risiko øvr. eiend.	

En helhetlig risikostyring er viktig for å vise hvilke risikoer konsernet er eksponert for, og hvor stor eksponeringen er. Det vises også til nærmere informasjon i noter til regnskapet og konsernets Pilar 3-rapport på snn.no.

De viktigste risikoene:

Strategisk risiko

Risiko for svikt i inntjening og generering av kapital som skyldes endringer i rammebetingelser, dårlige forretningsmessige beslutninger, dårlig implementering av beslutninger eller manglende tilpasning til endringer i forretningsmessige rammebetingelser.

SpareBank 1 Nord-Norge reviderer konsernets strategi løpende, med gjennomgang av endringer i rammebetingelser, herunder konkurransesituasjonen og krav fra myndighetene, endringer i kundeadferd og krav til kompetanse og organisering.

Omdømmerisiko

Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, som innbefatter kunder, motparter, egenkapitalbeveiere og myndigheter.

Konsernets rammer og retningslinjer for God virksomhetsstyring og SNN-koden, har en viktig rolle i den forretningsmessige styringen av virksomheten. Retningslinjene setter fokus på holdninger og etikk, og hvordan SpareBank 1 Nord-Norge gjør forretninger med kunder og andre forbindelser.

Konsernets strategi for samfunnsengasjement legger til rette for strategisk bruk av kommunikasjon og styrking av eksterne og interne relasjoner. Samfunnsengasjementet skal være et virkemiddel for å styrke vårt omdømme i alle relevante interessegrupper.

Kredittrisiko

Risiko for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelse.

Kredittrisiko er den dominerende risiko i bankens virksomhet. Banken skal ha god kapasitet innenfor kredittområdet og tilby konkurransedyktige kredittvilkår til gode kunder. God styring av kredittrisiko krever høy kompetanse hos alle som arbeider med kredittgivning. Bankens rammeverk for styring

av kredittområdet er omfattende. Bruk av kredittscoremodeller i kredittinnvilgingen, porteføljestylingen og i beregningen av kapitalbehov, stiller betydelige krav til struktur, oppfølging og rapportering.

SpareBank 1 Nord-Norge har i rammeverk og prinsipper for god kredittstyring vektlagt følgende hovedprinsipper:

- Fullstendighet; det skal være bestemmelser som regulerer den forretningsmessige driften
- Rapportering; alle handlinger og beslutninger skal være sporbare, og det skal rapporteres på at bestemmelser, rutiner og fullmakter følges
- Uavhengighet; skille mellom forretningsenhetene som innvilger kredittene, kredittavdelingen med ansvar for støtte og kontroll av at retningslinjer og rutiner følges, og avdeling for risikostyring med ansvar for overvåking av kredittrisikoen
- "Armlengdes avstand"; kredittgivningskriteriene skal være objektive
- Styrets og ledelsens ansvar og oppgaver

Data og analytiske verktøy er en integrert del av risikostyringen. SpareBank 1 Nord-Norge har, sammen med bankene i SpareBank 1-alliansen, en løpende utvikling av klassifiseringssystemet. Systemet er en viktig støtte i kredittprosessen, og beregning av forventede tap og risikjustert kapital (uventede tap) benyttes som en integrert del i kredittbeslutningsprosessen.

Kredittrisikoen styres gjennom:

Kredittstrategien som fastsettes årlig av styret

Kredittstrategien fastsetter overordnede prinsipper for kredittgivning, og hvordan kredittrisiko skal styres og prises. Dette innbefatter oppbyggingen av bankens styringsdokumenter, organisering av kredittfunksjonen (ansvars- og rollefordeling), overordnede prinsipper for kredittgivning samt kredittstrategiske målsettinger.

Styringen av kredittrisikoen baserer seg på prinsippene anbefalt av Basel-komiteen i dokumentet Principles for the Management of Credit Risk, nye kapitaldekningsregler og relevante lover og forskrifter.

Retningslinjer for porteføljestyling

Beskriver rammer og retningslinjer for styring av kredittporteføljen. Dette gjelder fordeling av ansvar og roller i forbindelse med måling og rapportering av risiko og lønnsomhet i porteføljen, og tiltak for å styre porteføljen innenfor rammene i kredittstrategien og kredittpolicyen.

Styring av porteføljens sammensetning skjer ved å fastsette prinsipper og rammer for innvilgelse av nye kreditter, eller ved å endre eksisterende engasjementer.

IRB-system "De modeller, organisering, arbeids- og beslutningsprosesser, kontrollmekanismer, IT-systemer, rammeverk, interne retningslinjer og rutiner som er knyttet til klassifisering og kvantifisering av kredittrisiko"

IT-systemer og prosessstøtte

Kredittpolicy for bedrifts- og privatmarkedene (BM og PM)

Dokumentene beskriver hvordan kredittstrategien skal implementeres gjennom fastsettelse av detaljerte kriterier for kredittgivning for henholdsvis PM og BM. Utarbeidelse og vedlikehold av kredittpolicy er konsernsjefens ansvar.

Bevilgningsreglement

– utøvelse av kredittfullmakter

I personmarkedet er alle fullmakter personlige og inndelt etter engasjementsstørrelse og risiko. Ved utøvelse av kredittfullmakter innenfor BM, skjer dette i hovedsak i kredittkomiteer. Beslutningsgrunnlaget skal samsvare med bankens kredittstrategi og kredittpolicy, og være preget av fullstendighet, god kvalitet og profesjonalitet. Dette dokumenteres ved bruk av bankens ordinære saksbehandlings-system.

Klassifiserings- og risikomodeller

Bankens risikoklassifiseringssystem bygger på en ratingmodell for beregning av sannsynlighet for mislighold og tap. Risikovurderingen av enkeltkunder tar utgangspunkt i kundens betjeningsevne og adferd, størrelsen på og sikkerheter for kreditten.

Sannsynligheten for mislighold (PD)

Kundene blir klassifisert i risikoklasser ut fra sannsynligheten for mislighold av forpliktelser i en 12-måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes ut fra historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, og ikke-finansielle kriterier som adferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet, benyttes ni risikoklasser (A-I), for den friske porteføljen. I tillegg har konsernet to risikoklasser (J og K), for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

Intervallene for misligholdssannsynligheten i hver risikoklasse:

SpareBank 1 Nord-Norges misligholdsklasser

Misligholdsklasse (PD)	Risiko	Nedre grense	Øvre grense
A		-	0,10 %
B		0,10 %	0,25 %
C	Lav	0,25 %	0,50 %
D		0,50 %	0,75 %
E		0,75 %	1,25 %
F		1,25 %	2,50 %
G	Middels	2,50 %	5,00 %
H		5,00 %	10,00 %
I	Høy	10,00 %	99,99 %
J	Misligholdt over 90 dager	100 %	100 %
K	Tapsmerket	100 %	100 %

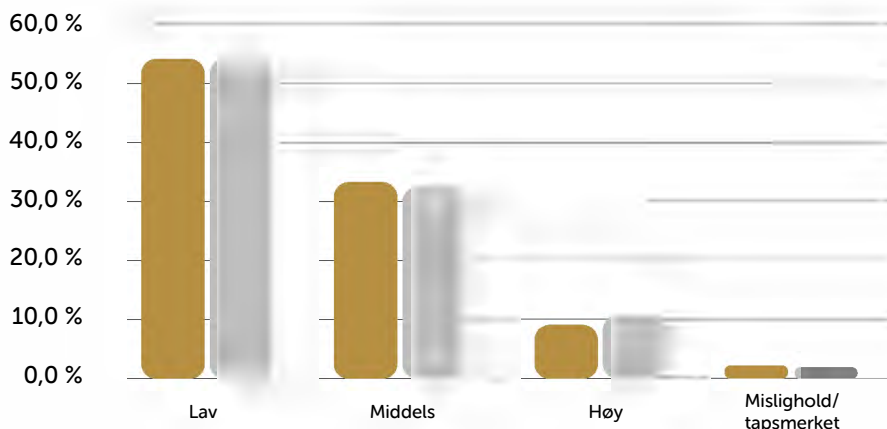
Konsernets totale eksponeringer inndelt etter risikoklasser.

Prosentvis volumfordeling i risikoklassene per 31.12.14 og 31.12.13.

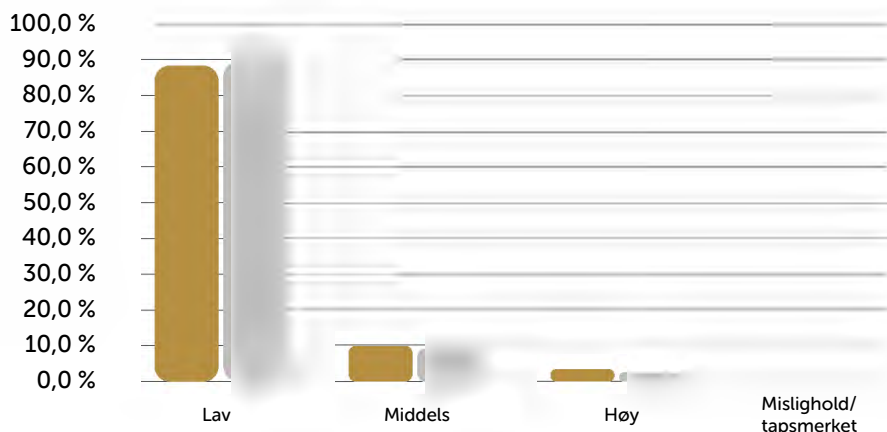
● 2013

● 2014

BM

PM

Engasjementene omfatter alle typer kapital-tjenester som ytes til kunder gjennom lån, kreditter, garantier inklusiv rembuser, på-løpne ikke betalte renter og provisjoner. Innvilgede, men ikke utnyttede rammer er også inkludert.

Kredittmodellene valideres minimum årlig, både med hensyn til evnen til å rangere kundene og estimere PD-nivå. Valideringsresultatene bekrefter at modellens treff-sikkerhet er innenfor interne mål og inter-nasjonale anbefalinger.

Forventet eksponering ved mislighold (EAD)

Konsernet estimerer eksponering på misligholdstidspunktet ved å ta hensyn til forventet trekk på kommiterte rammer.

Tapsgrad gitt mislighold (LGD)

Konsernet estimerer tapsgrad for hvert lån basert på forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier, gjen-vinningsgrad på usikret del av lånene og direkte kostnader ved inndrivelse. Verdiene fastsettes etter faste modeller, og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet.

Basert på sikkerhetsdekningen (RE-verdi/EAD), klassifiseres engasjementet i syv klasser, hvor beste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på over 120 % og laveste en dekning på under 20 %.

Disse parametrene (PD, EAD og LGD) dan-ner grunnlaget for konsernets portefølje-klassifisering og statistiske beregning av forventet tap (EL), og behovet for nødven-dig økonomisk kapital/risikojustert kapital (UL). Porteføljeklassifiseringen gir informa-sjon om nivået og utviklingen i den samlede kredittrisikoen i totalporteføljen.

AIRB-Corporate

SpareBank 1 Nord-Norge har godkjennelse fra Finanstilsynet til å benytte interne måle-metoder (IRB) for kredittrisiko. Banken er godkjent for bruk av IRB-Grunnleggende (IRB-Foundation) for BM og IRB (IRB-retail) for PM.

Ved beregning av kapitalkravet etter Grunn-leggende IRB-metode for BM, beregnes risiko-parameteren misligholdssannsynlighet (PD) basert på egne modeller. Risikoparametrene konverteringsfaktor (KF) til bruk for å fast-sette eksponering ved mislighold (EAD), og tapsgrad ved mislighold (LGD) er fastsatt etter sjablongregler i Forskrift om Kapital-krav. Tapsgraden ved mislighold er regu-latorisk satt til 45 %. Valideringsresultatene til SpareBank 1 Nord-Norge viser at taps-graden til misligholdte engasjement i BM er betydelig lavere enn den som benyttes regulatorisk i dag.

SpareBank 1 Nord-Norge har søkt Finans-tilsynet om tillatelse til å benytte avanserte risikomodeller ved beregning av regulatorisk kapitalkrav for lån til foretak. Finanstilsynet har gitt skriftlig melding om at banken får svar på søknaden i løpet av 1. kvartal 2015.

Markedsrisiko

Risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.

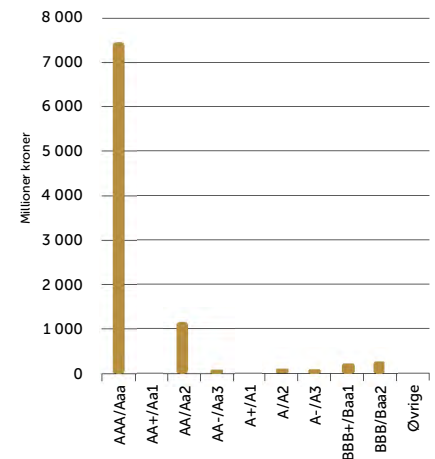
Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbin-delse med bankens investeringer i obliga-sjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bank-driften, som funding, rente- og valutahandel.

Markedsrisiko kontrolleres hovedsakelig gjennom daglig oppfølging av risikoeksponeringer ut fra styrets vedtatte rammer, og løpende analyser av utestående posi-sjoner. Rammene for eksponeringer gjen-nomgås og fornyes minst én gang i året. SpareBank 1 Nord-Norges markedsrisiko-eksponering er moderat.

AAA-ratede papirer utgjør 80,5 % av por-teføljen, og 99,8 % av porteføljen har BBB eller bedre (investment grade).

Innenfor styrets vedtatte rammer for valuta-rikisiko, er eksponeringen liten. Aggregert valutaposisjon utgjør 9,3 mill kroner per 31.12.14 (15 mill kroner i 2013). I tillegg har banken noen større eierposter i utenlandsk valuta.

Obligasjoner og sertifikater fordelt etter rating:

Konsernets portefølje av aksjer og andeler er noe lavere per 31.12.14 enn ved utgangen av 2013.

Den bokførte verdien av beholdningen av aksjer, andeler og egenkapitalbevis var på 473 mill kroner per 31.12.14 - 239 mill kroner mindre enn ved forrige årsskifte. Den største delen av aksjeeksponeringen er strategiske eierposter i morbanken og egenkapitalin-vesteringer i SNN Invest. Endringen fra fjor-året skyldes i hovedsak salg av eierandeler i Nets og nedskrivninger på eierposten i Tavrishesky bank.

Styret har valgt å holde bankens renterisiko lav. Risikoen målt som verdiendring ved 2 prosentpoeng renteendring per valuta var for-delt på følgende måte ved årsslutt 2013 og 2014:

	2014	2013
NOK	-21	-1
EUR	4	1
USD	-1	0
CHF	102	-1
Øvrige	0	-1
Total renterisiko	84	-2

Operasjonell risiko

Risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk risiko eller omdømmerisiko.

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alle vesentlige kostnader i forbindelse med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet. Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå. Lederens viktigste hjelpemiddel i dette arbeidet er faglig innsikt, ledelseskompetanse, handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgningssystemer.

Det systematiske arbeidet med risikovurderinger og styringstiltak, bidrar til økt kunnskap og bevissthet omkring behovet for forbedringer innenfor eget forretnings- og fagområde.

Banken har tatt i bruk et eget registrerings- og oppfølgingsverktøy for å bedre strukturen i og oppfølgingen av risiko, hendelser og forbedringsområder i konsernet.

Avdeling for risikostyring har ansvaret for den løpende, uavhengige overvåkingen av den operasjonelle risikoen.

Styret mottar årlig, fra intern revisjon og ansvarlig revisor, en uavhengig vurdering av konsernets risiko og om den interne kontrollen er hensiktsmessig og betryggende.

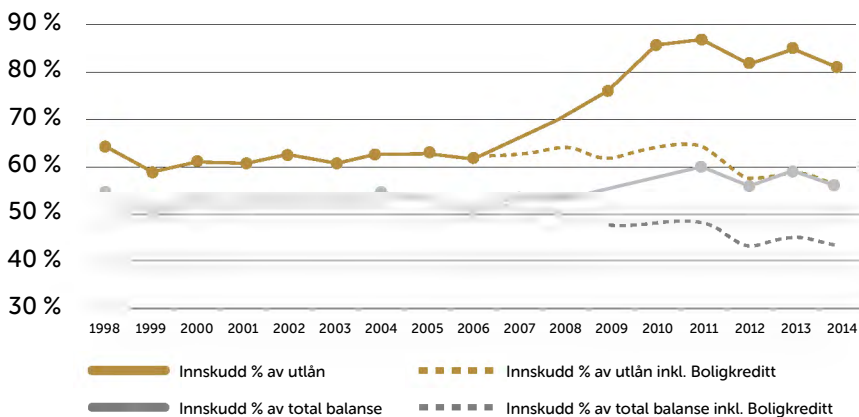
Banken har i 2014 ikke hatt vesentlige operasjonelle hendelser med tap utover det som klassifiseres som ordinær driftskostnad for finanskonsernets virksomhet.

Likviditetsrisiko

Risiko for at konsernet ikke klarer å finansiere økninger i eiendelene og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet øker.

Styringen av konsernets finansieringsstruktur bygger på en overordnet likviditetsstrategi, som gjennomgås og vedtas av styret minimum årlig. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Sårbarheten for refinansiering øker med for mange konsentrerte forfall. Denne risikoen er søkt begrenset gjennom definerte rammer.

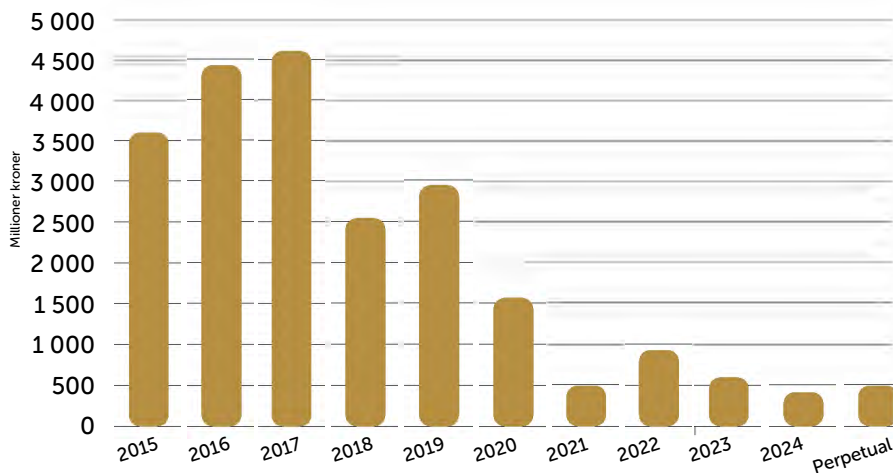
Utvikling egenfinansiering morbank

Konsernets fundingkilder fordelt etter type innlån

Innlånsportefølgens forfallsstruktur fordelt på forfallsperiode

Ved utgangen av 2014 hadde konsernet 80 % av fundingen fra det norske markedet, og 20 % i det internasjonale markedet. Konsernets viktigste finansieringskilde er innskudd fra kunder. Innskuddsdekningen var 74,4 % for konsernet per 31.12.14, mot 78,5 % for konsernet per ett og to år siden.

Morbanken er ansvarlig for funding av alle aktiviteter i konsernet. God innskuddsvekst og utnyttelse av OMF-ordningen, med flytting av godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, viser seg å ha bidratt til en betydelig bedring i morbankens egenfinansiering de siste årene.

Konsernets likviditetssituasjon per 31.12.14 anses som god. Fra 31.12.13 til utgangen av 2014, har overførte boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt økt med omlag 430 mill kroner, og gitt en tilsvarende positiv likviditetseffekt. Ved årsskiftet har banken overført 23,7 mrd kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Bankens mulighet til å plassere godt sikrede boliglån her, vil ha en positiv effekt på fundingbehovet også fremover.

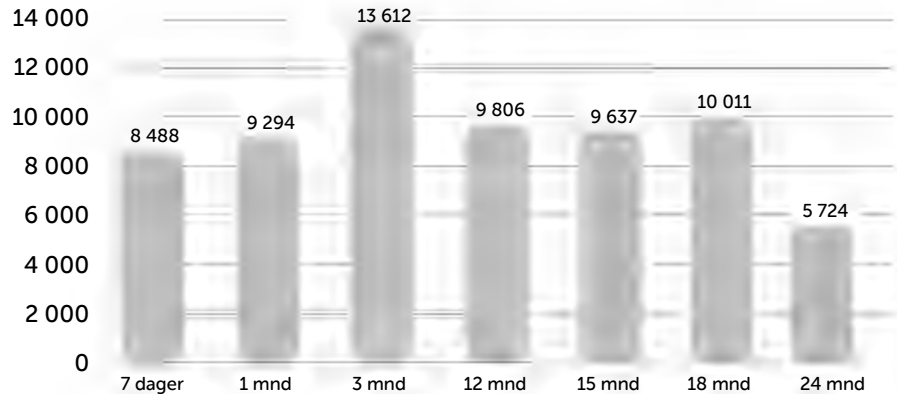
Faktisk overskuddslikviditet er ved utgangen av året på 12,597 mrd kroner, definert som kontanter i Norges Bank, Level I og Level II-papirer og boliglån klare for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Av konsernets totale innlånsvolum på 22,5 mrd kroner ved årsskiftet, skal 3,6 mrd kroner refinansieres i 2015. Bankens kapitalmarkedsinnlån har en vektet løpetid på 2,96 år, per 31.12.2014.

Styret har betydelig fokus på forutsigbarhet og stabilitet. Et viktig mål er å forhindre at tilfeldige hendelser får alvorlige konsekvenser for konsernets betalingsevne. Konsernet har som mål at banken skal overleve i 12 måneder uten ny ekstern finansiering under normale markedsforhold. Konsernet har en beredskapsplan for å håndtere både bankspesifikke og markedsmessige krisescenarier.

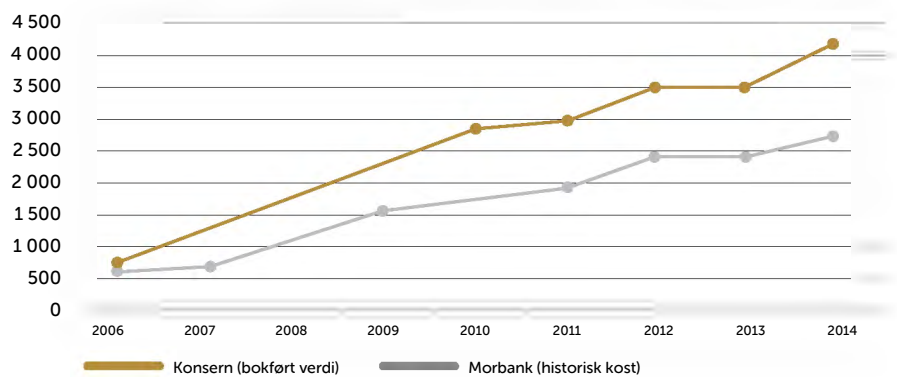
Målsettingen ved "sviktende refinansiering" er overlevelse i 12 måneder, uten tilgang på ekstern funding. Resultatet av testen viser positiv likviditet per 12 måneder på 9,24 mrd kroner.

Konsernet benytter Finanstilsynets definisjon som grunnlag for beregning av Likviditetsindikator 1 og 2. Dette er forholdstall som angir hvor stor del av bankens illikvide eiendeler som er langsiktig finansiert med løpetid på over ett år eller én måned. Indikatorne beregnes på konsolidert nivå, det vil si at modellen tar hensyn til overført volum til boligkredittforetak, OMF-bytteordningen med staten og lange F-lån fra Norges Bank. Likviditetsindikator 1 og 2 utgjør per 31.12.14 henholdsvis 115,13 % og 121,41 %.

Netto refinansiering

Utvikling tilknyttede selskaper (Bokført verdi balansen)

Konsernets Treasury-avdeling har ansvaret for likviditetsstyringen, mens etterlevelse av rammene overvåkes av avdeling for risikostyring. Status i forhold til styrevedtatte rammer rapporteres månedlig til styret.

Eierisiko

Risiko for tap i tilknyttede selskaper er knyttet til den risiko det enkelte selskap påtar seg i sin drift, og risikoen for at det må tilføres ny kapital i ett eller flere av disse selskapene.

Risiko knyttet til eierandeler i tilknyttede selskaper er betydelig. Dette medfører økt risiko for volatilitet i bankens resultater og effekt på kapitaldekningen.

Tilknyttede selskaper er viktige for bankens totale forretningsmodell, og det vurderes løpende hvilke eierposter som er strategisk viktige, og hvilke som kan klassifiseres

som finansiell investering. Konsernets andel av resultat etter skatt i disse selskapene er resultatført med 453 mill kroner i 2014. Resultatet for 2013 var 302 mill kroner.

Bokført verdi på eierandeler i tilknyttede selskaper har økt de siste årene, og figuren nedenfor viser utviklingen i bokført verdi for morbanken og konsernet.

Risikoen i de ulike selskapene er moderat, men banken er gjennom eierposten i SpareBank 1 Gruppen indirekte utsatt for økt markedsrisiko.

Eierinteresser er fra 3. kvartal 2014 innarbeidet i kapitaldekning i samsvar med nye krav gjennom CRD IV. For eierandeler i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt, BN Bank og SpareBank 1 Markets, foretar banken proporsjonal konsolidering ved regulatorisk beregning av kapitalkrav.

Forretningsrisiko

Risiko for sviktende inntjening og kapitaltilførsel knyttet til mangel på diversifisering av forretningsgrunnlag, eller mangel på tilstrekkelig og permanent lønnsomhet – for eksempel på grunn av for høy cost/income rate.

Forretningsrisikoen gir seg uttrykk i en uventet svekkelse i resultatet. Nedgangen kan skyldes konkurranseforhold som fører til reduserte volumer og prispress, konkurrenter som introduserer nye produkter, myndighetsreguleringer eller negativ medieomtale. Tapet oppstår dersom konsernet ikke makter å tilpasse kostnadene til slike endringer.

God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere forretningsrisikoen. Omdømmerisiko blir styrt gjennom policyer og forretningsaktiviteter, inkludert compliance.

Ettersom forretningsrisiko kan oppstå som følge av ulike risikofaktorer, benyttes et bredt sett av verktøy (kvantitative og kvalitative) for å identifisere og rapportere slik risiko.

Compliancerisiko

Risiko for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter, økonomisk tap eller svekket omdømme, som følge av manglende etterlevelse av lover/forskrifter, standarder eller interne retningslinjer.

Konsernet er opptatt av å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Effektive virkemidler er

- et tydelig verdigrunnlag, som er klart kommunisert og forstått i organisasjonen
- en prosess for å fange opp, kommunisere og implementere endringer i lover og forskrifter
- en prosess for å følge opp og rapportere etterlevelsen av lover og forskrifter

Kapitalstyring

SpareBank 1 Nord-Norges prosess for kapitalstyringen skal i størst mulig grad sikre

- en effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til konsernets strategiske mål bilde og vedtatte forretningsstrategi
- konkurransedyktig avkastning
- en tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil
- konkurransedyktige vilkår og god, langsiktig tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- at konsernet minimum klarer å opprettholde nåværende internasjonale ratinger
- utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets definerte markedsområde
- at ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

Det er en langsiktig målsetting i den vedtatte forretningsstrategien, at den risikojusterte kapitalen i størst mulig grad skal allokere til områder som gir tilfredsstillende risikojustert avkastning. Fornuftig kapitalallokering er et resultat av, og grunnlag for, konsernets øvrige mål (for vekst, lønnsomhet og soliditet, ofte uttrykt ved "sunn vekst" eller avkastning på risikojustert kapital).

Gjennom lovverket er SpareBank 1 Nord-Norge underlagt et regelverk for minstekrav til kapitaldekning og soliditet. CEBS (Committee of European Banking Supervisors) har gitt retningslinjer for tilsynsmyndigheter, når de skal vurdere institusjonenes prosesser for styring av risiko og kapitalbehov i form av en ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

Styret er ansvarlig for å initiere ICAAP-prosessen og kapitalplanleggingen, og godkjenne utforming og metodevalg. Styret er også ansvarlig for å sette mål for konsernets kapitalnivå som er tilpasset risikoprofil og forretningsmessige rammebetingelser.

Denne prosessen er en integrert del av konsernets samlede risikostyring:

Kapitalstyringsprosessen skal

- være risikodrevet, og omfatte alle vesentlige typer risiko i konsernet
- være en integrert del av forretningsstrategien, styringsprosessen og beslutningsstrukturen
- være fremoverskuende
- være basert på anerkjente og betryggende metoder og fremgangsmåter for måling av risiko
- gjennomgås regelmessig og minst årlig av styret

Prognoser og stresstester

Prosess og modeller for stresstester er sentrale i vurderingen av konsernets langsiktige kapitalbehov. Hensikten er å identifisere forhold som kan påvirke risikobildet og kapitaldekningen negativt. Stresstestene skal omfatte alle vesentlige deler av risikobildet, og inkludere en vurdering av betydning for konsernets soliditet.

Stresstestene skal ta for seg forhold som vil kunne inntreffe, og som SpareBank 1 Nord-Norge bør ta høyde for av hensyn til langsiktig drift. Vurdering og fastsettelse av nødvendig kapitalbehov og analyser av fremtidige vekstplaner og strategier inngår i en samlet risikovurdering.

Risikomåling og risikojustert kapital

Internt benytter konsernet risikojustert kapital som målebegrep for beregning av risiko.

Risikojustert kapital angir hvor stort tap som kan oppstå i virksomheten under ekstreme forhold. Beregning av risikojustert kapital er en sentral størrelse i vurderingen av konsernets egenkapitalbehov for å kunne drive på en forsvarlig måte. Risikojustert kapital

gjør det mulig å sammenligne risiko på tvers av risikoformer og forretningsområder.

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om til enhver tid å være ubestridt solid, og skal tilfredsstillende de myndighetspålagte minstekrav til kapitaldekning. Konsernet har et mål om å ha en intern kapitalbuffer på minimum ett prosentpoeng over myndighetspålagte minstekrav. Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er for tiden på 14,5 %.

Bankens soliditet vurderes som god, sett opp mot gjeldende regulatoriske krav.

Både de eksterne og interne kravene blir sammenholdt med konsernets kjernekapital, og bokført egenkapital og kjernekapital vil normalt være høyere enn risikojustert kapital. Dette gir en buffer, sett i forhold til fastsatte eksterne og interne minstekrav, som gir konsernet nødvendig strategisk handlefrihet og langsiktig stabilitet.

Nye kapitalkrav

EUs nye kapitalkravsregelverk trådte i kraft 01.01.14 og betegnes CRR/CRD IV-regelverket. CRR/CRD IV innebærer krav til vesentlig økt egenkapital og nye krav til langsiktig finansiering og likviditetsreserver. Regelverket er ment å gjelde for alle banker og verdipapirforetak i EØS-området og vil bli innfasnet frem til 2019. De nye reguleringsene medfører store utfordringer for bankene, med krav om økt inntjening for å bygge egenkapital, samtidig som kravene om økt langsiktig finansiering og likviditet vil øke finansieringskostnadene.

Den norske grunnlovens bestemmelser om begrenset adgang til å avgi suverenitet, har gjort at EUs tilsynsforordninger, CRR/CRD IV og en rekke andre rettsakter ikke har kunnet blitt implementert i EØS-avtalen.

Høsten 2014 ble Norge og EU enige om en løsning. Regjeringen vil trolig legge frem en egen proposisjon om saken i løpet av første halvår 2015. Først etter at proposisjonen er vedtatt, kan CRR/CRD IV tas inn i EØS-avtalen og norsk lovverk. Norge innførte likevel fra 01.07.13 nye kapitalkrav,

som første ledd i tilpasningen til CRR/CRD IV, som innebærer en gradvis økning i kravet til kapitaldekning frem til 01.07.16.

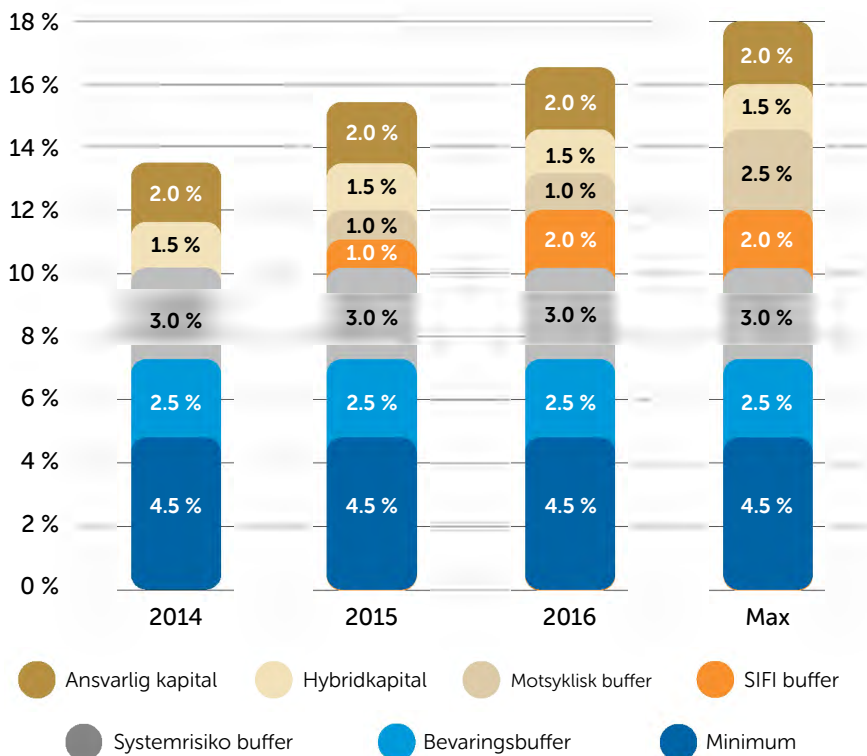
Finansdepartementet fastsatte 12.05.14 Forskrift om identifisering av systemviktige finansinstitusjoner. Det ble da klart at de største regionale sparebankene – deriblant Spare-Bank 1 Nord-Norge – ikke ble definert som SIFI (systemviktig finansinstitusjon). Sentrale myndigheter har påpekt viktigheten av at regionale sparebanker, med sin betydning for regionene, tilpasser sitt kapitalnivå uavhengig av departementets beslutning rundt SIFI.

Norske myndigheter har i likhet med EU, valgt å videreføre det såkalte Basel I-gulvet. Finansdepartementet har tydeliggjort i kapitalkravforskriften at Basel I-gulvet i Norge gjelder for beregningsgrunnlaget for kapitalkravet. I EU-regelverket gis imidlertid en entydig definisjon av Basel I-gulvet som en nedre grense for ansvarlig kapital. Dette reflekteres også i EU-kommisjonens felles rapporteringsstandard for banker i EU/EØS. Denne tilsynspraksisen innebærer at norske banker fremstår som svakere kapitalisert i internasjonale sammenligninger, enn om EUs definisjon av Basel I-gulvet hadde vært lagt til grunn.

Norske myndigheter har ut fra systemrisikohensyn, økt kapitalkravene for boliglån når de beregnes etter interne modeller. Fra første kvartal 2014 ble minstekravet til modellparameteren Tap gitt mislighold, LGD (Loss Given Default), økt fra 10 til 20 % i kapitalkravforskriften. Minstekravet gjelder gjennomsnittet for boliglånsporteføljen.

01.07.14 offentliggjorde Finanstilsynet ytterligere krav til kalibrering av IRB-bankenes boliglånsmodeller. Blant annet økes minstekravet til bankenes estimater for misligholdssannsynlighet, PD (Probability of Default), for enkeltlån til 0,2 %. I tillegg økes nivået for langsiktig gjennomsnittlig PD. Bankene foretok rekalkuleringen i andre halvår 2014, og rapporterer fra første kvartal 2015 kapitaldekningstall i henhold til de rekalkulerte modellene.

Kapitaldekning

Som et element i EUs bankunion, innførte EU 01.01.15 et regelverk knyttet til avvikling og restrukturering av banker, Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD. Direktivet gjelder også for Norge gjennom EØS-avtalen. Hensikten med BRRD er å legge til rette for at selv de største bankene skal kunne avvikes, uten å kreve tilførsel av statlige midler. Systemviktige funksjoner skal kunne videreføres gjennom en rekapitalisering av hele eller deler av bankene, ved at ansvarlige lån og usikret senior gjeld skrives ned eller omgjøres til aksjekapital. Myndighetene har fått vide fullmakter til å restrukturere banker som vurderes som "ikke levedyktige".

Direktivet krever at det opprettes et fond som skal kunne finansiere kriseløsninger, og som er oppkapitalisert i forkant. Trolig kan Norge bygge på det eksisterende banksikringsfondet, og det åpnes for at krisehåndteringsfondet og eksisterende innskuddsgarantifond kan integreres.

Norge har en grense for garanterte innskudd på 2 mill kroner. EUs reviderte innskuddsgarantidirektiv innebærer imidlertid at Norge må senke sin garanti til det harmoniserte nivået på 100 000 euro. Her er det satt en overgangsperiode frem til utgangen av 2018 for land med høyere dekning. Implementeringen av BRRD og det reviderte innskuddsgarantidirektivet krever betydelige endringer i kriseløsningssystemet i Norge, inkludert reglene om offentlig administrasjon og rollen til Bankenes sikringsfond. Banklovkommisjonen er i gang med å utrede hvordan direktivene skal gjennomføres i norsk lovverk.

Kravet om at institusjonene, i tillegg til å oppfylle Pilar 1-kravene, skal ha en prosess for å vurdere samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil (Pilar 2) og en strategi for å opprettholde nivået, videreføres. De nye bufferkravene vil imidlertid delvis dekke noen av de områdene som skal vurderes under Pilar 2.

Foto: Marius Fiskum

Myndighetenes vurderinger av kapitalbehov ut over minstekravene, må tilpasses disse forholdene. Kapitalbehov for institusjons-spesifikke risikoforhold vil i større grad kunne vurderes uavhengig av bufferkravene. Ved vurdering av bankenes ICAAP vil tilsynsmyndighetene ta utgangspunkt i risikoer bankene selv har identifisert. Risikoer bankene bør vurdere er kreditt-, likviditets-, finansierings-, markeds- og valutarisiko samt operasjonell risiko, systemrisiko og annen risiko knyttet til de enkelte virksomhetsområdene. Risiko knyttet til uforsvarlig gjeldsoppygging foreslås inkludert i lista over risikoer som skal hensyntas i kapitalkravforskriften. Finanstilsynet vil vurdere om bankene har identifisert enkeltrisikoen i tilstrekkelig grad, og om vurdert kapitalbehov er tilstrekkelig.

Nye krav til likviditetsstyring

Januar 2014 ble CRD IV-pakken gjort gjeldende i EU, med et formelt rapporteringskrav til LCR (Liquidity Coverage Ratio). 10.10.14 publiserte EU-kommisjonen "delegated act", som blant annet definerer endelige krav til sammensetning av likviditetsbufferen og minimumskrav til LCR. Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) kvalifiserer nå som nivå 1 eiendel, forutsatt meget god kredittvurdering og krav til låneserie på minimum 500 mill euro. Ved at andelen OMF nå kan utgjøre inntil 70 % av bufferen, mot 40 % i tidligere forslag, oppnås en større fleksibilitet i porteføljesammensetningen. Innfasingen av LCR vil starte 01.10.15, med et minimumskrav på 60 %, og være fullt implementert med 100% til 01.01.18.

Nye potensielle krav til langsiktig finansiering gjennom minimumskrav til NSFR (Net Stable Funding Ratio), gjør at konsernet må tilpasse fundingstrategien slik at mer av konsernets langsiktige eiendeler er finansiert langsiktig. Dette vil øke gjennomsnittlig tid til forfall på bankens markedsfinansiering, og stimulere til noe strukturell endring av konsernets totale finansiering.

Den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) skal innen utgangen av 2015 levere en "Impact Assessment" samt anbefalinger om endelig definisjon av NSFR. Innen utgangen av 2015 skal EU-kommisjonen komme med lovforslag knyttet til NSFR.

EIERFORHOLD

Bankens eierkapital – eiersammensetning

SpareBank 1 Nord-Norge har to eiergrupperinger. Per 01.01.15 eier bankens EK-bevisiere 47,33 % (eierandelsbrøken) av bankens egenkapital gjennom eierandelskapitalen, mens 52,67 % er samfunnseid.

SpareBank 1 Nord-Norges eierandelskapital utgjør 1 807 mill kroner fordelt på 100 398 016 EK-bevis, hvert pålydende kr 18. Bankens EK-bevis er notert på Oslo Børs. Antall eiere var 7 374 per 31.12.14, mens tilsvarende tall per 31.12.13 var 7 839.

I note 23 finnes en oversikt over EK-bevis eid av bankens ledere og tillitsvalgte. Det var 2 254 nordnorske eiere ved årsskiftet, mot 2 396 ved utgangen av 2013. Tilsvarende tall for 2012, 2011 og 2010 var henholdsvis 2 412, 2 434 og 2 423.

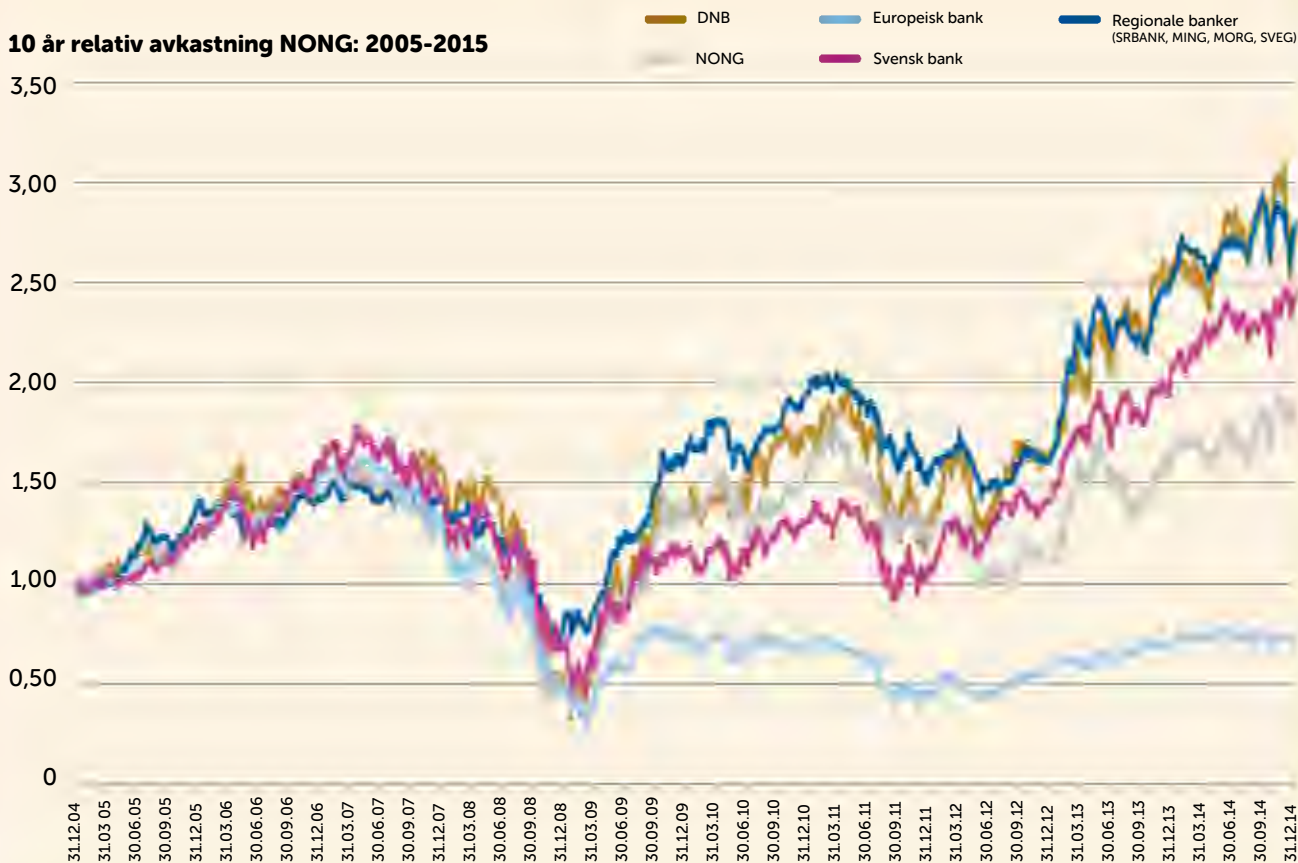
Andelen EK-bevis tilhørende nordnorske eiere utgjorde 19,3 % (20,6 %) av den totale eierandelskapitalen per 31.12.14. Banken har fortsatt et ønske om å øke antallet og andelen nordnorske EK-bevisiere, og har over flere år også stimulert til ansattes eierskap i banken. Dette er gjort gjennom salg av EK-bevis med rabatt og rettede emisjoner mot ansatte.

Eierpolitikk

Banken ønsker med sin eier- og utbyttepolitikk å bidra til at EK-beviset fremstår som et attraktivt og likvid finansielt instrument. Det er et mål å forvalte konsernets ressurser slik at det oppnås en god, langsiktig og konkurransedyktig avkastning på egenkapitalen, sett opp mot sammenlignbare plasseringer og bankens risikoprofil. For EK-bevisiere vil avkastningen fremkomme i form av kontantutbytte og kursendring.

Egenkapitalen består av to hoveddeler; eierandelskapitalen tilhørende EK-bevisiere, og bankens samfunnsmessig eide egenkapital. Det er en målsetning for banken å legge til rette for fortsatt å være en sparebank med

10 år relativ avkastning NONG: 2005-2015

et betydelig innslag av et samfunnsmessig eierskap. Det er også en målsetting å likebehandle de to eiergrupperingene, i tråd med intensjonene i gjeldende lovgivning. Banken søker derfor å unngå uønskede inn- og utvanningseffekter som følge av ulik behandling av eiergrupperingene.

Det enkelte års overskudd fordeles forholdsmessig mellom eiergrupperingene, i samsvar med deres relative andel av bankens egenkapital. Utbyttmidler fastsettes i størst mulig grad slik at hver eiergruppe mottar en like stor relativ andel av overskuddet som utbyttmidler. Dette vil bestå av kontantutbytte til EK-beviseierne og midler/gavetildelinger til allmennyttige formål.

Bankens utbyttepolitikk tilsier en utdelingsgrad på inntil 50 % av årsoverskuddet. I forbindelse med tilpasning til nye kapitalkrav, har styret tidligere kommunisert en redusert utbyttegrad fram mot 2016.

Etter styrets vurdering, tilsier bankens soliditet at en normalisering av utbyttegraden kan forseres. Det er derfor vedtatt en økt utdelingsgrad for 2014. Som et ledd i en forsert tilpasning til normalisert utbyttepolitikk, tar styret sikte på å øke utbyttegraden ytterligere for regnskapsåret 2015.

Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge er en allmennyttig stiftelse, som også er en av bankens største EK-beviseiere. Stiftelsen

har som hovedformål å være en langsiktig og stabil eier i SpareBank 1 Nord-Norge. Det vises for øvrig til eget avsnitt om stiftelsen i styrets årsberetning.

Høyeste og laveste kurs på bankens EK-bevis har i løpet av 2014 vært henholdsvis kr 40,70 og 32,90. I 2014 ble det omsatt 39 901 261 EK-bevis på Oslo Børs, tilsvarende tall for 2013 var 42 509 295.

Relativ avkastning 12.08.2013-31.12.2014
(fra tidspunkt for offentliggjøring av EK-emisjon i 2013)

Nøkkeltall	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Børskurs 3112 (justert) (1)	49,41	47,05	39,97	13,85	34,62	37,76	28,90	24,70	35,50	39,90
Antall utstedte EKB (mill) (2)	50,31	50,31	53,43	56,92	56,92	56,92	74,00	74,40	100,40	100,40
Børsverdi utstedte EKB (mill. kr) (3)	2 486	2 367	2 135	788	1 970	2 149	2 139	1 837	3 564	4 006
Børsverdi sum EK (4)	6 982	7 283	6 494	2 282	5 704	6 223	5 083	4 418	7 530	8 464
Utbytte per EKB avsatt (5)	3,15	3,15	2,99	0,94	2,12	1,81	1,25	1,02	1,10	1,90
Utbytte per EKB utbetalt	5,98	3,15	3,15	2,99	0,94	2,12	5,14	1,25	1,15	1,10
Direkte avkastning (6)	6,4 %	6,7 %	7,5 %	6,8 %	6,1 %	4,8 %	4,3 %	4,1 %	3,1 %	4,8 %
Effektiv avkastning (7)	21,5 %	1,6 %	-8,4 %	-57,9 %	156,8 %	15,2 %	-9,8 %	-10,2 %	48,4 %	15,5 %
Bokført egenkapital morbank	2 736	3 185	3 566	3 656	4 247	4 547	5 264	5 589	7 200	7 735
Bokført egenkapital konsern, mill	2 947	3 524	4 104	4 458	5 160	5 670	6 408	6 832	8 502	9 343
Bokført egenkapital per EKB morbank (8)	25,79	27,13	29,43	27,87	31,09	34,59	29,93	31,24	33,94	36,46
Bokført egenkapital per EKB konsern (9)	20,86	22,76	25,26	27,05	31,31	34,41	36,43	38,19	40,08	44,05
Resultat per EKB morbank (10)	4,28	5,15	4,39	2,08	5,41	4,93	2,28	2,91	3,91	3,50
Resultat per EKB konsern (11)	4,32	5,43	4,50	2,09	5,21	4,95	2,75	3,36	4,13	5,16
P/E (Børskurs/resultat per EKB konsern) (12)	11,44	8,67	8,88	6,62	6,64	7,63	10,51	7,34	8,59	7,73
P/BV (Børskurs/bokf. EK per EKB konsern) (13)	2,37	2,07	1,58	0,51	1,11	1,10	0,79	0,65	0,89	0,9
Utdelingsforhold EKB (konsern) (14)	73,6 %	61,1 %	68,1 %	45,4 %	39,3 %	36,7 %	54,9 %	35,1 %	26,6 %	36,8 %
Eierandelsbrøk 31.12.	35,6 %	32,5 %	32,9 %	34,5 %	34,5 %	34,5 %	42,1 %	41,6 %	47,3 %	47,3 %
Eierandelsbrøk 1.1. benyttet ved resultatfordeling (16)	39,0 %	35,6 %	34,2 %	34,2 %	34,5 %	34,5 %	38,7 %	42,1 %	42,9 %	47,3 %

Kommentarer/definisjoner:

1) Børskurs	Børskurs justert for emisjoner, fondsemisjoner, utbytteemisjoner og splitter. Kilde: Ecowin/SpareBank 1 Markets Der det er relavenat er øvrige nøkkeltall justert med samme faktor som børskurs
2) Antall utstedte EKB (mill)	Antall utstedte EK-bevis per 31.12. justert som for 1)
3) Børsverdi utstedte EKB (mill. kr)	Børskurs * antall EKB
4) Børsverdi sum EK	Børskurs * antall EKB dividert med eierandelsbrøken
5) Utbytte per EKB avsatt	Avsatt utbytte justert som for 1)
6) Direkte avkastning	Avsatt utbytte/kurs EKB per 31.12
7) Effektiv avkastning	(Kurs EKB 31.12. - kurs EKB 1.1. foregående år+ utbetalt utbytte)/ Kurs EKB 1.1
8) Bokført egenkapital per EKB morbank	Bokført egenkapital morbank * eierandelsbrøk/ antall EKB 31.12.
9) Bokført egenkapital per EKB konsern	Bokført egenkapital konsern * eierandelsbrøk/ antall EKB 31.12.
10) Resultat per EKB morbank	Resultat etter skatt morbank * eierandelsbrøk 1.1./ antall EKB 31.12
11) Resultat per EKB konsern	Resultat etter skatt konsern * eierandelsbrøk 1.1./ antall EKB 31.12
12) P/E - Pris/Inntjening (konsern)	Børskurs 31.12/resultat per EKB konsern
13) P/B - Pris/Bok (konsern)	Børskurs 31.12/bokført verdi per EKB konsern
14) Utdelingsforhold EKB (konsern)	Utbytte per EKB/resultat per EKB (konsern)
15) Utdelingsforhold samfunnseid kapital (konsern)	Sum tildeling gaver/resultatandel samfunnseid kapital (konsern)
16) Eierandelsbrøk 1.1.	EK-beviseiernes andel av morbankens egenkapital som er benyttet ved fordeling av resultat for året, dvs per 1.1. (evt. justert)

Foto: Marius Fiskum

Finansiell kalender	
1. kvartal	29. april 2015
2. kvartal	12. august 2015
3. kvartal	29. oktober 2015
Foreløpig årsregnskap 2015	Primo februar 2016

Oversikt over de 20 største egenkapitalbevisiere per 31.12.14 finnes i note 42 til årsregnskapet.

Eierforhold egenkapitalbevis	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nordnorske eiere	21,60 %	22,60 %	32,80 %	26,50 %	27,90 %	24,80 %	25,50 %	20,60 %	19,30 %
Øvrige norske eiere	60,20 %	63,30 %	59,90 %	66,20 %	66,60 %	67,30 %	64,10 %	65,60 %	64,10 %
Utenlandske eiere	18,20 %	14,10 %	8,00 %	7,30 %	5,50 %	7,90 %	10,30 %	13,80 %	16,60 %

MOODY'S

FITCH RATINGS

	Long term	Short term	Outlook	Long term	Short term	Outlook
SpareBank 1 Nord-Norge	A2	P-1	Negative	A	F1	Stable

VIRKSOMHETSREDEGJØRELSE

Nord-Norge i vekst

Nord-Norge har vært gjennom en vekstperiode siden 2010. Det merkes i alle sektorer av samfunnet. Det pågår en bred fornyelse av næringslivet, drevet av sterke eksportnæringer. Arbeidsmarkedet er stramt og husholdningene er preget av sunn økonomi og optimisme. Boligmarkedet opplever prisvekst og økende boligbygging.

Gode kundeopplevelser

SpareBank1 Nord-Norge ønsker å være en bank som fornyer seg til nytte for folk og bedrifter i Nord-Norge. Banken skal være offensiv, skal fremstå som et tydelig alternativ til nasjonale og internasjonale konkurrenter og bidra til lokal utvikling og verdiskaping.

SpareBank1 Nord-Norge har en unik posisjon i landsdelen, med kundeforhold til nesten halve befolkningen og en kraftfull distribusjon med kontorer på 67 steder. Kundesenteret er åpent til midnatt. Nettbanken og mobile og digitale løsninger sikrer kunden tilgjengelighet til banken hele døgnet.

I 2014 etablerte SpareBank 1 Nord-Norge, sammen med LO og NHO, Agenda Nord-Norge. Det skal være en arena for landsdelsutvikling og utvidet samfunnsengasjement.

SpareBank 1 Nord-Norge ønsker å ha de aller mest fornøyde kundene, gjennom å gi dem de beste kundeopplevelsene. Banken skal kjenne kundene og levere komplett og god rådgivning tilpasset deres behov. I bankens brede distribusjonsnett skal kunden møte engasjerte og dyktige rådgivere.

Gjennom en kombinasjon av fysisk tilstedeværelse, kunnskapsrike medarbeidere og gode løsninger på nett og mobil, får kundene et godt totaltilbud av finansielle tjenester.

SpareBank 1 Nord-Norge er en del av en nasjonal allianse. Det sikrer effektiv teknologiutvikling og konkurransedyktige betingelser.

PERSONMARKED

Sparing og forsikring

Banken har fokus på å øke andelen av inntekter fra produkter utenfor balansen. Dette sammenfaller med en stigende interesse fra kunder som søker tilgang til hele bredden av finansielle tjenester fra én leverandør.

Sparing blir stadig viktigere for konsernets kunder. I alliansesamarbeidet er det lansert flere alternative spareprodukter i løpet av året. Behovet for god rådgivning knyttet til ulike spareformer er økende, spesielt gjelder det langsiktig sparing til pensjon.

Banken har lyktes godt med salg av skade- og personforsikring, selv om forsikringsmarkedet fortsatt preges av sterk konkurranse. Kundene kjøper i økende grad enkle forsikringer på egen hånd. Det er lansert flere nye forsikringsprodukter, også med selvbetjente løsninger.

Utlåns- og innskuddsvekst

Kredittveksten blant nordnorske husholdninger har vært på mellom 5 og 6 % de siste årene, ca 1 prosentpoeng lavere enn for landet som helhet. Basert på utviklingen i boligmarkedet, anslås veksten i 2014 til 6 %. Årsveksten for konsernets utlån til personmarkedet, inkludert overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt, var 6,1 % i 2014. Det er sterk konkurranse om de beste personkundene, men banken opprettholdt konkurransekraften i dette markedet gjennom 2014. Bankens innlånskostnader ble redusert i løpet av året, og inntjeningen i personmarkedet har vært god.

Konsernets bankinnskudd fra personkunder har hatt en god utvikling over flere år, og økte med 9,1 % i 2014. Her er også lojaliteten til banken sterk. Selv om konkurransen er skarp, velger kundene å holde seg til "sin" bank – forutsatt at betingelsene er markedsriktige.

Rentenivået har vært stabilt lavt i hele 2014. Meget god privatøkonomi og svært liten arbeidsledighet har medvirket til et jevnt lavt mislighold og lave tap. Utlånsporteføljen i personmarkedet har meget lav risiko, og kundene er godt rustet til å kunne møte både noe høyere renter og et fall i boligprisene.

Kortbruk kombineres med effektive betalingsløsninger

Utbredelsen av betalings- og kredittkort er svært høy i personmarkedet. Bruken av kort som betalingsmiddel øker år for år, men veksttaket er ikke like sterk som før. Transaksjoner i Norge økte med 8,1 % i 2014, mot 5,8 % året før.

Andelen utenlandstransaksjoner gikk ned fra 18,2 % i 2013 til 11,5 % i 2014. Uttak av kontanter i minibank har minket de siste 5 år, bortsett fra i 2012. Fra 2013 til 2014 ble minibankbruken redusert med 7,7 %. Banken regner med et fortsatt betydelig fall i antall minibanktransaksjoner.

Den sterkeste veksten skjer i de digitale løsningene, hvor kundene i stadig større grad benytter de selvbetjente betalings-tjenestene på nett og mobil.

UTLÅNS- OG INNSKUDDSVÆKST

Vekst i prosent	2013	2014
Utlån PM	8,40 %	6,20 %
Innskudd PM	6,10 %	9,10 %

KORTBRUK

Antall transer i mill kroner	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Endring i %
Kort i bet.term. i Norge	37,30 %	40,70 %	44,40 %	48,10 %	50,90 %	55,40 %	8,12 %
Kort i utlandet (Visatransaksjoner)	4,60 %	5,30 %	5,90 %	6,60 %	7,80 %	8,70 %	11,54 %
Uttak i bankens minibanker	3,50 %	3,40 %	3,30 %	3 %	2,80 %	2,60 %	-7,69 %

BEDRIFTSMARKED

SpareBank1 Nord-Norge ønsker å ta posisjon som den foretrukne banken for landsdelens næringsliv. Mer enn 2/3 av bedriftskundene i nord har allerede et kundeforhold i SpareBank 1 Nord-Norge. Hovedtyngden er små og mellomstore bedrifter. Banken har også svært mange lag og foreninger som kunder.

De siste årene har banken satset bevisst på effektiv betjening og komplette produktpakker for små og mellomstore bedrifter. Det er lansert enkle løsninger hvor aksjeselskap og enkeltmannsforetak kan opprette kundeforhold på nett. Banken har også etablert en løsning hvor aksjeinnskudd kan bekrefte på vegne av kunden. Samtidig er kapasiteten og kompetansen styrket, både ved kontorene og kundesenteret, slik at banken blir mer tilgjengelig for næringslivet i landsdelen. Denne satsingen viser gode resultater i 2014.

God innskuddsutvikling

Innskuddsveksten fra bedrifter i landsdelen har økt over flere år, og den er nå høyere enn for landet totalt. I 2014 er veksten på 7,1 %, mot 5,0 % i 2013. Dette indikerer at bedriftene har styrket sin likviditet og benytter kapital i egen virksomheten. Banken ser også positive resultater av å tilby alternative spare- og plasseringsmuligheter i bedriftsmarkedet.

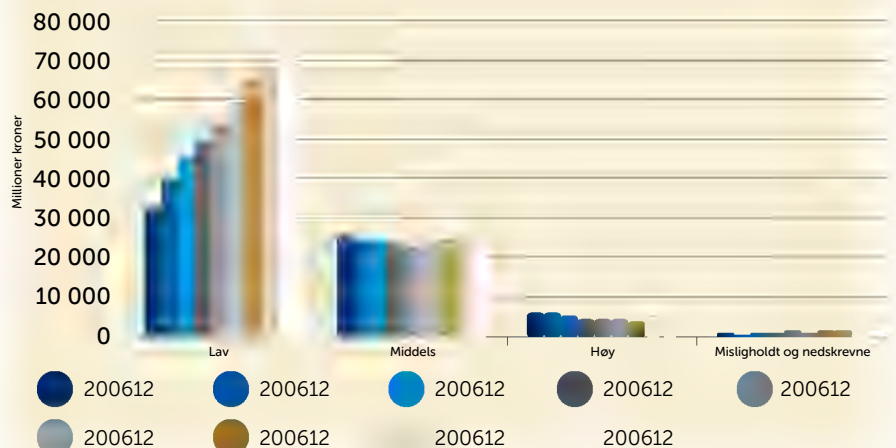
Moderat utlånsvekst i bedriftsmarkedet

Konsernets utlån til bedriftskunder økte med 3,8 % i 2014, mot 1,6 % i 2013. Fra 2008 har veksten i utlån til bedrifter i Nord-Norge vært høyere enn i landet som helhet. Trenden har fortsatt i 2014, og det er gjennomgående høy investeringstakt i de fleste bransjer i landsdelen. Boligbygging og offentlige investeringer har bidratt til spesielt høy aktivitet i bygg- og anleggssektoren.

UTLÅNS- OG INNSKUDDSVEKST

Vekst i prosent	2013	2014
Utlån PM	1,60 %	3,80 %
Innskudd PM	5,00 %	7,10 %

Utlån fordelt på risikoklasse

Risikoutvikling

Næringslivet i Nord-Norge har over flere år bedret sine økonomiske resultater. Gode forutsetninger for næringslivet i nord, påvirker også utlånsporteføljens beregnede risiko positivt.

Konsernets risikoklassifiseringsystem viser at samlet kredittrisiko i porteføljen fortsatt er lav. Det generelle tapsnivået forventes å være moderat den nærmeste tiden.

Tapsutvikling

Konsernets netto tap på utlån var 164 mill kroner i 2014. Det er 8 mill kroner mindre enn foregående år. Tapene utgjør 0,19 % av den totale utlånsporteføljen inklusive formidlingslån, mot 0,21 % i 2013. Tapsutviklingen for konsernet er positiv i 2014, men tapene er fortsatt noe høye sett i lys av den gode konjunktursituasjonen.

Konsernet har økt gruppevis nedskrivninger med 27 mill kroner det siste året. Bakgrunnen er dels en noe økt risiko i utlånsporteføljen, og dels en større usikkerhet omkring konjunkturutviklingen.

I tillegg til utlån på tap til kunder, er det bokført utlånstap på konsernets engasjement i Russland.

Tjenestepensjon til bedriftskunder i 2014

I tråd med ambisjonene, hadde banken god vekst i salget av pensjonsrelaterte produkter. Banken hadde nysalg på 33,5 mill kroner som kom fra nye innskuddspensjonsavtaler, omdanning fra ytelsespensjon til innskuddspensjon og flere spareavtaler på eksisterende avtaler.

Banken har 2 494 bedrifter med tjenestepensjonsavtale. Veksten i årlig premievolum på innskuddspensjon har vært på 32 mill kroner, noe som tilsvarer en økning 21 %. Årlig premie på innskuddspensjon utgjør 182 mill kroner. Årlig premie på ytelsespensjon

Foto: Marius Fiskum

har gått ned med 5 mill kroner, på grunn av omdanning til innskuddspensjon, og utgjør nå 13 mill kroner. I 2014 har det vært en liten nedgang i antall innskudds- og ytelsespensjonsavtaler.

Til sammen har 15 032 ansatte i nordnorske bedrifter tjenestepensjon gjennom SpareBank 1 Nord-Norge. Det er samme antall som i 2013. Markedsandelen blant bedrifter i Nord-Norge er på 23 %. Mange SMB-bedrifter foretrekker SpareBank 1 Nord-Norge når de velger leverandør på tjenestepensjon.

Veksten i innskuddspensjonsporteføljen, målt i premiereserver, var på 25 % – tilsvarende 179 mill kroner. Samlet portefølje på innskuddspensjon er på 867 mill kroner mens den er på 214 mill kroner på ytelsespensjon. Antall bedrifter med ytelsespensjon er redusert fra 70 til 54, på grunn av omdanning til innskuddspensjon.

Bankvirksomhet i Russland

SpareBank 1 Nord-Norges bankvirksomhet i Russland, gjennom North-West 1 Alliance Bank, eies med 75 % av SpareBank1 Nord-Norge og 25 % av den russiske samarbeidspartneren Bank Tavrichesky i St. Petersburg. Hovedkontoret ligger i St. Petersburg, med filial i Murmansk.

BANKENS ENGASJEMENT I KOMMUNESektoren I NORD-NORGE

Region	Antall kommuner/ fylkeskommuner	SNN som hovedbank	Markedsandel
Finnmark	20	16	80 %
Troms	21	19	90 %
Hålogaland	20 %	13 %	65 %
Salten	14 %	9 %	64 %
Helgeland	17 %	5 %	29 %
Totalt	92	62	67 %

Hovedvirksomheten til North-West 1 Alliance Bank omfatter tilbud av finansielle produkter og tjenester til russiske personkunder og mindre bedrifter, og til en viss grad nordiske kunder med virksomhet i Russland.

Som en del av bankens nye strategi om å prioritere bankens kjernevirksomhet, trappes satsingen i Russland ned. SpareBank 1 Nord-Norge har siden 2013 redusert sin eksponering i Russland. Dette arbeidet fortsetter, og banken følger utviklingen i Russland tett. Det vises til ytterligere omtale om bankvirksomheten i Russland i styrets beretning.

Offentlig sektor

I 2014 har banken beholdt sin sterke posisjon innen offentlig sektor. På innskuddsområdet er konkurransen spesielt sterk, og prisene har vært fallende de siste årene. Det har ikke vært noen endringer i kundemassen i løpet av 2014. Bankens har vunnet ett tilbud og forlenget avtaler med 4 kommuner.

Statlige foretak

Det har vært gjennomført anbudskonkurranse høsten 2014, og ved utgangen av 2014 er SpareBank 1 Nord-Norge hovedbank for 14 statlige foretak. Dette er 4 færre enn i forrige 4-årsperiode.

Utsiktene fremover

Når det gjelder den makroøkonomiske utviklingen de nærmeste årene, vises det til omtale i styrets beretning.

SPAREBANK 1 NORD-NORGE MARKETS

Organisering verdipapirforetaket

Hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge besluttet i 2010 å etablere SpareBank 1 Nord-Norge Markets (SNN Markets) som en avdeling i banken. Avdelingen består av all kunderettet virksomhet til bankens tidligere kapitalmarkedsseksjon, SpareBank 1 Nord-Norge Securities, og bankens spare- og plasseringsrådgivere. SNN Markets består av personer som arbeider markedsrettet med kunder. Alle oppgjørs- og controllerfunksjoner er organisert i Driftsstøtte kapitalmarked, som også har ansvar for støtte og kontrolloppgaver til SNN Forvaltning og Treasury.

Aktiv Forvaltning er videreført i et eget selskap; SNN Forvaltning ASA. Selskapet er nært knyttet til SNN Markets og eies 100 % av SpareBank 1 Nord-Norge.

Etter etableringen av SNN Markets, har verdipapirforetaket fått en sterkere rolle. Ansvarsdelingen mellom SNN Markets og investeringstjenestene ute i regionkontorene er avklart. Samtidig har organiseringen med Driftsstøtte kapitalmarked (back- og mid-office), etablering av faktiske ledere og en uavhengig compliancefunksjon, styrket arbeidsdelingen og intern kontroll.

Finanstilsynet godkjente i 2011 organiseringen av investeringstjenestevirksomheten i verdipapirforetaket. Tom Robin Solstad-Nøis har siden juni 2013 vært direktør for Markets og faktisk leder for verdipapirforetakets konsesjonsbelagte investeringstjenester.

SNN Markets' tjenester:

- Kjøp og salg av aksjer og fondsandeler
- Rente- og valutahandel
- Omsetning av norske obligasjoner og sertifikater, samt kapitalutvidelser i obligasjonsmarkedet
- Handel i råvarederivater
- Investeringsrådgivning
- Aktiv Forvaltning gjennom SNN Forvaltning ASA

SNN Markets samarbeider med SpareBank 1 Markets om handelssystemer og aksjeanalyse. Eierne i SpareBank 1 Markets planlegger å restrukturere selskapet ved at SpareBank 1 SMN sin markedsvirksomhet integreres i SpareBank 1 Markets. SpareBank 1 SMN vil etter dette, og etter en ny emisjon i selskapet, ha en eierandel på 73,3 %, mens SpareBank 1 Nord-Norges eierandel vil være 9,9 %.

Verdipapirforetaket besto ved utgangen av året av følgende avdelinger/områder:

2014 har vært et år preget av god aktivitet og økt inntjening på de fleste områder. Verdpapirer, Investeringsrådgivning og Aktiv Forvaltning (SNN Forvaltning) har alle økt inntektene fra foregående år. Inntjeningen for rente- og valutaområdet har vært betydelig bedre enn i 2013, og Aksjemegling klarte å øke de rene kurtasjeinntektene betydelig. God inntjening i 2013 fra plasseringsoppdrag innenfor corporate, gjør at samlet inntjening for området for 2014 likevel er på om lag samme nivå som for fjoråret.

Verdipapirer

Verdipapiriområdet består av omsetning av børsnoterte norske aksjer og aksjefond (såkalte ETF-er – exchange traded funds), utenlandske aksjer, samt obligasjoner, hovedsakelig utstedt av norske selskaper, nominert i norske kroner. SNN Markets har ingen egen funksjon for aksjeanalyse, men samarbeider tett med SpareBank 1 Markets om deres analysetjenester. En felles oppgjørsfunksjon for all aksjehandel i SpareBank 1-alliansen, unntatt SR Bank, er også tillagt SpareBank 1 Markets. Slik handel kanaliseres gjennom megleridenten til SpareBank 1 Markets på Oslo Børs. Samarbeidet forventes å gi kostnadsbesparelser og redusert sårbarhet på system- og oppgjørssiden.

Omsetningen av obligasjoner har fortsatt den positive utviklingen fra 2013. Årsaken er hovedsakelig økt interesse for rentebærende plasseringer blant formuende privatpersoner og bedrifter i landsdelen. På grunn av uro i finansmarkedene, særlig siste halvår, ble bidraget fra egen obligasjonsbok negativ for 2014.

Investeringsrådgivning

Investeringsrådgiverne i SNN Markets arbeider i markedet for større pengeplasseringer, primært mot kunder med plasseringsevne over 500 000 kroner. De håndterer også konsernets salg av komplekse spareprodukter.

Investeringsrådgiverne er lokalisert i regionene, men er en del av SNN Markets sin organisasjon. Markets er dermed representert i alle bankens regioner, med unntak av Helgeland, hvor det er etablert et kompetansemiljø i Bodø som håndterer både Helgeland og Salten.

Området Investeringsrådgivning leverte et godt resultat i 2014, målt etter både inntjening og økning i midler under forvaltning. Inntjeningen steg med i overkant av 1 mill kroner sammenlignet med 2013, og endte på 17,7 mill kroner. Forvaltningskapitalen økte med om lag 630 mill kroner.

Renter og valuta

SNN Markets sitt meglerbord for valuta og renter består av 6 personer. De samlede inntekter fra området var i 2014 i overkant av 51 mill kroner – en betydelig forbedring fra 2013. Dette skyldes hovedsakelig høyere aktivitet innen rentesikring på bedriftsmarkedsområdet og god aktivitet innen de øvrige aktivitetene. Inntektene kommer i all vesentlighet fra kundehandel i valuta- og renteinstrumenter. Avdelingen har lav aktivitet knyttet til egenhandel.

Hovedområder for aktiviteten:

- Valutasikring og spothandel
- Valutatrading
- Valutafinansiering
- Rentesikringsinstrumenter
- Rentebærende verdipapirer, som obligasjoner og sertifikater

SNN Forvaltning ASA

SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA skal gjennom SNN Markets tilby diskresjonær formuesforvaltning, primært til nordnorske kunder. Gjennom nærhet til kunden og trygg forvaltning, skal selskapet velges fremfor konkurrerende aktører. Samhandling mellom investeringsrådgiverne i SNN Markets og forvalterne i SNN Forvaltning, skal bidra til å nå målsettingen om økt kapital under forvaltning.

Den primære målgruppen for selskapets produkter er nordnorske private og institusjonelle investorer. Den private målgruppen består først og fremst av formuende privatpersoner og investeringsselskaper, og den institusjonelle målgruppen er hovedsakelig bedrifter, større investeringsselskaper og offentlige kunder som kommuner, stiftelser og pensjonskasser. Begge gruppene ønsker rådgivning og tradisjonell eksponering innen obligasjoner og aksjer, herunder også egenkapitalbevis.

SNN Forvaltning samarbeider tett med investeringsrådgiverne i SNN Markets. 2014 ga et godt resultat, også målt som vekst i volum under forvaltning. Selskapets salgsinntekter utgjorde 9,0 mill kroner, og årsresultatet endte på 1,8 mill. kroner. I tillegg tilførte selskapet SpareBank 1 Nord-Norge provisjonsinntekter på 4,5 mill kroner.

Selskapet har en målsetning om å nå 2,8 mrd kroner i midler under aktiv forvaltning innen utgangen av 2015.

SPAREBANK 1-ALLIANSEN OG SPAREBANK 1 GRUPPEN

Om SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen eies av SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), Sparebanken Hedmark (11 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), Bank 1 Oslo Akershus (1,4 %), samt Landsorganisasjonen/fagforbund tilknyttet LO (9,6 %).

SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 % av aksjene i:

- SpareBank 1 Forsikring
  - med livs- og skadeforsikring
- ODIN Forvaltning
- SpareBank 1 Medlemskort
- SpareBank 1 Gruppen Finans
- Conecto

SpareBank 1 Gruppen ble etablert i 1996.

Alliansesamarbeidet

SpareBank 1 Gruppen har også administrativt ansvar for samarbeidsprosessene i SpareBank 1-alliansen gjennom selskapet SpareBank 1 Banksamarbeidet DA (eiet av regionbankene, SamSpar, Bank 1 Oslo Akershus og SpareBank 1 Gruppen).

Dette selskapet ble etablert for å utvikle og levere felles IT/mobilløsninger, merkevare- og markedsføringskonsepter, forretningskonsepter, produkter og tjenester, kompetanse, analyser, prosesser, beste-praksis-løsninger og innkjøp. Alliansen driver også utviklingsarbeid gjennom to kompetansesentra innenfor Betaling (Trondheim) og Kreditt (Stavanger).

Selskaper direkte eiet av de fleste av bankene og LO med ulike eierandeler:

- Bank 1 Oslo Akershus
- BN Bank
- SpareBank 1 Boligkreditt
- EiendomsMegler 1
- SpareBank 1 Kundeservice
- SpareBank 1 Kredittkort
- SpareBank 1 Næringskreditt
- SpareBank 1 Markets
- SpareBank 1 Verdipapirservice

SpareBank 1-samarbeidet omfatter ca 300 kontorer. Totalt har alliansen rundt 6 800 ansatte, hvorav omkring 1 200 er tilknyttet SpareBank 1 Gruppen og datterselskaper.

SpareBank 1 Gruppens visjon:

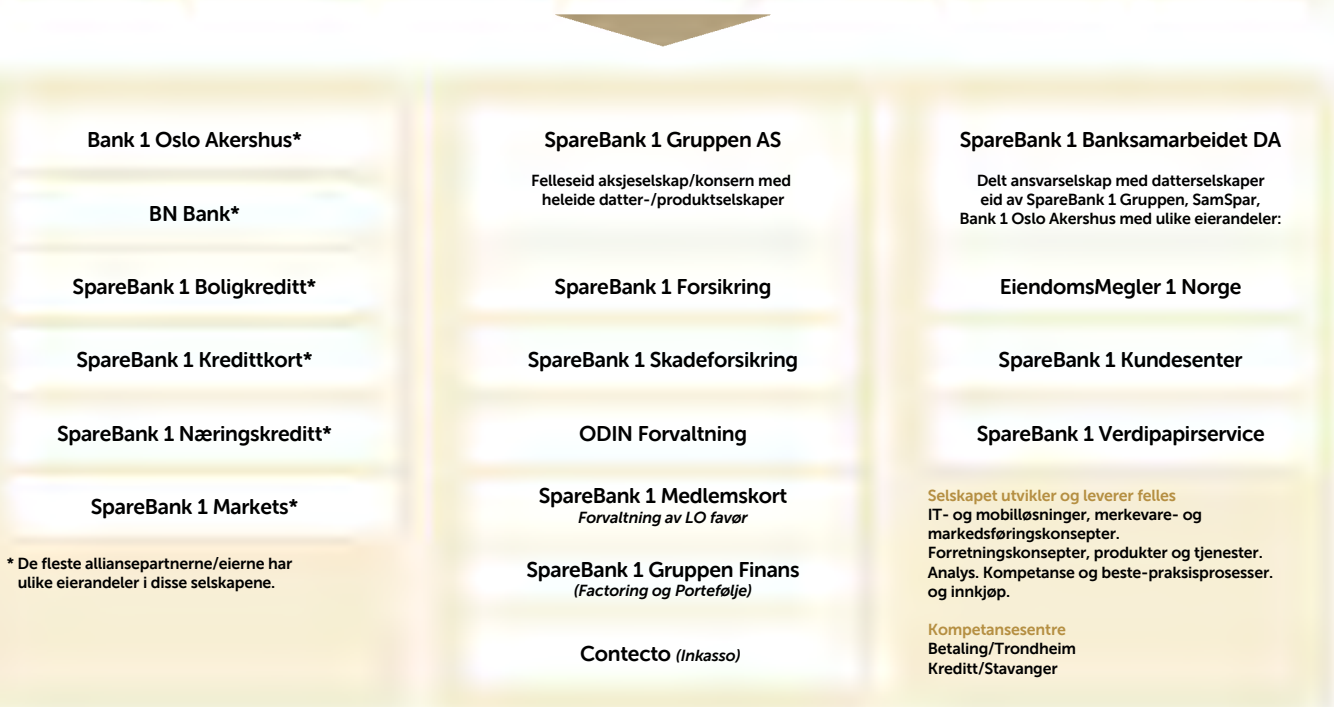
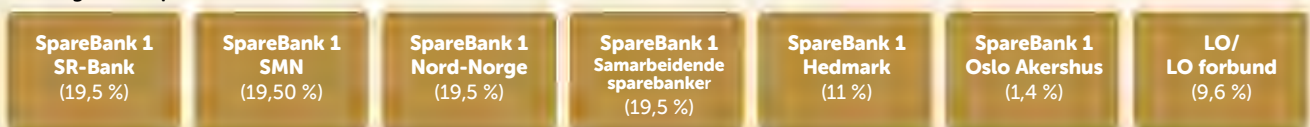
Attraktive for kundene og bankene!

Verdier:

Nær og dyktig.

Eier- og selskapsstrukturen i SpareBank 1-alliansen

Eiere og alliansepartnere:

* De fleste alliansepartnerne/eiere har ulike eierandeler i disse selskapene.

SAMFUNNSENKASJEMENT

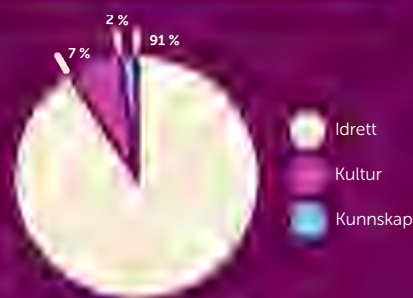
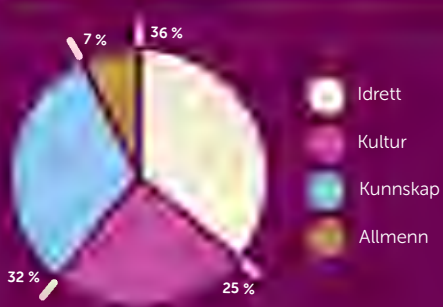
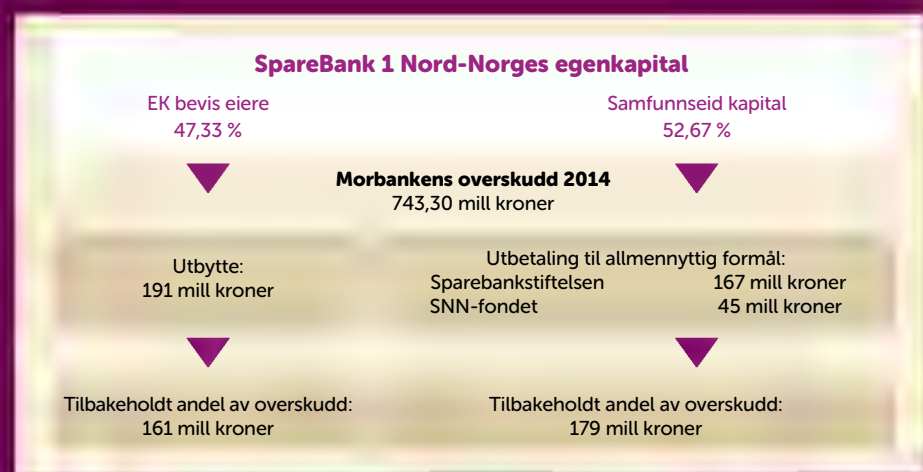
SAMMEN FÅR VI TING TIL Å SKJE

SpareBank 1 Nord-Norge er landsdelens egen bank. Banken mener det er viktig med et spennende og mangfoldig idretts- og kulturliv i vår landsdel. Det bidrar til vekst og utvikling lokalt, samtidig som det er med på å tiltrekke attraktiv kompetanse til landsdelen.

Gjennom bankens samfunnsengasjement, støttes flere hundre små og store prosjekter årlig. I tillegg har banken flere sponsoravtaler med idrettslag, kultur- og organisasjonsliv. I denne delen av årsrapporten kan du lese nærmere om bankens samfunnsengasjement og noen av prosjektene som fikk støtte i 2014.

SNN-fondet

Sparebank 1 Nord-Norge skaper gjennom sin virksomhet store verdier som beholdes i landsdelen. Banken eies av to grupperinger. 47 % er eid av egenkapitalbeveiseiere og 53 % av samfunnet. Utbyttet av bankens overskudd fra den samfunnsede kapitalen kan avsettes og tildeles samfunnsnyttige formål i bankens markedsområde.

Gavetildelinger 2014

I 2014 fikk 284 gode formål tildelt samfunnsutbytte fra banken. 95 kulturprosjekter, 105 idrettsprosjekter, 40 kunnskapsprosjekter og 44 allmenntilgjengelige prosjekter, ble tildelt støtte på til sammen 35,3 mill kroner. 24,4 mill av dette, ble tildelt prosjekter rettet mot barn og unge.

Sponsorportefølje

Sponsing er den kommersielle delen av bankens samfunnsengasjement, og inngår som en del av markedsføringen og merkevarebyggingen av SpareBank 1 Nord-Norge. Bankens sponsorportefølje var i 2014 på 28,4 millioner kroner, fordelt på avtaler med 115 idrettslag, 20 kulturaktører og 15 kunnskapssponsorater.

UT PÅ TUR - ALDRI SUR

Å være ute i naturen gir gode opplevelser.
Det gir økt livskvalitet og bidrar til et rikere liv.

I 2015 markeres friluftslivets år i Norge med en rekke arrangementer. I løpet av året vil man fokusere på friluftsliv og turglede, og de positive effektene av utendørs aktivitet.

Tiltak i nærmiljøet er et viktig satsingsområde for å få flere ut på tur.

I 2014 gikk 5,5 mill kroner av SNN-fondets tildelinger på totalt 35,3 mill, til 66 spreke nærmiljøprosjekter. Disse anleggene legger til rette for gode friluftsupplevelser og breddeaktiviteter for alle aldersgrupper, både om sommeren og vinteren.

Det er et stort mangfold av prosjekter under utvikling, og de blir realisert gjennom egeninnsats og utallige dugnadstimer. Dugnadsånden og frivilligheten er nøkkelen til trivelige og aktive lokalsamfunn, og bidrar til å gjøre det godt å bo i Nord-Norge.

På de neste sidene kan du lese mer om noen av de nærmiljøprosjektene som fikk støtte fra SNN-fondet i fjor.

Sammen får vi ting til å skje.

HØY AKTIVITET I ALTA

Til våren kan barna i Alta komme i form med morsomme aktiviteter som klatrevegg, hinderløyper og balanselek.

Alta Idrettsforening skal etablere en aktivitetsløype for barn og unge. Løypa, som skal anlegges i skogkanten ved Alta Idrettspark, vil koste rundt 200 000 kroner.

Idrettsforeningen ble etablert allerede i 1927, og har en lang og aktiv historie. I dag har foreningen over 1 700 medlemmer, og organiserer breddeaktiviteter innen fotball, håndball, volleyball, ski, skiskyting, hopp og friidrett.

-Med aktivitetsløypa ønsker vi å utvikle et tilbud som bidrar til fri lek i nærmiljøet, forteller Tron Møller Natland, markedssjef i Alta IF.

-Vi er derfor svært glade for gaven på 100 000 kroner til å utvikle anlegget. Det vil hjelpe oss på god vei til å realisere prosjektet, sier Natland.

Lekende lett

-Det finnes ingen tilsvarende anlegg i Alta, forteller Per Trygve Holmgren, konserndirektør i SpareBank 1 Nord-Norge.

-Vi tror at nærmiljøanlegg som dette bidrar til å skape gode oppvekstmiljø for barn og unge. Aktivitetsområdet er et lavterskeltilbud som vil komme mange til gode. Vi syntes at dette prosjektet skilte seg ut blant mange søkere, sier Holmgren.

-Dagens unge er mer stillesittende enn tidligere, og vi håper derfor at anlegget får barn og unge til å delta i fysiske aktiviteter som er utfordrende, og samtidig gøy og spennende, forteller Natland.

Vi tror at nærmiljøanlegg som dette bidrar til å skape gode oppvekstmiljø for barn og unge.

Per Trygve Holmgren
Konserndirektør, SpareBank 1 Nord-Norge

GØY PÅ KRAKNES

På Kvaløya ligger den lille bygda Kraknes, bare en og en halv mil utenfor Tromsø by.

-På Kraknes er det godt å bo, det ligger landlig til, samtidig som det er kort vei til bylivet i Tromsø, forteller Stein-Willy Andreassen, leder av Kraknes Friuftslag.

For å stimulere til økt trivsel og helseaktiviteter blant bygdas innbyggere, og for å gi barna trygge oppvekstvilkår, startet man i 2012 med etableringen av Kraknes Nærmiljøanlegg.

Anlegget består av lysløype, tursti, akebakker og grillhus. I fremtiden er det også planer om å lage en aktivitetsbane, hvor ungene kan spille fotball og basket om sommeren og gå på skøyter om vinteren.

Stor dugnadsånd

-Vi ønsket å laget et naturlig samlingspunkt for folk i de tre bygdene Kraknes, Futrikelv og Øyåsbakken, samtidig som man unngikk trafikken langs fylkesveien, sier Andreassen.

-Vi har derfor jobbet dugnad i hundrevis av timer for å rydde skog og kratt, forteller han.

Arbeidet har resultert i en lysløype på seks kilometer, som går fra bygda Hausan til flyhytta i Finnvika. Løypa trækkes på dugnad med egen løypeplog.

-Det er gøy å se hva den solide dugnadsinnsatsen fra bygdefolket har bidratt til.

-Kraknes Friluftspark er blitt en perle på Kvaløya, og vi håper derfor at støtten fra SNN-fondet på 110 000 kroner vil komme godt med i ferdigstillelsen av aktivitetsbanen, forteller Christian Overvaag, konserndirektør i SpareBank 1 Nord-Norge.

NÅ KAN ALLE TURGLADE GÅ TØRRSKODDE FRA SVOLVÆR TIL KABELVÅG

I Kabelvåg og Svolvær Skiklubb er man stolte over å kunne tilby strøkne skiløyper. Klubbene, som arrangerer både onsdagsrenn og turrenn, ønsker nå å få turglade Våganværingene opp av sofaen og ut i løypa – også på sommeren.

-Vi hadde et sterkt ønske om at publikum skulle kunne bruke lysløypa hele året, samtidig som man knyttet Svolvær og Kabelvåg tettere sammen, forteller primus motor for løypeprosjektet, Arne-Eivind Paulsen i Kabelvåg Skiklubb.

-I 2009 tok vi derfor fatt på en gammel idé om å realisere en flerbruksløype. På dugnad er det hugd, gruset og tilrettelagt en fantastisk trasé på 13 kilometer fra Svolvær til Kabelvåg. Strekningen har tidligere vært helt utilgjengelig, særlig gjennom granskogen ved Presthøgda, forteller Paulsen.

-Prosjektet er realisert gjennom flere faser, og til sommeren gjøres arbeidet med å legge toppdekket og gruse løypa, slik at den blir tørr og fin. Vi er derfor svært glade for gaven fra SNN-fondet på 100 000 kroner til siste fase i prosjektet, sier Paulsen.

En løype for alle

Når flerbruksløypa står helt ferdig til sommeren, vil den kunne brukes av alle, hele året igjennom. I fjor høst fikk folk en liten forsmak, da flere hundre Våganværingene tok turen fra Kabelvåg til Svolvær.

-På sommeren vil den kunne brukes av både syklistene og gående. Deler av løypa er også spesielt tilrettelagt for bevegelsehemmede og barnefamilier. Når det er snø vil den bli preparert, først og fremst til bruk for skiløpere, men en del av konseptet er også at flest mulig skal kunne bruke den og komme seg ut på tur, sier Paulsen.

-Vi er glade for at klubbene har mobilisert til en slik fantastisk dugnadsinnsats. De har lagt til rette for at så mange som mulig kan komme seg opp i marka og ut på tur hele året, sier Geir Bringsli, banksjef ved SpareBank 1 Nord-Norges kontor i Svolvær.

-Vi synes derfor at dette prosjektet utmerket seg ved å komme så mange til gode i vårt lokalmiljø, sier Bringsli.

SKATING OG BMX UTE I HAVGAPET

Midt i havgapet, utenfor den sagnomsuste Moskenesstraumen, ligger øya Værøy. Her bor 750 mennesker omkranset av hav og fjell – og snart også av en Skate- og BMX-park.

Værøy Idrettslag organiserer aktiviteter innen fotball og innebandy for de rundt 100 barna og ungdommene som bor på øya.

-Over tid har vi registrert at Værøy har manglet et aktivitetstilbud til de som ikke nødvendigvis ønsker å spille fotball og bandy. Et tilbud som er åpent for alle og som appellerer til en større aldersgruppe, forteller Vivian Olsen i Værøy Idrettslag.

-Vi er sikre på at dette tiltaket vil bli populært, og at det vil bidra til større fysisk aktivitet, også gjennom uorganisert lek og moro. Vi tror også at tiltaket kan virke rusforebyggende, forteller Olsen.

-Værøy kommune har gitt en gratis tomt til prosjektet, og med gaven på 100 000 kroner fra SNN-fondet, kan vi gå i gang med etableringen til våren, sier hun.

En sjarmoffensiv

-I søknaden fra Værøy IL lå det et vedlegg, der fremtidige brukere hadde deltatt i en undersøkelse om etableringen av parken. Vi ble både inspirert og sjarmert av den positive responsen fra barna, forteller konserndirektør Trude Glad ved SpareBank 1 Nord-Norges kontor i Bodø.

De fleste som bor på Værøy jobber i fiskeriene. Med milde vintre og kjølige sommerdager, er øya perfekt for produksjon av tørrfisk. Fisken eksporteres til hele verden, i tillegg til sjokolade fra Jeanettes lille sjokoladefabrikk.

-I fremtiden kan det hende at det ikke bare er fisk og sjokolade som finner veien ut i verden. Kanskje kommer Norges og verdens neste BMX-stjerne fra Værøy, sier Trude Glad.

SKIGLEDE PÅ HEMNESBERGET

Hemnes Idrettslag har fått 200 000 kroner fra SNN-fondet til fornying av lysløypeanlegget på Hemnesberget.

-Løypeanlegget på Hemnesberget ble etablert på dugnad på midten av 1970-tallet. Anlegget ble i sin tid bygd med bruk av gamle stolper fra nedlagte traseer og en telefonlinje fra 1950-tallet. Fornyingen av lysløypa er derfor helt nødvendig, forteller leder av Hemnes Idrettslag, Antoine Chaboud.

-Gaven fra SpareBank 1 Nord-Norge betyr at vi er et stort steg nærmere målet om å skape et flott anlegg og rekreasjonsområde for store og små, sier Chaboud.

En gave til alle

-Vi planlegger å oppgradere dagens trasé med femti nye stolper og moderne lysarmaturer, forteller Lars-Sivert Larsen, leder i ski-gruppa ved Hemnes Idrettslag.

-Vi ønsker også å legge om dagens løype-trasé og ikke minst lage en flott skilekebakke. Alt arbeidet gjøres på dugnad i et samarbeid mellom idrettslaget, Helsetjenesten i Hemnes og NAV Hemnes, forteller Larssen.

-Fotballbanen og løypenettet ligger sentralt og vakkert til på toppen av Hemnesberget. Beliggenheten gjør at alle som bor her har kort vei til anlegget. Dette er derfor en flott gave til alle på hele Hemnes, forteller Chaboud stolt.

Gowen: Marius Fiskum

STIVRRA JAHKEDIÐÁHUS

STIVRRA JAHKEDIEÐÁHUS 2014

Váldočuoggát 2014

(Seamma áigodat 2013)

- Doaibmaboadus ovdal vearu: 1 345 milj. kruvna (1 181 milj. kruvna).
- Jahkeboadus maŋŋá vearu: 1 095 milj. kruvna (967 milj. kruvna).
- Iežaskapítáladienas (konsearnas): 12,2 % (13,0 %).
- Boadus juohke iežaskapítáladuodaštusa nammii (konsearnas): 5,17 kr (4,60 kr).
- Iežaskapítáladienas, mas Ruošša árvojeaidin ii leat mielde; 14,8%.
- Hirbmat buorre ja buoriduvvon dábalaš bárjkodoaibma.
- Buorit doaibmabohtosat oktasašbearráigehččon doaimmain.
- Buorránan doaibmabohtosat nieidaserviin.
- Golloproseanta (konsearnas): 44,4 % (47,2 %).
- Netto loatnaaddinvaháŋat: 164 milj. kruvna (172 milj. kruvna). Dasa lassin leat gollun girjejuvvon vaháŋat loatnaaddimiin Ruoššas. Ollislaš loatnaaddinvaháŋat dahket 321 milj. kruvna
- Birrasiid 300 milj. kruvdnosaš vahátgirjen dahkon konsearna doaimmain Ruoššas, mas 192 milj. kruvdno leat loatnaaddinvaháŋat.
- Loatnaaddinlassáneapmi: 5,5 % (6,1 %) oktan gaskkustanloanaiguin.
- Duksalassáneapmi maŋjimuš 12 mánu: 1,8 % (3,1 %).
- Duksavuodustus: 74,7 % (78,5 %).
- Hirbmat buorre likvidehta.
- Buorre soliditehta;
  - Ollislaš vuodđokapítálavuodustus (konsearnas): 15,7 % (13,9 %).
  - Duksavuodustus: 13,7 % (13,4 %).
  - Buhtes vuodđokapítálavuodustus: 12,6 % (12,3 %).
- Reidoruhtadietnasa evttohus lea juohkit IK- duodaštuseaiggádiidda 1,90 kr (1,10 kr).

DAVVI-NORGA JA SEASTINBÁNJKU 1 DAVVI-NORGA OANEHAČČAT

Davvi-Norggas ovdáneapmi

Davvi-Norga lea 2010 rájes vásihan áigodaga buriin ekonomalaš ovdánumiin. Dát vuhtto buot surggiin servodagas. Ealáhus-suorggis lea nana ođasmahttin, mas nanu eksportaealáhusat das leat njunnošis. Bargomárkan lea čavga ja dállođaluin lea buorre ekonomii ja optimismá. Viessomárkanis davvin lea nanu haddegoargrun ja lassáneaddji viessohuksen, seammás go gelbbolaš bargofápmu ja beare unnán beaktilis infrastruktuorra hehte ovdáneami ja árvoháhkama riikaoasis.

Buori ovdánumi sivvan lea go riikaoasi luondduresurssaid ávkástallan lea ožžon stuorát ekonomalaš mearkkašumi dakko bokte go leat nanu guollemáddodagat, mearraareálat leat olámuttos, lassáneaddji beroštupmi Davvi-Norgii mátkemearrin ja go leat stuora oljo- ja gássagávdnosat Norggaábis ja Barentsábis. Nanu luossa-ealáhus lea mearrabiebmoksportherema ovdáneamis njunnošis, muhto maiddá dorsk-suorggis lea eksporta nannosit ovdánan. Mátkeealáhus vásiha ođasteami ja rievdasaid, dálveáigodat šaddá dađistaga deháleabbon. Oljosuorgi addá ođđa im-

STRATEGALAŠ MIHTTOMEARIT JA ULBMILJUJKAN

Strategalaš mihttomearit	Mihttologut	Konsearna 2014	Eadnebánku 2014
Dinen			
Iežaskapítálavuoitu	Bánjkodoaibma njunuš riikkaidgaskasaš dásis. Dál mielddisbukta dát iežaskapítálabuvttadusa mii lea unnimustá 12 %.	12,2 %	9,8 %
Beavttalmahttinuohta			
Gollovdáneapmi	Jahkásaš gaskamearálaš gollovdáneapmi galgá leat eanemustá 2 % earret nuppástuhttingoluid (2014 loahpamuttus rievdaduvvon leat eanemustá 1%).	9,8 %	6,2 %
Soliditehta			
Buhtes vuodđokapítálavuodustus	Unnimus ovttá proseantačuoggá badjel eiseváldeskikhkejuvvon gáibádušaid. Buhtes vuodđokapítálavuodustusa guhkesáiggi mihttu; 14,5%	12,6 %	15,4 %

pulssaid lágidanindustriijii dakko bokte go leat stuora gávdnosat, ođđa ohcanguovllut rahppojit ja go leat doaimmat guovlluin gos juo leat buvttadišgoahtán. Viessohuksema ja almmolaš investeremat leat dagahan stuora bastevaš doaimmaid huksehus- ja ráhkadussuorggis.

Seastinbánku 1 Davvi-Norga almmuha Davvi-Norgga Konjuktuvrabaromehteris guovtte gearde jagis dán jagáš riikaoasi ekono-

malaš ovdáneami. 2015 álggus čájeha prognosa ahte leat ain buorit ovdánanvejolašvuodát. Eahpebabiila riikkaidgaskasaš ekonomii dattetge lea lasihan eahpesihkarvuoda, ja lea unnit oljodoaibma mii goahcá ovdáneami Norggas. Dasa lassin lea jáhkehahtti ahte dállođalut bohtet atnit unnit ruđa golaheapmái ja investeremiidda.

Goven: Marius Fiskum

Seastinbárjku 1 Davvi-Norga – buorre gánnáhahttin vaikko árvonjeaidin Ruoššas

Konsearna 2014 rehketdoallu márggga ládje speadjalastá riikkaoasi ekonomalaš ovdáneami. Rehketdollui liikká váikkuha konsearna Ruošša doaimma 299 milj. kruvdnosaš árvonjeaidin.

2014:s lassánedje loatnajuolludeamit personkundariidda 6,2 %:in ja duvssat 9,0 %:in. Loatnaaddinlassáneapmi fitnodatmárkanii lei 3,8 % ja duksalassáneapmi lei 7,1 %.

Konsearna loatnaaddin- ja duksalassáneapmi lea badjel riikka oppalaš gaskameari. Dát speadjalastá dalle maiddá oppalaččat dan alladeappot ekonomalaš ovdáneami davvin.

Odđa regulatoralaš gáibádušat finánsaásahusaide iežaskapitalii mielddisbuktet dárbbu ahte maiddá Seastin-Bárjku 1 lasiha buhtes vuodđokapitala. Konsearna mihttomearrin lea ahte siskkáldas kapitalabuffer galgá leat unnimus ovttá proseantačuoggá badjel eisevádegáibiduvvon vuolimusgáibádusa. Konsearna soliditehta almmuhuvvo leat buorren.

SeastinBárjku 1 Davvi-Norga lea lasihan konsearna netto reantoboaiduid (oktan provišuvnnaiguin mat leat girjejuvvon hivvodagas) 9,4 %:in 1 617 milj. kruvnnas 2013:s gitta 1 769 milj. kruvdnii 2014:s. Earret voluma lassáneami, de sivvan netto reantoboaiduid lassáneapmái vuosttázettiin leat ruhtamárkana geahppánan ruhtadangolot. Lasihuvvon duksamargiinnat eanasmuddui buhttejit geahppánan loatnaaddinmargiinaid.

Konsearna netto provišuvdnaboaidut ja eará boaidut (earret provišuvnnat mat leat girjejuvvon hivvodagas) ledje 623 milj. kruvonna 2014:s, 24 milj. kruvonna eanet go jagi ovdal. Konsearna áigu ain bargat lasihit provišuvdnaboaiduid ja eará boaiduid.

Konsearna strategalaš ovttasbargu SeastinBárjku 1-ovttastusain lea šaddan deháleabbon marjimuš jagiid. Ovttasbargu dáhpáhuvvá márggabealálaččat, ja SeastinBárjku 1-ovttastusa oktasašberráigehččon doaimmaid njuolggá boadusdoarjja lea šaddan ain deháleabbo SeastinBárjku 1 Davvi-Norgii.

Oktasašberráigehččon doaimmaid boadusdoarjja lei 453 milj. kruvonna 2014:s. Vástideaddji logut 2013:s ledje 303 milj. kruvonna. Ruđalaš investeremiid ollislaš netto boadus lei 602 milj. kruvonna 2014:s, ja 2013:s

fas 346 milj. kruvonna. Seastinbárjku 1 Joavkkus lea earenoamáš buorre jahki ja bárjku Nets eaggátvuodapoastta vuodvin eanasmuddui lea váikkuhan ruđalaš investeremiid bohtosii.

2014 konsearnarehketdoalu golloproseanta lea 44,4, mii lea njiedjan 47,2%:s 2013 rájes. Nominealla golut čájehit 9,8 % proseantasaš lassáneami konsernii, ja eadnebárjku vástideaddji logut fas leat 6,2 %.

Konsearnas leat 2014:s girjejuvvon 321 milj. kruvdnasaš loatnaaddinvahátgillámušat. 192 milj. kruvdna das lea vahát mii gullá doaimmaide Ruoššas, ruošša ekonomii ja kriissa geažil. Dasa lassin lea árvu konsearna ruošša bærkodoaimma eaggátosiin árvonjeidon 107 milj. kruvonnain. Vahátliigudeapmi Ruošša doaimmain dasto dahká 299 milj. kruvonna.

Konsearna riskarátkinvuogádat čájeha ahte oppalaš kredihhtariska loatnaaddinhivvodagas lea ain vuollegaš. Konsearna bargá bures buoridit máksinrihkumiid ja vahátlaš searvamiid, ja dát bargu vuoruhuvvo sakka boahhtevas áiggis. Lagamus áiggis vurdojuvvu oppalaš vahátdássi leat mearálažžan. Čujuhuvvo maid dá eanet dieđuide mat gávdnojit jahkerehketdoalu 11. mearkkašumis.

Vaikko vel Ruoššas lei stuora árvonjeaidin, de konsearna iežaskapitaladienas lei 12,2% 2014:s, jagi ovdal lei 13%.

Čujuhuvvo muđui eanet máinnašeapmái konsearna boadusrehketdoalu ja balánssa birra maŋgelis diedáhugas.

Ulbmil ja strategiija

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norggas lea earenoamáš sajádat riikaoasis. Das leat kundarat measta beali álbmogis ja návccalaš distribušuvdna 66 kánturbáikki bokte. Kunddarguovddáš lea rabas gaskaidjii, neahttabáŋku, mobiila ja digitála čovdosat sihkkarastet ahte kunddar beassá báŋkui birra jándora.

Báŋkku višuvdna lea *Davvi-Norgii!*

Dás oaivilduvvo ahte Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga dovdomearokat galget leat:

- Riikkaoasi iežas báŋku
- Doaibma mii hábme árvvuid Davvi-Norggas ja guoddá daid dohko
- Lahka ja gelbbolaš – báikkálaš mearrádusaiguin
- Nanus, arvvas ja álbmotlaš. Árbevirolaš ja odđaaigásaš
- Davvi-Norgga ovdánahtti – mii beroštát dus!

Gávpejurdda

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga fállá ollislaš ja odđaaigásaš ruđalaš čovdosiid kundariidda geat gullet dawwinorgga márkani. Mii háliidit geavahit iežamet servodatberoštumi gilvoovdamunnin. Dán dahkat dakko bokte go leat lahka ja min báikkálaš máhtuin. Báŋkku eaiggátvuotta buktá báikkálaš ovdáneami ja árvoháhkama.

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga lea Seastinbáŋku 1-ovttastusa iešheanalaš finánsakonsearna. Dát sihkkarastá beaktillis teknologijiaovdáneami ja gilvoceavzilis eavttuid go leat oassin našunála ovttastusas.

Mii háliidit leat báŋkun mii odasta iežas ávkin olbmuid ja fitnodagaide Davvi-Norggas. Mii galgat leat offensiivvalaččat ja leat čielga molssaeaktun našunála ja riikkaidgaskasaš gilvaledjjiide.

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga lea bivnnuhis bargosadji man biras hábme dynámalaš oahppamiin, vuotindáhtuin ja ovttasdoaibmamiin. Min doaimma vuodđun leat garra gáibádusat rehálašvuhtii ja gávpeetihkkii, mat leat nannejuvvon SNN-kodas.

Strategalaš mihttomearit

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga strategalaš mihttomearit:

- Nummar 1 Davvi-Norggas!
- Eanemus duhtavaš kundarat
- Bivnnuheamos bargosadji, čeahpimus ja ángireamos bargiiguin
- Vealtameahttun nanus, mas báŋkodoaibma lea njunuš riikkaidgaskasaš dásis
- Kvalitehta buot das maid dahkat

Seastinbáŋku 1-ovttastus ja Seastinbáŋku 1 Joavku

Báŋkku oassádallan Seastinbáŋku 1-ovttastusas ja Seastinbáŋku 1 Joavkku eaiggáduššan lea dehálaš oassin konsearna strategiijas ja lea mearkkašan ollu Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga positiivvalaš ovdáneapmái. Oassádallan lea váikkuhan dasa ahte báŋku lea šaddan nana ja ávddalaš báŋkun "Davvi-Norgii".

Seastinbáŋku 1-báŋkkut ovttasbarget ovttastusa bokte ja ovdánahttet buvttafitnodatserviid searveeaiggáduserviid bokte mat leat Ovttastusovttasbargu Seastinbáŋku 1 JO ja holdingsearvi Seastinbáŋku 1 Joavku. Seastinbáŋku 1-ovttastusa ulbmilin lea háhkat ja lágídit gilvonávccalaš ruđalaš bálvalusaid ja buktagiid, ja olahit stuorra-doaibmaovdamuniid vai golut unnot ja/dahje ahte kvalitehta buorrána. Ovttastusdánna lágiin váikkuha dasa ahte priváhtalbmot ja fitnodagat vásihit árrjalašvuoda, báikkálaš gullelašvuoda ja álkit báŋkoárgabeaivvi. Dasa lassin galgá ovttastus váfistit báŋkkuid árvoháhkama vai lea ávkin guovllustis ja báŋkku eaiggádiidda.

Čujuhuvvo maiddái sierra máinnašeapmái Seastinbáŋku 1-ovttastusa birra maŋgelis jahkediedáhugas.

Goven: Marius Fiskum

JAHKEREHKETDOALU ČILGEHUS

2014 jahkereketdoallu lea ráhkaduvvon norgga rehketdoallolága mielde ja lea ovddiduvvon dainna evvttuin ahte doaibma joatkašuvvá. SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga konsearna rehketdoallu lea dahkkon rehketdoallolága paragrafa 3-9 mielde, mii lea EO dohkkehan IFRS (International Financial Reporting Standards) mielde.

BOAÐUSOVDÁNEAPMI	KONSEARNA		EADNEBÁŊKU	
	2014	2013	2014	2013
Logut milj. kruvnnain				
Netto reantoboadet	1 426	1 285	1 242	1 113
Netto provišuvdnaboadet ja eará boadet	996	931	750	735
Netto boadet ruđalaš investeremat	602	346	255	383
Doaibmagolut	1 328	1 209	1 039	978
Vahátgillámat (massin)	321	172	290	146
Boađus ovdal veauru	1 345	1 181	918	1 107
Veauru	223	214	175	192
Boađus doaibma vuovdima váste	-27	0	0	0
Jahkeboađus	1 095	967	743	915

Netto reantoboadet oktan provišuvnnain
SNN Ásodatkredihtas gaskamearalaš
hálddašankapitála ektui: (2008-14)

2014 bohtosii váikkuha numot namuhuvvon konsearna 299 milj. kruvvnosaš árvo-njeaidin ruošša doaimmas. Čujuhuvvo sierra oassái dan birra manjnelis čilgehusas. Boađus anjke dieđihuvvo leat buorren, iežaskapitaladienas lea 12,2%. Dát lea badjel strategalaš mihtu, mii lea 12% dahje eanet. Bánjku 2014 vuodđodoaibma lea vel eanet nannejuvvon ja lea ain hui buorre, boađus ovdal vaháiid lea 1 064 milj. kruvnnain (1 007 kruvnnain).

Konsearnas ja eadnebánjkkus lea hui buorre soliditehta ja likviditehta, ja buorre duksavuodustus.

Váldostivra árvoštallá konsearna leat bures ráhkkanan dustet riikkaosasi ruđalaš bálvalusdárbbuid čuovvovaš jagiin.

Netto reantoboadet

Konsearna 2014 oppalaš netto reantoboadet leat 1 426 milj. kruvnnain. Dát lea 141 milj. kruvnnain lassáneapmi 2013 rájes. Bánjkkus lea leamašan buorre loatnaaddinlassáneapmi sihke person- ja fitnodatmárkanis, muhto personmárkanis lassáneapmi lea veaháš geahppánan buohtastahttojuvvon ovddit jagiin. Goappaš márkaniin orru lassáneapmi leamašan badjelis

márkanis oppalaš loatnaaddinlassáneami. 2014:s dáhpáhuvai geahppáneapmi loatnaaddinmargiinnain, man buhttejit ruhtamárkanis lassánan duksamargiinnat ja geahppánan ruhtadangolut. Netto reantoboadet oktiibuot dán geažil lassánedje.

Netto reantoboadeid ovdáneapmái váikkuhit maidái loatnasirdimat SeastinBánjku 1 Ásodatkredihtii ja SeastinBánjku 1 Ealahuskredihtii. 343 milj. kruvvnasaš boadet sirdojuvvon hivvodagas leat girjejuvvon provišuvdnaboadeid vuollái. Vástideaddji logut 2013:s ledje 332 milj. kruvnnain.

Netto provišuvdnaboadet ja eará boadet

SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga ulbmilin lea lasihit boadeid riskakeahtes surggiin viiddis buvttáčoakkáldagaiguin sihke seastin-, ruhtabidjan- ja dáhkádusmárkanis. 2014 netto provišuvdnaboadeid ja eará boadeid oassi lea 32 % ollislaš boadein, ja 2013:s lei dat 36 %.

Provišuvdnaboadet SeastinBánjku 1 Ásodatkredihtas leat lassánan veaháš 2013:s. Vuostazettiin ja ovddemusat geahppánan sisaloatnagoluid geažil. Eará provišuvdnaboadein namuhit lassáneami konsearna rehketdoallofievrrideami nieidasearvvis.

2013 ektui leat netto reantoboadet oktan provišuvdnaboadeiguin sirdojuvvon loatnaaddin-hivvodagas lassánan 1 617 milj. kruvnnain 1 769 milj. kruvnnain 2014:s.

Ruđalaš investeremiid netto dietnasat

2014 netto ruđalaš investeremiid dietnasat leat 602 milj. kruvnnain. Dat juohkásit ná:

Oktasaš bearráigeheččon

doaimmaid boadusoasit: 453 milj. kruvnnain

Netto dietnasat árvobáhpirat: 149 mill. kroner

- ossosat 207 milj. kruvnnain

- Ruošša gullevaš ossosat -93 milj. kruvnnain

- sertifikahtat/obligášuvnnat 42 milj. kruvnnain

- valuhhta ja ruđalaš deriváhtat -7 milj. kruvnnain

Ovttastuvvon searvvit ja

oktasašbearráigeheččon doaimmat

Ovttastuvvon fitnodagaid ja oktasašbearráigeheččon doaimmaid boadusoasit girjejuvvojit konsearnarehketdoalus bánjku oamastanoasi ektui iežaskapitalavuogi mielde. Eadnebánjku rehketdoalus girjejuvvo dušše vuostáiváldon vuoi, gollovuogi vuodul.

SeastinBánjku 1 Joavku

SeastinBánjku 1 Joavku 2014 boadus manjnela veauru lea 1 849 milj. kruvnnain (1 118 milj. kruvnnain). SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga

Fitnodatsearvi	2014	2013	2014	2013
(submi milj. kruvnnuin)	Boadusoassi konsearna- rehketdoalus	Boadusoassi konsearna- rehketdoalus	Vuoitu eadnebáŋkku- rehketdoalus	Vuoitu eadnebáŋkku- rehketdoalus
SeastinBánku 1 Joavku OS 19,50 %	360	210	33	134
SeastinBánku 1 Ásodatkredihta OS 13,15 %	31	29	43	19
SeastinBánku 1 Ealáhuskredihta OS (20,92 %)	24	5	7	3
Bank 1 Oslo Akershus (4,9 %)		0		
BN Bánku OOS (23,50%)	66	67	56	44
SeastinBánku 1 Kunddarguovddáš OS (14,91%)		0		
SeastinBánku 1 Árvobábirbálvalus OS (24,9%)		-2		
SeastinBánku 1 Kredihtakoarta OS (19,83%)	2	-5		
SeastinBánku 1 Markets OS (23,89%)	-30	-1		
Submi	453	303	139	200

Ovttastussearvit SeastinBánku 1 Árvobábirbálvalus ja SeastinBánku 1 Kunddarguovddáš ášahuvvojedje 2. kvartálas 2012:s. Seastinbánku 1 Davvi-Norgga eaig-gátberoštumit dán guovtti searvis ledje 24,9% ja 14,91%. 01.01.14 dát guokte searvi vuvduiga Seastinbánku 1 Bánkkoovttasbarggu JO:i.

konsearnas lea boadusoassi sajáidduhtton 360 milj. kruvnnain (210 milj. kruvna). Seastin-Bánku 1 Heaggadáhkádus ja SeastinBánku Vahátdáhkádus leat dat stuorámus váikku-headdjit SeastinBánku 1 Joavkku bohtosii.

SeastinBánku 1 Ásodatkredihta ja Seastin-Bánku 1 Ealáhuskredihta

SeastinBánku 1-ovttastusa bánkkut ásahe-dje SeastinBánku 1 Ásodatkredihta ávká-stallat kapitálamárkansisaloana go geavaha obligašuvnnaid vuosttašrivttiin. Bánkkut sirdet viessoloanaid hui buriin sihkarvuodain dán fitnodahkii, mii addá geahppánan sisalonnegoluid ja eanet gilvonávccaid Seastin-Bánku 1- bánkkuide.

Bánkku eaiggátoasi SeastinBánku 1 Ásodat-kredihtas lea 31.12.2014 14,71 %, ja 2014 boadusoassi searvis lea 31 milj. kruvna (29 milj. kruvna).

SeastinBánku 1-bánkkut ásahe-dje 2009:s SeastinBánku 1 Ealáhuskredihta seamma modealla ja seamma hálddahusa vuodul go SeastinBánku 1 Ásodatkredihta. Seastin-Bánku 1 Davvi-Norgga eaiggátoassi searvis lea dál 20,83 %, ja 2014 boadusoassi lea 24 milj. kruvna (5 milj. kruvna).

BN Bánku

SeastinBánku 1 Davvi-Norgga eaiggáduššá 23,5% BN Bánkkus 31.12.14. 2014 doaibmaboadus ovdal vearu: 66 milj. kruvna (66 milj. kruvna).

SeastinBánku 1 Markets

Seastinbánku 1 Davvi-Norgga eaiggátoasi 31.12.14 Seastinbánku 1 Marketsas lea 27,03% ja 2014 boadusoassi - 30 milj. kruvna lea sajáidduhtton.

Čujuhuvvo lagat máinnašepmái fitnodaga birra sierra teakstaoasis bánkku njuolggoo eaiggátvuoda birra Seastinbánku 1-ovttastusa searvis.

SeastinBánku 1 Kredihtakoarta OS

Dasa lassin lea sajáidduhtton Seastinbánku 1 Kredihtakoarta 2014 boadusoassi mii lea 2 milj. kruvna (eaiggátoassi 19,83%).

Eará searvit

Ovttastussearvit SeastinBánku 1 Árvobábirbálvalus ja SeastinBánku 1 Kunddarguovddáš ášahuvvojedje 2. kvartálas 2012:s. Dáin eaiggáduššá SeastinBánku 1 Davvi-Norgga 24,9% ja 14,91%. 01.01.14:s dát fitnodagat vuvdojedje Seastinbánku 1 Bánkkoovttasbarggu JO:i.

Árvobáhpárat

2014 konsearnarehketdoalus lea girjejuv-von 16 milj. kruvna vuoitun oasusinve-steremiin, ja 98 milj. kruvna netto kursa-vuoitun lea boadusgirjejuvonn hivvodahkii - das boahtá 27 milj. kruvna nieidasearvis Seastinbánkku 1 Portefølge OS:s.

Bánkku rehketdoalus lea vuoitu 16 milj. kruvna ja netto kursavuoitu 71 milj. kruvna. Ovttas eará eaiggádiiguin, Seastinbánku 1 Davvi-Norgga 1. kvartála loahpas 2014:s, dagai šiehtadusa vuovdit iežas eaiggát-vuoda Nets fitnodagas. Bánku eaiggátoassi lei 1,9%, dat vástida 3 647 975 ossosa. 2014 1. kvartálas dienasin girjejuvvui reali-serekehtes 137 milj. kruvdnosaš vuoitu ja vuostáiváldui 11 milj. kruvdnosaš reaido-ruhtadienas seamma eaiggátboasttas.

Nieidasearvit

Konsearna nieidaserviin lea 156 milj. kruvdnasaš ollislaš jahkeboadus ovdal veauru. 123 milj. kruvdnasaš boadusbuktu marjnjá veauru lea konsoliderejuvvon konsearnarehketdollui. Eadnebáŋkku rehketdoalus girjejuvvo dušše nieidaserviid juolluduvvon vuoiu golovuogi mielde.

Nieidasearvit (Logut olles 1 000 kruvnnain)	2014 boadusoassi marjnjá veauru	2014 vuoiu eadnebáŋkorehketdoalus	2014 árvonjeaidi- mat eadnebáŋko- rehketdoalus
SeastinBáŋku 1 Finánsa Davvi-Norga OS	85 771	72 415	
Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga Árvobáberhivodat OS	23 172		-17 351
Davvi-Norgga Opmodat IV OS	898		
Alsgården OS	-245		
OpmodatSoabadeaddji 1 Davvi-Norga OS	11 102	11 000	
OpmodatSoabadeaddji 1 Lofuohta OS	251		
SeastinBáŋku 1 Davvi-Norga Hálldahus OS	1 831	1 719	
North-West 1 Alliance Bank	-3 234		
Fredrik Langes g 20	1 026		
SeastinBáŋku 1 Rehketdoallostohpu OS*	2 799		
SUBMI	123 371	85 124	-17 351

* Konsoliderejuvvon boadus earret goodwill-árvonjeaidimiiguin.

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Árvobáberhivodat OS bohtosii váikkuhit muhtun oasuspoasttaid árvorievdamat, nugo 5 milj. kruvnnoin investerenfoanddain Nord I IS ja 18 milj. kruvnnoin Nord II IS. SeastinBáŋku 1 Davvi-Norga Árvobáberhivodat OS eaiggáduššá 100% Nord-Norge Eiendom IV-searvis, mii fas eaiggáduššá Alsgården AS-searvi 100%. Goappašat searvit leat konsoliderejuvvon konsearnarehketdollui 31.12.2014. 2014:s lea marjit namuhuvvon searvis 25 milj. kruvdnosaš árvonjeaidin girjejuvvon ovttá gávpevistis.

2014:s lea gávpevisti Fredrik Langes gate 20 oston, ja nieidasearvi Fredrik Langesg 20 OS lea áshuvvon.

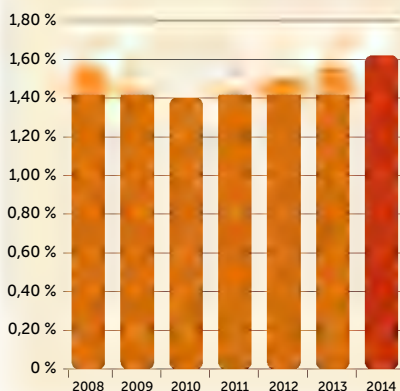
Dasa lassin lea konsearna 4. kvartálas mearridan girjet badjelassas váldon doaimma IFR 5 oktavuodas -Doaibma várrejuvvon vuovdimii. Badjelassas váldon háldooamit ja vealgi oidno balánssa sierra linnjás 31.12.14. Boadusrehketdoalus oidno olles 2014 doaibma sierra boaduslinnjás -"Boadus doaibma várrejuvvon vuovdimii, marjnel veauru". Dán doaimma 2014 boadus buvtii 27 milj. kruvdnosaš negatiivlaš bohtosa.

SeastinBáŋku 1 Davvi-Norgga báŋkodoaimma Ruoššas, North-West 1 Alliance Bank bokte, eaiggáduššá SeastinBáŋku 1 Davvi-Norga 75% ja ruošša ovttasbargoguoibmi Bank Tavrishesky St. Petersburgas fas 25%. Čujuhuvvo sierra teakstaossái vuolábealde Ruošša doaimmaid vahátliigudeami birra.

Doaibmagolut

Dábálaš doaibmagolut leat 1 328 milj. kruvnnain 2014:s. Dát lea 119 milj. kruvnnain eanet go 2013:s, dahje 9,8 %. Doaibmagolut leat 1,66 % gaskamearálaš hálddašan-

Goluid ovdáneapmi gaskamearálaš hálddašankapitála ektui (2008-14)

kapitálas, mii lea 0,06 proseantačuoggá eanet go jagi ovdal vástideaddji logut.

2014 konsearnarehketdoalu golloproseanta lea 44,4, mii lea njiedjan 47,2 %:s 2013 rájes. Nominealla golut čájehit 9,8 % proseantasaš lassáneami konsernii, ja eadnebáŋkku vásti-deaddji logut fas leat 6,2 %.

Lassánan bargoaddidivat, stuorát liigudeamit bonusaide ja boahttevaš nuppástuhttingoluide, ja árvonjeaidimat badjelassas váldon háldooamiin leat addán veaháš eanet gollolassáneami 2014:s go dábálaččat.

IFRS 12 milj. kruvdnasaš opmodatveauru lea danin boadusgirjejuvvon leat oassin eará doaibmagoluiin.

Konsearna mihttomearri lea ahte gaskamearálaš jahkásaš gollolassáneapmi boahtteáiggiis ii galgga leat badjel 1%. Dasa eai váldo nuppástuhttingolut ja čadahuvvon doaibmaviiddideamit mielde. 2013:s álggahuvvojedje iešguđetlágan doaimmat mat buoridit gánnáhahttima. Dát siskkilda sihke beavttálmahttindoaimmaid bargoveagas ja eará goluid dáfus. Gánnáhahttinbuorideami bargu nannejuvvo dál ja guoská olles konsernii.

Konsearna doaibma Ruoššas - vahátliigudeapmi

SeastinBáŋku 1 Davvi-Norggas lea báŋkodoaibma Ruoššas Tavrishesky Bank (TB) ja North-West 1 Alliance Bank (NW1) bokte.

Ruošša ekonomiija kriissa geažil, háliidedje ollu kundarat 2014/2015 jahkemolsumis sirdit iežaset báŋkoduvsaid riikkas eret, dahje báŋkkuide maid vásihedje ahte stáhta dáhkidii leat sihkarin. Dát mielddisbuvtii ahte ollu ruošša báŋkkut - maiddái TB-bodii váttis máksinnávccalaš dillái.

Dán boadusin lea ahte 2014 rehketdoalus lea dahkkon 299 milj. kruvdnosaš vahátliigudeapmi konsearna doaimmain Ruoššas. Vahátliigudeamit dahket 192 milj. kruvnnain, 157 milj. kruvdnain das leat kredittása-

husaid vaháogat. Eará vahátliigudeapmi lea dahkkon háldoomiid ruđalaš árvvu rievda-
demiin. Ollislaš eksponeren lei 615 milj. kruvna ovdal dáid liigudemiid. ležaskapitála-
eksponeren lei 165 milj. kruvna, juohkašuvvon nu ahte birrasiid 93 milj. kruvna TB:s (eaig-
gátoassi sullii 10%) ja 72 milj. kruvna NW 1:s (eaiggátoassi 75%).

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga lea NW1 váldo-
ruhtadeaddji ja ii vásit seamma máksin-
nákahástalusaid go maid ollu eará ruošša
báŋkkut dahket. NW 1 vuosteárvvu ollis-
laš balánsa lea birrasiid 400 milj. kruvna.
Báŋku kundarloatnajuolludeapmi árvvo-
štallo leat diversifiserejuvvon, lea 60% smávit
ruošša fitnodagaide ja 40% personmárkanii.

Odđa jodihangottiin, ja oassin odđa strate-
gijias, mearridii báŋku juo 2013:s geahpidit
árgiruššama Ruoššas. Dan rájes lea bargo-
juvvon eretbeassan-čovdosiiguin, muhto
ruošša ain ekonomiiija hedjoneami geažil ii
leat dat leamašan vejolaš. Báŋku lea 2013
rájes geahpidan eksponerema badjel 200
milj. kruvnnain, ja dát bargu joatká. Báŋku
čuovvu ovdáneami Ruoššas hui dárkilit.

Loatnajuolludemiid vahátgillámat ja máksinrihkumat

Konsearna netto loatnaaddinvaháogat dah-
ket 4. kvartálas 164 milj. kruvna (172 milj.
kruvna). Vahát juohkása 132 milj. kruvdnii
fitnodatmárkanis ja 32 milj. kruvdnii person-
márkanis. Dasa lassin lea girjejuvvon 157 milj.
kruvdna vahágin (massimin) kredihtaása-
husain konsearna loatnajuolludemiid dáfus
Ruoššas.

Loatnajuolludemiid netto máksinrihkumat
ja vahátgillámat 31.12.14 dahket 411 milj.
kruvna (615 milj. kruvna), 0,5% brutto
loatnaaddimiin oktan gaskkustanloanaiguin.
Dát lea 0,03 proseantačuoggá vuollelis
go 31.12.13.

Konsearna oppalaš liigudeamit individuál-
alaš vahátárvonjeaidimiidda loanain mat
leat addon kundariidda dahket 171 milj.
kruvna 31.12.14 (244 milj. kruvna). Liigu-
deapmi lea geahppánan 72 milj. kruvnnain
maŋemus jagi.

Joavkogullelaš árvonjeaidimat dahket 236
milj. kruvna 31.12.14 (209 milj. kruvna),
dát lea 27 milj. kruvdnasaš lassáneapmi
ovddit jagi rájes. Joavkogullelaš árvon-
jeaidimat dahket 0,4% konsearna ollislaš
brutto loatnajuolludemiin 31.12.14 (0,3%
brutto loatnajuolludemiin oktan gaskku-
stanloanaiguin).

Konsearna riskarátkinvuogádat čájeha ahte
oppalaš kredihtariska loatnaaddinhivo-
dagas lea ain buorre. Konsearnas lea 2012
rájes leamašan positiiva ovdáneapmi mák-
sinrihkumiin ja loatnajuolludemiid vahát-
gillámiin. Seamma guoská loatnajuollude-
miid vahátliigudemiide. Konsearna fitno-
datmárkana árvobáberhivodat leat bures
diversifiserejuvvon, ja 2014 ovdáneapmi
lea mearálaš ja riska lea duhtadeaddji.

Loatnajuolludemiin dahkkovit individuálaš
árvonjeaidimat person- ja ealáhusloatna-
juolludemiin mat Finánsabearráigeahču
láhkaásahusaid mielde identifiserejuvvojit
leat vaháthearkein.

Alla riskka searvamiid ja vahátgillájeaddji
loanaid definišuvdna meroštallojuvvo rihk-
kunjáhehahttivuoda ektui. 31.12.14 dah-
ket loatnajuolludeamit alla riskkain 8,3%.
Vahátgillámiid searvamiid oassi dahká 1,0%
báŋku ollislaš eksponeremis seamma áige-
muttus. Konjunktursyklusa áigodahkii biddjo-
jit vuodđun vurdojuvvon gaskamearálaš
netto vaháogat mat vástidit ovttá jagi vurdo-
juvvon vahágiid, nu mot dát lea meroštal-
lon geavadettiin báŋku rátkinvuogádaga.
Allakonjunktuvrras goas kredihtariska lea
vuolebuš, de duohta jahkásaš vaháogat boh-
tet leat vuollel boahteáiggi vuollegiskon-
junktuvrra.

Vuollegiskonjunktuvrrain go lea eanet kre-
dihtariska, vurdojit ovttaskas jagiid vahá-
gat šaddat stuorábun go vurdojuvvon gas-
kamearálaš vahátdássi. Čujuhuvvo muđui
jahrenketdoalu 11. mearkkašupmái.

Stivrra árvvoštallama mielde bargojuvvo
konsearnas bures loatnajuolludemiid mák-
sin-rihkumiiguin ja vahátgillámušaiguin,
bargu masa ain biddjo stuora fokus. Laga-
mus áiggis vurdojuvvo oppalaš vahátdássi
leat mearálažžan.

Eará vaháogat

Dasa lassin lea konsearna 2014 girjen
badjelasaš váldon doaimma IFR 5- okta-
vuodas - Doaibma várrejuvvon vuovdimii.
Boadusrehketdoalus boahtá 2014 jagi bo-
adus ovdan sierra boaduslinnjás- "Boadus
doaimmas várrejuvvon vuovdimii, maŋgel
vearu". Dán doaimma 2014 boadus attii
27 milj. kruvdnosaš negatiivalaš bohtosa.

Vearru

Konsearna 2014 vearrologut leat mero-
štallojuvvon 223 milj. kruvdnui. Rehketoalus
lea vearrovuoddu geahpeduvvon bistevaš
erohusain ja vealtamále váikkuhusain.

Badjebáhčaga hálddašeapmi

Báŋku vuoitopolitihka mielde galgá juo-
hkingrádii sáhttit geavahit gitta 50% ja-
hkásaš badjebáhčagis. Stivra lea diedihan
ahte vuoitograda vuoliduvvo 2016 rádjái
heiveheami oktavuodas odđa kapitála-
gáibádusaide. Stivrra árvvoštallama mielde,
báŋku soliditehta mearkkaša ahte vuoi-
grada normaliserema sáhttá hoahpuhit.
Danin lea mearriduvvon konsearna 2014
jahkebadjebáhčagis lasihit vuoitograda.
Stivrra áigumuš, oassin hoahpuhuvvon
heiveheamis normaliserejuvvon vuoi-
politihkkii, lea lasihit vuoitograda vel eanet
2015 rehketoallogagis.

Eadnebáŋku badjebáza maŋŋá vearu lea
juhkkujuvvon iežaskapitaladuodaštuseaig-
gádiidda ja báŋku servodatoapmekapitálii
gorálaččat vuhtiválddedettiin eadnebáŋku
eaiggátjoavkkuid. Eaiggátoassecuovka (IK-
duodaštuseaiggádiid oassi iežaskapitalas)
lei 47,33 % 01.01.14.

Lea mearriduvvon 1,90 kruvdnasaš reaido-
dianas juohke iežaskapitála- duodaštusa
nammii, oktiibuot 190,8 milj. kruvna, ja
dássefondii lea liiguduvvon 161,0 milj.
kruvna. Várrejuvvo maiddá 212,3 milj.
kruvna álbmotávkkálaš ulbmiliidda. Dáid
ruđaid galgá juohkit báŋku skeaŋka-
foandda bokte, SDN foandda. Báŋku váldo-
čoahkkin lea dohkkehan jahkereketoalu ja
bohtosiid geavaheami.

Dienasbohtosa hálddašeapmi 2014

Eadnebáŋkku jahkeboadus manjá veaur

	Submi
Juohkin/vuoitu	743,3
Guodahuvvon badjebáza	403,0
dássefondii	340,3
Seastinbáŋkku fondii	161,0
Hálddašuvvon submi	179,2
Guodahuvvon oassi, eadnebáŋkkoadašus	743,3
Guodahuvvon oassi, konsearnaboadašus	45,8 %
	63,2 %

Dienas máksojuvvo iežaskapítaladuodaštus-eaiggádiidda geat leat registrerejuvvon 24.03.15.

Báŋkku iežaskapítaladuodaštus čállojuvvo vuoitto haga 25.03.2015.

Balánsaovdáneapmi

(Logut milj. kruvnnain)	31.12.14	31.12.13	Rievdadus	Rievdadus %:in
Hálddašankapítála	83 188	77 520	5 668	7 %
Brutto loatnajuolludeapmi	61 249	57 282	3 967	7 %
Loatnajuolludeamit kundariidda oktan gaskkustanloanain	84 980	80 581	4 399	5 %
Duksa kundariin	45 761	44 940	821	2 %

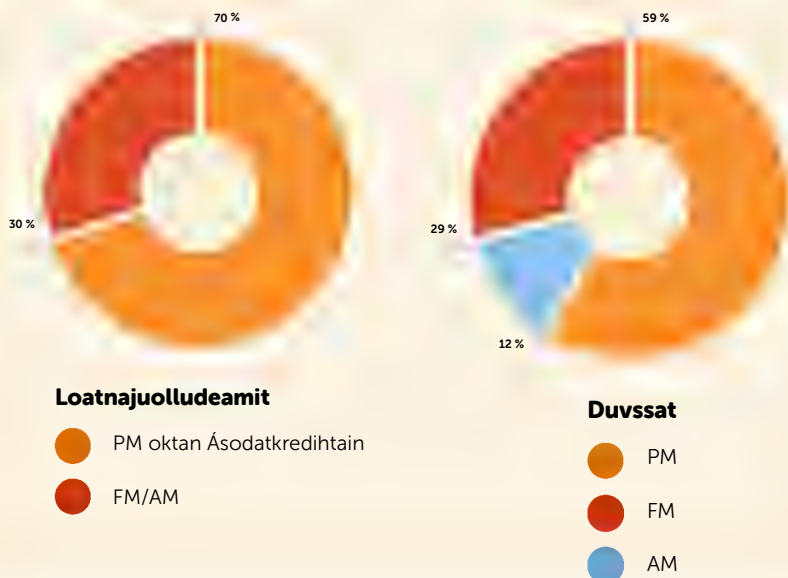
31.12.14 leat oktiibuot 24 mrd loatnajuolludeamit (23 mrd kruvnnain) sirdojuvvon Seastinbáŋkku 1 Ásodatkredihtti. Dát loanat eai báŋkku balánsas ovdanboade loatnajuolludeapmin. Kommentárat mat gullet loatnajuolludeamiid lassáneapmái siskkildit daid gaskkustanloanaid.

Konsearna brutto loatnajuolludeamit kundariidda oktan gaskkustanloanaiguin, dahket 85 mrd. kruvnnain 31.12.14. Buohstahttojuvvon 31.12.13, dát lea 5,5% (6,3%) lassáneapmi. Ovdáneapmi juohkása nu ahte 6,2% (8,4%) gullá personmárkanii ja fitnodatmárkanis ja almmolaš suorggis lea lassáneapmi ges 3,8% (1,6%).

Odđa loatnajuolludeamiin deattuhuvvo earenoamážit máksinnákca ja duhtadahtti sihkarvuodavuodustus vai kredihtariska bissu dohkálaš dásis.

Konsearna duvssat ruhtadit 74,7 % brutto loatnajuolludeamiin 31.12.13. (78,5% beaivemearis 31.12.13). Duksavuodustus árvvoštallojuvvo buorren.

Konsearna brutto loatnajuolludeamit (oktan sirdojuvvon stohpoloanaiguin) ja duvssat mat 31.12.2014 juohkásit iešgudet márkaniidda.

Sertifikahtaid ja obligašuvnnaid rádjju

Konsearna sertifikahtaid ja obligašuvnnaid rájju árvu lea 9 720 milj. kruvnnain 31.12.14 (11 207 milj. kruvnnain 31.12.13).

01.07.08 odđasitklassifiserejedje eanaš oasi báŋkku reantoguoddi gávpeárvobáber-rádjosa árvobáberhivodaga "bohtosiid duohta árvvus" eret, ja leat sirdán šládjaosiide maid dasto

árvvoštallet amortiserejuvvon gollun. Jus odđasit klassifiseren ii livčče dáhpáhuvvan, de livččii konsearna ferten gollungirjet oktiibuot 212 milj. kruvnnain realiserekeahtes vahágin, 2008 nuppi jahkebealis, lassánan kredihttaháddjema (kredihttaspreader) geažil. 31.12.2014 livččii vástideaddji submi leamaš 5,2 milj. kruvnnain realiserekeahtes vuoitun.

Kapitálavuodustus

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga oaččui ođđajagemánu 1.b. 2007 rájes lobi Finánsabearráigeahčus geavahit siskkáldas kredittariskka mihtidanvugiid (Internal Rating Based Approach).

Kapitálavuodustus	KONSEARNA		EADNEBÁNJKU	
	31.12.14	31.12.13	31.12.14	31.12.13
Buhtes vuodđokapitálavuodustus	12,6 %	12,3 %	15,2 %	16,2 %
Vuodđokapitálavuodustus	13,7 %	13,4 %	16,2 %	17,5 %
Lassekapitálavuodustus	2,0 %	0,5 %	1,7 %	1,0 %
Ollislaškapitálavuodustus	15,7 %	13,9 %	17,9 %	18,5 %

Konsearna geavaha gorálaš konsoliderema SeastinBánjku 1 Ásodatkredihta, SeastinBánjku 1 Ealáhuskredihta, BN Bánjku, SeastinBánjku 1 Marketsa eaiggátosiid kapitálavuodustusrapporteremis.

Muđui čujuhuvvo sierra teakstaoassái mii lea Kapitálastivrema ja ođđa regulatoralaš gáibádusaid birra.

SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga mihttomearri lea čadát gaska leat vealtameahttun nanus, ja galgá duhtadit iežaskapitála definerejuvvon unnimusgáibádusaid. Konsearna mihttomearrin lea maiddái ahte siskkáldas kapitálabuffer galgá leat unnimustá ovttá proseantačuoggá badjel eiseváldegáibiduvvon unnimusgáibádusaid. Konsearna guhkesáiggi mihttomearri buhtes vuodđokapitálavuodustussii lea dál 14,5%.

Bánjku soliditehta adnojuvvo buorren gustovaš regulatoralaš gáibádusaid ektui.

Doaibmastivren ja konsearnahovdengoddi (Corporate Governance)

SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga áshusa hovdema vuodđun leat rehketoalloláha ja prinsihpat maid norgga neavvagat gáibidit eaiggátstivrema ja hovdengotti jodiheami ektui. Čujuhuvvo sierra kapihttalii jahkeraporttas "Doaibmastivren ja konsearnahovdengoddi" mii maiddái gokčá rehketoallolága § 3-3b gáibádusaid. Kapihtal čilge vuđoleappot mo SeastinBánjku 1 Davvi-Norga čuovvu neavvagiid.

SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga buorre doaibmastivren čuovvu ulbmiliid ja váldoprinsihpaid maid mielde konsearna stivrejuvvo ja bearráigeahčujuvvo sihkkarastin dihtii eaiggádiid ja eará joavkkuid beroštumiid bánjkus. Konsearna prinsihpat buori doaibmastivremis galget sihkkarastit buori opmodathálddašeami ja sihkkarastit ahte šiehttojuvvon ulbmilat ja strategiiat duohtandahkkojuvvojit ja ollašuvvet.

Bánjku IK-duodaštusat leat Oslo Burssas čállojuvvon. Eai gávdno njuolggadusmearrádus mat gáržžidit vuoigatvuoda dáid gávppašit. Váldostivra ii dovdda šiehtadusaid gaskal bánjku IK-duodaštuseaiggádiid mat ráddjejit vejolašvuodaid gávppašit dáiguin dahje geavahit jienastanrievttii dáid oktavuodas.

Seastinbánjku 1 Davvi-Norga lea seastinbánjku maid earát eai sáhte váldit badjelasas oastima bokte. Seastinbánjku eaiggáduššanstruktuvra lea lánkamuddejuvvon ja ii oktage sáhte eaiggáduššat eanet go 10% seastinbánjku eaiggáduššanoassekapitálas. Finánsabearráigeahčus ferte ohat lobi jus áigu háhkat dan ráji badjel. Seastinbánjku 1 Davvi-Norgga mearrádusat sisttisdoallet erenoamáš eaiggáduššanráđđejumiid mat suddjejit iežaskapitála duodaštuseaiggádiid. Dát almmuhit gáibádusa ahte leat muhtun mearrádus mat gáibidit 2/3 doarjaga iežaskapitáladuodaštuseaiggádiin.

2014:s eai leat čadahuovon iežaskapitálas emišuvnat.

Riska- ja kapitálastivren

Riska- ja kapitálastivren lea okta váldostivrra vuoruhuvvon surggiin ja doarju konsearna strategalaš áigumušaid, mihttomeriid ja ovdáneami. Konsearna deattuha ahte buorre riskastivren galgá sihkkarastit ruđalaš nanusvuoda ja sihkkaris árvoháldema guhkit áiggi badjel.

Konsearna dárkkistan- ja háldenmálla definere čielgasit ovddasvástádusa ja rollaid. SeastinBánjku 1 Davvi-Norga geavaha mealgadis resurssaid ásahtit, čuovvolit ja viidáset ovdánahttit konsearna kvalitehta- ja riskaháldenvuogádagaidda ja -proseassaid.

Konsearna riskastivrema ja siskkáldas dárkkisteami prinsihpat ja rámmat čužžot sierra čállošis "Riskastivrema ja doahttaleami (compliance) polisiija". Váldostivra guorahallá dan juohke jagi, ja dat leat konsearna siskkáldas rámmannjuolggadusat dasa mo čadáhut buori stivrema ja dárkkisteami. Rámmannjuolggadusat leat láidesteadđji rávvagat konsearna riskastivrema váldomiellaguottuide ja galget sihkkarastit ahte konsearnas lea beaktilis ja ulbmillaš ovdánahttinproseassa dása.

Čujuhuvvo maiddái jahkediđáhusa kapihttaliidda *Riskastivren, Kapitálahálden ja Doaibmastivren ja konsearnahovdengoddi*. Doppe lea riskastivren ja siskkáldas dárkkisteapmi dárkkilat čilgejuvvon.

Siskkáldas dárkkisteapmi

Váldostivra dárkkista jahkásaččat stivrema ja dárkkisteami rámmannjuolggadusaid ja dađistaga čuovvola guovddáš kvalitehta- ja riskadovdomearkkaid ovdáneami. Jahkásaččat galget buot jodiheaddjit duodaštit ahte lágat, njuolggadusat, neavvagat ja bargoortnegat čuovvovvojit. Riskaháldema ja doahttaleami (compliance) ossodagas lea váldoovddasvástádus sihkkarastit ahte jodiheaddjit aktiivlaččat geavahit stivren- ja raporterenvuogádagaidda fitnodat- ja fágasurggiid čuovvolemis.

Váldostivra oážžu jahkásaččat sorjjasmeahttun árvostallama konsearna riskkas ja das ahte leago siskkáldas dárkkisteapmi ulbmillaš ja sihkar. Dán sorjjasmeahttun árvostallama

štallama dahká siskkáldas rehketdoallo-dárkkisteaddji ja ovddasvástideaddji rehketdoallo-dárkkisteaddji.

Riskastivren

Rudalaš doaibmačadaheapmái dárbbša riskastivrema ja -háldema. SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga váldostivra deattuha buori riskastivrema strategalaš doaibmabidjun lasihit árvoháhkama, ja das lea ovddasvástáduš gozihit konsearna riskaváraid. Váldostivra mearrida rámmaid buot guovddáš gávpe- ja riskasurggiide, mat fas mihtiduvvojit ja diedihuvvojit mearriduvvon njuolggadusaid mielde.

Riskastivrema ja doahtaleami (compliance) ossodat bidjá kvartálaid mielde ovdan konsearna riskagovahallama čoahkkáigeasu. Dát lea vuodđun váldostivrra digaštallamiidda ja árvvoštallamiidda dárbbšaš doaibmabijuid ektui. Dán geahčadeami dehálaš oassin lea árvvoštallat konsearna soliditehta, gánnáhahttivuoda ja beavttálmahttima dábálaš árvobáberhivvodaga ja riskkaid ektui.

Gávperiska

Konsearna gávperiskii čatnasa sihke vejolaš dienasváili, stuorra rievdadusat kapitáladárbbus odđa regulatoralaš gáibádusaid geažil, ja/dahje váilevaš luotehahttivuotta ja beaggin márkaniš duodalaš dáhpuhusaid geažil.

Gávperiska sáhtta čuožžilit iešgudet riskafaktoriid geažil, ja konsearna geavaha olu reaidduid (kvantitatiivvalaš ja kvalitatiivvalaš) identifiseret ja diedihit dákkár riskka.

Buorre strategalaš plánen lea deháleamos reaidu gávperiskka geahppáneapmái, ja siskkilda sihke eastadeaddji doaimmaid ja plánaid dasa mot dáhpuhusat galget gieđahallot. Stivra meannuda jahkásaččat gávpestrategiijaid ja gávperiskka suorggi plánaid. Konsearna "Buorre doaibmastivren" ja "SNN-koda" rámmain ja njuolggadusain leat dehálaš rollat doaimma fitnodatlaš háldemis. Njuolggadusat guovdilastet miellaguottuid ja etihka ja dan mo SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga dahká gávppiid kundariiguin ja buriid verddiiguin, ja galgá buktit buori ja posiitiiva fitnodatkultuvrra.

Odđa ja čavgadat soliditehta- ja likviditehtagáibádusaid geažil ferte bánjku dinema buoridit. Dát ferte dáhpuhuvvat sihke eanet sisaboaduid, beaktileabbo doaimma ja buori kapitálastivrema bokte.

Kredihttariska

Konsearna 2014 loatnaaddimat personmárkaniš čájehit buori ovdáneami ja fitnodatmárkaniš lea mearálaš loatnaaddinovdáneapmi. Loatnaaddinhivvodaga ovdánupmi čájeha ahte ovdánupmi lea vuollegis dahje gaskageardán riskadásiš.

Konsearna fitnodatmárkana vealgásjuoludemiid riska lea mearálaš dásis, ja personmárkanvelggiin árvvoštallo leat vuollegis riska. Guktuid márkaniid riskaovdánupmi lea dásset. Eanaš loanat personmárkaniš leat sihkkaraston opmodatpánttain ja sihkkarvuodadáhkáduš lea buorre. Máksinrihkuma ja netto vahátgilláma dássi 2014:s leat ain stuorát go konjunktuvraovdánupmi čájehivččii. Vahátgillámat leat ain ovttaskas, gaskasturrošaš kundariid gaskkas. Lassin dábálaš vaháigiidda, lea bánjku liigudemiid bidjan vaháigiidda doaimmain Ruoššas, obbalaš ja negatiivvalaš ovdáneami geažil ruošša ekonomiijas ja earenoamáš váttisvuodaid geažil Bank Tavricheskys. Ollislaš kredihtaárvoáberrhivvodaga ovdáneapmi lea buorre, mii lea dan duohen ahte riikkaoasis lea buorre makroekonomiija ja nanu ekonomalaš ovdáneapmi.

Kredihttastrategiijas deattuhit mihttomeriid ja rámmaid ásaheamiid oktilis kredihttariskka stivremis. Bánjku ruhtajuolludanneava ja fápmudusat vuhtiiváldet sihkkarvuodadáhkáduš ja vejolaš máksinrihkuma jáhkehahttivuoda, ja dát guoská kredihttastrategiijii ja kredihttpolitihkalaš váldonjuolggadusaide. Váldostivra árvvoštallá ruhtajuolludanneavvaga jahkásaččat.

Stivra dadistaga čuoovola riskka bánjku loatnajuolludanhivvodagas. Dát dahkko vai áramus lágiid almmustahtta ovdánansárgosiid, nu ahte sáhtta muddet kredihttanjuolggadusaid jus lea dárbbšaš dahkat dan.

Márkanriskka

Konsearna márkanriskka árvvoštallo leat mearálažžan. Doaimmat mat galget doarjut eará osiid konsearna doaimmas leat dat mat vuosttažettiin dagahit ahte šaddá eksponeren márkanriskka guovdu. Háldooapmerádju masa márkanrievdadusat njuolggaváikkuhit, lea dušše unna oasáš ollislaš-balánsas, ja bánjku ieš unnán gávppaša árvobáhpáriiguin.

Girjejuvvon oasis- ja oasseárvu 31.12.2014 lea 473 milj. kruvna, ja dát lea lassánan 239 milj. kruvnnain diimmážiš. Obligašuvnnaid ja sertifikáhtaid rádjju lea 9 720 milj. kruvna 31.12.2014. Dát lea 1 487 milj. kruvnaš njiedjan 31.12.2013 rájes.

Márkanriskka roassoiskosat čájehit ahte bánjku ja konsearna nákkejit riskka doalahit mearriduvvon rámmaid sikkobealde. Márkanárvvu rievdadusat mearkkašit, oktan ovtastuvvon servviid boadusdoarjagiin, ahte bohtosii sáhttet váikkuhit stuorát rievdadusat go ovdal. Čavgadat soliditehtagáibádusat gáibidit garrasat fokusa konsearna kapitálageavaheapmái ja ollislaš riskatoleránsii.

Likviditehtariska

Bánjku likviditehtariska meroštallo leat vuollegažžan. SeastinBánjku 1 Ásodatkredihtta OS ja SeastinBánjku 1 Ealahuskredihtta OS leat dehálaš ruhtadangáldut konsernii, ja lea ain stuorra dárbu juolludit eanet loanaid dáidda servviide. Go vuhtiiváldá vurdojuvvon loatnajuolludanlassáneami ja odđasitruhtadeami oktilaš kapitálamárkanfinansierema termiidnaáigodagas, de lea bánjku meroštallan ahte odđasitruhtadandárbu 2015:s lea ollášit dakkár mainna birgehalla.

Seastinbánjku 1 Davvi-Norgga stivra lea mearridan ohcat konsešuvna 100% ealgáduvvon ásodatkredihttearvá. Dát searvi galgá leat lassin Seastinbánjku 1 Ásodatkredihttii, mii ain galgá leat ovtastuvvonbánjkuid váldoreaidun loatnaváldimiidda obligašuvnnaid bokte vuosttašrivttiin (OVR). Bánjku sáhtta dalle vuovdit loanaid maidda Seastinbánjku 1 Ásodatkredihta eavttut eai gusto, nugo bissovašreantoloina, dan odđa

ásodatkredihtasearvái. Dasa lassin bohtá 100% eaiggáduvvon ásodatkredihtta-doaimma ásaheapmi jávkkadit áššečuolmma lánkaásahusa ektui stuora loatnajuollu-demiid birra, mii mudde maksimála gaska-vuoda gaskal Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga ja Seastinbáŋku 1 Ásodatkredihta.

Vealgi mii lea čállojuvvon vealgebáhpáriid bokte ja kredihttaásahusaid velggiid čáli-heamis, lea 21 116 milj. kruvvnna 31.12.2014, mii lea 4 780 milj. kruvvnna lassáneapmi 2013 rájes. Báŋku bargá likviditehtasurggiin ja vuorua dan nannosit.

EO:s gustogođii CRD IV 01.01.14 rájes. CRD IV mielddisbukta formálalaš raporterengáibádusa LCR:i (Liquidity Coverage Ratio). 10.10.14 almmuhii EO-kommišuvdna "delgated act", mii earret eará definere loahpalaš gáibádusaid báŋkkuid likviditehtabuffera ja LCR unnimusgáibádusaid čoahkkádussii. Obligašuvnnat vuosttašrivttiin (OVR) dohkkehuvvojit dál nu gohčoduvvon "1.dási" háldoapmin, dainna eavttuin ahte lea hui buorre kredihttaárvoštallan ja gáibiduvvo loatnaráidu mii lea unnimustá 50 milj. euro. Danin go OVR oassi dál sáhtta dahkat gitta 70% bufferis, ovdeš evttohusain dagai dat 40%, de olaha stuorát heivehanmuni máksinnákavárrejumii árvoábáirhivodatčoahkkádusas. LCR atnuiváldin álgá 01.01.15, unnimusgáibádus bohtá leat 60% ja galgá dievaslaččat atnuiváldon 01.01.18 (100%).

CRD IV čadaheami ja odđa likviditehtagáibádusaid geažil fertte báŋku nannosit čalmustahttit konsearna oppalaš likviditehtariskka. Dán suorggi fertte maiddái vuoruhit 2015:s sihke geažosáigge čuoovvoleami, roassoiskosa ja raporterema bokte. Seamma siva geažil gáibiduvvo ain mearálaš lasseruhtarádjostrategiija (funding-strategiija). Dát galgá vuhtiváldit iešguhtet doahttalemiid, nugo meroštallat kapitálamárkana sávaldaga doalahit nu vuollegis sisaloatnagoluid go vejolaš ja báŋkku sisaloanid diversifiserema gullevaš goluid dasa mii gullá lonistanáiggiide ja sisaloatnagálduide. Váldostivra gieđahallá konsearna likviditehtastrategiija ja geargusvuoda-plánaid unnimusat oktii jagis.

Odđa gáibádusat guhkesáiggi ruhtadeapmái muddejuvvojit NSFR (Net Stable Funding Ratio) unnimusgáibádusaiguin. Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga ruhtadeapmi árvoštallojuvvo eanas muddui leat heivehuvvon dáid odđa gáibádusaide.

Konsearna duksavuodustus lea 74,7 % 31.12.14 ja 2013:s fas lei 78,5 % ja 2012:s 75,6 %. Konsearnas lea leamaš positiivalaš ovdáneapmi duksavuodustusas manjimus jagiin. Buorre duksavuodustus ja dássedis kundarduvssat leat dehálaččat báŋkku likviditehtaháldemii, ja báŋku vuordá ahte odđa gáibádusat likviditehtabufferiidda ja likviditehtariskka mihtideapmái lasihivčče bissovaš kundarduksagilvaleami.

Operašuvnnalaš riska

Dál lea stuorra áddejupmi ahte lea dehálaš stivret operašuvnnalaš riskka. Danne leat ásahuvvon sierra vuogádagat riska- ja buoridansurggiid čuoovoleapmái, duodašteapmái ja diediheapmái. Konsearnas lea stuorra fuomášupmi olgguldasa áitagiid vuostá nugo rihkolašvuodát ja njihtamiid. Riskaguorahallan čadahuvvo Finánsa- bearráigeačču Riska- ja hearkivuodaguorahallama ja Finánsaealáhusa uhkádušmeroštallama vuodul.

Go vuhtiváldá riskka mii lea informašuvdnateknologiija geavahettiin, de lea dárbu suorggi oktilaččat bearráigeaččat. Siskkáldasrevisiuvdna čadaha maiddái sorjjasmeahttun dárkkástusaid ja iskosiid báŋkku sihkkarvuodasa dán suorggis. Dáhpáhusat mat leat váikkuhan dahje sáhttet váikkuhit konsearna gánnahahttiivuhitii ja/dahje beaggimii, čuoovvuvvojit systemáhtalaččat. Seastinbáŋku 1-ovttastusas lea maiddái lagaš ovttasbargu sihkkarastit buori ja dássedis doaimma. Eai leat leamaš duodalaš dáhpáhusat 2014:s, ja operašuvnnalaš masimat leat unnán.

Dát suorgi lea váldostivrra árvoštallama mielde duhtadeaddji lánka hálddašuvvon, muhto gáibida geažosáigge fokusa.

Eaiggátriska

Oktasašbearráigeaččon servviid eaiggátoasit leat stuorát ja leat dál 2 750 milj. kruvvnna (eadnebáŋkku gollohaddi) ja 4 187 milj. kruvvnna (konsearna) 31.12.14. Oktasašbearráigeaččon searvvit leat dehálaččat báŋkku ollislaš gávpemállii, ja báŋku meroštallá dáđistaga gudet eaiggátpoasttat leat strategalaččat dehálaččat, ja maid sáhtta klassifiseret rudalaš investeremin. Oktasašbearráigeaččon servviid boadusbuktu lea dehálaš konsearna ollislaš boadusdoibmii ja sáhttet dagahit sihke stuorinohkkivašvuoda bohtosiidda ja váikkuhit kapitálavuodustussii.

Sierranas ovttastuhtton servviid riska meroštallojuvvo leat mearálažžan, muhto báŋku lea eahpenjuolga Seastinbáŋku 1 Joavkku eaiggátosiid bokte mealgadis márkkanriskaváras.

Seastinbáŋku 1 Joavku meannuduvvo kapitálavuodustusa dáfus njuolggadusaid mielde mat gustojit go leat dehálaš eaiggátpoasttat eará finánsasearvvis. Seastinbáŋku 1 Ásodatkredihta, Seastinbáŋku 1 Ealáhuskredihta, BN Báŋkku, Seastinbáŋku 1 Marketsa oamastansiide dahká báŋku gorálaš konsoliderema go regulatoraláččat meroštallá kapitálagaibádusa.

Kapitála riskadássen meroštallojuvvo buot stuorát riskasurggiin. Dát lea dehálaš eaktun meroštallamiidda mat gullet riskaeksponeremii, kapitálabufferiidda ja soliditehtamihttomeriide sihkkarastit konsearna doaimma maiddái hušas márkandilálašvuodaid áigge.

Váldomihttomearri lea ahte konsearna ollislaš riskadássi galgá leat mearálaš ja konsearna kapitálarámmaid ja eará liigudemiid siskkobealde. Buorre riskaháldema bokte galgá konsearnas lea dássedis ja vuordahahtti dinen- ja boadusovdáneapmi.

Kapitalastivren

SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga ulbmilin lea háldet buot mearkkašahhti riskkaid seamma buori geavada láhkai go buohtastahtti bánjkkut dahket. Leat ásahuvvon vuogit meroštallat kapitáladárbbu riskaprofilla ja sajáiduvvon riskahálden- ja dárkunvuogadagaid ektui.

Kapitalavuodustusnjuolggadusaid mielde lea unnimusgáibádus buhtes vuoddokapitalii, vuoddokapitalii ja ovddasvástideaddji kapitalii ja siskkilda kredithtariska, márkariska ja operašuvnnalaš riskka. Dasa lassin gáibiduvvo ahte finánsaásahusat čadahit siskkáldas kapitálameroštallanproseassa (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP). Finánsabearráigeahčču lea ráhkadan rávvagiid proseassa sisdollui, ja kapitálameroštallan galgá siskkildit buot mearkkašahhti riskkaid, maiddá riskkaid mat spiehkastit regulatoralaš unnimusgáibádusain. Kapitálameroštallan galgá máhttit einnostit boahhteáigedáhpusaid ja galgá leat vuodđuduvvon duhtadahtti vugiide ja dataide. Dás galget maiddá vuhtiiváldet meroštallamiid, vugiid ja datasisdoaluid eahpesihkarvuoda. Juohke kvartálas árvvoštallet ja čoahkkáigesset konsearna riska- ja kapitáladilli sierra raporttas mii geigejuvvo váldostivrii.

Konsearna soliditehtamihttomearit leat guovddázis strategijja- ja plánaproseassas.

Odđa regulatoralaš gáibádusat

Finánsadepartemeanta mearridii 22.08.14 lánkaásahusaid mat muddejit CRD IV-njuolggadusaid eanet teknihkalaš mearrádusaid. Bajitdási mearrádusat leat juo váldon mielde ruhtadandoaimmaláhkii ja árvobábergávpeláhkii. Dát bohte fápmui 01.07.13 ja mielddisbuktet dadistaga lassáneami buhtes vuoddokapitala unnimusgáibádusaid 01.07.16 rádjái.

Norga lea válljen váldit atnui gáibádusaid veaháš jođáneappot go dan mii čadahanáigemearri riikkaidgaskasaš njuolggadusain lea. 01.07.14 lei gáibádus buhtes vuoddokapitalavuodustussii 10% ja kapitálavuodustussii 13,5%, man SeastinBánjku 1 Davvi-Norga deavdá buriin margiinnain.

Norggas boahhtá lassin gáibiduvvot vuostesykkilalaš kapitálabuffer mii galgá leat intervállas 0- 2,5% ja dat galgá leat buhtes vuoddokapitala. Norgga Bánjku rávva mielde nannii Finánsadepartemeanta 26.09.14 ahte buffer leat ovttá proseantačuoggá 30.06.15 rájes.

Finánsadepartemeanta mearridii 12.05.15 lánkaásahusa systemadehálaš ruhtadánásahusaid birra (SIFI). Ásahusain main hálddašankapitala unnimustá lea 10% Nannán-Norgga BNP:s, dahje loatnajuolludemiid márkanoassi lea unnimustá 5%, bohtet dán definišuvnna vuollái. DNB, Nordea Bank Norge ja Kommunalbanken leat atnuiváldimis definerejuvvon systemadehálažžan.

Earenoamáš kapitálabuffergáibádus boahhtá gáibiduvvot dán golmma SIFI-bánjkkus 01.07.15 rájes. 01.07.16 rájes, go odđa kapitálagáibádusat ollásit leat atnuiváldon, de galget systemadehálaš ásahusat deavdit dan unnimusgáibádusa ahte buhtes vuoddokapitalavuodustus galgá leat 12%, eará ása-husaide lea unnimusgáibádus 10%.

Guovddáš eiseválddit leat deattuhan ahte lea dehálaš ahte guovlulaš seastinbánjkkut, sin dehálašvuoda geažil guovlluide, heivehit iežaset kapitáladási beroškeahhtá das maid departemeanta mearrida SIFI guovdu. SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga mihttomearri lea čadat gaska bissut vealtameahttun nanusin, ja bánjku galgá duhtadit iežaskapitala definerejuvvon unnimusgáibádusaid. Konsearna mihttomearrin lea ahte siskkáldas kapitálabuffer galgá leat unnimus ovttá proseantačuoggá badjel eiseváldegáibiduvvon vuolimusgáibádusaid. Konsearna guhkesáiggi mihttomearri buhtes vuoddokapitalavuodustussii lea dál 14,5%.

Finánsabearráigeahčču diedihii 01.07.14 ásoatloanid riskamodeallat galget vel eanet čavgejuvvoat bánjkkuide mat geavahit nu gohčoduvvon IRB-metoda kapitáladárbbu meroštallamii. Gáibádusat čuvvot eanasmuddui dan mii gulaskuddanvuorus diedihuvvui. Čavgen máksinrihkkunjáhkahahtima modeallain ovttas vahágiid unnimusdásiin jus leat máksinrihkkumat (LGD-láhtti), boahhtá lasihit Seastinbánjku 1 Davvi-Norgga

gaskamearálaš riskadeattu ásoatloatnahivvodagas 22%:s birrasiid 26%:i. Finánsabearráigeahčču gáibida ahte rievdadusat galget oidnosii boahhtit kapitálavuodustanraporttas manjemustá 2015 1. kvartálas.

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga sáddii ohcamuša Finánsabearráigeahčču IRBA-dohkkehemi birra 2013 geassemánu gaskamuttus. SeastinBánjku 1 Davvi-Norga vuordá ahte Finánsabearráigeahčču addá bánjku loahpalaš ruovttoluottadieđu ohcamii 1.kvartálas 2015:s. Sirdásanortnet ("Basel I-Láhtti") boahhtá ráddjet dakkár dohkkehemi kapitálavuodustusa nettobeavttu.

Kapitalagáibádus smávva ja gaskastuora fitnodagaide, SMB-hálbbádus, ii boade váldot atnui Norggas. Deattuhuvvo ahte mearrádussii lea vuodđun EO heajos ekonomalaš dilálašvuoha. Finánsadepartemeantta áigumuš lea šiehttat heivehanteavstta mearrádusa birra, go njuolggadusat galget váldot mielde EEO-šiehtadussii.

Finánsadepartemeanta lea maiddá bivdán Finánsabearráigeahču árvvoštallat goas ja mot deattutkeahtes iežaskapitalaoasi gáibádus oktan gullelaš definišuvnnaiguin galgá váldot Norggas atnui. Finánsabearráigeahčču galgá earret eará árvvoštallat makkár dássái lea heivvolaš bidjat norgga bánjkkuid go dakkár gáibádus galgá leat riskadeattuhuvvon kapitálagáibádusa vuolit rádjái. Finánsabearráigeahču maid bivdet árvvoštallat lea go heivvolaš almuhit bearráigeahččaneiseváldiid Pilar II-árvvoštallamiid ja - gáibádusaid ovttas-kasbánjkkuid guovdu. Finánsabearráigeahčču galgá buktit evttohusa ja árvvoštallamiid 2015 geassemánu rádjái.

Finánsadepartemeanta deattuha 2015 našunálabušeahhtas ahte transpareansa ja álkis buohtastahttin iešguđet riikkaid bánjkkuid duohta riskkas, lea dehálaš vai oážžu bures doaibmi finánsamárkana ja beaktillis haddebidjama vealggi ja iežaskapitala go luin. Dát lea váttis go kapitálagáibádusnjuolggadusat leat nu iešguđetláganat riikkarájiid rastá. Norgga eiseválddit áigot danin árvvoštallat vejolašvuodaid dasa ahte buot

davviriikkat diedihit mii kapitálavuodustus livččii šaddan sin bänkkuide, jus oktasaš álkidahttojuvvon riskadeattuhanvuogit biddjojit vuodđun. Finánsadepartemeantta mielas boahtá dakkár álkidahtton raporterensandárda dahkat vejolažžan buohtaštahttit kapitálavuodustusa davviriikkaid bänkkuin, beroškeahtta našunála njuolggadusain. Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga mielas dát lea posiitiiva, muhto ii leat doarvái olahit háliiduvvon harmoniserema ja transpareansa go jurddaša ahte davviriikkalaš bänkkuin galget leat seamma gilvalaneavttut.

Odđa lága mielde galgá Finánsabearráigeahčču árvoštallat buot riskkaid mat váikkuhit ja sáhttet váikkuhit ásausaide, ja riskkaid mat ásausaide alddiset leat ruđalaš vuogádahkii. Bearráigeahčču sáhtta geatnegahttit ásausaide, mat eai deavdde láhka-gáibádusaid, bidjat alit kapitálagáibádusaid go unnimusgáibádusaid ja buffergáibádusaid oktiibuot. Bearráigeahčču sáhtta gohččut bidjat ráddjehusaide vuotimiin ja bonusain ja rievdadit doaimma ja dan organiserema, stivrema ja dárkkisteami. Dasto vuhtiiváldojit bänkuvuogádaga lotnolas oktavuodát ja riikkaidgaskasaš finánsamárkaniid sorjavašvuodát. Dát árvoštallamat čatnasit sihke unnimusgáibádusii ja buffergáibádusii.

Dárkkástus

Olgguldas dárkkisteaddji lea KPMG. Siskkáldas dárkkástusa čadaha Ernst & Young geat raporterejit váldostivrii.

Dutkan ja ovdánahttin doaimmat

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga jodiha gávpeovdánahttima ja searvá viidát Seastinbáŋku 1-ovttastusa ovdánahttin doaimmaide. 2014:s ásahe bänkku sierra ovttagas mii erenoamážit áimmahuššá prošeahtagullevaš bargguid. Gávpedoaimma ovttagas dahkkojuvvo dasa lassinn ovdánahttin bargu. Dan ovdasvástáduš leat earret eará márkananalysat, odđá buktagiid, bálvalusaid ja proseassaid ovdáneapmi ja atnuiváldin.

Ovdánahttin bargu dahkko vuosttažettiin Seastinbáŋku 1 Bänkkoovttasbarggu JO neahtta- vuodát gelbbolašvuodabirraasiin. 2014:s investerii Seastinbáŋku 1 - ovttagas badjel 210 milj. kruvvnna dakkár ovdánahttinprošeavttaide, mat vuosttažettiin leat márkan- ja gávpesurggiid váste.

Báŋku almmuha Davvi-Norgga Konjunktuvra- baromehtera (KB) guktii jagis. KB čalmmustahtta riikkaoasi ekonomalaš ovdánumi ja almmuha makroekonomalaš prognosaid. Áigumuš lea nannet ekonomalaš ja regiovnnalaš ovdánahttima máhtu Davvi-Norggas.

Báŋku jodiha maid dáid oktilaš olgguldasgoziheami ja márkan- ja kundaranalysaid mat addet dehálaš dieduid stivrra strategalaš bargui.

2014:s ásahe Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga ovttagas LO:in ja NHO:in Agenda Davvi-Norgga - arena riikkaoasseovdáneapmái ja viiddiduvvon servodatberoštupmái. Agenda biddjo Davvi-Norggas, muhto dát lea našunála arena ja das galgá leat globála perspektiiva.

Báŋku ii jodit doaimmaid maid sáhtta gohčodit dutkamin. Muhto bänkku skeaŋkafoandda bokte, Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga foanda, juolluda konsearna ruđa máhtto- ja dutkanulbmiliidda riikkaoasis. Dán láhkai váikkuha bänkku odđa máhtuid ovdánahttimii dehálaš surggiin.

Nieidasearvvit

Seastinbáŋku 1 Finánsa Davvi-Norgga OS
Searvis lea gávpeovddasvástáduš leasinga ja vuovdinpántaruhtadeami buvttasurggiide, mas Davvi-Norgga lea vuodđomárkan. Searvi fállá dasa lassinn geavaheaddjiruhtadeami. Eadnebáŋku ja kapitálagálvoláguideaddjit leat dehálaččat distribuerenfierpmádagat fitnodatsearváid.

Opmodat Soabadeaddji 1 Davvi-Norgga OS
Searvi eaiggáduššá Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga 100 % ja doaimmaha opmodatsoabadeaddji doaimmaid Davvi-Norggas. Searvi lea miellahttu riikaviidosaš ovttagas eará opmodatsoabadeaddjiserviiguin maid Seastinbáŋku 1-báŋkkut oamastit.

Opmodat Soabadeaddji Davvi-Norgga OS eaiggáduššá 60% Opmodat Soabadeaddji 1 Lofuohta OS-searvis 31.12.14.

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Árvobáberhivvodat (ovddeš Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Inveasta)

Searvi rievdadii nama Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Inveasta OS:s Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Árvobáberhivvodahan 29.01.14. Oassin bänkku stuorát fokusa vuodđodoibmii, de leat searvi ovddeš doaimma nuppástuhttimin/heahttiheamen. Juridihkalaš ja praktihkalaš sivaid geažil lea Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Árvobáberhivvodat juridihkalaš ovttagahan bisuhuvvon. Searvi bargoulbmil lea " *háldet Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga konsearna oamastuvvon oamastanboasttaid ja háldet doaimmaid mat lunddolaččat dasa gullet.*"

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Árvobáberhivvodat OS eaiggáduššá 100% Bodøgruppen AS searvis. Dasa lassinn eaiggáduššá searvi Nord-Norge Eiendom IV, mii fas eaiggáduššá Alsgården AS-searvi 100%. Goappašat searvit leat konsoliderejuvvon konsearnarehketdollui 31.12.2014.

North-West 1 Alliance Bank

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga álggahii 2010 čakčamánuš bänkudoaimma Ruoššas North-West 1 Alliance Bank bokte. Seastinbáŋku 1 Davvi Norgga eaiggáduššá 75% dán bänkkuš ja ruošša ovttagasbargoverdde Bank Tavrichesky St. Petersburgas fas 25%. St. Petersburgas fas 25%. Váldokantuvra lea St. Petersburgas ja sierra báikkálaš doaimmahat fas Murmánskkas.

North-West 1 Alliance Bankas ledje 76 jahke barggu 31.12.14. Seamma áigodagas lei bänkku ollislašbalánsa 400 milj. kruvvnna.

Čujuhuvvo muđui sierra teakstaoassái bajábealde mii lea vahátliigudeami birra konsearna doibmii Ruoššas.

SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga**Hálddahus OOS**

Searvi lea davvinorgga gelbbolašvuoda hálddašansearvi, Seastinbánjku 1 Davvi-Norgga eaiggáduššá dan 100%. Váldo-daibma lea aktiiva hálddašepmi kundarhivvodagain, doppe barget árvobáhpiriiguin mat gullet surggiide bursagirjejuvvon ossosat ja -indeaksafoanddat, iežaskapítaladuodaštusat ja obligašuvnnat.

SeastinBánjku 1 Rehketdoallostohpu**Davvi-Norga OS**

Bánjku álggahii ekonomijaháldema ja rehketdoallofievrredeaddji doaimma 2011:s. Seastin-Bánjku 1 Rehketdoallostohpu Davvi-Norgga OS-álggaheami sivvan lei dáhttu ávkástallat synergijaváikkhusaid konsearna eará doaimmain nugo eanet vuovdin, eanet kundarduhtavašvuotta ja máksinbálvalusat.

Maŋgá ásaheami leat oston maŋga searvvi suorggis, ja buohkat leat ovttahtton Seastinbánjku 1 Davvi-Norga Rehketdoallostohpu OS:i 2013:s. Searvvis ledje 31.12.14 oktiibuot 118 mielbargi ja ossodagat Hámmárfeasttas, Álttás, Romssas, Báhcavuonas, Finnsnesas, Háršttás, Muoffis, Sandnes-sjøenis ja Mussiris/Troforsas. Dán suorggi áŋgiruššan galgá dahkkot ovtta maŋga Seastinbánjku 1-ovttastusa bánjkuiguin main lea vástideaddji doaimma, earret eará surggiin nugo mearkabuktagat, IT, gelbbolašvuotta, kvalitehta ja bargoproseassat.

Njuolgga eaiggáduššan Seastin-Bánjku 1-ovttastusa servviin ja strategalaš oamastanpoasttat**BN Bánjku**

BN Bánjku fállá ruđalaš bálvalusaid person- ja fitnodatmárkanii. Personmárkanis lea bánjku sieiva neahttabánjku. Fitnodatmárkanis lea BN Bánjku mealgadis stuorra oasseváldi ealahusopmodagaid ruhtadeami olis, ja fitnodatmárkanis leat BN Bánjkus ossodagat Oslos ja Troanddimis. SeastinBánjku 1 Davvi-Norga eaiggáduššá 23,5% BN Bánjkus.

SeastinBánjku 1 Ásodatkredihtta OS

SeastinBánjku 1 Ásodatkredihta ulbmilin lea ruhtadit 1. vuoruhan stohpoloanaid mat leat SeastinBánjku 1-ovttastusa bánjkuin. Bánjkkut fievrredit stohpoloanaid SeastinBánjku 1 Ásodatkredihttii ovdal go searvi váldá sisaloanaid norgga ja riikkaidgaskasaš kapitálamárkanis čálihettiin obligašuvnnaid main lea erenoamáš sihkarvuotta (covered bonds). SeastinBánjku 1 Ásodatkredihta obligašuvnnaid, main leat erenoamáš sihkarvuotta, leat Moody's ja Fitch mearridan leat Aaa- ja AAA-árvomihtideamit. 31.12.14 eaiggáduššá SeastinBánjku 1 Davvi-Norga 14,71 % SeastinBánjku 1 Ásodatkredihttas.

SeastinBánjku 1 Ealahuskredihtta OS

SeastinBánjku 1 Ealahuskredihta ulbmilin lea ruhtadit 1. vuoruhan ealahusopmodaloanaid SeastinBánjku 1-ovttastusa bánjkuide. Bánjkkut fievrredit 1. vuoruhan loanaid SeastinBánjku 1 Ealahuskredihttii ovdal go searvi váldá sisaloanaid norgga ja riikkaidgaskasaš kapitálamárkanis. SeastinBánjku 1 Ealahuskredihta obligašuvnnaid lea árvomihtidandoaimmahat Moody's mearridan leat Aa3.

31.12.14 eaiggáduššá SeastinBánjku 1 Davvi-Norga 20,83% SeastinBánjku 1 Ealahuskredihttas.

SeastinBánjku 1 Markets OS

Ovtta SeastinBánjku 1 SMN:in, Seastinbánjku Hedemárkuin, Samspariin ja LO:in osttii SeastinBánjku 1 Davvi-Norga 2013 čavčča SeastinBánjku 1 SR Bánjku eaiggápoastta SeastinBánjku 1 Markets OS:s. 31.12.14 eaiggáduššá bánjku 27,0 % dán searvvis. Eaiggádat lea šiehtadusa dahkat fitnodagas odđasisstrukturerema, go Seastinbánjku 1 SMN márkandoaimma ovttaiduhhttojuvvo Seastinbánjku 1 Marketsii. Seastinbánjku 1 SMN eaiggátoassi boahá dan maŋgel, ja searvvi odđa emišuvnnain, leat 73,3%, SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga eaiggátoassi ges boahá leat 9,9%. Gávpálaš ovtta bargu gaskal Seastinbánjku 1 Marketsa ja eaiggátbánjkuid plánejuvvo jotkojuvvo. Dát transakšuvnnat plánejuvvojit čađahuvvot go eiseváldiid addán leat dárbbalaš formálalaš dohkkeheami. Dán rehkenastet dahkkojuvvo 2015 1. kvartálas.

SeastinBánjku 1 Kredihttaoarta OS

Searvi ásaheami 2012 čavčča ja galgá fállat kredihttaoartabálvalusaid ovttaoarta kundariidda.

Iešguđet ovttaoartabánjkkut eaiggádit searvvi. SeastinBánjku 1 Davvi-Norga eaiggáduššá das 19,83 % 31.12.14.

SeastinBánjku 1 Joavku OS ja Ovtta-**tusovttasbargu SeastinBánjku 1 JO**

SeastinBánjku 1-bánjkkut doaimmahit ovttaoartasovttasbarggu ja buvttaservviid ovdánahttima searveaiggáduvvo searvvi Ovttaoartasovttasbargu SeastinBánjku 1 JO ja holdingsearvi SeastinBánjku 1 Joavku OS bokte. SeastinBánjku 1 Davvi-Norga eaiggáduššá 19,5% SeastinBánjku 1 Joavku OS:s ja 17,74% Ovttaoartasovttasbargu SeastinBánjku 1 JO:s.

Muđui čujuhuvvo SeastinBánjku 1-ovttastusa ja SeastinBánjku 1 Joavku máidnumii eará sajis raporttas.

Bank Tavrichesky

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga álggahii 2010:s bánkodoaimma Ruoššas North-West 1 Alliance Bank bokte. SeastinBánjku 1 Davvi-Norga eaiggáduššá 75% dán bánjkkus ja ruošša ovttaoartasovttasbargoverdde Bánjku Tavrichesky fas 25%. Bank Tavrichesky OJSC váldokantuvra lea St. Petersburgas, ja das leat báikkálaš doaimmahagat čieža ruošša gávpogis. Bánjku lea 11. stuorámu guovllubánjku Oarjedavve-Ruoššas. Bánjku doaimma lea oaiwilduvvon smávva ja gaskasturrosaš fitnodagaide. SeastinBánjku 1 Davvi-Norga eaiggáduššá birraiid 10% Bank Tavricheskys. Čujuhuvvo muđui sierra teakstaoassái bajábealde mii lea vahátliigudeami birra konsearna doibmii Ruoššas.

Bargogoddesuorgi

Konsearna mielbargit

Višuvdna "Davvi Norgii" lea mearrideaddjin Seastinbárjku 1 Davvi-Norgga mielbargiide ja lea kompássan bestemii ja bargiid bisuheapmái ja ovdánahttimii. Min gelbbolašvuodaovdánahttinbargu reflektere regulatoralaš gáibádusaid, gávppálaš strategalaš mihttomeriid ja ovttaskas bargi fágalaš ovdánandárbbuid.

2014:s autoriserejuvvojedje 14 easkaálgi bargi ruđalaš ráđdeaddin finánsasuorggi gáibádusaid mielde. Seastinbárjku 1 Davvi-Norggas leat dál 337 autoriserejuvvon ruđalaš ráđdeaddi.

Bárjku lea maiddái mielde finánsasuorggi ortnegis mii dohkkeha vahátdáhkádusa vuvdiid ja ráđdeaddiid. 14 ođđa bargi dohkkehuvvojedje 2014:s ja oktiibuot leat bárjkus dál 304 dohkkehuvvon vahátdáhkádusráđdeaddi. Seastinbárjku 1 Davvi-Norgga árgirušša nu ládje ain nannosiid ja viidábut dasa ahte riikkaoasi kundariid galget dustet bargit geat duhtadit ráđdeaddima našunála suorgegáibádusaid.

Buot easkaálgibargit čadahit álggahanprográmma sihkkarastit oktasaš kultuvrra, gávpeáddejumi, oadjebasvuoda ja kvalitehta kundardeaivvadeamiin. 2014:s ledje 36 easkaálgi bargi geat čadahedje introdukšuvdnaprográmma.

Bárjku hovdengoddi lea čadahán oahppo- doaimmaid surggiin nugo DBS (HMS), buohcanjávkančuovvoleapmi, riidogiedahallan ja stivrenvuoigatvuohta, gulahallan ja kundarproseassat.

Barggaheapmi

Seastinbárjku 1 Davvi-Norgga bargá aktiivvalaččat geasuhit, virgáidit ja ovdánahttit mielbargiid gudet dorjot gávpestrategiija. Bárjku bargá maiddái aktiivvalaččat leat buorre bargoaddin ášahettiin ja bisuhettiin buori bargoaddipolitihka.

Konsearna lea bivnnuhis bargosadji, man earret eará oaidná dakko bokte go lea stuora ja relevánta ohcanhivvodat olgguldasa almmuhuvvon virggiide.

Konsearnas ledje 927 jahkedoaimma 2014 jagi loahpas, 639 jahkedoaimma ledje eadnebárjkkus. Vástideaddji logut diimmá jagi ledje 922 ja 647. Konsearnas lea lassaneapmi ovddemusat konsearna nieidasearvis. Eadnebárjkkus leat 8 jahkedoaimma unnit go 2013 loahpas.

Dearvašvuohta, biras ja sihkarvuohta (DBS)

Jahkásaš organisašuvdnaguorahallan, mii čadahuvvo jagi álggus, čájeha ahte konsearnas leat mielbargit ja jodiheaddjit geat dorjot organisašuvvna. Bárjku strategiija čielga mihttomeriiguin lea buktán bohtosiid.

Dat oidno earret eará dakko bokte go leat buorre logut movtta/loaktima ja árgirvuoda ektui.

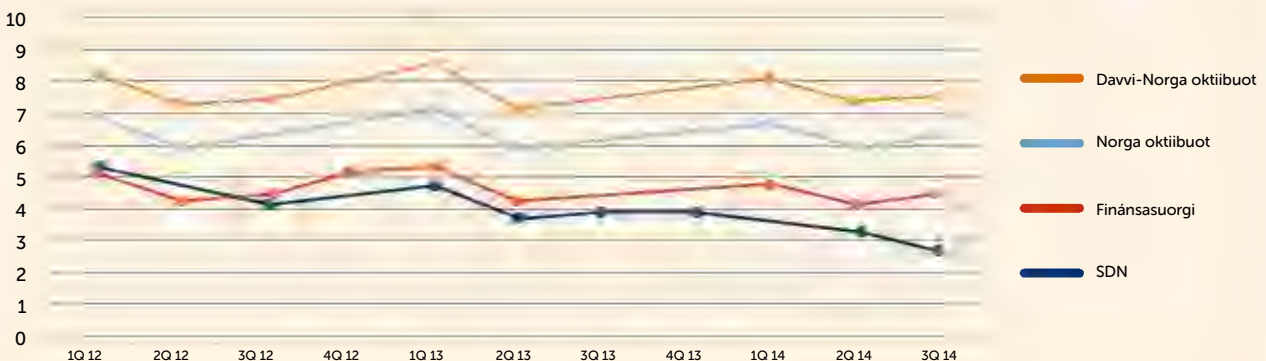
Huksen dihte nannosat fitnodatkultuvrra, de lea riikkaoasi iežas bárjku mihttomearrin šaddat riikkaoasi lášmadeamos fitnodahkan. Dát dahkko movttiidettiin bargiid lihkadit oktasaš lášmmohallankonseapta bokte mii lea olles konsearna várás; SPOR. Konsearna lea hui duhtavaš lášmmohallankonseapta vuosttaš doaibmajagi hárehallandoaimmaiguin.

2014 lea olles 92% searvan. Juohkehaš registrere iežas lihkaeami elektrovnnalaččat, ja su čuovvola mielbargi gii lea nammaduvvon háreheaddjin. Bohtosat bákkáduvvojit.

SPOR ása identitehta, addá árgiruššan-energiija ja dahká mielbargiid dearvašeabbon. 2014:s leat bárjku bargit gaskamearálaččat lihkanan 190 minuhta vahkkošaččat. Dearvašvuodadirektoráhta našunála rávvemat leat 150 minuhta.

Seastinbárjku 1 Davvi-Norggas lea unnit buohcanjávkan go dan mii gaskamearálaččat lea riikkas obbalaččat ja finánsasuorggis. Buohcanjávka positiivvalaš ovdáneapmi álggii 2012:s. ja lea joatkán rievttis guvluin nuppe ládje go mii riikkas lea muđui.

Buohcanjávka ovdáneapmi

Romssas lea konsearna mielde prošeavttas iBedrift, mii galgá buot bargiide addit gelbbolašvuoda čielggi, dekkiid ja dakterigge-givssiid birra. Prošeavttas bargit ožžot maidái individuálalaš čielggadanfálaldaga dárbbu mielde.

Dán jagis čadahedje 56 jodiheaddji DBS-oahpahusa. Kurša duhtada Bargobearráigeahču rávvagiid dakkár oahpahusa sisdoalu ja viidodaga dáfus. 16 jodiheaddji serve buohčanjávkančuovvoleami spesiálakursii.

SeastinBárjku 1 Davvi-Norga bargá eastadit váttuid maŋŋá rievvumiid, áitagiid dahje eará duodalaš dáhpusaid. 2014:s eai lean rievvoviggamušat, muhto guokte áitaga min bargiid vuostá. 2014:s eai leat registrerejuvnon bargolihkohisvuodat.

Girjávuohta

SeastinBárjku 1 Davvi-Norga ovddida dásseárvvu bargosajis buot iežas bargiide, dása gullá vuhtiiváldit sohka-beali, čearddalašvuoda, nationála vuodu, náli, liikeivnni, giela, osku ja eallinoainnu. Konsearna mielbargit leat eret márgga riikkas.

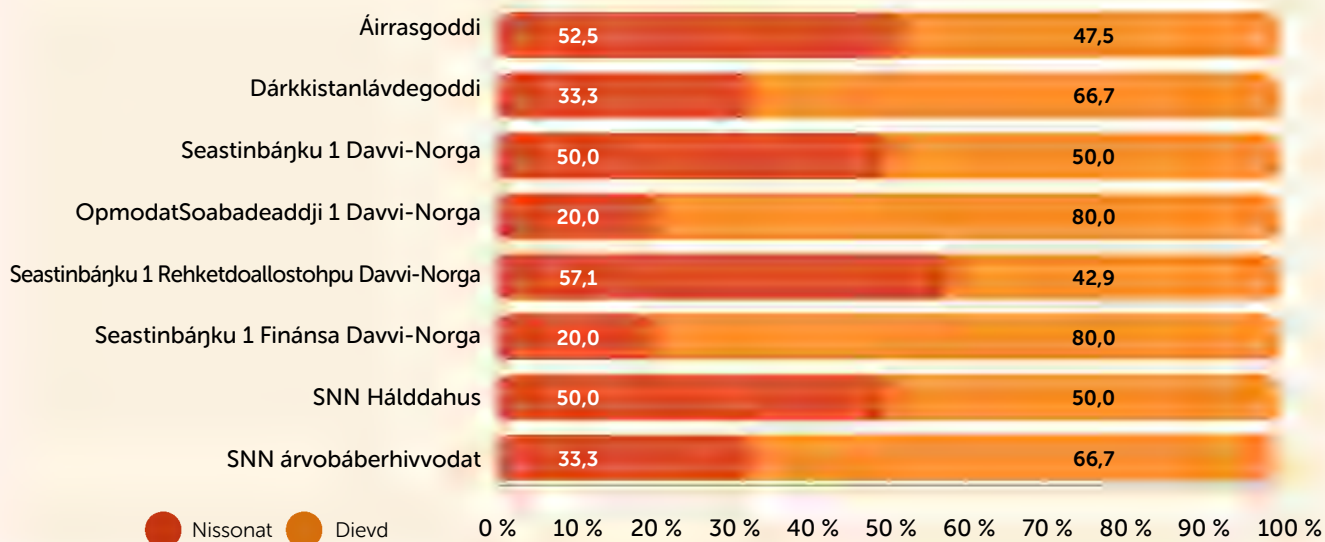
Olles konsearnas lea sohka-beallejuohku 54,4 % nissonolbmot ja 44,6 % almmáolbmo. Jodiheaddjivirggin lea sohka-beallejuohku almmatge ain hástalussan. Das lea nissoniid gaskamearálaš oassi 28%, mii lea vuolleis go dan maid stivra háliida. Konsearna mihttomearri lea buoridit sohka-bealle-balánssa bárjku jodiheddjiid gaskkas sistemáhtalaš gealbohuksema ja oktagaslaš čuovvoleami bokte.

2014 SeastinBárjku 1 Davvi-Norgga váldostivra

	Nissonat	Albmát	Submi
Konsearna hovdengoddi	3	7	10
Bárjku eará hovdengoddi	13	29	42
Markets	1	2	3
OpmodatSoabadeaddji 1 Davvi-Norga OS	5	16	21
SeastinBárjku 1 Finánsa Davvi-Norga OS	1	4	5
SeastinBárjku 1 Davvi-Norga Hálddašeammi		1	1
SeastinBárjku 1 Rehketoallostohpu Davvi-Norga	3	8	11
Submi	26	67	93
% juohku	28 %	72 %	

Konsearna áigumuš lea ahte konsearna luohttámušolbmuin galgá leat buorre sohka-beali balánssa. Vuolábealde oaidnit áirrasgotti, dárkkistanlávdegotti ja konsearna stivrra sohka-bealjuogu proseanttaid bajilgova 31.12.14.

Dássedeaddu sohka-bealiid gaskka

Servodatovddasvástáduš

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga čadaha doaimmaid gustovaš rámmnjuolggadusaid siste: lágat, láhkaásahusat, strategiija, policy ja njuolggadusat. Rámmanjuolggadusain eai leat almmatge njuolggadusat buotlágan dilálašvuodaide. Danne lea ráhkaduvvon sierra "SNN-koda", mas ulbmilin lea čájehit min árvvuid.

SNN-kodas deattuhuvvo ahte bargit galget láhttet sosiálalaččat ovddasvástideaddjin ja servodatnorpmaid mielde. Konsearna doarju vuoddoolmmošvuogavuodaide ja geahččala garvit fitnodatlaš doaimmaid mat rihkkot dáid. Bargit galget garvit searvamis gávppiide main leat negatiivvalaš birasváikkuhusat. Konsearna njuolggadusain/SNN-kodas bohtá maiddái ovdan ahte bargit galget doarjut doaimmaid mat áigot elimineret korrupšuvnna ja ruđalaš rihkolašvuoda. Jus njuolggadusat/SNN-koda rihkkovvojit, dahje jus vihkkovjuvvo rihkkun, degalgádanguorahallat. 2014: sealeatdát njuolggadusat rihkkovjuvvon. Konsearna áigu 2015:s geargat guorahallame ja ođasteami SNN-kodas.

Konsearna galgá garvit searvamis doaimmaide main leat negatiivvalaš birasváikkuhusat. Dát čájehuvvo earret eará das ahte konsearna lea sertifiserejuvvon Birasčuovgatoardna, mii mearkkaša ahte doaimma guovdilastá birasbarggu buot lađđasiin, ja ahte buot bargit fertejit bargat dan ovdii ollašuttit birasmihttomeriid.

Eaiggátdilálašvuoha

SeastinBánjku 1 Davvi-Norggas leat guokte eaiggátjoavkku. Iežaskapítáladuođastuseaiggádiid oamastanoassi lea meroštallon 01.01.14 leat 47,33 % bánjku iežaskapítálas, eaiggátoassekapítála (eaiggátoassecuovkka) bokte, ja 52,67 % iežaskapítálas fas lea servodatoamastuvvon.

SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga oamastanoassekapítála lea 1 807 milj. kruvna 31.12.14. Iežaskapítáladuođastuseaiggádiid lohku lei seamma áigodagas 100 398 016 à 18 kr ollásit máksojuvvon.

31.12.14 lei iežaskapítáladuođastuseaiggádiid lohku 7 839, seamma lohku go mii lei 31.12.13. Davvinorgga iežaskapítáladuođastuseaiggádiid oassi lea 20 %. Bajilgovva bánjku 20 stuorámuš iežaskapítáladuođastuseaiggádiin oaidná jahkerihketdoalu 42. mearkkašumis.

Boađus juohke IK-duođastusa nammii (konsearnas) lei 5,17 kruvna. 31.12.14 lei kursa 39,90 kruvna. Konsearna Haddi/Dinen ja Haddi/Girji lei 7,7 ja 0,9 31.12.14.

Bánjku dienaspolitihkka dadjá ahte vuhtiválddedettiin bánjku soliditehta, de lea bánjku áigumuš ahte gitta 50% rádjái jahkásaš badjebáhčagis sáhtta geavahit dienasruhtan (reaidaruhtadienasin ja álbmotávkkálaš skearjkaide). Lassánan regulatoralaš gáibádušat bánjku iežaskapítálii mearkkaša ahte ferte meroštallat vuotigráda mii lea vuollelit go 50% čuovvovaš jagiin gitta 2016 rádjái. Konsearna buori soliditehta olis, geažuhii stivra kvartálahketdoalu oktavuodas 2014 3. kvartálas, ahte bánjku soliditehta mearkkaša hoahpuvuvon normaliserema vuotigrádas.

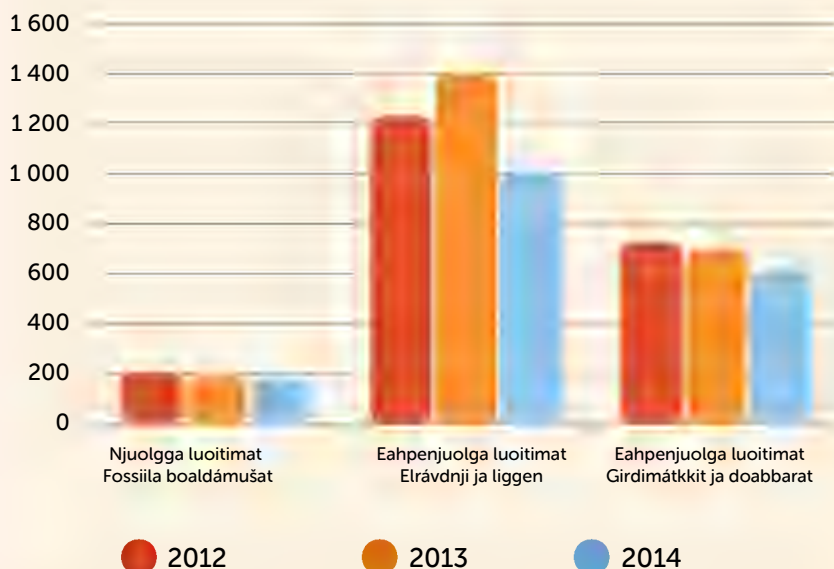
2014 vuotigráda konsearna bohtosis marjnel vearu lea mearriduvvon 36,8%:i goappaš eaiggátjoavkkuide. 2013 vuotigráda bánjku IK-duođastuseaiggádiidda ja servodatkapítálii lei 28,1% ja 8,2%. Dán jagáš boađushálldašeapmi mielddisbukta ahte 63,2% (83,2%) konsearna bohtosis dollojuvvo konsearnas ruovttoluotta. Iežaskapítáladuođastuseaiggádiid iežaskapítála oassi (eaiggátcuovkka) dasto ii rievdaduvvo ja 01.01.15 dat lea 47,33%

Eadnebánjku badjebáza marjné vearu lea juhkkovjuvvon iežaskapítáladuođastuseaiggádiidda ja bánjku servodatoapmekapítálii gorálaččat vuhtiválddedettiin eadnebánjku eaiggátjoavkkuid.

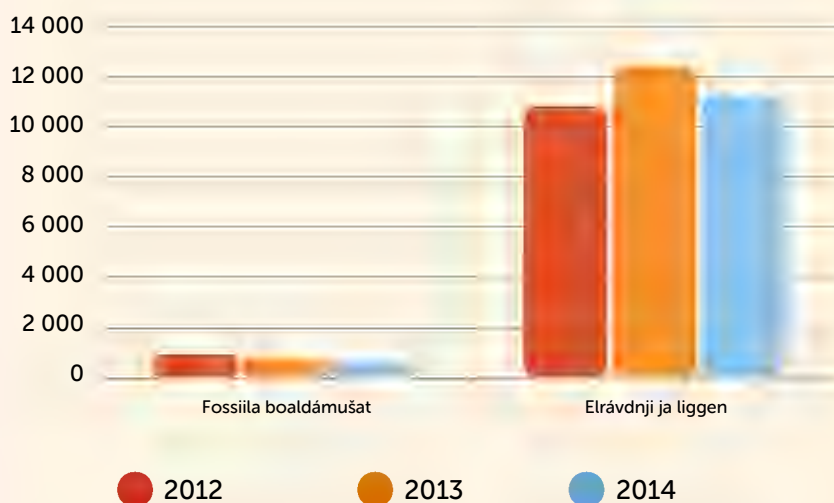
2014 rehketdoallojagi dienas lea mearriduvvon leat 1,90 kruvna juohke IK-duođastusa nammii. Dássefoanda lea 1 006 milj. kruvna 31.12.14, marjnel go jahkebohtosis lea juolluduvvon 161 milj. kruvna. Dássefoanddas lea maiddái 190,8 milj. kruvdnasaš várrejuvvon reaidaruhtadienas. IFRS mielde galgá dát dienas giedahallojuvot iežaskapítálan rehketdoalus dassáži go váldochoahkin lea mearridan man stuoris dienasjuolludeapmi galgá leat. Servodateaiggáduvvon kapitáladienas juolluduvvo álbmotávkkálaš ulbmiliid bokte. Dát submi lei 2014:s 212,3 milj. kruvna. Servodateaiggáduvvon kapitáladienas jahkebohtosa mearriduvvon ruhtadienas ja skearjkaid juohkin vástida 36,8% juolludansturrodaga.

Čujuhuvvo muđui sierra čilgehussii eaiggátdilálašvuodaide birra eará sajis jahkediedáhusas.

Jahkásaš dálkkádatgássaluoitimat juohke scope namii (tonna CO₂e)

Jahkásaš

Biras ja dálkkádat

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga lea mearridan váldomihttomearrin ahte bánjku galgá leat resursa- ja birasulbmillaš organisašuvdna buriin ja movttiidahtti bargobirrasiin. Konsearna galgá leat hutkás ja árvvošmahtti lámhčči bargobirrasa ja olgobirrasa jatkkolaš buorideapmái.

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga lea sertifiserejuvvon Birasčuovgatoardnan. Birasčuovgatoardna lea Norgga eanemus geavahuvvon sertifikahta doaimmaide mat háliidit duodaštit birasbarggu ja čájehit servodatovddasvástádusa. Leat Birasčuovgatoardnan mielddisbuktá systemáhtalaš barggu beaivválaš birasdoaimbajiguin. Gáibiduvvo ahte čadahuvvojit doaimbajijut oččodit buoret birasustitlaš doaimma ja buori bargobirrasa. Sertifikahta leat eiseválddit dohkkehan almmolaš oastimiin.

Jahkásaš válddahallama bokte mii duodašta konsearna geavahusa, odđasit ávkkástallandási ja energijageavahusa, sáhtta meroštallat konsearna CO₂-luoitimiid ja váikkuhemiid olgobirrasii. Konsearna ráhkada energija- ja dálkkádatrehketdoalu ja čuovvu riikkaidgaskasaš standárddaid "The Greenhouse Gas Protocol" ja ISO 14064-1. Dá lea njealját jahki go bánjkkus lea dakkár čielggadeapmi.

2014:s geavahii konsearna 11 127 MWh elrávdnji ja 54 MWh boaldenoljju. Buvttaduvvui 50 020 kg doappar, mas 36 720 odđasit ávkkástallojuvvui dahje sirrejuvvui. Odđasit ávkkástallangráda lea 73 %. Gálvuid ja olbmuid fievrredeapmi biillain ja girdiin dagahii 725 tonna luoitimiid. Bánjkku hovdengoddi čuovvola luoitimiid mat váldojit ovdan jahkásaš raporttas.

Personfievrrideamis (biila ja girdi) lea leamaš 9% luoitingeahppáneapmi ja 27% geahppáneapmi elektrisitehtas ja boaldinolljus 2013 rájes 2014 rádjái. Konsearna ollislaš luoitimat unno 20,4 %:in 2013 rájes 2014 rádjái, 2 240 tonna CO₂-ekvivalenttas 1 783 tonna CO₂-ekvivalentii.

2014:s bñjkku visttit energiijamerkejuvvojedje. Raporta mii energiijamerkemii lea vuodđun, sisttisoallá energiijaekonomiserendoaimmaid, maid bñjku čuovvola.

Konsearna hutká dadistaga odđa buktagiid mat unnidit birasnuoskkideami. Neahtta-bñjku, mobiilabñjku, SMS bálvalusat ja elektrovnnalaš distribušuvdna geahpidit fievrredandárbbu ja bábergeavaheami. Lea stuora fokusa dasa ahte oažžut kundariid geava- hišgoahtit elektrovnnalaš čovdosiid.

Jus konsearna dahká stuorát oastimiid, de bidjá SeastinBñjku 1 Davvi-Norga birasgáibádusaid gálvolágideddjiide. Go dahkkojuvvojit šiehtadusat, de galgá biddjot ovdan HMS-iešduodaštus, mii geatnegahtta gálvolágideddjiid deavdit láhkamearriduvvon gáibádusaid Norggas dearvvašvuoda, birrasa ja sihkkarvuoda ektui. Lágideaddji galgá maiddái duodašit iežas biraspolicy, birasprográmma iežas buktagiida ja "ruoná doappargiedahallama" doavnnji ektui. Gáibiduvvojit maiddái dieđut das ahte lea go lágideaddji ISO-sertifiserejuvvon dahje ásahan vástideaddji kvalitehtsihkkarastinvuogádaga. Man olu biras deattuhuvvo fáladatgilvvuin rievddada dan ektui makkár buktagiid konsearna háliida.

Leat buori vuoimmis lea dehálaš oassi Birasčuovgatoardna-barggus. Okta konse-

arna mihttomeriin lea minimaliseret biila-geavaheami ja viggat gávdnat birasustitlaš molssaeavttuid. Bargit movttiidahttojuvvojit earret eará vázzit dahje sihkkelastit bargui doaimmaid bokte mat gullet SPOR lihkadankonseptii (Geahča badjelis teakstaoasis DBS birra). Dáppe bargit veajuiduvvet ja seammás doaimmat váikkuhit positiivvalaččat birrasii.

Bñjkku fitnodatvaláštallanjoavkkus oassálastet maiddái iešguđet valáštallamiin.

Servodatberoštupmi

Njunuš finánsakonsearnan, váldá SeastinBñjku 1 Davvi-Norga ovddasvástádusa ovdánahttit ja áimmahuššat riikkaoasi, gos bñjkku doaibma lea. Bñjkku servodatberoštupmi boahtá oidnosii SDN-foandda addosiid bokte, ruđalaš doarjagiid bokte, máhttogaskusteami bokte ovdánahtedettiin ja almmuhettiin Davvi-Norgga Konjunktuvrabaromehtera ja golmma vuodđudusa doaimma bokte maid bñjku ieš lea ásahan.

SNN-foanda lea bñjkku servodatberoštumi váldo geađgejuolgi. Jahkásaččat dorjot mánnga čuođi proševtta mat váikkuhit kultuvrra, valáštallama, máhtu ja álbmotávkálaš ulbmiliid doaibmamii ja girjáiuvuhtii. Skeaŋkkaid addin servodatávkálaš ulbmiliida sáhtta atnit dánjagi badjebáhčaga

vuoitun servodatlaš eaiggátvuhtii bñjkkus. Ruhtaaddihvodat lea mielde nannemin bñjkku servodatberoštumi. Ruhtadoarjagat váikkuhit nannet konsearna posišuvnna go ásahtit gelddolaš kundarfáldagaid digitála kanálain ja konsearna ulbmiljovkui ásahtit buriid arenaid kundaroktavuhtii ja oktavuodahuksemii. Ruhtadoarjagat bisuhit doaimmaid márggga dásis ja sáhttet dájvá leat veahkkin buktit liigeváikkuhusaid báikkálaš ealáhusdoaimmaide ja áigeloavttu ja buriid bajásšaddaneavttuid mánáide ja nuoraide.

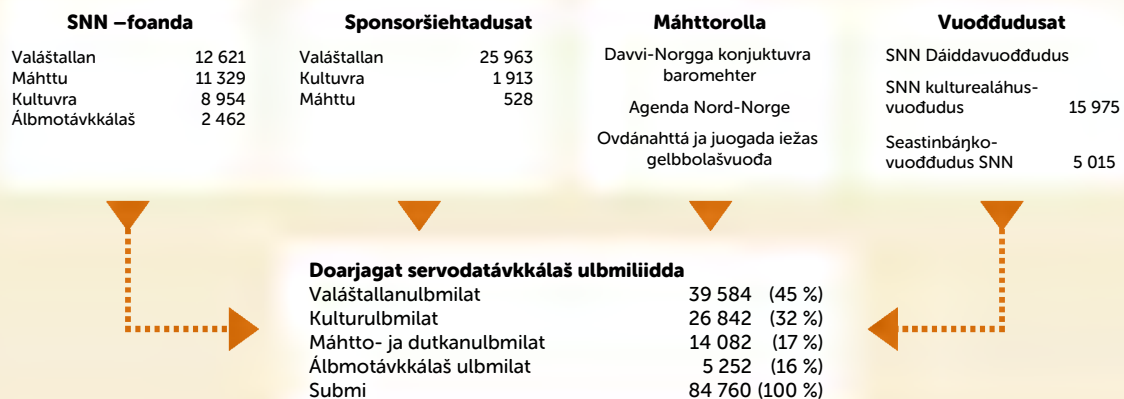
Seastinbñjkovuodđudus SeastinBñjku 1 Davvi-Norga

Bñjku ásahii 2011:s Seastinbñjkovuodđudus SeastinBñjku 1 Davvi-Norgga. Vuodđudusa váldoulbmil lea doalahit guhkesáigásaš ja stáduhis oamasteami SeastinBñjku 1 Davvi-Norggas, dása gullá hálddašit iežaskapitáluodáštusaid maid fievrredje vuodđudussii go dat áshuvvui, ja galgá nu ollu go vejolaš oassádallat SeastinBñjku 1 Davvi-Norgga emišuvnnain. Vuodđudus galgá maiddái skerjet ruđaid álbmotávkálaš doaimmaide.

Ásaheami duogážin lei odđa ruhtadandoaimmaláhka, mii bodii 2009:s, mii dáhttu seammaláhkásažžan giedahallat seastinbñjkkuid guovtti eaiggátjoavkkuid: servodaga ja IK-duodaštuseaiggádiid. Ovdeš hástalusat čovdojuvvojedje ásaheami bokte. Váttisvuotan

Servodatberoštupmi 2014

Supmit milj. Norgga kruvnnain

lei ahte IK-duodaštuseaiggiid vuotoruhta lei šaddan mielahis stuorisin ja vuodđudus-ásaheapmi bissehii dán geavvama. Bårnku mearridii danin 2009:s ođđa vuotoruhtapolitiikka. Dat nannii ahte eaiggátjoavkkut galge giedahallojuvot seammaláhkásažan, ja galge maiddái oazžut seamma juolludanmuni badjebáhcagis nugo vuotoruđa ja skearjkkaid. Dát livččii dattetge dagahan mealgadis stuorra vuotoruhtajuohkimiid (namalassii skearjkkaid) servodahkii eaiggáda namas – eaiggádii gean bårnku ii sáhte vuordit leat boahteáiggi emišuvnnaid oasseváldin. Guhkes áiggi badjel livččii dát loaktit bårnku servodatlaš oamasteami, ja dat ii livčče lean bårnkui iige servodatlaš oamasteapmái ávkin.

Bårnku ulbmilin lea ahte oasit jahkásaš vuoto-ruđas (skearjkkat) servodahkii galget vuodđudusa bokte mannat. Vuodđudus sáhtta nu cegget kapitála man sáhtta geavahit boahtevaš emišuvnnaide bårnkus. Áiggi badjel hálddaša vuodđudus stuorát oasi bårnku servodatlaš oamasteamis.

Bårnku lea 31.12.13 fievrirdan vuodđudussii oktiibuot 258 milj. kruvnna. Vuodđudus oassádalai 11,2 milj. kruvnna emišuvnna bårnkus 2013:s. Jahkebohtosa oktavuodas juolluduvvo vel 167 milj. kruvnna vuodđudussii. Oktan SeastinBårnku 1 Davvi-Norgga iežaskapitaladuodaštusa, hálddaša vuodđudus 267 milj. kruvnna 31.12.14.

Skearjkkaidin

Vuodđudusa mearrádusain čuožžu ahte galget addot skearjkkat álbmotávkkálaš ulbmiliidda Seastinbårnku 1 Davvi-Norgga márkanguovllu siskobealde. Gulaskuddama marjnel váldochoahkkimis, lea Seastinbårnkuvuodđudus mearridan njuolggadusaid skearjkkaidmiidda. 2014 várrejuvnon ruđain, leat lohpadusat addon/máksón skearjkkaid oktiibuot 5 milj. kruvnna dáid ulbmiliidda:

- Movttiidahttin doaimmat praktihkalaš/fitnofágalaš ohppui
- Stipeanddat gelbbolašvuodaloktema várás
- Olgunastindoaimmat
- Astoáiggefálaldagat mánáide ja nuoraide
- Áigeloaktindoaimmat vuorasiidda

Seastinbårnkuvuodđudusa ruovttusiidu ja facebook odasmahttojuvvo jámmat áige-guovdilis ođđasiiguin: www.snnstiftelsen.no/sparebankstiftelsen

Seastinbårnku vuodđudusas leat guokte oasseáigebargi; fitnodatjodiheadji 20% virggis ja kánturjodiheadji 50% virggis.

SeastinBårnku 1 Davvi-Norgga Kulturealáhusvuodđudus

SeastinBårnku 1 Davvi-Norgga Kulturealáhusvuodđudusa áshii bårnku váldostivra 2012:s. Ulbmilin lea váikkuhit kulturealáhusa álbmotávkkálaš ovdánahttimii Seastinbårnku 1 Davvi-Norgga gávpesuorggis. Dát galgá dáhpáhuvat vuodđudusa ruđalaš addosiid bokte (skearjkkat, loanat dahje investieremat) kulturealáhusdoaimmaidedahje kulturealáhusovddideaddji doaimmaide. Váldoulbmilin lea váikkuhit oazžut eanet bargosajiid kulturealáhusa suorggis.

Juolludemiid oktavuodas galgá

earret eará deattuhit:

- Kulturealáhusa girjái vuoda
- Kulturealáhusa ovdánahttima SeastinBårnku 1 Davvi-Norgga olles márkanguovllus
- Vejolašvuodaid ovdánahttit ceavzilis struktuvrraid mat áiggi badjel sáhttet duddjot vuodu eanet barggaheapmái kulturealáhusas

Kulturealáhusvuodđudus áhahuvvui kántuvrraide Romssa guovddážiis ovtta bårnku guokte eará vuodđudusain. 2014:s vuodđudusas leat golbma bargi; beaivválaš jodiheadji ja prošeaktaráđdeaddi olles virggis ja kánturjodiheadji 25% virggis.

2014:s lea Kulturealáhusvuodđudus searvan 109 prošeaktii oktiibuot 16 milj. kruvnna. Kulturealáhusvuodđudusa deháleamos váikkuhangaskaoamit leat doarjjaohcanalmuheaimit ja doarjjajuolludeamit musihkas, girjjálašvuodas, filmmas, lávdedáidagis ja visuála dáidagis. Juolluduvvui oktiibuot 13,5 milj. kruvnna 94 prošeaktii. Prošeavttaid sturrodat ledje 20 000 kruvnna 500 000 kruvdnii, mas gaskameari lei 144 000 kruvnna.

Dasto juolluduvvui ruhta njeallje iešálgga-huvvon prošeaktii ja ovttasbargoprošeaktii nugo NN+ (musihkkavideooprográmma) ja Nordnorsk bransjetreff for film.

Kulturealáhusvuodđudus lea aktiivvalaš váikkuhit álbmotoaivla ja mearrádusdahkkiid vuoruhit eanet kulturealáhusa. Dan oktavuodas leat dollon mángga logaldallama bargobájiin ja konferánssain, ja leat čállon kronihkat mángga davvinorgga aviissas.

Kulturealáhusvuodđudusa 2014 doaibma-raportta gávdná vuodđudusa ruovttusiiduin: <http://snnstiftelsen.no/kulturnaeringsstiftelsen>

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga dáiddavuodđudus

Báŋkku váldostivra áshii Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga dáiddavuodđudusa 2007:s Váldoulbmilin lea hukset ja hálddašit dáid- dačoakkáldaga mii riikkaoassái lea mávs- solaš. Dáidagiid oaidná iešgudet báŋkkuin dahje dat vurrkoduvvojit iešgudet almmo- laš ášahusain. Čoakkáldagas leat dál 891 dáidaga, mas 131 leat ostojuvvon manjel álggaheami.

Stivra bargá ovdánahttime dáiddačoak- káldaga kvalitehta ja dan ahte olbmot besset oaidnit dáidagiid. Oastimiin biddjo earenoamáš fuomášupmi visuála dáidagii ja giehtaduodjái mii gullá báŋkku márkan- guvlui ja doaibmasuorgái; riikkaoassái ja davviguovlluide. Seammás deattuhuvvo ahte čoakkáldat berre reflekeret našunála ja riikkaidgaskasaš rávnjiid. Dehálaš bargo- suorgi lea maiddá čaokkáldaga gask- kusteapmi almmolašvuhtii.

Dáiddavuodđudus áshii facebooksiiddu njukčamánu. Ruovttusiidu ja facebook- siidu ođasmahttojuvvo jámmat áigeuov- dilis ođđasiiguin. Geahča www.snnstiftelsen.no/kunststiftelsen

Čoakkáldaga hálden ja gaskkusteapmi lea dehálaš. Báŋkkostruktuorra rievda dadistaga ja vuodđudus lea mielde činjeamean báŋk- kuid. Vuodđudus lea dán jagi nai buvttadan Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga dáiddakale- andara, ja 2015 kaleandar čájeha vuodđu- dusa čoakkáldaga ja Davvi-Norgga Dáid- damusea dáidagiid.

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga dáidda- vuodđudusas lea okta bargi 25% virggis.

Stivra ja konsearnahovdengoddi

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga stivrajod- headdji lea Kjell Olav Pettersen. 2014:s leat dollon 14 stivračoahkkima. 2014 njukča- mánu váldočoahkkimiin válljejuvvui Ing- vild Myhre váldostivrra ođđa miellahtun. Myhre lea rievtti mielde Narviikkas eret, muhto orru dál Oslos, gos son lea doaib- maosálaš Rådgiverne LOS:as. Son lea ovdal leamašan Network Norway AS/ID Grup- pen konsearnahoavda ja Telenor Mobil ja Alcatel Telecom Norway AS fitnodagain hálddahuslaš direktivran. May Britt Nielsen lea bargiid oassálasti várreláhtun stivrii.

Stivrras leat dát vuollásaš lávdegottit:

Dárkkástuslávdegoddi galgá ráhkkanahhtit stivraáššiid mat gusket bearráigeahččat ruđalaš diehtajuohkima, fitnodatsearvi siskkáldasdárkkisteami ja riskagiedahallan- goziheami. Konsearnahoavdda ovddas- vástáduš lea addit lávdegoddái dárbbu mielde ja bivdima bokte dieđuid ja neav- vagiid. Lávdegottis leat golbma váldostivra- lahtu. Dát leat sorjjasmeahttumat defi- nišuvnna mielde mii lea rávvagiin "Eaiggát- stivren ja fitnodatsearvi hálddašeami norgga rávvagat" (Corporate Governance).

Riskalávdegoddi- galgá ráhkkanahhtit stiv- raáššiid mat gusket konsearna ollislaš riskii ja árvvoštallamiidda das leat go stivren- ja dárkkistanortnegat- heivehuvvon riska- dássái ja viidodahkii. Lávdegottis leat golb- ma váldostivralahtu. Dát leat sorjjas- meahttumat definišuvnna mielde mii lea rávvagiin "Eaiggátstivren ja fitnodatsearvi hálddašeami norgga rávvagat" (Corporate Governance).

Buhtaduslávdegoddi - galgá ráhkkanahhtit stivraáššiid mat gusket buhtadusortne- giidda, ja árvvoštallat buhtadusaid konse- arnahovdii ja vejolaččat evttohit rievda- dusa dain. Lávdegottis leat váldostivrra jodiheaddji ja guokte eará miellahtu, geain ii leat jodiheaddjivirgi. Báŋku heiveha iežas buvttadanmáksimiid mearrádusaide mat leat ođđa finánsasuorggi njuolggadusain, ja buhtadanlávdegoddi oážžu válddi čadahit dáid mearrádusaid.

Geahča maiddá kapihttala "Doaibma- stivren ja konsearnahovdengotti prinsihpat".

Ođđa strategijabarggu geažil 2014:s dahkko- jedje báŋkkus struktuvrralaš rievdadusat. Dan váikkuhussan lei ahte báŋkku konsearna- hovdengotti lohku unniduvvui. Jahkemolsu- mis ledje hovdengottis 10 olbmo.

Makroekonomalaš dilis – 2015 vejolašvuodát

Globála ekonomiija čájehii veahás ovdá- neami 2014:s, ovdáneapmi lei badjel 3. Dehálaš fáktora lea ahte USA:s lea ekono- miijaovdáneapmi buorránan, leat leamašan eanet investeremat ja priváhta geavahus lea lassánan. 2015:s einnostuvvo ameri- hkálaš ekonomiija ovdánit badjel 3%:in. Kina ovddasta stuorámuš globála ovdá- neami, muhto leahttu vurdo dadistaga unnut dásis mii lei 7% 2014:s. Eurosonas lea bistevas vuollegis ovdáneapmi, vaikko leat leamašan nanu doaimmat eurohpálaš guovddášbáŋkkus. Ain lea Eurosona BNP vuolebuš go dan maid lei ovdal finánsa- roasu váikkuhusaid 2008:s Ruošša eko- nomiija, mas lea leamašan lassáneaddji mearkkašupmi Davvi-Norgii, dál garrasit lea hedjoneame. Ollislaččat vurdojuvvo ahte 2015:s nai globála ekonomiija boahtá ovdánit badjelaš 3%:in.

Konjuktuvragovas lea ođas oljohatti dra- máhtalaš gáhččan; 110 dolláris 2014 ge- assemánu rájes vuollel 50 dollárii 2015:s. Norgga ekonomiijas vuordit goahcama šaddat 2015:s daningo investeremat čuhp- pojuvvojit ja oljosuorggi doaibmadási gea- žil. BNP-ovdáneami einnostus lea geahp- pánan vulos 1% guvlui, ja bargguhis- vuolta vurdojuvvo lassánit 4% guvlui. Dát boahtá maiddá váikkuhit davvinorgga ealáhusdoaimmaide go šaddá unnit jearru. Vásáhusat čájehit maiddá ahte dállo- doalut sestet eambo ja čavgejit geavahusa dakkár dilálašvuodain, mii boahtá nannet goahcama.

Hedjonan kruvdnakursa oljohatti gáhččama geažil, dahká norgga eksporta eambo gilvoceavzilín. Dehálaš davvinorgga ealá-

Gowen: Marius Fiskum

husain, nugo mearrabiepmus ja mátk-ealáhusas, leat danin buorit vejolašvuodat 2015:s. Mearrabiebmosuorgi lea riikkaoasi deháleamos ealáhus go vuhtiiváldá árvoháhkama. Luossa olahii buriid hattiid 2014:s, ja eksportaárvu riikkaoasis lassánii 17 milj. krudnui. Leat ain stuorra vejolašvuodat buvttadit eanet luosa davverittus. Dorskesuorggis leat ceavzilis máddodagat ja alla earit. Buorebut márkanhattit váikkuhedje dasa ahte eksportaárvu lassánii badjel 20%:in 2014:s.

Davvi-Norgga mátkeealáhus vurdojuvvo ain ovdánit 2014 rájes, dalle lei ovdáneapmi 10% ja olahuvvui lohku mas ledje 1 miljovna olgoriikkalaš idjadeami. Maritiibma bálvalus maiddá ovdána daningo eanet oljo- ja gássaguovlluin álggahit doaimmaid, ja ahte leat ollu ohcandoaimmat. Seammás huksen- ja ráhkadussuorggis lea alla aktivitehtadássi eanet viessohuksemiid ja stuora ráhkadusprošeavttaid geažil.

Oljosuorgi davvin lea ain árra muttus, golbma guovllu leat doaimmas (Norne, Snøhvit ja Skarv) ja guokte leat huksejuvome

(Goliat ja Aasta Hansteen). Oljosuorgi lea addán dehálaš impulssaid davvinorgga lágidanindustriijii stuora gávdnosiiguin (Johan Castberg, Gotha ja Alta) ja go odđa ohcanguovllut leat rahppon. Oljohatti njiedjan 2015 álggus ii oanehisáigái buvttetuora váikkuhusaid aktivitehtadássi. Guhkit áigge vuollái boahá vuollegis oljohatti buktit váikkuhusaid aktivitehtadássi ja huksemiidda.

Dállodoaluid ekonomiijas lea mearrideaddji mearkkašupmi ekonomalaš ovdáneapmái. Priváhta golaheapmi dahká eambo go beali árvoháhkamis (BNP), ja odđa viesut ovddastit goalmádasoasi riikkaoasi investeremiin. Davvinorgga dállodoaluin lea obbalaččat dearvvaš ekonomiija. Smávagávppiid logut orrot čájeheame ahte geavahus lassánii 3%:in 2014:s, seammás go priváhta seastin bisui alla dásis. Eanet eahpesihkarvuohta riikka ekonomiija dáfus sáhtta goahcat priváhta geavahusa ovdáneami 2015:s.

Viessohattit mihtilmasat leat garrasit gorjjon 2014:s, earenoamážit riikkaoasi stuo-

rámus gávpogiin. Odđahuksemat leat sakka lassánan. Bánjku vuordá viessohattiid šaddat dássedin 2015:s, ja ahte odđahuksemat fas njidjet dábálaš dássái.

Makroekonomalaš dilálašvuodat láchčet dili dasa ahte Davvi-Norgga ja SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga ovdánanáigodat joatka 2015:s. Seammás leat eahpesihkarvuođabealit norgga ekonomiiijii, dát guoská earenoamážit váikkuhusaide maid bistevaš vuollegis oljohatti sáhtta dagahit.

Riikkaoasis leat dattetge stuorra vejolašvuodat šaddat riikkas okta dain deháleamos ovdánanregiovnain. Bánjku rolla lea fuolahit ahte buorit prošeavttat alla gánnáhahttivuođain ožžot rivttes ruhtadeami. Bánjku háliida geavahit iežas gelb-bolašvuoda váikkuhit dasa ahte riikkaoasis besset čadahit doaimmaid ja investeremiid mat nannejit árvoháhkama. Agenda Nord-Norge lei dehálaš álgga dán oktavuođas.

Seastinbárjku 1 Davvi-Norga dagai ovttas NHO:in ja LO:in álgaga lágídit konferánssa Agenda Nord-Norge. 2014 skábmamánu ledje 400 oasseváldi čoahkkanan identifiseret, vuoruhit ja čohkket návccaid doaimmaid guovdu mat ovddidit Davvi-Norgii eanet árvoháhkama. Agenda Davvi-Norgga mihttomearrin lea šaddat Norgga guovddáš deaivvadanbáikin ovttasbargui ja ovttasdoaimbamii davvin. Marjel konferánssa leat 96 proseantta oasseváldiin dadjan ahte sii juogo leat duhtavaččat dahje hui duhtavaččat Romssa lágídemiiin, ja 98 proseantta háliidit mielde leat boahte čoagganeamis. Dat lágídivvo skábmamánu 3.-4.b.2015:s Bådádjos.

Bárjku konjuktivrabaromehtara olis ráhkaduvvon analysat einnostit ain alladeappot ovdánanlehtu davvinorgga ekonomiijas go riikkas oppalaččat. Dát guoská earret eará árvoháhkama ja eksporta ovdáneapmái. Davvinorgga ekonomiiija vejolašvuodat árvvoštallojuvvojit leat ain oalle buorit, vaikko eahpesihkarvuolta lea lassánan.

Loahpaheapmi

Makroekonomalaš dilít čájehit ahte šaddá ain buorre jahki Davvi-Norgii, muhto eahpesihkarvuolta lea lassánan 2015 álggus. Norgga ekonomiiija binnánaš ovdáneapmi dattetge ii leat vuossu váikkuhan Davvi-Norgii ja 2014 šattai márggga suorggis olahusjahkin. Prognosa davvinorgga ekonomiiija ovdáneapmái lea liikká badjel oppalaš riikka dási. Dilli lea nu ahte Seastinbárjku 1 Davvi-Norgii šaddá 2015 nai buorre jahkin.

Jahkerehketdoallu lea ovddiduvvon dainna eavttuin ahte doaimma joatkašuvvá. Vuodđun dása lea konsearna guhkesáigásaš strategalaš plána ja lagamus jagiid boaduseinnostusat.

Konsearnas lea dearvvašlaš ekonomalaš ja ruđalaš dilálašvuolta. Erenoamážit čájeha bárjku vuodđodoaimma ain buoret dietnasa ja lea ain hui duhtadahtti.

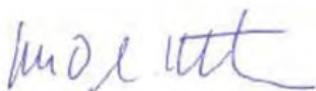
SeastinBárjku 1 Davvi-Norga áigu maiddá čuovvovaš jagiin leat aktiivvalaš oassálasti riikkaoasi ovdáneamis, ja lea bures ráhkkanan joatkit ja nannet njunušsaji Davvi-Norggas.

Konsearna gánnahahttinmihtomeriid mielde leat biddjon johtui eanet doaimmat mat sihkkarastet boahtteáiggi gánnahahttima. Dát jotkojuvvojit ja nannejuvvojit, ja vurdet buktit bohtosiid 2015 rájes.

Konsearna mielbargit leat maiddá 2014:s bargan árijalaččat. Váldostivra giitá buohkaid barggu ovddas, dehálaš oassi ovdánahttit Seastinbárjku 1 Davvi-Norgga konsearna. Váldostivra giitá maiddá konsearna kundariid ja buriid verddiid ovttasbarggu ovddas 2014:s.

Romsa, guovvamánu 24.b. 2015

SeastinBárjku 1 Davvi-Norgga váldostivrras

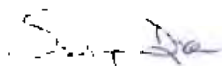
Kjell Olav Pettersen
(jodiheaddji)

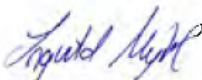
Pål Anders Pedersen
(nubbijodiheaddji)

Hans-Tore Bjerkaas

Sonja Djønne

Ingvild Myhre

Greger Mannsverk

Anita Persen

Vivi-Ann Pedersen
(bargiid áirras)

Jan-Frode Janson
(konsearnahoavda)

